

**PONEDELJAK
MOŽE DA POČNE**

PEŠČANIK

**NADEŽDA
MILENKOVIĆ**

Za izdavača:
Svetlana Lukić
Svetlana Vuković

Prelom i dizajn:
Slaviša Savić

Štampa
Standard 2

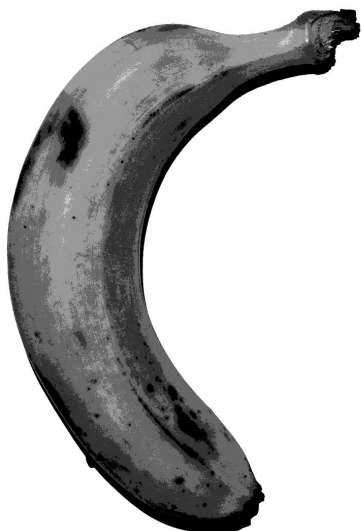
—
Beograd, 2020.
www.pescanik.net

ISBN 978-86-86391-33-9

PEŠČANIK

SADRŽAJ

- 008 **Umesto uvoda** – brojke i slova
- 010 **2007-2011** – Karlovac, Karlobag, Tokio – Srećna Nova Srbija – Novogovor tela – To Be-e-e or Not to Be-e-e!? – Majketing – Zašto ne volim Deda Mraza – Normalci
- 021 **2012** – Talas jeftinoće – Imidž u duru – Idiot bez Dostojevskog – Šta reći, a ne zaplakati – Lik i delo i odelo – Okupacija belih listića – Kineski vidovdan – Tito, prevrni se! – Labudova pesma – Ima li boga? – Bože, pravde – Uspavanka – Zataškavanje smrada – Srce Srbije – Vaistinu mačo – Pogrešna žaba – Zakon dovoljnog razloga – Đavo nosi P(a)radu – Бест оф Србиа – Kauboji i Indijanci – Istražitelji iz Srbije – Pljunuti mi – Tom(son)ovača – Mali korak za čovečanstvo – Smak finog sveta – Osvajanje neslobode
- 055 **2013** – Bogovi su pali na dupe – Bruto nacionalni identitet – Javne funkcije privatnih lica – Ostavka, pa šta? – Ko smo(s) – Đinđić i kako to (u)biti – Živi beli pa videli – Dža ili bu – Čovek puca posle rata – Knedle u grlu – Severno od Kosova – Nevladine vladike – Igrarija prestola – Volja i nevolja – Sulejman bez veličanstvenog – Državni neprijatelj – Žaba za poneti – Tuga i opomena – Moj kafanski život kao maloletnice – Rekonstruisaše li ti se opanci – Ultrabesničari ili svi smo mi LGBT – Desant na Novi Sad – Četiri sahrane i nijedno venčanje – Mržnja na poček – Koj' moj Mandela? – Pravda za Srbiju – Rekla-kazala – Minority report

094

2014 – Izbori i izborovi uveoci – Premijera za premijera – Legitimaciju na sunce – Teško nama – Račun sa krčmarom – O mučnini – Šta bi bilo kad bi bilo – Jedna reč za režim – Bioskop Srbija – Stanje redovno – Šteta što nema cenzure – Da li ste isključili ringlu? – „Đačići“ i „Doktori“ 1:0 – Besni rat – Alavost i potcenjivanja – Slavim Beograd! – Koga boli Đinđić – Vađenje fleka – Suprug-supruga-predsednika. rs – Svesti, promeni se! – Srpski za strance – Organizacija vladine i nevladine organizacije – Smrtno ozbiljna pitanja – Prava(c) meta – Saučešće – Devedesete u duši – Napredno unazad

136

2015 – Bože me sakloni – Tim gore po dokaze – Prvaci sveta – Što mi ne veruješ kad lažem – Šeikopter – Zapeta, kao zapeta puška – Braća po zločinu – Šta sve ne možeš u Srbiji kad si mrtav – Autorsko pravo na izbegavanje – Glava pismo – Nož, žica, kamenica – Pamet na pola koplja – Ona stvar od Arsena – Izborijada – Kako da budete sve i svja u Srbiji – Slikom u svet – Karlovac, Karlobag, Atina Budimpešta – Visoka prizemna politika – Rad, rad, rad, rad, rad, rad – Mediji ruše vladu – Dan posle petka 13. – Kasting, rejting i ostala čudesa – Neradnici, seljačine i nepoštena inteligencija – Smrdibuba i 40 hajduka – Pršti, pršti

2016 – Čudni su putevi reklamini – Sekirom po glavi u zelenoj travi – Izbori za kamičak u cipeli – Pljuneš pa zalepiš – Tri poljupca hoću ja – Radikali za poneti i ostale logičnosti – Krkljanac od datuma – Kolektivna individua – Ako vam je loše, onda dobro – Premijer kao žena – Panonski papiri – Fantom u opereti i premijerova tetka – Smrt slobodi, fašizam narodu! – Uterivanje ljubavi – Fantomski ud – Veliki izumitelj – Imitacijine imitacije imitacija – Sviranje notama – Za društvo u čošku – Škola za kompletne idiote – Dole narod! – Ko ne voli karanfile... – Strašno. Strašno? – Uvreda nedelje – Ili ćuti ili kušuj – Slika i prilika naših prilika – Kad Jajinci utihnu – Od Slobo Sadame do Trampe Srbije – Familija – Prošlost je imala lepšu budućnost – MiG božiji i Hristos se rodi

2017 – Kako se vodi kampanja od vrata do vrata – Japajaci – Vladanje na odmaranje – Mrak u svetlu – Ko bajagi izistinski – Bombardovanje ludom radovanje – Šta sve neće predsednički kandidat da uradi – Premijerni predsednik ili predsednički premijer – Vođomer – Regularne neregularnosti – Najnajnovija istorija – Ko, bre, siro-tinja, daj pet premijera! – Da nam živi, živi rat – Ludizam – Samo tetki lek – Na dijalog razbroj s' – O mentalitetu jednom zasnagda – Kompletni idioti ili? – Čist bezobrazluk ili čist lopovluk – Laža i parablamaža – Kad ogrezneš u istini – 99,99 dana vlade – Neću, ne dam, nisam – Obogožavanje – „Neće valjda nacija“ – Ko u crtanom – Kletva ministra vojnog – Jelke koje lako kleknu

259 **2018** – Godina mrmota – Bogojavljenje bog te mazo – Knjiga bestidnosti – Kloakokratija – Ljubavna kampanja mržnje – Decibeli po glavi stanovnika – Kol’ko nas ima? Kol’ko ti treba – Izveštaj o vođostanju – Otkad ste Vi na mi – Snove ne damo, tuđe nećemo – Školstvo i junaštvo – Sve će to vlast pozlatiti – Slatka mala izvrnuta istino – Metraža i pozamanterija – Zoro pukni, kravo crkni – Donori i beba, prvo što nam treba – Razgraničiše li nam se opanci – (O) predsedniku se lose piše – Uzrok smrti: Srbija – Let iznad kukumavkinog gnezda – Vodimo mir, gradimo rat – Prvosrbijanski rečeno – Perfidno dno – Kristalno jasno kao Kristalna noć – Zlatan lav, narogušen i ljut sav – Žuti prsluk ili krvava košulja, odlučite sami – Godine naopakog življenja

295 **2019** – Pljuni i ispeglaj – Predizborno blesavljenje – Ko je kontra – Poganizam kao takav – Maketine makete maketa – Vođokotlić – Rušenje u toku – Lepa parada – Kradstvo i jedinstvo – Kud baš sad – Pobusani ponedeljak – EUstahije i pustahije – Ljubavni jad i beda – Braća Andersen i drugi rukopisi – Pljačka im materina – Siledžijo vrati pertle – Svi marš na izbore – Niste bogovi, nismo volovi – U nedostatku razuma – Slinava vremena – Bežačka zona – Sicilijumska dolina – Mali-gnitet – Bezobrazovani – GIMnastika – Fantomski idioti ili idiotski fantomi – Ilitizam i alitizam – Samo seks i droga, ništa rokenrol – Klozetorijum – Jovanjica boje lila – Dočekuša

Umesto uvoda – brojke i slova

Nadežda je jednog dana pozvonila na naša vrata, predstavila se i odmah u predsoblju nam poklonila moto „Ako vam je dobro, onda ništa“. Onda nas je kao svoje goste uvela u našu redakciju i objavila da je Peščaniku neophodna kreativna direktorka i da je to ona. Tako je počelo to sa nama i Nadeždom: celo i odjednom. Bar se mi tako sećamo.

Objasnila nam je i da svaki medij koji drži do sebe mora da ima dizajnera i da se naš zove Slaviša Savić. Slaviša od tada vizuelno pakuje sve što smo mi: od našeg logoa do ove knjige.

Nadežda je prvi put učestvovala u radijskom izdanju Peščanika 11. februara 2005, u emisiji „Stoti majmun“. Svoj prvi tekst za sajt Peščanika pod naslovom „Karlovac, Karlobag, Tokio“ napisala je u četvrtak, 4. oktobra 2007. Svakog ponedeljka piše za Peščanik od 13. februara 2012, kada nam je poslala tekst „Talas jeftinoće“. Tada nismo imale mnogo autora. Svakog dana smo živele u neizvesnosti: da li će se neko smilovati i napisati nešto za nas. Siguran tekst nam je bio veliko olakšanje. I kada bi posle ponoći u nedelju na ponedeljak stigao Nadeždin tekst, hrabrile smo jedna drugu: „Ponedeljak može da počne“.

Nadežda do danas piše 52 teksta godišnje i mi ih objavljujemo svakog ponedeljka, iz meseca u mesec, kroz smene godišnjih doba. Kada smo joj se jednom požalile na jednog neredovnog autora ponornicu, zapanjila se i rekla da do tog trenutka nije znala da je preskakanje teksta za Peščanik dozvoljeno.

Dok sam sređivala njene tekstove za ovu knjigu, primetila sam dve stvari: da se mnogo smejem i da je to hronika Vučićeve vladavine. Svi njegovi marifetluci tu su raskrinkani, ali tako da mi je posle čitanja o tome lakše, a ne teže. Nadežda je kao Corax koji piše dok se seća Duška Radovića. Evo nekoliko njenih rečenica:

Ako svaki narod ima političare kakve je zaslužio, da li se to odnosi i na himnu?

Srbe na Kosovu branili smo u Briselu, Srbe u Vojvodini autobusima Srba iz ostatka Srbije, dok je Srbija ostala nebranjena.

Neočekivano lepo vreme za ovo doba godine izmamilo je mnogobrojne Beograđane na – sahrane.

Što pre počnemo nekoga da mrzimo, to će nam biti lakše. Nama više ništa ružno ni ne mora da se desi. Mi mrzimo unapred.

Vlastima je teško. Kako to znamo? Pa sami nam kažu. Ali teško je i nama. Kako to znamo? Pa živimo.

Budući da smo mlada izborna demokratija, možda bi bolje bilo da narodne poslanike ne biramo zaokruživanjem nego – precrtavanjem.

U Sarajevu su se koncertom Bečke filharmonije simbolično mirili potomci atentatora i potomci ubijenog prestolonaslednika. U Andrićgradu je potomcima atentatora pevao ruski hor.

Nama nikad gore, a naši sportisti – nikad bolji. Ako je i zbog ravnoteže, mnogo je.

Da nije bilo najave mađarske vlasti da će podići ogradu duž granice sa nama, ne bismo ni obratili pažnju na imigrante.

Treba napraviti transparente i šablone sa „Ubij“, pa prazno da se dopiše koga već. Ko to patentira, para bi se namlatio. Regionalno.

Kod nas ne padaju ministri i vlade, kod nas padaju sajtovi koji objavljuju plagijate i afere.

U Nišu je pre roka obeležen međunarodni Praznik rada. A zatim i sahranjen o istom trošku.

Ova vlast je došla na vlast kritikujući 24 sporne privatizacije prethodne vlasti. A onda uzela i privatizovala državu.

Krajnje je vreme da se u Srbiji ustanove novi državni praznici. Istorijski datumi kada nismo započeli ratove.

I tu stajemo sa uvodom. Pred vama je humana i pitka knjiga. Uživajte!

A tebi hvala, draga naša Nadeždaja, vole te obe s.

februar 2020.

2007-2011.

Karlovac, Karlobag, Tokio

A kako ste mi vi ovih dana? Živi i zdravi, koje i meni od srca želite ili samo zdravi – dok se ne završi ovo sa Kosovom, pardon, Kosmetom, pa ćete tek onda da živnete, da počnete da idete u školu i na posao, da se zaljubljujete, da plaćate račune... Pa ne misle valjda da ću da ih plaćam dok traje igranka, pardon, operacija, pardon, zbrkale me metafore ali ne mari, razumemo se, pa naši smo. Manje-više. Mislim, neki smo manje, a neki smo više naši. Prebrojavanje je u toku.

Pri tom sad ne mislim samo na ovo aktuelno prebrojavanje koje je počelo u skupštini, a nastavilo se u emisijama u kojima su nekolike javne ličnosti, kao što im i samo ime kaže, javno obznanile da uredno koriste pogrdne i posprdne izraze ali samo privatno pa to onda valjda nije ni ružno ni strašno, a ni licemerno što poštuju Rome dok preziru Cigane.

I taman kad pomislimo da je prebrojavanje odavno prešlo sve granice, ono pređe još jednu. Geografsku.

Evo, šta biste vi pomislili kad ugledate oglas za „letnji festival sporta za sve Srbije“? Da je štamparska greška, da je neko slučajno ispustio jednu do nekoliko reči iz naslova? Da je trebalo da piše, na primer, letnji festival sporta za sve ljubitelje Srbije, ili: za sve sportiste,

avanturiste, punoletne... iz Srbije, bilo šta samo ne „za sve Srbije“. I bili biste u krivu, po običaju (de, de, pa valjda ste već navikli da ni vaša najluđa mašta ne može da dobaci do svakodnevnih idiotluka). Jer, da se u naslovu nije potkrala greška, saznaćete kad pročitate ime organizatora: „Asocijacija sport za sve Srbije“. I naročito kad vidite da se radi o splavarenju, gle iznenađenja – Drinom.

I tek da se zna, radi se o čak sedamnaestom festivalu, što bi značilo da je to „za sve Srbije“ počelo još devedesete. Hmh.

Dobro, reći ćete vi, ako su iz devedesetih to je neki relikv zaostao iz prošlih vremena, mi sada nemamo takvu politiku (ma i ja se smejem, nego mi je ovo trebalo retorički, da nekako povežem sa nastavkom) i opet ćete biti u krivu (pa dajte, malo se koncentrišite, zaboga). Evo, otvorite bilo koje dnevne novine. Šta kaže vremenska prognoza, kakvo se vreme očekuje u Srbiji? A u Crnoj Gori? Pa o tome vam i pričam! Zašto bismo, dođavola, i dalje imali vremensku prognozu i za ovu i samo za ovu, već više od godinu dana nezavisnu državu? Ne znam, pitajte one u Blicu i Danasu. Ali, nije u svim novinama Crna Gora i dalje pridodata Srbiji. Neke novine pridodaju još poneku državu. Ili probrani deo druge države. U Večernjim novostima mapa pokazuje vreme u Srbiji, Crnoj Gori i Republici Srpskoj (Banja Luka i Pale), dok u Presu možete saznati i temperaturu u Bijeljini (ili je po novom Beljina?). A kol'ko je stepeni u Sarajevu? Šta vas briga! Nemojte da vas još optužim za antisrpstvo.

Po kojem to marketinškom genijalnom planu prave ove mape? Je l' po onoj da treba da znamo kakvo vreme očekuje nas Srbe gde god da smo (ali zašto onda nema grada Čikaga i kada će u vremensku prognozu da uvedu onu jednu šljivu?) ili kakvo je vreme onima našima koji su se nepravedno kvazi otcepili ili se, takođe nepravedno, još nisu prisajedinili?

I mali kuriozitet za kraj. Pošto sve druge novine odrađuju Politikin posao, ona sebi može da dozvoli luksuz političke korektnosti. Ne samo da daje vremensku prognozu jedino za Srbiju (pored je mapa cele Evrope), nego pride imate i verski kalendar i to, verovali ili ne, za sve četiri konfesije. Pa kako da nas ne slude na kraju.

4.10.2007.

Srećna Nova Srbija

Jedna od mnogih, već ustaljenih predbožićnih „procenite prošlu, prognozirajte narednu godinu“ anketa, saopštava nam i mišljenje genetičara o tome kako će izgledati život na zemlji kroz 50 godina. Dobra vest, životni vek će se produžiti, a stogodišnjaci će biti zdravi i snažni kao šezdesetogodišnjaci jer će napredovati uzgoj i zamena svih organa. Svih, osim mozga, koji nikada neće moći da se presađuje. Znala sam da mora da bude neka loša vest.

Naučnici će nam omogućiti generalni remont celog tela, samo onaj jedan, slučajno najbitniji organ, nećemo moći da zamenimo novim. Nećemo moći da dobijemo zdravu pamet, ali ćemo zato imati na raspologanju ceo jedan vek da natenane iskazujemo svoju glupost.

No, ovo je, srećom, neka daleka budućnost. Za neki daleki svet. Za nas je to sadašnjost. Štaviše, društvena stvarnost. Naši „genetičari“ uveliko uzgajaju srce na Kosovu, dok ovde uzgajaju uzavrelu krvcu, koja bi mogla da se nekom legalnom transfuzijom prelije dole, pa i šire, što da ne, nije taj svet toliko veliki, jednom smo ga već pobedili. Uzgojili su i posebnu sortu „kvalitetniji Srbi“ koju su, kao zvaničnu kategoriju, prvi put promovisali još devedesetprve-druge u tadašnjem izdanju „Ko je ko u Srbiji“, by Borba (nije valjda da ste zaboravili?).

Kvalitetniji Srbi otad kloniraju svoj podmladak, doduše, radije bi ga sami radali jer je to pravoslavnije, ali nema se vremena, neprijatelj je već tu, treba mu se suprotstaviti. Jedino ne uzgajaju pamet, ali to, kao što vidimo, nisu u stanju ni mnogo veći naučnici iz celog sveta, pa tako ovi naši opet nemaju čega da se stide.

A bogami uzgojili su i jednu potpuno novu vrstu političara. Dobro, vrsta nije baš potpuno nova, pre bi se moglo reći da je u pitanju modifikacija, modni detalj takoreći. Pri tom ne mislim na modni detalj – narod za sezonu izbora 2007-08, mada se on iznenada pojavio u predizbornim sloganima. I to ne u narodnjačkoj koaliciji, kao što biste očekivali. Ne, narodom se zakitio predsednik Demokratske stranke i države, ali i zamenik (opravdano odsutnog) predsednika Radikalne stranke Srbije. Pa su se slogani prilično nesrećno spojili u „Boris Tadić: uz narod“, a „Narod svim srcem uz Srbiju i Tomu Nikolića“. Uz koga je Koštunica, to ne znamo, osim ako se ne bude

držao svog nekadašnjeg slogana „Ko što narod kaže“. (Onog drugog „Ko sme da vas pogleda u oči“ nikada se i nije držao.) Šta onda da zaključimo? Da će Koštunica, ko što narod kaže, biti uz Nikolića (pa šta, i Miloševićev omiljeni opozicionar je bio radikal) uz koga je narod svim srcem, a i Tadić će uz narod, kako i dolikuje?

Što da ne, ionako se slažu više nego što je pristojno.

I to nas dovodi do te vrste genetski modifikovanog političara od malopre i do modnog detalja koji odlikuje svakog političara koji drži do sebe (do nas ionako svakako ne drže). A taj obavezni modni detalj je obuća. Različita. Na jednoj nozi čizma, vojnička, na drugoj opanak. Pa čizmom na Kosovo, a opankom u Evropsku uniju. Što čak i ne mora da bude naš najveći problem. Mnogo je strašnije što, kad se neko tako raskreči, „ona stvar“ mu dođe tačno iznad Srbije.

I eto nama narodnog veselja. Opet.

19.12.2007.

Novogovor tela

Da li je i vama *to*, s oproštenjem, upalo u oči? Mislim, *to* kako naši političari sede kad gostuju po foteljama TV studija?

Ne znam da li ih je podučavao marketinški savetnik ili su samoukou saznali iz nekog magazina (Blic žena?), tek vidim da su svi, i Tadić, i Nikolić i Vučić, i Koštunica... pa čak i Andreja Mladenović, usvojili tzv. alfa-mužjak sedenje. Stopala razmaknuta bar po pola metra, dlanovi na butinama, prsti blago ka unutrašnjosti butina, leđa i glava malo unazad kako bi se isturila karlica... I sede tako raskrečeni, a ona stvar im uperena pravo u (najčešće) voditeljku. Mada, jesu je oni uperili u voditeljku, ali njome zapravo „nišane“ nas, nas sa ove strane ekrana. Nas koji ćemo ispod žita, sasvim nesvesno i sasvim pasivno primiti i usvojiti poruku da su oni alfa-mužjaci. Vođe čopora. Rasplodni kapaciteti. Strah za ostale mužjake, ponuda za sve ženke.

Zašto to rade i zašto misle da ćemo stvarno poverovati da su baš svi odreda ni manje ni više nego sve sami alfa-mužjaci? Kao da ne znamo da nam „prete“ praznom puškom. Kao da ne mislimo da su, u najboljem slučaju, samo *kalfa-mužjaci*. Kao da nismo gledali Batu

Živojinovića u legendarnoj sceni sa Šteficom Cvek (uvek zamislim da ga kopiraju i u modelu tigrastih gaća ali, opet, to je moja mašta, vi niste u obavezi).

A misle zato što su najzad svi poverovali u moć marketinga, a kako i ne bi kad vide šta je marketing uradio za radikale. I tako, kad im je neko rekao da se takvim sedenjem utiče na podsvest birača – oni su se poslušno raskrečili. Šta pa drugo i mogu da urade. Eh, nisu svi Tijanić, pa da barem jednom nedeljno isprebijaju nekog. Videli bi mi na delu koliki su oni alfa-mužjaci, samo da smeju da (se) biju. Ovako, jedino mogu da nam se predstave poslušnim prihvatanjem marketinških saveta. Da sede kao alfa-mužjaci, da govore kao da im je Srbija na srcu, da izgledaju kao da ozbiljno misle.

I to je možda stvarni, finalni krah marketinga. Jer, ideja marketinga nije da zloupotrebljava, da obmanjuje potrošače, da im nametne proizvod koji im ne treba, da im uvali lepo upakovan bofl... Naprotiv. Ali, kad vidite, na primer, kako su beskrupulozno ušminkali one iste stare radikale, kako su im skockali novu ambalažu i ispeglali promociju, nekako posumnjate u mogućnost da marketing može biti jedna časna profesija u funkciji tržišta i potrošača. U ime struke ja vam se izvinjavam.

6.5.2008.

To Be-e-e or Not to Be-e-e!?

Očajnička vremena zahtevaju očajničke mere. Ili ne. Jer, problem sa očajničkim merama je u tome što su one, pa, očajničke, a očajnici jednostavno nisu privlačni. Da se ne lažemo, svi imamo u iskustvu kako je to kad ti je očajnički potrebno da se zaljubiš, a niko da se baš tada pojavi. A ako se i pojavi ili je pogrešan ili je, još gore, pravi ali zato pobjegne glavom bez obzira jer, da, da, očaj ima taj običaj da rasteruje ljude. Pa zašto bi ga onda neko otvoreno pokazivao, bilo u ljubavi bilo u marketingu? Naročito u marketingu. (Mislim, u ljubavi ne morate biti profesionalac (čast izuzecima), dok u marketingu morate ili je bar poželjno da budete, efekata radi, ne radi vas.) I naročito u političkom marketingu.

Zašto bi neko pokušao da se reklamira pričom da ćete uništiti fabriku time što ne kupujete bespogovorno njen proizvod? Da bi vam nabio osećaj krivice? Da, ali zašto bi mislio da će to da upali i da će povećati prodaju? Ali, 'ajde da se opet vratimo na polje ljubavi. Evo, procenite i sami da li bi vas više privuklo nekoj osobi to što vam se udvara ili to što vas grdi jer je ne volite? I šta bi vam više prijalo – da priča lepo o vama ili da vas otvoreno pita šta to nije u redu sa vama kad je ne volite? Tako sam i mislila. Pa zašto su onda simpatizeri LDP-a dobili po nosu umesto da dobiju na ponosu? Prvo kroz „Apel demokratskoj javnosti“ u kojem nas „sadašnja situacija obavezuje da javno podržimo, pre svega, Liberalno-demokratsku partiju“, a zatim i kroz intervju njenog funkcionera u kojem on poziva „spavače pod Jorgan planinom“ da se okanu peščanikovanja i učlane se u istu partiju jer samo kroz nju mogu da deluju na stvarnost (?).

Ključni problem ove kampanje je u promašenom cilju i sredstvu. Ili je pogrešan način na koji se obraća ciljnoj grupi ili je način dobar ali ne za tu ciljnu grupu. Jer, tražiti od „demokratske javnosti“ da ne bude demokratska već autokratska, tražiti od simpatizera i birača te partije da ne budu drčni nego pokorni zaboravljajući da oni tako glasaju baš zato što su drčni, a ne zato što su pokorni, popljuvati slušaoce Peščanika kojih je taman bilo isto koliko i glasača koji su tu partiju uveli prvi put u parlament, tražiti od ljudi koji su ponosni na svoju kritičnost da nekritično prihvate sve što im se servira i da bespogovorno, kao ovce, samo slede vođu... u najboljem slučaju nije marketinški.

26.6.2009.

Majketing

Šta vas više vređa – to što se predsednik onomad krio u ambasadi u Rumuniji ili što se sad krio u muzeju u Srbiji?

Znam, nije lako pitanje, naročito ne ovako iznebuha, ali uzmite sebi neko vreme, sačekaću da razmislite, ne žurimo nigde.

Ako ste se opredelili, da nastavimo.

Kad je bio onaj miting, onaj koji je prethodio ruiniranju radnji,

ambasada, grada, našeg ugleda, naših snova i nadanja, naš predsednik se krio u našoj ambasadi u Rumuniji. Sad kad je bila svečana sednica vojvođanskog parlamenta na kojoj je proglašen statut valjda isto naše Vojvodine, naš predsednik se krio u našem muzeju u Srbiji. Šta je isto, a šta različito u ovim događajima?

Isto je to što je predsednik izostao, različito je objašnjenje koje smo dobili. Da bi izbegao miting koji je, između ostalih, i on sam zakazao, predsednik je nezakazano pobeo u Bukurešt (da je bilo zakazano, valjda bi neko od silnih posilnih uvideo dupliranje u rokovniku, zar ne, ili bi bar dobio otkaz što nije?). Da bi izbegao svečanu sednicu, predsednik je gluvario po muzeju i iskopinama na pljucomet od Novog Sada, dok je glasnogovornica njegove stranke (zašto stranke, a ne kabineta kad je on pozvan kao predsednik države, a ne stranke?) objašnjavala kako je imao unapred dogovorene i neodložne državničke obaveze. Opet? Dobro, ovu svečanu sednicu nije on zakazivao kao što jeste miting, ali *neodložna* poseta muzeju Save Šumanovića...?! Pa bar da je usput posetio i muzej hleba koji je u komšiluku, možda bi bilo uverljivije, možda bi moglo da se predstavi kao neka premijerska obaveza, mislim hleb naš nasušni i tako to, a pošto se on ionako pravi da je i premijer, to bismo još možda i progutali, kao naporu, bože mi oprostite.

Dođuše, ne znamo da li je probao da se ponovo uvali predsedniku Rumunije, ali mu ovaj nije izašao u susret procenjajući valjda da nužda nije velika kao prošli put? (Pa sve i da je velika nužda, neka ode u neki klozet, ne mora da i od toga pravi državnički posao.) Ako je bilo tako, nadam se samo da naši britki diplomatski umovi neće i to tumačiti kao da nam je još jedna država „zarila nož u leđa“. Ali ako nije, zašto se predsednik onoliko potrudio da nam opravda svoj izostanak sa onog neuljudnog mitinga na koji nije ni trebalo da ode, dok se sada, kad je uljudno pozvan (ne kobajagi kao kod predsednika Rumunije koji, ne samo da ga nije pozvao, nego se sigurno i čudio što je ovaj banuo, a onda ceo dan prečučao u sopstvenoj ambasadi) na jedan uljudan događaj na koji je trebalo da ode, tako neuljudno oglušio o osnove državničkog držanja, diplomatije, marketinga, lepog vaspitanja, čega god hoćete?

Pri tom smo na vestima lepo videli kako nikakvim obavezama, pa ni državnim, nije bio sprečen da samo dan ranije baš kao i dan kasnije poseti partijske proslave svojih koalicionih partnera, kao što je imao vremena da poseti Palmirino takmičenje u kik-boksu, silne utakmice u zemlji i inostranstvu, proslavu svoje osnovne škole...

Zašto nije pokušao da izmisli koliko-toliko ubedljiv izgovor? Dobro, ni ono sa Rumunijom nije bilo bogzna kako ubedljivo, ali se bar potrudio, seo na avion, javio nam se odande, kako se to sad moderno a pogrešno kaže – „putem“ video linka da bi nam dokazao da je stvarno tamo, a ne u nekom kafiću (mada su one navučene zavese mogle da budu bilo gde, ali ajde sad, da ne zakeram baš toliko). A sada? Jedino *ponižavajućije* od bednog izgovora o neodložnoj poseti muzeju bilo bi da je imao neodložno posmatranje partije šaha na Kalemegdanu, ali se toga nije setio, u-ta-ta.

U nekoj drugoj državi, sa nekim drugačijim, a uticajnijim javnim mnjenjem, takva oholost i bahatost bile bi početak kraja. Njegovog. U ovoj državi, sa ovakvim, a neuticajnim javnim mnjenjem, to je početak kraja. Našeg.

16.12.2009.

Zašto ne volim Deda Mraza

Ja sam bila jedno od one srećnije dece. Meni su dolazili i Božić Bata i Deda Mraz. Ovaj prvi u kuću, ovaj drugi u preduzeće, tatino. Sigurno je dolazio i u mamino, ali me tamo nisu vodili.

Deda Mrazovih poklona se ne sećam posebno. Pamtim da su to bili, kako i samo ime kaže – paketići, uvek uvijeni u „masni papir“, ali šta je tačno bilo u njima sad više stvarno ne znam. Verovatno ništa upečatljivo inače bih se setila makar nečega.

Za razliku od Deda Mraza, Božić Bata je bio izdašniji i nekako kao da me je bolje poznao. Doduše, nije bio glamurozan kao Deda Mraz, ne sećam se da su njegovi pokloni bili lepo upakovani, nisam uz njih dobijala onu špicastu kapicu sa lastišem za ispod brade i nije bilo nikakvog posebnog kulturno-zabavnog programa koji je

išao uz poklone, ali su zato sami pokloni bili mnogo zanimljiviji, od garderobe do rolšua i trotineta.

Ali ni to nije razlog što ne volim Deda Mraza. Važna razlika između njih dvojice bila je i u tome što je Deda Mraz bio zahtevan, tržišno orijentisan, kako bi se to danas reklo. Kao da je stvarno dolazio iz kapitalizma, kod njega nije bilo „nešto za ništa“, ne, morao si da zaslužiš poklon jer samo dobra deca dobijaju paketiće od Deda Mraza. I on te to uvek i pita: „Da li si bio dobar ove godine?“, pa tek kad potvrdiš i obećaš da ćeš biti i naredne, Deda Mraz ti da poklon.

Za razliku od njega, Božić Bata je bio više po meri socijalizma, mada ga, apsurdno, baš u socijalizmu nisu priznavali. Kod Božić Bate ne moraš ničim da zaslužiš nagradu. Poklon dobiješ radio ne radio, bio dobar ili ne, zaslužio ne zaslužio. I ne traži ništa za uzvrat. Samo malo slame ispod stola na kojoj će da odrema. Skromno, socijalistički.

Ali ni to što me je jedan prihvatao onakvom kakva jesam i nagrađivao bez da to moram nekako da zaslužim nije razlog što ne volim Deda Mraza. Moj najveći problem sa njim je što me je ubedio da je zaista svevideći, i da stvarno postoji neko ko sa pažnjom prati i pamti sve tvoje postupke, a naročito one loše, i spreman je da ti ih spočita kad se tome najmanje nadaš. Ono što se moja baba godinama trudila da mi usadi, o, apsurda, uspeo je jedan kapitalistički, bezbožnički simbol u smešnoj crvenoj odeći. I da me odredi za sva vremena i pokvari za svakodnevnu upotrebu. Zauvek mi je ugradio nekog đavolka koji tačno prepozna kad bih da ne budem dobra, kad bih da se izvučem na lakši način i za male pare, kad bih sebi da zažmurim na jedno oko i unapred oprostim neko nedelo. I čak ne mora ni da zapreti da neću dobiti poklon. Meni je već neprijatno i već sam se postidela. I već bih obećala da neću nikad više, ali i on i ja znamo da hoću i da će me on opet na vreme uloviti.

Da se razumemo, ni kao mala nisam bila nekritična i nikad ne bih poverovala da je Deda Mraz sveprisutan i svevideći bez dobrih dokaza. A on ih je imao. I čim bih mu potvrdno odgovorila na pitanje „da li si bila dobra“, izvukao bi dovoljno kontraargumenata. „A kad si ono babi rekla...“, „A kad nisi poslušala oca, pa si se iskrala...“, „A kad su ti roditelji rekli da ne smeš...“ i tako još nekoliko nepodopština. Sve

dok mu, srećom, ali nažalost ipak prekasno, te posljednje godine nije spala vata sa brkova. Njegovih crnih brkova. Koji su ostalim danima pripadali mome ocu. A koji je, eto i trećeg apsurdna, iako rođen kad i Božić Bata, životnu ulogu ostvario u suprotnom taboru.

7.1.2010.

Normalci

Gradonačelnik Jagodine, koji je istovremeno i poslanik u republickom parlamentu, a kojeg ni Ustavni sud neće naterati da se odrekne jedne funkcije i time se opredeli za izvršnu ili zakonodavnu granu vlasti, godinama nam je tvrdio da u tom gradu nema LGBT osoba. Naravno, ne treba vam Istinomer pa da znate da laže. Ima ih, sto posto bar desetak posto. Koliko ih ima i u parlamentu, kik boks klubu, na stadionu i gde god da pomislite, a često naročito tamo gde ne pomislite. Sada je, međutim, gradonačelnik Jagodine, koji je istovremeno i poslanik, a kojeg ni Ustavni sud... odlučio da prizna da ih ima dve (i slovima: dve). Nekako baš zgodno, obe osobe su žene i u srećnoj zajednici pa su tako svi ostali sugrađani, a naročito muškarci, a naročito gradonačelnik koji je i poslanik, a kojeg ni sud... potpuno bezbedni. Mislim, seksualno.

Što se, nažalost, ne bi moglo reći i za decu u tom gradu. Jedan pedofil je za seksualno zlostavljanje devojčice upravo osuđen na skromne četiri godine koje se posle žalbe mogu preinačiti na manje, a još sedmorica su u sudskom postupku. Koliko ih još ima, a da nisu procesuirani, ne znamo, ali i ova cifra nudi zanimljiv zaključak – u Jagodini zvanično ima četiri puta više pedofila nego lezbejki. Pa zašto se onda diže tolika dževa oko parade očito bezazlenih lezbejki, a ne oko očito opasnih pedofila? Naročito kad se setimo „krnskog argumenta“ da će, ako se ova parada ne zabrani, sutra paradirati pedofili.

Istovremeno gradonačelnik koji je i poslanik, a kojeg ni sud... poziva da se svi koji su protiv Parade ponosa tog dana okupe u Jagodini? Šta je slogan: „Dodite porodično i svakako povedite decu“? Niko neće da vas dira. Decu hoće.

Gradonačelnik... (nastavak znate) se, kako novinari to vole da kažu, „nije oglasio ovim povodom“. Kao što se nisu oglasile ni Dveri, Obrazi, 1389, Naši, njihovi, policijski sindikati, crkva i uopšte tradicionalni branitelji tradicije. Kao što se i inače ne oglašavaju u svim slučajevima zlostavljanja, a posebno seksualnog zlostavljanja žena i dece. To im nije povod da pozovu na protestnu šetnju, da možda sagrade neku sigurnu kuću, makar organizuju građansku stražu da zaštite neku ugroženu ženu, dete. Pomislio bi čovek da će u odbranu tradicije i svekolikog srpskog identiteta barem vikati (jer su deklarativno protiv nasilja) na nekog siledžiju koji seksualno zlostavlja dete.

Ali ne. Džabe ih čekamo da se oko toga oglase i organizuju. To izgleda spada u tradiciju koju oni odobravaju i zagovaraju. A koju su ovekovečile i tradicionalne srpske psovke. Reći (biiip!) ti dete, pa još „dete krvavo“! pa još u usta ili dupe! ovde nije skaredno, nije čak ni psovka, više mu dođe kao poštapalica koja se olako i bezbolno izgovori kad vas neko ili nešto iznenadi. Kad se čekić otme iz ruku pa vas raspali po palcu, kad se auto iznenada ugasi, kad ponestane rakije, kad vas obraduju dobre vesti...

Ljudima kojima je to normalno, normalno je da im je sve drugo nenormalno. Ali je nenormalno da je ovde postalo normalno da oni imaju ravnopravno pravo glasa. I ne samo glasa nego i stasa, da ne kažem pesnice i kamenice.

25.9.2011.

2012.

Talas jeftinoće

Da ga nema trebalo bi ga izmisliti. Mislim sneg, naravno. Ako ni zbog čega drugog, a ono zbog marketinga. Jer, zamislite da je ostalo onako toplo kao do pre petnaestak dana. Pa kako bi nam onda pokazali koliko brižnu, odgovornu, organizovanu vlast imamo? Ne, stvarno vas pitam – kako drugačije? Dobro, sačekaću malo dok ne smislite.

Još niste smislili?

Razumete sad zašto bi marketinški stručnjaci izmislili sneg i da nije pao?

Ali, u mandatu ove vladajuće koalicije bilo je i jačih i dužih zima. Jedna je čak trajala i celog proleća, pamtim jer je u junu moj komšija zavapio „Ljudi, ja imam drva još samo da ložim u julu i avgustu“. Bilo je takođe i nepodnošljivo žarkih leta. Na jutjub je otišla legendarna izjava popa koji predlaže svatovima da obred obave u dvorištu, jer „u crkvi je pakao“.

Pa ipak ništa od ovih vremenskih ekstrema nije bilo vest čitavih dvadeset prvih minuta svakog Dnevnika i svakih vesti. I nije, kao sada, neprekidno tekao kajron u vrhu ekrana sa temperaturama i centimetrima snega po gradovima dok gledate tenis ili film. Da, nije bilo predizborno doba, reći ćete. Tačno, ali je takođe tačno i da su tada imali temu nad temama. Po uzoru na ono Jočićevo „zar u noći kad gori Hilandar vi pričate da sam obio trafiku?“, bilo je „zar sad kad nam otimaju Kosovo vi hoćete da se bavimo snegom, vrućinom, ekonomskim, socijalnim, kulturnim ili kojim već temama?“. Bilo je nepristojno pominjati bilo šta jer su nam svi „kapaciteti“, kako vole da kažu, bili usmereni na „očuvanje“, čuj, očuvanje, tog, kako se u žaru političke korektnosti izrazio onaj analitičar, „Kosmeta i Metohije“.

Pa gde se sad zagubi ta tema nad temama? Da nije bilo ove lavine ne bismo pojma imali ni kakva je situacija sa snegom, a kamoli nečim drugim u „našoj južnoj pokrajini“, pa čak ni na njenom severu, na kojem se, da nevolja bude veća, sprema referendum koji vlast ne odobrava.

Da, da, ne pada sneg da pokrije breg... nego temu.

Pa, da ne kvarimo onda. Sneg je srce Srbije!

13.2.2012.

Imidž u duru

Sva velika pitanja, kad se spuste na zemlju, dobiju jednostavne odgovore. Pa i taj toliko pominjani imidž zemlje Srbije. Kad ne bi bila država nego osoba, kakva bi ta osoba bila? Po svemu što možemo da saznamo iz medija to bi bila jedna odrasla osoba koja se stalno nešto duri. Te ovo joj nije po volji, te ono je nepravda i politika duplih aršina, te ovo je zabijanje noža u leđa... Pošto smo se nekoliko nedelja durili što je neko nešto napisao, a onda neko drugi nešto potpisao, sad se durimo što je neko treći nešto treće snimio. I uporno proglašavamo film Zemlja krvi i meda kontroverznom jer je, kako mediji obilno izveštavaju, navodno izazvao kontroverze u regionu. Da se razumemo, pod regionom se misli *samo* na republiku Srbiju i

Republiku Srpsku, a kontroverzi nema – to što nama nije po volji kako nas neko predstavlja u filmu ne zove se kontroverza nego durenje.

Istini za volju, durenje nije jedino lice koju pokazujemo drugima i sebi. Ponekad, kad neko nešto dobro uradi, a mi naivno pomislimo da će to povoljno uticati na sliku o nama – mi onda to natrljamo drugima na nos! Pa sam nam se predsednik u više navrata, a ničim izazvano hvalisao kako on tim „zvaničnicima iz međunarodne zajednice“ odmah potegne Đokovića ili koga već ko je postigao neki sportski uspeh. Bravo, baci kosku! Ne samo što je, da bi neko pobedio, neko morao da izgubi, te ne samo što nerviraš tuđe navijače, nego još i *stvarno* misliš da time popravljáš imidž Srbije.

I tu da se razumemo – *niko* ništa ne misli o Srbiji samo zato što neki sportisti dobro rade svoj posao. I ne dajte da vas zavara promovisanje onog video snimka nekakvog egzibicioniste koji sa klozetske šolje izvikuje hvalospeve o Srbiji, naročito kad to deluje kao napinjanje pred veliko pražnjenje. Evo, kažite i sami: šta biste vi mislili o, na primer, nekoj afričkoj državi iz koje dolaze uspešni sportisti? Da li biste je obožavali i da li biste tamo živeli i investirali?

No, vratimo se onoj osobi sa početka teksta. Onoj u čijem „kako da“ priručniku piše: da biste osvojili voljenu osobu vi se stalno durite zbog svega što vam i najmanje nije po volji i nikako ne propuštate da joj svaki svoj uspeh natrljate na nos, a ako vas ipak ostavi, najsigurniji način da je vratite je a) da joj osporite pravo da vas ostavi i b) da joj što više otežavate život.

Da li biste takvu osobu želeli da upoznate? da se družite sa njom? da živite zajedno? da joj se vratite u zagrljaj ili joj date makar status kandidata?

Kako da ne.

20.2.2012.

Idiot bez Dostojevskog

„Zašto vi političari mislite da smo mi idioti?“

„Pa, valjda zato što glasate za nas.“

Ne brinite, ovo se ne dešava u Srbiji, već u Engleskoj i ne dešava se sada nego pred Drugi svetski rat. I ne dešava se stvarno, nego na filmu.

Mada... Ima nečega u ovom dijalogu. I ja da se kandidujem za Mis univerzuma, a vi da glasate za mene, sigurno bih mislila da ste idioti.

Kako su političari uspjeli da ponište našu, u pripovetkama, filmovima, vicevima, opevanu pamet i dovitljivost? Možda nemamo dovoljno škole i dovoljno para, ali nismo valjda baš toliko zaglupeli.

A ako i probamo da budemo pametni i postavimo neko pitanje, oni imaju uvek isti odgovor: narod će na izborima pokazati svoju volju. Šta da radimo u one tri-četiri godine između? O izigranoj „volji naroda“ posle izbora neću ni da govorim.

Doduše, jednom u deset godina nas pitaju kako se osećamo, ali samo na temu verske i nacionalne pripadnosti, jer državu ni tada uopšte ne zanima da li se osećamo poniženo, uplašeno ili nas samo žiga u krstima. Kao što je ne zanima ni koliko je onih koji ne pripadaju ni vladajućoj ni preovlađujućoj većini, koji se ne slažu sa većinskim modelom i koji imaju utisak da su postali ne samo supkulturna nego čak i kontrakulturna društvena grupa... I koji nemaju običaj da srbuju u slobodno, a surfuju u radno vreme.

I tako, ako glasamo za njih, tretiraju nas kao idiote, ako ne glasamo za njih, tretiraju nas kao *idijote*, a ako javno kažete da ćete poništiti glasački listić tretiraju vas kao idiote nad idiotima. Jedna moguća opcija pod mogućim sloganom „Niste ni za šta, nisam ni za koga“, razjarila je političare mnogo više od svih drugih političkih i društvenih događaja ili izjava.

A mogli su da kažu da uvažavaju naše razočarenje i da će učiniti sve da povrate i opravdaju naše poverenje ili šta bi već elementarna pristojnost i elementarno poštovanje tuđeg mišljenja nalagalo. Umesto toga, oni su ostrašćeno napali svoje birače. I to svako svoje. Što samo dokazuje početnu tezu koliko nisko mišljenje imaju o onima koji glasaju za njih.

27.2.2012.

Šta reći, a ne zaplakati

Šta mislite, da li je Putinovo suzno lice, tačnije samo desni ovlašeni obraz, marketinški pokušaj da, dok traju demonstracije protiv njega, ublaži sliku o sebi kao prejakom vlastodršcu ili autentična ganutost još jednom sigurnom pobedom?

Dok razmišljate, neka uđe u zapisnik da Putin nije prvi zasuzio pred kamerama. To je učinio naš Vuk (Drašković, dakako, ne Jeremić, nažalost), takođe uživo, dok je govorio o tome kako je „Kosovo“ druga reč koju je naučio, (srećom, prva je bila „mama“), ali kameraman u tom trenutku nije pazio na času pa je voditeljka morala da mu uzbuđeno izda instrukciju što je umnogome umanjilo trenutak.

Ipak, trenutak nije prošao nezapaženo, a izgleda da su ga posebno zapazili u izbornim štabovima. Zainteresovani posmatrač mogao je narednih dana da vidi i Tadića u nekoliko situacija kako, ražalošćen patnjama svog naroda, stiska usne, govori sa velikim pauzama vrteći glavom levo-desno, ali... Suza neće pa neće. E, sad, reći ćete vi, lako je Vuku da zaplače. Pisac, poeta, dovoljno mu je da pomisli na sebe, na muke koje je prošao, na Danu... pa da bude duboko ganut. A šta da radi Tadić – on kad pomisli na sebe, on se neminovno nasmeši.

Dok njihove kolege na zapadu uče i vežbaju široke osmehe koji treba da sugerišu samopouzdanje i optimizam, ovi sa istoka uče i vežbaju ozbiljna lica koja treba da sugerišu njihov ozbiljan pristup rešavanju problema. Naravno, niti su oni prvi stvarno energični i opušteni, niti će se ovi drugi ozbiljno baviti poslom, ali važna je percepcija. A ako ovi naši odluče da nastave Putinovim putem, ne, ne mislim na to što će svakako sve prodati Rusima, nego ako odluče da nastave sezonu plakanja, mart im je idealan mesec za to. Ima dovoljno godišnjica da svako može sebi da nađe makar jedan povod. Deveti mart, smrt Miloševića, ubistvo premijera, početak bombardovanja... Vispreniji mogu da spoje i dva. Ili da „svako ima svoj bol“, kao što reče Tadić prilikom potpisivanja one povelje skaredno nazvane „o nacionalnom pomirenju“ umesto o dvopartijskom pomirenju.

Mi, naravno, imamo mnogo više razloga i mnogo ubedljivije razloge da neutješno plačemo, ne samo ovog meseca, već čitave godine. Ali neće biti kamera da to zabeleže. Jer će snimati političare.

Lik i delo i odelo

Gde je tačno „crvena linija“ (kako se to sad popularno kaže) između javnog i privatnog života političara i ko je „vlastan“ (kako je nekada bilo popularno da se kaže) da je povuče?

Da li su političari dužni da se u privatnom životu pridržavaju onoga što u javnom propovedaju ili su im stavovi kao garderoba pa im je jedno za na posao, a nešto sasvim drugo za po kući?

Medicinska operacija, na primer, po definiciji jeste privatna stvar, čak i kad joj se podvrgne ministar zdravlja, ali ako to učini u inostranstvu u koje pobjegne iz domaće klinike i od domaćih lekara na čiji rad, javno, nema primedbe, onda valjda javnost ima prava makar da postavlja pitanja. Naravno, u nekoj drugoj zemlji, javnost bi imala prava i da čuje odgovor, možda i ostavku, ali... Doduše, podneo ju je nekoliko afera kasnije i to, gle ironije, iz privatnih razloga, kako je rekao.

Stan je takođe po definiciji privatna stvar ali, ako ga dobiješ čim ti se verifikuje mandat, pa još usred bombardovanja, čak i ako nisi prekršio zakon, prekršio si ono što javno govoriš o sebi. A ako onda taj stan zameniš za mnogo veći, javno objasnivši to ogromnim kreditom na dvadeset ili trideset godina, koji tvojim glasačima ne bi bio odobren da su te starosne dobi i platežne moći koju prijavljuješ, a onda glasačima kažeš da si na taj neotplaćeni stan uzeo hipoteku da finansiraš izbornu kampanju, onda si prekršio valjda i neki zakon.

Brak je takođe po definiciji privatna stvar ali, ako uz njega ide i trudna švalerka dok ti javno zagovaraš oslanjanje na tradicionalnu porodicu i ono što nazivaš porodičnim vrednostima, da li bi javno prozivanje bilo povreda privatnosti, povreda porodice, žene, dece? Jer, ako ćemo pravo, švalerisanje, pa još bez kondoma, što zaključujemo po posledici, je primarna povreda svega gore navedenog. Bilo bi i povreda ugleda i rejtinga političara, naročito među ženskim glasačima, ali u nekoj drugoj zemlji. Ovde se izgleda smatra da švalerke prirodno spadaju u tradicionalnu porodicu, zajedno sa ostalim „porodičnim vrednostima“ kao što je povremeni šamar, ako zasluži. Samo pazi da te ne zateknu sa mrtvom devojkom ili živim dečakom, što bi rekli u Vašingtonu.

Na ovim izborima će se kandidovati ideje, ili bi bar tako trebalo da bude. Političari se svojim likom i delom zariču da će te kandidovane ideje sprovesti. Oni koji nemaju dela, barem ne pozitivna, zariču se samo likom, oni koji nemaju ni neki lik, zariču se odelom ili bedžom na odelu, a onaj kome je novčanik ostao u drugom odelu, zariče se da će sledeći put platiti turu.

26.3.2012.

Okupacija belih listića

To je nešto što ne nudi rešenje. Nema cilj. Nema ideologiju. Nema vođu. Ne postoji organizacija. Ne zna se čemu će to da posluži i šta će biti posledice takvih postupaka.

Niko ih nije poveo, niko im nije ništa obećao. Naročito im niko nije obećao da će nešto dobiti, da će profitirati.

Nemaju pojma šta tačno treba da rade osim te jedne stvari. Bez jasne ideje na koji način to može izmeniti ono čime su nezadovoljni. Bez vizije koliko to treba da traje.

Ne postoji ni organizovana promocija. Ako ih mediji i pominju, obično ih pominju po zlu – kažu da smetaju, uzurpiraju, nanose štetu.

Kritikuju ih i šikaniraju. Pitaju se ko im je dao pravo da svojim postupcima ometaju druge u njihovim namerama i ciljevima.

Pa ipak, ti ljudi nastavljaju po svome. Ne prebrojavaju se niti se postrojavaju. Hoće li svojim postupcima pomoći da se nešto promeni na bolje? Da, moguće je, što bi rekli u reklami za Koka-kolu Ziro (šta, i vi ste приметili sličnost sa Nikolićevim sloganom?) mada je isto tako moguće i da se ništa neće promeniti. U oba slučaja, opet će biti onih koji će smatrati da to nije bio dobar način i onih koji će smatrati da je baš tako trebalo. I onih koji će misliti da to nema veze sa nama. Jer, naravno, govorimo o pokretu Okupiraj Vol strit. A o čemu ste vi mislili da govorimo?

18.5.2012.

Kineski vidovdan

Da se razumemo, moja prijateljica je svojevremeno kupila tranzistor (za najmlađe, to je primitivni uređaj koji ne prima ni USB ni CD niti telefonira, nešto kao wireless radio aparat) marke NAIWA i, ma koliko prezrivih komentara da sam imala, moram priznati da je ta stvar godinama padala, kisnula, bila nošena u zubima psa i – uredno radila.

Ali, to što je jedan falsifikat koji doduše nazivom to jasno i sugerije, bio pouzdan i dobar nije razlog da ne brinemo što je ta, a ne ona druga globalizacija zavlada kod nas. Posebno zato što se sa buvljaka prelila u politiku pa sad ne samo da uveliko kupujemo kinesku robu nego i glasamo za nju.

Nikolić je prvo bio kineska kopija Šešelja, a sad je kineska kopija Tadića koji je bio kineska kopija demokrate i republikanca. Vučić, koji je godinama bio kineska kopija kineske kopije, prodaje se kao kineski Đilas. Dačić je bio kineska kopija prvo Miloševića, a sad bi i Putina. Dinkić je kineska kopija sebe. (Kineska kopija Đinđića ostaje u opoziciji.)

Problem je što se kod nas ne promoviju dobri. Mi, kad za nekog i kažemo da je dobar, pre ili posle te reči uvek dodamo i neko „ali“. Ako je neke druge, kod nas ne baš dobro pozicionirane nacionalnosti, mi kažemo da je on Rom ili Albanac (samo drugim rečima) ALI je dobar, nešto kao „mali, ali tehničar“. Ili, ako za nekoga prvo kažemo da je dobar odmah mu dodamo i jedno ALI (pije, nema para, pameti, ima lošu ženu...) koje objasni da to „dobar“ i nije nešto za divljenje.

Titulu „dobar bez ali“ ovde čovek može da dobije samo posthumno, najčešće zbog mnogo manjih zasluga nego živi ili, što je možda još gore – za života ali samo zato što o njemu nemamo baš ništa lepo da kažemo, nijedan poseban kvalitet da izdvojimo pa kažemo samo da je on „o.k.“

A kad toliko ne umemo da cenimo dobre, onda nam se dobri ni ne nude. Na ovom tržištu, dobri su na niskoj ceni. Slaba potražnja – niska cena, tako to funkcioniše na slobodnom tržištu.

U oglasima za posao se traže, ne dobri, nego „timski igrači“. To je šifra kojom poslodavac kaže da ne želi ljude koji će da iskaču, da

imaju kritičko mišljenje, da vuku napred. Kod nas se traže kineske kopije timskih igrača. Čak i kad je ili naročito kad je poslodavac partija.

A onda kineske kopije timskih igrača kreiraju kineske kopije obrazovanja, zdravstva, kulture, odbrane i zaštite... A onda nam kineske kopije patriota objasne šta je Gazimestan, šta zakletva žandarmerije, šta Parada ponosa i gde nam je svima mesto. Tačnije, da nema mesta za nas.

3.7.2012.

Tito, prevrni se!

Nisu u pravu oni koji tvrde da političari i mi živimo u paralelnim svetovima – živimo u različitim društvenim uređenjima. Dok se mi koprcamo u ostacima socijalizma i začecima kapitalizma, oni su postigli ono što nijednom socijalističkom lideru nije uspelo – doživeli su komunizam. I u praksu sproveli onu divnu utopijsku ideju „svakome prema potrebama, od svakoga prema mogućnostima“, koju ni mnogo bolji od njih nisu mogli da ostvare čak ni u privatnom životu (osim kad su bili deca pa i to samo do prve noše).

Štaviše, ovima našima ostvarenje komunističkog sna pada vrlo lako. Pošto su im potrebe ogromne, a mogućnosti skromne, daju sasvim malo, a uzimaju sve što mogu. Zlonamerne optužbe da kraduckaju jednostavno nisu tačne. Oni raduckaju. A krađu na veliko.

I pošto je u komunizmu sve društveno, društvena je i odgovornost. Sad dolazimo do onog dela koji ne znam kako da vam kažem uvijeno. Moraću da vas direktno optužim – vi ste odgovorni za tajkunizaciju, monopole, korupciju. Kako niste vi? Pa ko je? Nema ko drugi.

Vlast se, kako nam tek sada otkrivaju, protiv tih društvenih zala borila do poslednjeg radnog mesta. Bivši predsednik (izvinjavam se sadašnjem koji je zapretio da će izraz „bivši predsednik“ zabraniti za upotrebu) tajkunima je zalupio vrata pred nosom; sadašnji predsednik (izvinjavam se bivšem ali tako je ispalo na izborima) ta vrata neće ni otvarati – ako im nešto treba neka zovu Vučića koji će, kako nam sam i samo on tvrdi, da ih sasluša, a onda da ih ne posluša. Nije rečeno, bar ne javno, kome posle treba da se obrate, ali nam je

jasno poručeno da im je odzvonilo. To što pred kamerama sa njima osmehnuto razgovaraju i srdačno se rukuju je tek da ih zavaraju, a ne, kao što biste pomislili, zato što su u odličnim kupo-prodajnim odnosima. Kao što su se predizborno ljubili ili pljuvali tek da nas zavaraju, a ne zato što će se toga držati i kad dođe do kupo-prodajne postizborne kombinatorike. Jer je to, kako vole da nam objasne – politička realnost. Takoreći real politika.

10.7.2012.

Labudova pesma

Koliko bezosečajna i surova mora da bude osoba koja ubija nešto malo i nežno? O čemu razmišlja dok u novosadskom parku kame-nicama ili toljagom na smrt premlaćuje biće iz bajke, sinonim za lepotu – mladunče labuda?

Dobro, procenat psihopata je stalan i isti u svakom društvu, ali naš problem je što mi nismo „svako društvo“. Ovde je vlast deset godina, preko svih državnih medija intenzivno podsticala, podržavala, razjarivala, a onda i slavila psihopate. Portparol te vlasti opet je na vlasti. A i kad nije bio, bilo je drugih koji su im podlo podilazili.

A svaki put kad političari i ostali kreatori javnog mnjenja relativizuju ili čak otvoreno podržavaju psihopate i njihova zlodela, oni stavljaju po jednu toljagu nekom novom u ruku. Kada sadašnji naprednjaci dovedu Miladina Kovačevića u skupštinu – jedna toljaga; kada bivša vlast umesto njega plati odštetu porodici – još jedna toljaga. Kada sadašnji gradonačelnik žali za razbijenim izlozima, a ne glavama i kada ne osudi vinovnike nego organizatore Parade ponosa – jedna toljaga. Kada se priča o Srebrenici svede na rečenicu „bilo je žrtava na obe strane“ – pet toljaga.

I dok tako promišljeno povećavaju broj toljaga po glavi stanovnika sigurni su (i biće u pravu) da dobijaju razumevanje i podršku većine. Ponajpre zato što opravdavaju „naše“ koji su naudili nekima koji nisu naši ili su manje naši. Barbalići su „ipak“ Hrvati, Miladin Kovačević je u komu bacio „tamo nekog“ Amerikanca, Bris Taton je „možda“ bio i gej, gosti Peščanika u Arandelovcu su „svakako“ protiv

Srbije... Krivično delo je nekako uvek manje ako je protiv džamije, ambasade, pekare nekog Goranca. Jer je protiv „njih“ dok „naši“ nas ne diraju. Da li?

U međuvremenu je stasao i podmladak. Za sada vežba na tuđem podmlatku. Iživljava se na živini i sitnijim životinjama dok polako ne pređe na krupnije pa na nas. Da, procenat psihopata u svakom društvu je isti. Ali se društva razlikuju po tome kako ih tretiraju – da li su psihopate na vlasti, da li ih vlast podržava ili ih kažnjava.

A mi? Hoćemo li i dalje morati da gledamo američke krimi-serije ne bismo li zadovoljili potrebu za pravdom i osetili ono slatko zadovoljstvo kad psihopatu stigne pravda?

Hoće li Srbija da ostane ružno pače dovek? Ili će jednom biti želje, snage i hrabrosti da izraste u prelepog labuda? Ili će je pre toga zatući toljagom neki stasali psihopata?

Na početku teksta sam mislila da vam se izvinim ako će vam slika brutalnog izživljavanja nad nemoćnim labudom izazvati mučninu. Ali sam se predomisli. Jer, ako ste osetili mučninu – hvala vam do neba.

15.7.2012.

Ima li boga?

Baš ovih dana, kad je crkva u žiži javnosti, a bogami i povremene kritike (hvala bogu da jeste), vidim Galupovo istraživanje koje kaže da je broj ateista globalno porastao za nekih četiri procenta (tu pojavu u, na primer, Irskoj, tumače crkvenim skandalima sa pedofilijom) i pomislim da bi sad tako nešto moglo i kod nas da se desi pa da broj vernika, daleko bilo, opadne na skandaloznih 92 posto. Ali, što reče Dačić u skupštini, „daće bog“ ili već neko na funkciji da ni ovaj najnoviji skandal ne ostavi trajne posledice.

Jer, našu slepu veru u Crkvu nije lako poljuljati. Mi ne samo da znamo da gresi crkvenih službenika nemaju blage veze sa bogom u kojeg ionako ofrlje verujemo, nego i te grehe ne smatramo baš smrtnim. Štaviše, mi te njihove grehe u najboljem hrišćanskom, a posebno pravoslavnom i još posebnije svetosavskom duhu odmah i oprostimo. Pa Pahomiju je čak i sud, doduše isključivo svojom zaslu-

gom, oprostio. Da bi se taj oprost dodatno potvrdio, crkva ga je onda odlikovala Belim anđelom. A da bi i državna vlast to potvrdila, istoj ceremoniji je prisustvovao i tadašnji i današnji ministar policije koji je i sam dobio orden, ali ne za zasluge u obavljanju svog posla nego za donaciju zvona koje košta maltene pola miliona evra. Za zasluge u vršenju posla je samo pohvaljen – vladika Filaret ga je pohvalio i čak nazvao bratom „za to što se odupirao zahtevima da se održi Parada ponosa“. A onda je oprost i međunarodno zapečaćen – ceremoniji je prisustvovao i ruski ambasador Konuzin koji je takođe dobio orden, valjda zato što se odupirao priznanju Kosova. I na kraju, ali ne i najmanje važan legitimitet oprost udao je svojim prisustvom i primanjem istog ordena i patrijarh Irinej, koji se nije odupirao.

Nedostajao je samo Milorad Dodik pa da ceremonija dobije i svesrpski karakter. Ali ako se tamo i nije pojavio, pojavio se pre desetak dana u kratkoj Tanjugovoj vesti koja je prošla potpuno nezapaženo. A vest kaže da je posetio patrijarha, što nije ništa neobično jer on (patrijarh) izgleda ima dan otvorenih vrata za političare – odlaze kod njega pre nego što odluče da „skrate mandat“ i raspišu izbore, pre nego što odluče da raskinu dogovor i postanu premijer kod onih drugih ili pošto odluče da nekako prekinu lažni štrajk glađu (znam, znam, i žedu) ili samo da im budu oprošteni prošli i budući gresi.

Nije neobično ni to što je Dodik tih dana posećivao i Tadića na Tari i Nikolića po povratku sa Olimpijade, pa bi neko mogao i da se zapita kada i da li uopšte stiže da poseti entitet kojem predsedava.

Ali neobično je što je patrijarhu obećao pomoć u zidanju njegove (patrijarhove) vile na Dedinju. Grešna mi duša, ali nisam znala šta mi je od te dve stvari čudnije: što patrijarh gradi vilu pa još na Dedinju ili što mu pomoć u tome obećava predsednik siromašne Republike srpske?! Prvi (patrijarh) bi trebalo da je siromašan, ali će imati vilu na Dedinju, drugi (Dodik) bi trebalo da je siromašan, ali ima da pomogne zidanje te vile, a ne zidanje makar jedne kuće za izbegle iz njegove države koji i dan-danas žive u neljudskim uslovima. Bože me sačuvaj i sakloni.

13.8.2012.

Bože, pravde

Ako svaki narod ima političare kakve je zaslužio da li se to odnosi i na himnu? Da li nas ta pesma najbolje opisuje? Kao ljude sklone da sve dobiju na tanjiru, u ovom slučaju od boga, a da se sami ne potrudu da učine nešto za sebe?

Mada, kad pogledate šta je još bilo u konkurenciji, dobro smo i prošli. Da su pobedile struje koje su gurale Marš na Drinu, sada bismo na svečanim otvaranjima parlamenta i dodelama medalja bili pozivani da kren'mo u boj i ne žalmo život svoj sve do euforičnog „krv je tekla, krv je lila“, što je, priznaćete, strašnije od tunjavog moljenja za božjim uplivom u naš život.

Naravno, na ponudi je mogla da bude i mnogo primerenija „Vostani Srbije“ koja bi zadovoljila i monarhističke zagovornike (pominje se carica, doduše, to se odnosi na Srbiju, ne na osobu, ali ipak) i sve koji su pomahnitalo nastojali da sve vratimo na staro (nastala kad i Prvi srpski ustanak). Da i ne pominjem kako bi zadovoljila i one koji se kunu u evropsku agendu („Pokaži Evropi tvoje krasno lice“), zagovornike pomirenja u regionu („svi bližnji tvoji tebi dobra žele“), ali i zagovornike Pokreta nesvrstanih i tzv. četiri ili koliko već beše stubova spoljne politike („i daljni se narodi tvome dobru vesele“). Naravno, ne bi bili zakinuti ni religiozni, doduše ne bi imali celu himnu samo za sebe, ali bi se sigurno pronašli u „tebi sad pomaže i nebesna volja“, a svakako bi dobili konkretno obećanje („i sad ti se pokazuje i sudbina bolja“) umesto sadašnje ipak sasvim neizvesne molbe bogu da to i učini.

A stihovi „Davno si zaspala, u mraku ležala“ kao da su napisani da ugone svima – jedni bi taj mrak videli u periodu od četrdeset-prve, drugi u devedesetim, treći takođe u devedesetim, ali kao laki otklon od odgovornosti (kakvi zločini kad smo spavali!?), četvrti bi taj mrak projektovali u „dosistički“ period, peti u Đinđićev, šesti u Koštunicin... ma kažem vam, svi bi mogli da svojataju pesmu kao da je baš za njih napisana.

Ali nam je mudriji od nas nisu dodelili. Kad budemo bolji dobićemo i bolju himnu. Do tada, bože, pravde!

Začudo, na ovaj opštenarodni vapaj, odgovor je došao od Vučića, kojem pravda nije resor, što ga nije sprečilo da nam u nekoliko obraćanja obeća da, ako zbog krize i ne budu mogli da nam obezbede neke druge stvari, pravdu ćemo svakako dobiti. Nek mu je bog u pomoći. Ili Dačić, ne kao ministar policije nego delilac stanova, koji bi baš mogao da dodeli neki i olimpijcima iz matematičke gimnazije – pa pravedno bi bilo da i oni dobiju stanove i nacionalne penzije za zlatne medalje koje na olimpijadama osvajaju čak i u drugom razredu za predmete koje će učiti tek u četvrtom, kad već ne dobijaju stipendije od države. A tek oni koji će se takmičiti na paraolimpijskim igrama u Londonu, pa pravedno je da i oni dobiju i penzije i stanove ili makar samo prilazne rampe ako država nema za više.

Srećom (po Vučića) ovi kao i mnogi drugi ljudi neće tražiti pravdu za sebe. Neće ih na to podsticati ni mediji ni javnost kojima je mnogo atraktivnije da se zgražavaju nad tim da Jelisaveta Karađorđević živi na petom spratu bez lifta, u iznajmljenom stanu. Očigledno rešenje tog stambenog problema (da iznajmi drugi stan u prizemlju ili sa liftom) ili nikome ne pada na pamet ili im je glupo pošto ne uključuje ni boga ni državu.

Eto šta dobijete kad ljudima mnogo puštate ovu himnu. Možda bi za mentalno stanje nacije bilo bolje da, umesto što im dodeljujemo stanove i nacionalne penzije, sportiste kažnjavamo što nas svojim pobedama izlažu slušanju himne.

20.8.2012.

Uspavanka

Iako sam se prošli put pravila pametna i objašnjavala zašto bi sve Vostani Srbije bila bolja himna od sadašnje, red je i da priznam zašto ne bi. Zato što naši mudri vladari znaju šta se desi kad nas država pozove da se probudimo i da ustanemo. Kad nas je onomad pozvala u odbranu srpstva, mi poharasma tuđe države ko da su naše i razvalismo našu ko da je tuđa. Kad nas je posle pozvala u odbranu kosovstva, mi polomismo pola glavnog grada i par glavnih ambasada.

Doduše, ni druge države ne pozivaju svoje podanike da se probude i ustanu. Naprotiv. Rusija je Paradu ponosa osudila na sto godina

progona (mnogo blaža kazna za pankerke je valjda na molbu Putina), a u Americi će, ako ga se dočepaju, Asanž proći mnogo gore nego Parada u Rusiji. Pa kad velesile nisu lude da dozvoljavaju buđenje (jes' pa da im se dese arapska proleća) što bismo se mi pravili pametni i to još stavljali u himnu.

Ne, ne. Ne samo da nećemo Srbiju buditi, nego ćemo i probuđeno građanstvo lepo uspavljivati. Uspavljivaćemo ga himnom (sve će to bog srediti), pa posledično crkvom (i kišu će bog srediti ako ga, baš kao i mudri kralj u Malom princu, zamolimo tek kad se steknu (meteorološki) uslovi), ali primarno – medijima. Čak je i B92, radio televizija koja nas je godinama budila i održavala budnima, postala veliki emiter uspavanki, što kroz najprizemnije kupovne formate, što kroz još prizemnija autorska ostvarenja.

Mnogo strašnije od primisli da bi nas nova vlast mogla vratiti u devedesete je da to rade oni koji su nas iz devedesetih izvlačili.

Laku noć.

28.8.2012.

Zataškavanje smrada

Jeste li i vi primetili koliko ima reklama za dezodoranse kojima nam obećavaju svežinu bez kupanja čak i do 72 sata. Pri tom ne vidimo zašto se, zaboga, glavni likovi ne bi oprali barem jednom u ta tri dana, ako ne celi, makar pazuh za koji je dezodorans jedino i zadužen. Ne lutaju pustinjom, ne voze reli, nisu ekološki osvešćeni pa da zagovaraju štednju vode, mada bi za dva pazuha potrošili jedva dve šolje vode i cirka jedan minut. Sledeći je valjda dezodorans koji „daje svežinu“ 168 sati, taman da nas pokrije od subote do subote. Još da izmisle nešto po ugledu na „bez belih tragova na crnoj i bez crnih tragova na beloj odeći“, pa da naprave sredstvo za „bez žutih tragova spređa i braon pozadi“ i ne moramo više uopšte da održavamo ličnu higijenu.

U državi koja još ima poljske klozete, čak i u školama, a još nema javne čak i u gradovima, dok u glavnom gradu još ima septičke jame koje sada popisuje po opštinama umesto da im uvede kanalizaciju,

sevap bi bio promovisati higijenu – osnovnu, telesnu, mentalnu i svaku drugu, a ne nemanje osnovnih higijenskih navika.

Srećom, oni koji dođu na vlast da vode tu istu državu vrlo paze na higijenu. Čak preterano. Svako malo oni operu ruke – od nekog zločina, kriminala, kriminalca, a rado pomažu i drugima u održavanju higijene. To se zove „ruka ruku mije“ ili na engleskom – ja češem tvoja leđa, ti češeš moja. Prljav veš se iznosi redovno, ali prema potrebi i očekivanoj dobiti, a prilično redovno se peru i biografije, savest, obraz (na niskoj temperaturi kao šareni veš) dok se pare, zbog delikatnosti, peru na ruke kao nekada „veliki veš“. A onda uzmu i očiste celu Srbiju. Iza sebe ne ostave ni papirić – koji bi pomogao da im se uđe u trag. Ako neki i ostane, već se nađe brižna duša koja će ga pohraniti, za ne daj bože, ako zatreba da se ucenjuje.

Mi bismo, naravno, voleli i da stvore i neke druge, na primer mentalno-higijenske navike. Da dobro rade, da budu kažnjeni ako ne rade dobro, da ko krade ide u zatvor, a ko laže ide sa vlasti... Ali, to smo mi. Stalno hoćemo više i nismo zahvalni za ono što već imamo. A imamo ljude koji su izumeli dezodorans koji, ne da traje od subote do subote, o čemu proizvođači mogu samo da maštaju, nego traje od devedesetih i zataškava smrad i po deset i dvadeset godina. Što bi rekli u onoj drugoj reklami – i miris i ukus. Njima miris – da mogu zajedno i kad se ne mirišu, nama ukus. Gorak. U ustima.

4.9.2012.

Srce Srbije

Evo sad i naša sopstvena vlada hoće da nam iščupa srce. Naravno da ne mislim na Kosovo nego na krađu koja samo nepravdom nikada nije proglašena za srce Srbije, a svakako zaslužuje tu titulu više od ma kojeg dela teritorije.

Kako se desilo da krađa postane srce Srbije? Vremenom.

Početak tog procesa treba, po običaju i navici, tražiti u pet vekova pod Turcima tokom kojih je hajdučija postala društveno prihvatljiva, čak i društveno poželjna. Platiti manji danak, oteti tuđe, oštetiti

osmanlije, preorati drumove samo da bi naudio putnicima, uzdizalo je počinioca na nivo junaka kojeg će opevati i slaviti vekovima. Bar da su im narodni pevači dopisali da su krali da bi podelili siromašnim, možda bi danas neko bio i darežljiv lopov, kao što vidimo da se dešava ponegde u svetu. Ne znam kakve su nacionalne epove slušali ovi moderni robin hudovi, ali, izvinite, nas nisu učili da, ako već krademo, učinimo da još nekom, van uže porodice, bude bolje od toga.

Iz tog perioda kada je krađa bila ideal prosto smo se strmoglavili u period idealne krađe. U vremenu društvene, dakle ničije konkretno imovine, krađa i nije smatrana krađom. Ako se, na primer, fiktivno razvedeš da bi dobio još jedan stan, to nije bila krađa. Baš kao što i oni malobrojni koji su se odazvali na akciju „imaš kuću, vrati stan“ nisu smatrani normalnim.

U tom periodu čak ni krađa privatnih (dakle, vrlo i konkretno nečijih) automobila nije bila krađa – nego pozajmica. I, mada se oštećeni vlasnici nikako nisu slagali sa tim terminom, „pozajmljivanje“ je bilo zvanična verzija događaja. Kao što je i krađa firminih para vođena kao „pozajmljivanje društvenih sredstava“ (ni dan-danas to nije krađa nego „zloupotreba službenog položaja“).

Posle vekova u kojima je krađa bila ideal i decenija u kojima se uzimanje ničijeg smatralo idealnom krađom, a uzimanje nečijeg pozajmljivanjem, tako sluđeni ušli smo u devedesete – period velike krađe „iz ideala“. Krao je ko je šta stigao – kamione, avione, teritorije, izbore, belu tehniku, a sve pod potpaljivim izgovorom da je to za neko veće, a svakako naše dobro. Logično, bilo je za njihovo uvećano dobro, ali ni za to niko neće odgovarati. Nego će se, posle skoro šest vekova društveno prihvatljive i slavljene krađe, kola slomiti na nekima samo zato što su krali iz usko stranačkih ideala. (Ideali nisu sporni, stranka jeste.) Kako će se provesti oni koji su krali bez ideala, nije najavljeno.

Ako se stalne najave ministra vojnog o velikim hapšenjima krupnih riba ostvare, možda da razmislimo da i mi podnesemo neke tužbe. Da tužimo za to što su nam ukrali ideale, planove, uspomene, godine (nekome prvih dvadeset, nekome najboljih dvadeset, nekome poslednjih dvadeset godina). Mislim, pre nego što nam i nadu ukradu.

10.9.2012.

Vaistinu mačo

Ako ste mislili da je ovo vreme u kojem vladaju mačo tipovi, prevarili ste se. Mi zapravo živimo u jednoj jako osećajnoj i osetljivoj civilizaciji. Toliko osetljivoj da ni oni za koje mislimo da su najjači među nama ne prezaju da javno pokažu kako su im i koliko povređena osećanja.

Film koji se, sudeći po medijima, zove „nedolični film o proroku Muhamedu“, povredio je „najsvetija osećanja muslimana“, svedoče nam u kameru razjareni protestanti. Film, koji je inače prošao sasvim nezapaženo, naravno da nisu gledali, ali su im osećanja svejedno povređena. Jer je dovoljno da neko kaže da su filmom, baš kao i onomad karikaturom, povređena najsvetija osećanja muslimana, pa da počne ubijanje nedužnih.

I ruske panckerke su povredile „osećanja vernika“, ovog puta pravoslavne crkve. Doduše, osećanja vernika verovatno ne bi ni bila povređena da istovremeno nisu povređena osećanja Putina. Bilo kako bilo, odmazda je, srećom, blaža – niko ih nije ubio, možda i zato što su se krile u zatvoru. O kazni za povređena osećanja izjasnile su se i tri najmoćnije institucije u državi – predsednik, crkva, premijer – i saopštile javnosti da se zalažu za blage kazne (za mogućnost da ne budu kažnjene se niko ne zalaže). U toj borbi za slobodu izražavanja, Medvedev je čak otišao najdalje rekavši da mu je muka od tih žena i njihovog izgleda, ali da je vreme koje su provele u pritvoru bilo dovoljna kazna da shvate šta su uradile. (On, očigledno nije čuo završnu reč jedne od njih inače bi znao da im na pamet ne pada da „shvate šta su uradile“.) No, uticajima uprkos, sudija je ostao neumoljiv – za povređena verska osećanja ide se u gulag i tačka.

I mada je naš predsednik svojevremeno najavljivao da će, bude li izabran, tražiti da „prelista“ presude za ubistvo premijera i proveri da li je sve to baš tako, ova demonstracija nezavisnosti ruskog sudstva nije umanjila njegovu ljubav prema toj državi. Naprotiv. Sav raznežen, jer se ni on ne libi da javno pokaže osećanja, pa bogami ni suzu da pusti, poverio nam je da na svetu najviše voli Rusiju (žena, deca, unučad i druge države nek ne zamere).

Ostaje da vidimo kako će se on sam sada postaviti prema po-

vrednim osećanjima njegovih građana. Jer ni mi ne zaostajemo za svetom, imamo i mi svoje predstavnike ove nove osećajnosti.

Oni čak i unapred znaju da će im verska i ostala osećanja biti povređena i unapred traže zaštitu. Ti veliki i snažni zaštitnici srpstva, vere, svetosavlja, porodice, dece i uopšte svega, zapomažu kao zadušne babe da ih ne izlažemo goloruke tim strašnim ljudima koji se kriju iza ljudskih prava jer će im u suprotnom osećanja biti toliko povređena da ne odgovaraju za svoje postupke.

Ne znamo baš kako se to bore za sve za šta navode da se bore, ali, da jednom godišnje nema najava Parade ponosa ne bismo ni znali da se te organizacije uopšte i bore jer svi projekti za koje dobijaju novac iz čak tri i više ministarstava, nekako nisu vidljivi, da ne kažem da nisu transparentni. Osim ovog jednog. Pa i tada, umesto da nastupe kao neustrašivi borci, kakvim žele da ih javnost vidi, oni mole i patrijarha da zabrani tu strašnu stvar kojoj će morati da budu izloženi. Patrijarh za sada nije odgovorio (ima ko će to umesto njega, kao i svake godine), ali je premijer odlučio da pokaže da je bar neko u ovoj državi muško. Ili bar muškobanjast. Energično je isukao mikrofon iz opasača i objasnio da samo država sme da zabrani Paradu – kao da je za zabranu potrebna hrabrost, a ne za njeno održavanje.

Srećom, to je bio i jedini izliv muškosti. Nova osećajnost je ubrzo ponovo zavladała. I premijer može da se opet nesputano zagrlji sa nekim pevačem i obraz uz obraz osećajno otpeva nešto za svoju dušu. Za našu će pevati popovi. Ako se ovima „osećajcima“ posreći na ulici.

17.9.2012.

Pogrešna žaba

U predizborno doba, koje je kod nas trajno, političari nam pričaju bajke. Uglavnom o sebi. Te ovakvi smo i ovakvi, te uradićemo to i to i nikada nećemo... A pošto ni mi nismo od juče, znamo da su to bajke. Ali nekako poverujemo makar u onu jednu – o žabi koja se pretvorila u princa. Znamo da su žabe, lepo vidimo svojim očima i našim pravom da znamo sve, ali nam je potrebno da poverujemo da bi mogli, ako ne baš da se pretvore u princa (što je i dobro po nas

kad pogledamo kakav nam je princ), a ono makar da izdaleka barem u nečemu zaliče na one iz bajki. Samo ako ih poljubimo, odnosno zaokružimo.

I tako ljubimo mi te žabe, ljubimo, sve čekajući da se barem jedna pretvori u princa, ali to nekako neće da nam se desi. Neke žabe možete ljubiti koliko hoćete, one neće pa neće da se promene. Samo se malo preraspodele po svojoj ustajaloj bari, naduju se još više i samo krekeću.

Kakve smo sreće, nama su se i neki nekrunisani prinčevi koje smo ljubili pretvorili u žabe.

Ili ne znamo da ljubimo ili oni reaguju samo na poljubac nekih drugih. Značajnijih i moćnijih od nas.

Ali nam je najzad stiglo i jedno izvinjenje, nadajmo se prvo od mnogih koja bi trebalo da uslede. Doduše, ne za to što ostaju žabe, no, i ovo je nešto.

Aleksandar Vučić se izvinio novosadskom Dnevniku. Anestezirano javno mnjenje nije stiglo ni da primeti, a kamoli da reaguje na „glupu i grubu grešku“ kako je Vučić sam nazvao svoju malicioznu izjavu, a on je već zamolio Dnevnik da prihvati izvinjenje objasnivši da nema opravdanja za sebe i da se iskreno kaje.

Bilo da ima bolje savetnike i bolji marketing, bilo da je samo spremniji da poslušá dobre marketinške savete, uradio je ono što godinama čekamo da čujemo od mnogih. Ne opšta mesta – „ako je bilo zločina“, ne bezobrazno – „šta god da smo zgrešili to smo platili na izborima“, ne prepotentno – „to je zato što sam bolećiv“, ne podlo – „ako se neko našao povređen“, kako su sve pokušavali da nam zamažu oči.

Naravno, kako se čovek brzo navikne na bolje, sada očekujemo da ista takva konkretna i precizna izvinjenja čujemo od Vučića i za sve druge stvari. I od svih drugih za sve njihove druge stvari. I nek ne brinu da je prošlo mnogo vremena i da je sve to palo u vodu, a mi zaboravili. Nije i nismo.

Možda smo ljudi što i dalje imamo nadu ali nismo budale.

24.9.2012.

Zakon dovoljnog razloga

Nije tačno da u Srbiji vlada bezakonje. Osim nekih fizičkih zakona (ipak je ovo Srbija, ne očekujete valjda da vladaju baš svi fizički zakoni?), na snazi je i zakon dovoljnog razloga. Prevedeno na naški to znači – šta god da neko kaže ili uradi, možete očekivati da će samouvereno navesti jedan, po njemu dovoljan razlog, zbog kojeg treba da opravdate to što je rekao ili uradio. Evo, mog komšiju su nedavno uhapsili zbog višegodišnje organizovane i masivne nezakonite seče šuma. I šta je rekao policajcima? Neka mi država nađe posao pa neću da kradem. Toliko.

Nenad Čanak podneo je ostavku jedva par dana posle incidenta, što je u principu dobra stvar. I moram priznati da njegovo ponašanje potpuno razumem, mada ne na način koji on očekuje. Štaviše, i sama imam sličan događaj u iskustvu, doduše, ne sa bratanicom, nego sa sestričinom.

Ona, Sofija, jednom je takođe napravila nesmotren potez i – klompa je sletela sa noge i završila u dragocenoj vitrini, mirazu njene prababe, punoj kristalnih čaša. Pre nego što je iko uspeo i vazduh da uhvati, Sofija je osula drvlje i kamenje po prisutnima: I zašto ste mi kupili ove klompe, i zašto ste me doveli ovde, i zašto ste tamo stavili „vetrenjaču“, što je bio njen naziv za vitrinu. I to nam je svima bilo mnogo simpatično. Jer je imala jedva „tri, pola četiri godine“.

Ali kad se odrasli poslanik tako ponaša, to nije ni detinjasto. To je opasno.

Posle izveštavanja medija o njegovom nedoličnom ponašanju i nedoslednom objašnjavanju incidenta, Čanak se naljutio na sve – i na ljude koji su glasali za njegovu koaliciju i na one koje je u parlamentu zastupao, ali najviše na skupštinu jer njega „nije uzela u zaštitu, a bila je sigurna kuća za Ratka Mladića i Miladina Kovačevića“. Začudo, tada, kada je skupština bila sigurna kuća pomenutima, nije demonstrativno podnosio ostavku (kao što su autorke Peščanika dale ostavku kada je RTV B92 bila sigurna kuća osobi koja je bestijalno slavila Ratka Mladića).

Još tragičnije je što ni sada ostavku nije podneo zato što se nedolično poneo, niti zbog odgovornosti za javno izgovorenu reč, niti

zbog nekog političkog razloga, već da bi zamenom teza pokušao da nekako prebaci krivicu na sve nas. Valjda zato što smo mu kupili štap, odveli ga na parking i stavili kafanu baš tamo?

A onda je otišao na TV Pink da snima takmičenje u kuvanju. (Da li ste i vi приметili da maltene u svako doba na bar jednom TV kanalu neko kuva, peče, mesi? Nikad više gladnih u Srbiji, a nikad više kulinarskih emisija.) Ako je učešće u Velikom bratu pravdao potrebom da prosveti one koji gledaju baš tu, a ne neke druge emisije, šta je opravdanje za šou o kuvanju? Žrtvuje se da bi omogućio gladnima da napare oči?

1.10.2012.

Đavo nosi P(a)radu

Devojka se provokativno ponašala i dobila je ono što je zaslužila. Tačnije, dobila bi šta je zaslužila da je policija nije sprečila da izađe iz kuće i time joj spasila živu glavu.

Ne, ovo nije vest iz neke daleke zemlje. Ali bi mogla biti vest iz bliske budućnosti. Naše, naravno. Sledeća vest bi moglo biti i proširivanje onog nepropisnog propisa o oblačenju u javnim ustanovama po kojem mi ne možemo u sud ili opštinu onakvi kakvi smo – goli i bos – nego moramo da se propisno pokrijemo kao da, sačuvaj me bože, ulazimo u crkvu. Proširivanjem tog pravilnika mogli bi da nam propišu i kako da se obučemo za ulicu ukoliko nećemo da nas pretuču svaki bilmez kojem država, kao dobri roditelj, unapred opravdava osećanja (povređena) i posledično postupke (povređeni mi).

Srećom, to je tek u budućnosti. U sadašnjosti se desilo samo da je policija zabranila javni skup, u narodu poznat i kao Parada ponosa, kojem velikodostojnici (mada u njima nema ničeg ni velikog ni dostojnog) tepaju „parada srama“.

Nalogodavci i darodavci huligana pozdravili su ovu najnoviju kapitulaciju države. Nezadovoljstvo je izrazila tek nekolicina, među njima i jedna grupa kojoj je bilo žao da propadnu oprema i priprema za taj veliki dan te su ta „deca“ „iskazala socijalno nezadovoljstvo“ i porazbijala jednu teretanu, ali ne zato što su teretane leglo latentnih

gej muškaraca, nego samo zato što tu konkretnu teretanu poseduje jedan Francuz. Valjda u znak sećanja na Brisa Tatona.

I sada se postavlja pitanje zašto je tako strašno i time nedopustivo da vlast kapitulira pred velikim svetskim silama i, na primer, prizna Kosovo, a nije ako kapitulira pred šacicom neovlašćenih predstavnika sopstvenog naroda? Zar je moguće da je Milošević bio toliko bolji od ovih posle? Jer, ako ćemo pravo, kad je Milošević potpisao kapitulaciju, on je priznao da je državu porazio NATO. Dobro, nama je taj poraz predstavio kao pobeđu i bogami su mnogi u to i poverovali, ali ga ipak nije porazila neka pobunjena mesna zajednica već najveći vojni savez navođenim raketama. Drugi put kad je kapitulirao, to je opet bilo pred više od pola miliona pobunjenih građana, a ne pred nekoliko hiljada navođenih huligana pred kojima je kapitulirao (i takođe pokušao da nam to predstavi kao pobeđu) njegov partijski naslednik, a naš premijer i ministar policije.

Srećom, boje države i policije ipak ima ko da brani. Za razliku od pravih policajaca, komunalne policajce, a ni njihove sindikate nije strah da se suprotstave građanima koji ne poštuju zakon. Naprotiv. Oni ih prebijaju gde stignu – i to samo zato što nemaju kartu za autobus, ne strahujući uopšte da će ih neko snimiti, prijaviti, kazniti, otpustiti. A i zašto bi? Stvarno ne bi bilo fer da ih kazne zato što biju iz ekonomskih interesa (da napune busplus kasicu) kad već ne kažnjavaju one što hoće da biju za džabe.

8.10.2012.

Бест оф Србиа

Ovih dana se u svim medijima pominje i proslavlja Prvi balkanski rat iz kojeg smo, pre sto godina, izašli kao pobednici. I to bi moglo biti lekovito po mentalno zdravlje nacije. Mada bi bilo lekovito i pominjanje ratova koje smo izgubili. Makar ovog jednog.

Godinama smo slušali kako smo izgubili „medijski rat“. Žalosna istina je da ga nismo ni vodili. Aleluja! Znači da ipak ima neki rat koji smo izgubili, a da izistinski (a ne samo na rečima kao u nedavnim balkanskim ratovima devedesetih) u njemu nismo učestvovali.

Ali, šta bi bilo da smo ga vodili? Pa da smo makar polovinu od tih milion dolara dnevno, umesto „za Kosovo“, davali nekoj kredibilnoj, inostranoj, agenciji za formiranje takođe inostranog javnog mnjenja kao što su to učinili lideri Albanaca? Sada bismo, a verovatno i mnogo ranije, bili u boljoj pregovaračkoj poziciji. Ali ne, naši lideri više od dvadeset godina ulažu i domaće i strane pare u formiranje samo domaćeg javnog mnjenja sa jednim ciljem – uspeh na domaćim izborima. A o tome ko bi trebalo da radi na građenju onog drugog, po državu važnijeg javnog mnjenja, naši lideri su imali različite stavove.

Milošević je rekao da će to on sam raditi. Da bi na kraju rekao: zar na Vidovdan, braćo Srbi?

Ćosić je takođe rekao da će to on sam raditi – napisaće sve najgore o Albancima čim se vrati pisanju romana.

Šta je Panić rekao, ne znamo, jer mu je srpski bio jako loš.

Milutinović je rekao da to neće niko raditi jer „ke sera, sera“.

Koštunica je rekao da će to dobrovoljno i besplatno da radi naša dijaspora u rasejanju, a onda je nahuškao ove na domaćem terenu da pošalju zapaljive slike u svet.

Đinđić je, čim je uzeo vazduh da kaže, uz svesrdnu pomoć mnogobrojnih izdahnuo.

Tadić je rekao da će to raditi nacionalni savet, ali je mislio na svoje drugare iz mladosti, kraja, gimnazije, đakuzija, bazena, kafića...

Dačić je rekao – ima da im odbrusim ono što ću vama da otpevam (ili beše obratno: ima da vam odbrusim ono što ću njima da otpevam – na uvo?).

Nikolić i Vučić, koji svojim sadašnjim položajima svedoče koliko je važna profesionalna usluga, reći će: to će da rade isti ovi koji su i nama radili, ali ipak i dalje samo za nas i našu stvar.

I tako ćemo i dalje, umesto da sebe promovišemo drugima, sebe reklamirati nama samima, uglavnom nakaradno, sve praveći se da je to u cilju građenja i očuvanja nacionalnog identiteta, a ne građenja i očuvanja glasačke mašine.

I zato, zažmurite, opustite se i ponavljajte za mnom:

Naši huligani su deca, tuđi su – nacionalisti.

Srebrenica je diskutabilna, „žuta kuća“ je van svake sumnje; kad

mi omalovažavamo Srebrenicu to je na osnovu istorijskih činjenica, kad oni omalovažavaju „žutu kuću“, to je državni skandal.

Kad mi iskopavamo Dražu i Nedića to je zbog nacionalnog pomirenja, kad oni iskopaju Aćif-efendiju to je zbog nacionalne svađe.

Naši, Dveri, Obraz, 1389 su otačastveni pokreti, 64 županije su zabranjene.

Kad krađu ovi iz naše stranke to je manje zlo nego kad krađu oni iz druge. Fakat.

Naši u Hagu su toliko superiorni da mogu i sami da se brane, dok njihovi čak nisu ni stigli do Haga. U-ta-ta!

29.10.2012.

Kauboji i Indijanci

U trenutku dok i predsednik države i premijer pripremaju javnost za „konačno rešenje pitanja Kosova“, mada ne objašnjavaju da li pod tim misle da će konačno da se reše Kosova ili nešto drugo, derivati i čuvari njihove ranije politike započinju proces nepriznavanja Vojvodine.

Predstavnik Dveri, ne onaj što se specijalizovao za „globalno zagejavanje“ (copyright Dveri) nego onaj drugi, kao i njemu bliski intelektualci, Vojvodinu počinju da nazivaju severnom Srbijom, a Vojvođane – Vojvođanerima. Budući da uporište za ove lingvističke novotarije ne traže ni u jeziku ni u zdravom razumu, možemo očekivati preimenovanje Novosađana u Novosadiste, Indijaca u Indijance, a građanki Sremske Kamenice u Sremske Kamenjarke.

Ovi kauboji, čiji se revolveri još puše od Parade, a koji se inače prekrivaju mantijama, za ovu priliku, a za potrebe fasciniranja neukog puka, zaogrnu li su toge i sve predstavljaju navodno ustavnim „dokazima“. Jedino stvarno uporište za njihove stavove koje zaista postoji u Ustavu je – da je Srbija država Srba (Srpkinje su izostavljene, kako je i red u patrijarhatu) pa tek onda i ostalih. Od te odredbe do kreativnog tumačenja Ustava po kojem biti Srbin nije samo za krštenicu nego i za diplomu koja će da nadjača svaki master i svaki doktorat iz bilo koje oblasti, svaku pametnu misao i svaki pristojni postupak, ne samo da nije proteklo mnogo vremena nego nije bilo

ni mnogo ljudi koji bi se tome suprotstavljali. Naročito ih nije bilo među političarima. Nema ih ni danas, nažalost.

I zato sada nije teško pretpostaviti kako će se dalje „rešavati“ ono što nazivaju „pitanjem“ Vojvodine. Kao što nije teško pretpostaviti kako bi se proveo neki „Vojvođaner“ kada bi građane Beograda nazvao Beograđanerima ili Srbije – Srbendama.

A bilo je perioda kada je mnogo nekog finog sveta htelo da pokaže šta misli. Protesti zbog pokradenih izbora ili sahrana premijera, na primer. Čak je i takva situacija kao što je bombardovanje uspela da isprovocira najbolje u nama – da budemo saosećajni i voljni da pomognemo bližnjima. Zar je potrebno da nas, kao u scenariju za Underground Duška Kovačevića, smeste u sklonište i emituju nam lažne vesti o ratu koji besni iznad nas, pa da opet osetimo kako nas zajednička opasnost zbližava? Ili ćemo nastaviti da verujemo da se Vojvodina nas ne tiče i da su Dorćol ili Šumadija ostrva na koja ovaj cunami „našijanstva“ neće razorno uticati?

5.11.2012.

Istražitelji iz Srbije

Po ko zna koji put, ko zna koje po redu istraživanje javnog mnjenja na temu „Kosovo ili Evropa“, pokazalo je da na pitanje: „da li ste za ulazak u Evropsku uniju ukoliko to znači odricanje od Kosova?“ znatna većina ispitanika odgovara odrečno. Zastanimo ovde na trenutak da se, kako je govorio kralj Ibi – svi zajedno zaprepastimo. Auu! I prenerazimo. Auuuu!

Ko ta istraživanja naručuje i, što je još važnije – plaća i kakav zaboga rezultat očekuje? Da će najednom devedeset posto biti za „odricanje“? Pa naravno da neće pošto godinama slušamo i od vlasti i od gotovo cele opozicije, i kad ih pitaju, a naročito kada ih ne pitaju, da se „nikada niko neće odreći Kosova“. Zašto onda misle da će „narod“, kako vole da nas zovu, imati drugačiji stav? Možda bi njima, političarima, kako volimo da ih zovemo, odgovaralo da se jednog jutra probude u državi čiji stanovnici jednoglasno žele da priznaju Kosovo pa da onda to i urade bez straha za svoju poziciju, ali je i njima jasno

da bi se tako nešto moglo desiti samo ukoliko nam oni tu želju usade. Evo, računajte i sami – ako su onomad mogli da nas za samo nekoliko dana ubede da je pomračenje sunca toliko opasno (ono fakat jeste, ali samo ako ga posmatrate golim okom pa i tada samo po vid) da su ulice opustele, linije gradskog saobraćajnog skraćene ili ukidane, a ljudi se zatvarali u zamračene stanove ili čak podrume – za koliko dana mislite da bismo masovno počeli da želimo priznanje Kosova ukoliko bi nas mediji u to ozbiljno ubeđivali?

Zašto profesionalnim istraživačima naručuju tako amatersko pitanje kao što je „neodustajanje od Kosova“, naročito kad znaju, a i mi znamo da znaju, da bi i naš odgovor na pitanje: „da li ste za to da se Bred Pit (alternativno: žena mu) zaljubi u vas i venča sa vama?“ bio taman isto toliko utemeljen u realnosti? Da bi ispalo kako vlast postupa po volji naroda? I po volji Ustava koji je takođe donet narodnom voljom, a u formi referenduma. (Dobro, i uz malu pomoć prijatelja koji su, zažmurivši na oba oka kao da gledaju pomračenje sunca, verifikovali izlaznost drugog dana uveče.) A pomalo i zato što plan ulaska u Evropsku uniju zahteva napor dok „neodustajanje“ ne zahteva ništa, čak ni plan, kao što čujemo posle susreta našeg i kosovskog premijera. Osim ako „i opet ću imati veću značku od njega“ ne proglasimo za plan.

Amaterskom istraživanju javnosti pribegli su i naprednjaci na nivou Beograda. U žarkoj želji da i u njemu u(pre)podobe vlast, oni se, kako sami kažu, ne bave matematikom (lepši izraz za otkup gradskih odbornika) nego, opet kako sami kažu – „istraživanjem zadovoljstva građana“!? Ne kažu kako to istražuju, ali će valjda, ako ne uspeju da sakupe većinu, objaviti da je istraživanje pokazalo da su Beograđani zadovoljni sadašnjim vlastima te će oni to džentlmenski poštovati.

Jedino premijer ne istražuje ništa. Pa ni ono što bi, kao ministar policije, trebalo da podstakne. A ne istražuje zato što sve zna. Možda ne o navodnim praćenjima/prisluškivanjima/presecanjima kolone, ali o natrljavanju tuđih noseva, to sigurno zna. Pošto je nedavno natrljao nos Nemačkoj za Drugi svetski rat, sada je, a na temu Prvog svetskog rata, nos natrljao bivšim republikama bivše Jugoslavije. Jer su i one, za razliku od Srbije, bile na pogrešnoj strani, ali smo ih mi,

svejedno, primili u svoju kraljevinu, da bi se oni, nezahvalnici, kasnije „u krvi otcepili“ od nas. I ne treba mu istraživanje da bi znao kako će to javnost primiti. Naša javnost će voleti što im je natrljao nos, a za njihove javnosti će, kao i u slučaju Nemačke, ambasadorima odneti kopiju svog govora iz koje će se lepo videti da je nos natrljao – nama.

12.11.2012.

Pljunuti mi

Dobra vest je da u nekim stvarima ličimo na svet. Loša je da svet u nekim stvarima liči na nas.

Sedam dana smo se igrali vatrom, a osmog i opekli.

Vlast je naprečac predložila, a skupština promptno usvojila amnestiju za osuđenike. Pokušaji nekolicine da to rešenje ospore i poprave (zamenom za društveno koristan rad, na primer), odbačeni su bez obrazloženja. Kao što se nisu potrudili ni da obrazlože ovako hitnu amnestiju. Pražnjenje pretrpanih zatvora možda jeste najhitniji posao, ali to ne mora da se uradi tako da liči pražnjenje creva.

Ustavni sud je odlučio da ne zabrani neke od turbo nacionalističkih organizacija iako je neke druge, zbog istih takvih stavova i istog delovanja, jednom već zabranio. Gotovo u isto vreme, Apelacioni sud je odlučio da poništi presudu jednom od članova tih organizacija jer – u njegovom kompjuteru nisu pronašli dokaze da je pravio inkriminisane letke!? Sve drugo što je radio i javno govorio nije imalo veću težinu od činjenice da – možda samo nije talentovan.

Gledali smo takođe i kako se odlučno policija nosi sa decom naoružanom školskim torbama i majkama naoružanim cegerima, a sve to jer je sud naložio prisilno iseljavanje porodice koja je sporni stan uredno i odavno platila. Platiće i policija, za nezakonito privođenje, mada teško da bi platila da na licu mesta nisu bili mediji, naoružani kamerama.

Vicepremier je samoinicijativno, u ponoć, u svom omiljenom klubu dodelio visoku funkciju bivšem fudbaleru protiv kojeg se vodi sudski postupak zbog optužbe da je nezakonito prisvajao novac. Predsednik države ga je sutradan abolirao (bivšeg fudbalera, a ne

vicepremijera), na šta po Ustavu ima pravo. Pripadajuću dužnost da aboliciju i javno obrazloži, nije pozeleo da ispuni.

Pošto smo sve ovo doživeli u samo jednoj sedmici i naživo sve dočili kako se pravo i pravda natežu i razvlače do pucanja, pucanj je na kraju i stigao – iz Haga. I tamo su neki ljudi u Tribunalu zaključili da takođe mogu zbog političkih pritisaka i iz političkih razloga, ali svojih, a ne naših zemalja, da pravdu i pravo razdvajaju, izvrcu, zanemaruju i zloupotrebjavaju. I mi smo, kako reče vicepremijer, ostali konsternirani. Ali tek kad je žalbeno veće tesnom većinom ukinulo prvostepene višedecenijske presude hrvatskim generalima – tek to je ovde prepoznato kao skandalozno. Jer nas se tiče i jer može da utiče na nas. Za razliku od naših domaćih primera? Koji nas se ne tiču i ne utiču na našu državu, naše društvo, našu budućnost, na to šta će reći istorija, kao što to pripisujemo ovoj haškoj presudi?

19.11.2012.

Tom(son)ovača

Šta se desilo sa onom starinskom pedagoškom poslovicom da ako je neko lud, ne budi mu drug, kojom su, i u školi i u kući, pokušavali da nam utuže u glavu da ne treba da se ugledamo na loše i da ne treba da sledimo negativne primere? Zašto ju je tako teško bilo usvojiti? Jer su loši zavodljiviji od dobrih ili samo zato što je tako lako slediti negativne primere, a tako zahtevno stvarati pozitivne?

Pošto su, kontroverznom presudama oslobođeni, hrvatski generali i kosovski komandant u svojim sredinama dobili tretman heroja, naši mediji su se dosetili da u goste zovu, ne nekog našeg takođe oslobođenog, nego – našeg osuđenog generala. Pa i tada se nisu dosetili generala Trifunovića, na primer, kojeg je rođena zemlja osudila i utamničila samo zato što je spasao živote svojih vojnika i oficira, umesto da ih žrtvuje kako se očekivalo. Taj pozitivan i nekontroverzan primer (general, a ne države, naravno), ovde neće biti slavljen, baš kao što ni neki orden za čast i hrabrost neće poneti ime Srđana Aleksića, mladog vojnika koji je po cenu života odbranio mladića druge nacije, jer za sve ove godine niti smo odgojili publiku, niti je iko pomislio da bi ih

trebalo predstaviti nekoj drugoj, stranoj publici. Jer je valjda i nama i toj stranoj publici dovoljno pokazati pozitivne primere uspešnih sportista pa da nas nikada više niti jedan sud svojom presudom i niti jedna holivudska glumica svojim filmom ne prikažu u lošem svetlu?

Ne, ne, nećemo se mi ugledati na Hrvatsku kad sa medijske scene skrajne nacionalističkog pevača Tomsona, ni kad na državnoj televiziji svakog dana ima vesti iz kulture, niti kad njeni oslobođeni generali stišavaju opštenarodnu euforiju. Jer to nama nisu primeri za ugled. Ali, ako generali dobiju funkcije kao što su ih dobili kosovski ratni komandanti, to ćemo već lakše prekopirati.

Kao što je bilo lako i da kreiramo i podstičemo mišljenje da nije trebalo nikoga ni poslati u Hag jer, pod jedan, sada je dokazano da je to politički antisrpski sud i, pod dva, jer ni Amerika, kao valjda isto mala i nemoćna zemlja, ne izručuje svoje državljane međunarodnim sudovima. Predsednik države (naše, a ne američke) otišao je i dalje u zaključcima – izjavio je da sad svi „naši“ treba da se vrate iz Haga. Nadam se da pod tim nije podrazumevao da treba da beže iz pritvorskih jedinica i zatvora, kao što verovatno pod „našima“ ne podrazumeva svog kuma i bivšeg šefa Šešelja.

Malo pre toga je pretio (više nama nego svetu kojem se kao obraćao preko domaćih medija) da će u Ujedinjenim nacijama biti kao Kastro – toliko dugo će govoriti o Tribunalu da će morati da ga iznesu iz sale. Na stranu to što je verovatnije da će predstavnik vlade govoriti na toj sednici koju je predsednik (ovog puta sveta, kako tepaju Jeremiću) navodno iznebuha zakazao, valjda kao odmazdu koju nam je tviterom najavio, ali bi bolje bilo kad bi se predsednik (Srbije, da vas više ne zbunjujem), umesto na Kastru, ugledao na nekog drugog. Pri tom ne mislim na Tita, na kojeg se očito ugledao kad je naredio da sve ambasade i konzulati istaknu njegovu (Tominu, ne Titovu) fotografiju. Ako je mislio da tako ispunjava ustavnu obavezu da „predstavlja Srbiju u inostranstvu“, možda će narediti i da mu podižu spomenike, mada bi za to ipak morao prvo da uredi neki park, kao što je morao sin bivšeg azerbejdžanskog diktatora kod nas i u Meksiku.

3.12.2012.

Mali korak za čovečanstvo

Da bi vas prepoznavali i pamtili morate biti ili prvi ili najbolji. Tako je u životu, tako je u poslu, u politici, u istoriji. Pamтите li vaš drugi poljubac? Ko je bio drugi čovek u kosmosu? A druga žena? Kako se zvao poslednji astronaut koji je hodao Mesecom?

Nekada su „sa ovih prostora“, kako se uobičajeno, a pogrešno govori, dolazili ljudi velikog formata koji su rešavali važna, svetu zanimljiva pitanja – Tesla, Milutin Milanković, Vuk Karadžić... Danas dolaze neki malog formata koji tom svetu mogu samo da natrljaju nos Dušanovim zakonikom ili Đokovićevom titulom. A nije da nema uspešnih inovatora, naučnika, učenika, ali su ispod radara javnosti. Nas oni i njihov sadašnji ili budući doprinos svetu, pa i srpstvu u koje se toliko busamo, zanimaju tek minut-dva koliko im daju u ponekim vestima, uglavnom samo da bi rekli kako ovde nemaju uslove za rad.

Da su pametni kao što im drugi priznaju da jesu, dobijali bi i oni pažnju i materijalnu i svaku drugu pomoć – ali samo kad bi pravili spiskove domaćih neprijatelja, zabranjivali slobodno mišljenje i okupljanje ili makar demonstrirali protiv antisrpske presude kad već nisu dovoljno pristojni da ginu na nekoj barikadi.

A dok to ne nauče, nastavićemo da ih ignorišemo. I njih i druge svetske naučnike. Uostalom, zašto i da ih slušamo? Pa, molim vas, oni već decenijama pokušavaju da nađu dokaze o postojanju života u kosmosu, a nisu se, kao mi, dosetili da otvore šalter i zahtevaju da im taj život sam lično podnese dokaze o svom postojanju. Doduše, to ne zahtevamo od vanzemaljaca već od ovozemaljskih penzionera koji, ukoliko ne podižu sami svoje penzije, moraju dvaput godišnje da podnesu zvanični „dokaz o životu“, ali princip je isti. A mi genijalniji.

Zato nas ni ne obavezuje kad naučnici tvrde da su vreme i prostor jedna, nedeljiva dimenzija. Pa ćemo tako, a za potrebe novogovora koji ima zadatak da teritoriju nekadašnje Jugoslavije nikako ne pominje pod tim, sada mrskim imenom, ne samo rasparčati dimenziju vreme-prostor (baš kao i onu državu) nego ćemo onda rasparčati i prostor i od njega stvoriti „prostore“ sa kojih sada dolazimo, odlazimo, na kojima držimo koncerte, predstave i šta već radimo. Ali se ni na tome nećemo zaustaviti. Što je i logično – kad smo već pocepali

vreme-prostor dimenziju kao da je atom, i uspešno razmnožili prostor kao da je bakterija, zašto ne bismo i vreme pocepali na ono unapred i ono unazad? Unapred nek idu ovi koji moraju, jer za bolje i ne znaju, a mi ćemo laganica unazad, možda ne baš tih zlatnih petsto godina kako nam patrijarh nudi, ali makar u zlatni početak dvadesetog veka. Pa da svi vide kako bi nam bilo da nam je bilo – ove pameti i ovih ljudi.

I dok će se svet pitati kako će se zvati prvi čovek koji će hodati Marsom, mi ćemo da se pitamo kako će se zvati poslednji čovek koji će hodati Srbijom.

10.12.2012.

Smak finog sveta

Nama se smak sveta već desio. U petak 21. decembra može biti samo repriza.

Ne, ne mislim na to što je uhapšen najmoćniji Srbin, kako mu tepaju, što bi, kako javljaju mediji, za političare koji su od njega do sada imali korist, bio smak sveta u kojem su uživali, a za političare koji su ga smaknuli – uživanje u predstavljanju tog hapšenja kao nepojamnog događaja koji označava kraj sveta kakav smo poznavali.

Mislim na onaj smak koji mediji ne primećuju – na smak finog sveta. Onog sveta koji ne bi da se bije, čak ni u samoodbrani, koji neće da mrzi čak ni iz sporta i koji ne ume da se lakta čak ni u autobusu.

O smaknuću tog finog sveta nećemo ništa saznati iz medija. Neće biti izveštaja, neće se utvrđivati datum jer nema tog proročanstva koje se time bavilo, neće biti ni čitulje, a ni mnogo ožalošćenih. Jer, kome je pa potreban taj fini svet? Političarima svakako nije. A i zašto bi? Kakva korist od njih na izborima? Pa taj fini svet prvi počne da zakera, prvi da izvoljeva. Njemu stalno nije dovoljno dobro. Doduše, nije dovoljno dobro ni ostalima, ali nisu toliko zahtevni.

Fini svet iritira političare. U poređenju sa finim svetom političari deluju kao mnogo manje fini nego što žele da nam se predstave, pa čak i najfiniji među njima.

Fini svet ima tu odbojnu osobinu da na blato gleda sa visine. A političari bi voleli da fini svet gleda na njih odozdole.

Fini svet su na društvenu marginu gurnuli oni političari čiji je uspeh fini svet omogućio. Oni drugi su uspeli uprkos finom svetu. Pa ipak, ti drugi su političarima postali miliji i bliži nego fini svet.

Sada je tim političarima smak sveta da se ne uguraju negde gde će imati moć. Finom svetu je smak sveta kad im dete zatraži pare za ekskuziju, ili prijatelj pare za lečenje. Fini svet bi tada najradije da se zemlja otvori pod njim i da u nju propadne od sramote. Ali zemlja neće pa neće da se otvori. Čak ni u ovaj petak. Da, zemlja ume da bude nezahvalna.

17.12.2012.

Osvajanje neslobode

Na zidu lokalnog supermarketa kaligrafski ispisan (ćirilicom dakako) grafit „Ratko Mladić heroj“ i u nastavku „Uroš Mišić“ (tu je ponestalo zida, ali pretpostavljam da bi epitet bio sličan). Na internet zidu lokalnog funkcionera Demokratske stranke – fotografija sa generalom osuđenim za zločine na Ovčari i, umesto grafita, veliki pozdrav.

Dobro, u marketingu postoji izreka da je bolje dobiti i negativan publicitet nego nikakav, ali vam se uvek preporučuje da ipak pokušavate da dobijete pozitivan. Negativan će vam se isplatiti samo ako ste anonimna stažistkinja u Beloj kući ili ostarela starleta u svojoj kući (u kojoj snimate pornić koji stigne u medije u koje posle stignete i vi). Ili ako ste rešeni da gradite imidž skandal-majstora, ali bi vam bolje bilo da imate u vidu da bi jednom taj imidž mogao da vam se obije o glavu – ako poželite neku funkciju koja zahteva drugačiji imidž, kao što je funkcija upravnika pozorišta za mlade, na primer.

Ali da vam je mnogo bolje da dobijete negativan nego pozitivan publicitet – to pravilo marketinška teorija još nije iznedrila. Naša praksa jeste. Dovoljno je da ste optuženi ili još bolje osuđeni za neko krivično delo i to vam je najkraći put do srca obožavalaca i stvarnih i virtuelnih zidova po kojima će vas slaviti.

Ono što je počelo devedesetih bacanjem cveća na tenkove i televizijskim prenosom svadbe paravojnog komandanta, a nastavilo se stajanjem u stavu mirno pred „gospodinom Legijom“, kako ga je

oslovljavao tadašnji ministar policije, na kraju se, kad je ponestalo ratova i vanrednog stanja, pretvorilo u eksplicitno ili prećutno odobravanje, a često i slavljenje mirnodopskog vojevanja po stadionima i ulicama. A svi ti koji su vojevali očekivali su, i dobijali materijalnu i političku moć. Očekuju je, i dobijaju je, i ovi sadašnji. Doduše, njihovi komandanti nose lister umesto maskirnih odela, ali ratuju za iste ciljeve. Osvajačke.

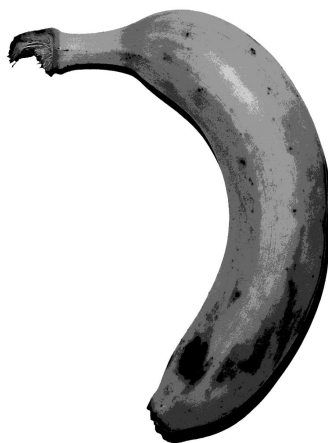
Spisak po spisak nepodobnih, ulica po ulica zabranjenog okupljanja, bomba po bomba ispod prozora ili automobila „izdajnika“. Mic po mic i eto njih u lokalnoj vlasti. Za početak. A gde će im kraj biti? U republičkoj vlasti, a odatle do Generalne skupštine UN je samo par koraka.

Jedina šansa nam je da sadašnja vlast počne borbu protiv njih. Ne zbog nas, naravno, kao što ni prethodna nije, nego – zbog sebe. Jer, ako su oni osvojili vlast postavljajući table sa natpisom „Bulevar Ratka Mladića“ po Bulevaru Zorana Đinđića i časteći ljude demokratske orijentacije nadimcima „ustaša“, „izdajnik“, „plaćenik“, zašto bi njihova nova, evro mirotvorna retorika bila milija biračima na sledećim izborima od iste ustaško-izdajničko-plaćeničke retorike koju će imati njihovi novi protivnici? A imaće je sigurno jer trenutno niko ne pokriva taj prostor koji uživa podršku birača, crkve, akademije... Naročito ako povuku te, toliko najavljivane, teške i bolne poteze. Zato bi im bolje bilo da na vreme obezbede društvenu klimu u kojoj nikada više ekstremisti neće dobiti većinu. Pa, ako se i mi okoristimo od toga, nije neka velika šteta.

24.12.2012.

2013.

Bogovi su pali na dupe

Ako za uzorak uzmemo moj komšiluk koji je ranijih godina eksplozivne naprave počinjao da aktivira već polovinom decembra (prvo za probu pa za Svetog Nikolu), ove novogodišnje noći mogli bismo da zaključimo, pod jedan: da je ekonomska kriza uzela svoj danak i u slavlju, i pod dva: da su najzad istrošene sve zalihe donete sa ratišta. Decembar je protekao sasvim tiho, a doček sa tek jed-nosatnim salvama, umesto nekadašnjih rafala do zore. Podaci ovog mini-istraživanja su sasvim pouzdani jer u kući imam hipersenzibilan merni instrument. Zove se Okica i na detonacije, čak i najudaljenije, reaguje potpunim izbezumljenjem.

No, iako su podaci pouzdani, zaključak nije. Ekonomska kriza nije uzela svoj danak u slavlju i nisu istrošene zalihe sa ratišta. Samo se datum pomerio. Sve ono što je izostalo za doček godine, desilo se za doček Božića. I nastavilo cele noći, jutro, popodneva i još uvek ne jenjava. „Najradosniji hrišćanski praznik“ dobio je odgovarajući tretman – eksploziju radosti i odgovarajuću audio podlogu, koju kao

da je, bože mi oprostite, komponovao Bregović. Mir božiji, ra-ta-ta-ta i Hristos se rodi, dum-dum-dum. Vaistinu, bam-bam-bam-bam se rodi.

I sve je došlo na svoje mesto. Mir božiji uspostavljen je pucanjem iz svih oružja. Nova godina je dobila tretman tuđinskog praznika. Nije da joj se ne radujemo i da je ne slavimo, ali ipak nije naška. Svim naporima Koka kole uprkos, Deda Mraz nije naš. Doduše, možda nam ga je malo ogadio i bivši premijer koji likom jeste podsećao na njega, ali delom nije (naročito nam nije delio besplatne paketiće). Naravno, ni naš Božić Bata (mislim na onog pravog, a ne na sadašnjeg premijera) nije darežljiviji, ali je barem naš. A to se ovde posebno računa.

O, bože, kako se olako slavi predstavnik boga i kako se olako preziru predstavnici ljudskog roda. A ako ćemo pravo, ljudski rod zaslužuje barem podjednako poštovanje jer je sa mnogo manje postigao mnogo više. Bogu je bilo mnogo lakše. Imao je božanske moći na raspolaganju da stvori svet. Čovek nije imao ništa. Pa ipak je i on stvorio čitav jedan novi svet. I to od nule. Tačnije od nule i jedinice i omogućio ljudskoj vrsti da se barem u tom virtuelnom svetu oseća kao bog – da istovremeno može da bude na svim mestima i da sve vidi.

Doduše, ne fasciniraju nas ni božijih ruku dela. Prepoznamo ih samo kad smo turisti, pa i tada im se divimo tek toliko da načinimo fotografiju. Božije delo u čoveku niti tražimo niti vidimo. A nekada smo sigurno videli. O tome nam svedoči uzrečica „Ubiću boga u tebi“. I ubili smo ga.

8.1.2013.

Bruto nacionalni identitet

Država Butan, umesto da obračunava bruto nacionalni dohodak, obračunava – bruto nacionalnu sreću. Našoj državi ni to ne bi vredelo jer nam koeficijent sreće po glavi stanovnika nije baš visok, osim možda u januaru pa i tada samo na rečima. Čak ni dupliranje nove godine koje nam omogućava da jedni drugima sreću želimo pola januara po jednom kalendaru, a onda još pola januara po drugom, ne uspeva da se pretoči u stvarni osećaj sreće. Naročito kad znamo koliko nam je brut(aln)o nizak dohodak.

Ali ono što naša država može i što uporno radi to je da – povećava bruto nacionalni identitet. Naravno, to neće povećati naš bruto dohodak, ni nacionalni ni privatni, ali zato državu ništa ne košta. I ne zahteva nikakvo znanje čak ni posebnu državnu strategiju. Jedino što im treba je skupštinska većina, bilo na republičkom bilo na lokalnom nivou. A ako skupštinske većine nema ili nije poželjno da se javno izjasni, onda se pribegava paradržavnim, takozvanim nevladinim organizacijama – od crkve do ulice, koje će odraditi državni posao uterivanja nacionalnog identiteta u sve krajeve zemlje, medije, građanske organizacije pa čak i u Ustavni sud čijih je jedanaest sudija pretećim pismom osuđeno na smrtne presude zbog zabrane jedne ultranacionalističke organizacije.

Skupštinska većina na republičkom nivou donela je još jednu, čini mi se jedanaestu, rezoluciju o Kosovu. I mada se na sva usta hvale nacionalnim konsenzusom koji su tom prilikom postigli (kao da je partijski konsenzus isto što i nacionalni) čak ni to nije tačno jer gotovo četvrtina poslanika nije glasala. Ali, čak i da su svi glasali i jednoglasno odlučili da se na Kosovu osnivaju autonomne srpske oblasti, to ima manji efekat na stvarnost čak i od onih nekada samoprolašavanih SAO srpskih krajina – njih su barem, makar formalno, proglašavali građani tih republika, a ne skupštine tuđih. No, rezolucija nije ni smišljena da bi imala efekat na bilo šta i bilo koga van Srbije (kao uostalom ni ona o „teškom zločinu u Srebrenici“) već zbog povećanja bruto nacionalnog identiteta na domaćem terenu.

Ali, ako su nam oni to i prećutali, jedna druga skupštinska većina, ovoga puta novosadska, otvoreno je svoju odluku obrazložila očuvanjem nacionalnog identiteta. Odluku – da se natpisi odredišta na gradskim autobusima promene iz latiničnog u ćirilčno pismo. Na uvijeno pitanje novinara da li će to otežati snalaženje turistima (pošto se valjda podrazumeva da svi stanovnici multietničkog grada tečno čitaju ćirilicu), nadležni su odgovorili da turisti mogu da pročitaju broj autobuske linije, koji, kao za vraga, nažalost nema ćirilčnu verziju. Iz istog razloga valjda nikada više neće vratiti ni onu prepoznatljivu tablu na ulazu u grad na kojoj je ime Novog Sada bilo ispisano na mađarskom, slovačkom, rumunskom, rusinskom... Turisti imaju GPS,

ne treba im tabla na ulici da bi znali u koji grad ulaze. Možda će imati problem da pronađu ИЗЛАЗ, kako će uskoro prekrstiti prepoznatljivu međunarodnu manifestaciju, ali ko im je kriv – nek obuju opanke pa polako za Guču. Tamo bar sviraju naške pesme.

No, ako je glavni grad države odavno, kako je to popularno reći ovih dana – „upodobio“ natpise na autobusima i otežao, a verovatno i onemogućio svima koji nisu pismeni na ćirilici da se snalaze, a sve u cilju „očuvanja nacionalnog identiteta“, zašto to ne bi trebalo da uradi i glavni grad autonomne pokrajine (kojem je uzgred oduzeto pravo da se tako naziva)? Zato što bi nacionalni identitet trebalo da se odnosi na naciju, a ne samo na jedan narod? Pa i nije vam neki argument.

14.1.2013.

Javne funkcije privatnih lica

Baš kao u onoj priči za decu u kojoj dečak, kad mama neće da ga pusti da negde pođe sam, nadureno odbrusi da je on dovoljno veliki, a kad ga ona šalje da nešto uradi, on plačljivo objašnjava da je suviše mali, tako se i naši političari, kad im to odgovara, pozivaju na svoju funkciju, štaviše, napad na njih je napad na državu, a kad im to ne odgovara, pozivaju se na „privatno svojstvo“.

Pa su tako premijer i njegova partija za svoju vanrednu konferenciju za medije najavili temu: izveštavanje medija o premijeru, a onda je premijer, pošto je prvo objasnio da su napadi na njega napadi na ugled njegove funkcije i vlade, na novinarsko pitanje o kontaktima sa navodnim vođom narko klana, odgovorio da ga je sretao – ali isključivo privatno!?. Na stranu to što javnost nije saznala prirodu tih privatnih susreta, ostaje nerazjašnjeno i kako tačno premijer, odnosno tada samo ministar policije, prestaje to da bude?

Kada državni funkcioneri prestaju da budu državni funkcioneri i postaju samo građani?

Drugi državni funkcioner, ovoga puta na funkciji predsednika države, prvo je javno, pred kamerama, negodovao što se sastaju hrvatski i srpski premijer, čime nije „ispoštovan“ on kao predsednik, čak simbol narodnog jedinstva, kako je sebe nazvao, a odmah zatim

je Agenciji za sprečavanje sukoba interesa prijavio privatni poklon od privatnog lica. Iz Agencije su odgovorili da će istražiti da li je Audi dobio kao predsednik ili kao privatno lice?! Kako se tačno utvrđuje kada je predsednik države predsednik, a kada to nije?

Da li državni funkcioner prestaje to da bude samo zato što mu je isteklo radno vreme pa on posle pet popodne postaje nefunkcioner? Kravata i odelo ne mogu biti kriterijum jer se mnogima, naročito pošto ubrzano razvijaju bicepse, usladilo da se pojavljuju u tesnim košuljama ili majicama. Kriterijum sigurno nije ni to da li su se u javnosti pojavili bez službene pratnje i bez službenog automobila jer lepo vidimo da nigde, pa ni na proslave ili partijske sastanke ne dolaze bez šoferja i pratnje. (Zbog čega i posebno čudi zašto bi uopšte neko predsedniku države, kojeg će do kraja mandata voziti u koloni automobila, sada poklonio ikakav, a naročito polovan automobil?)

Kako dakle da znamo da li Dačić, kad peva u javnosti, peva kao premijer ili kao građanin? Njega da pitamo on bi rekao da peva kao slavuj, naravno. Kako da znamo da li Nikolić vozi kao predsednik ili kao građanin? I njega da pitamo on bi rekao da vozi kao Fandó.

I kako onda da se snađemo? Kad Palma plaća kauciju optuženom za malverzacije u Kolubari on to radi kao građanin; kad neko udari Velju Ilića on je napao funkcionera, a kad Velja Ilić nekog udari, on je to uradio kao privatno lice; kad Vuk Jeremić kao funkcioner UN lomi stolove po njujorškim kafićima, on je – Srbin...?!

A važno je znati da li je moguće da neki državni funkcioner povremeno to baš i nije, kao i kada je državni funkcioner – državni funkcioner, a kada je samo građanin. Ako ni zbog čega drugog, a ono zbog eventualne tužbe. Ne, ne mislim eventualne tužbe protiv njih, taman posla, na to ne smemo ni da pomišljamo, nego mislim na njihovu tužbu protiv nas. Jer, ako smo uvredili nekog funkcionera, bolje bi nam bilo da možemo da dokažemo kako je on baš u tom trenutku bio samo u svojstvu privatnog lica, inače smo nagrabusili. Mada smo možda nagrabusili u svakom slučaju. Sa tužbom ili bez nje.

4.2.2012.

Ostavka, pa šta?

Ministarka prosvete u vladi Angele Merkel dala je ostavku jer ju je fakultet optužio da je u svojoj doktorskoj disertaciji od pre tridesetak godina navodila citate bez znakova navoda. Istu vladu je, zbog iste optužbe, ranije već napustio jedan ministar.

Kakve to veze ima sa nama? Nikakve, naravno. Ne zato što nikome ne bi palo na pamet da proverava školske radove ministara, već zato što, čak i kada bi se javnosti predočilo da je bilo neregularnosti u nečijim obrazovnim postignućima, to ovde, kao što vidimo, nije razlog za ostavku čak ni nižih državnih činovnika, a kamoli ministara. A naročito ne predsednika države.

A i zašto bi bio za ostavku neki akademski blam, pa još i od pre tri decenije, kad takav efekat ovde ne izaziva ni aktuelni i mnogo manje akademski blam? Nismo mi Japan pa da ministar podnese ostavku samo zato što je na TV snimku delovalo da je pijan, iako je možda bio, kako je i sam tvrdio, samo pod dejstvom jakih lekova. A naročito nismo Japan u kojem taj isti ministar, smatrajući da je osramoćen, zatim izvrši samoubistvo.

No, glavna razlika između nas i zemalja u kojima ministri podnose ostavke pod pritiskom javnosti nije u tome što kod nas ministri ne podnose ostavke pod pritiskom javnosti, a naročito ne pod pritiskom savesti, nego u tome što u normalnim državama ostavka jednog ministra (ili čak četiri kao u vladi Angele Merkel) ne podrazumeva i pad vlade. Jer, tamo gde su ministri samo državni službenici koji su se zakleli da će delati u najboljem interesu građana i društva, tražiti njihovu ostavku ne mora da se, kao kod nas, tumači kao napad na celu partiju kojoj pripadaju i na celu vladu, pa i celu budućnost države. Tamo gde su ministri samo državni službenici koji su se zakleli da će delati u najboljem interesu građana i društva, njihova ostavka izaziva samo kratkotrajan interes u javnosti. Jer je suštinski rezon: ostavka, pa šta? Izblamirali su se, javnost je to osudila i normalno je da su dali ostavku. Na njihovo mesto će doći neko drugi i vlada će opstati. Kod nas je upravo obrnuto. Izblamirali su se, javnost je to osudila, pa šta? Normalno da neće dati ostavku. Ostaće na svom mestu ili će vlada pasti.

Jer mi još nismo uređena država. A kad ćemo – ne znamo.

11.2.2013.

Ko smo(s)

Asteroid nas je bezbedno mimoišao, meteorit je manje bezbedno, ali ipak bez ljudskih žrtava, pao. Univerzum je, još jednom, bio ljubazan prema nama.

Oba ova događaja nisu imala veze sa nama. Srećom, naročito ovaj drugi. Kad su u pitanju stvari kosmičkih razmera, mi znamo gde nam je mesto. Shvatamo koliko smo mali. I uzdamo se u velike sile. Pre svih u kosmičke (daće bog da se ne desi) ili u svetske (NASA kaže da će nas zaobići). Ali kad su (ovo)zemaljske pojave u pitanju, mi nekako zaboravimo gde nam je mesto i koliko smo mali, a naročito koliko zavisimo od velikih.

A valjalo bi nam da smo više zagledani u nebo. Ne zato što je ono prirodna postojbina nebeskog naroda, nego zato što bismo možda pronašli neke analogije sa pojavama koje nam zamagljuje vidik. I možda razvili neko strahopoštovanje prema sopstvenom postojanju.

Prvu, malu ali važnu lekciju iz kosmosa, možda bi ponajpre trebalo da nauči ministar pravde, a sa njim i svi oni sličnomisleći iz medija koji sastavljanje spiskova za odstrel i otvorene pretnje smrću opravdavaju „podjednako ekstremnim stavovima“ onih građana kojima su te pretnje upućivane. U kosmosu naime takođe postoje ekstremi. Postoje crne rupe (koje sve usisaju u sebe) i bele rupe (koje sve izbacuju iz sebe). Postoji svetlo i postoji tama, tamna energija i tamna materija. Postoji antimaterija koja uvek poništi identičnu količinu materije. Postoji toplota i postoji hladnoća. Dakle, da, u kosmosu takođe postoje ekstremno drugačije stvari. Ali, za život kakav poznajemo i kakav želimo da očuvamo – nama je potrebna svetlost i nama je potrebna toplota. I to je ključna razlika između ekstremno drugačijih stavova u Srbiji. Od jednih ćemo preživeti, od drugih nećemo.

Univerzum je star oko četrnaest milijardi godina (koja stotina miliona gore-dole nije bitna za priču). Desetak milijardi godina kasnije na njegovoj periferiji se pojavila ova planeta koja je, po svemu što

znamo, retko idealno mesto za život. Činjenica da uopšte postojimo kao ljudska vrsta je potpuno fascinantna. Sve ostalo su detalji. Zbog kojih možda jednom nećemo postojati. Detalji kao što su ljudska pohlepa i prateća bezosećajnost i sledstvena bezobzirnost, mogli bi doći glave čitavoj planeti, a nekmoli nama ovde, koji smo mnogo manji i podjednako nezaštićeni kao i Zemlja. Ali, kao što smo odavno prestali da se divimo samom našem postojanju, tako smo prestali i da brinemo šta bi stvarno moglo da nas uništi. Stvari koje mi proglašavamo „velikom slikom“, velikom zaverom protiv nas i velikom borbom za velike ciljeve, zapravo su samo sitna prebrojavanja budućih glasova na sledećim izborima.

18.2.2013.

Đinđić i kako to (u)biti

Ovih dana koji su, nažalost samo neformalno, nazvani „nedeljom Zorana Đinđića“ stvarno smo se nagledali i naslušali svega i svačega. Mislim – bukvalno svega i svačega. Između ostalog i besomućnog anketiranja koje su sprovodili u raznim televizijskim studijima o tome – ko najviše liči na Zorana Đinđića. Ispalo je da najviše liči Aleksandar Vučić. Dobro, ne baš da liči, ali da zvuči.

Kako se desi da je neko došao na vlast i najednom počeo da zvuči kao Đinđić? Pa jednostavno – došao je na vlast.

A kad se dođe na vlast, promene se očekivanja. Ne naša očekivanja. Naša očekivanja od vlasti su uvek ista – da radi efikasno za opšte dobro. Ali se političarima kad dođu na vlast promene očekivanja od nas.

Dok se za vlast bore, političari nam pevaju sasvim drugu pesmu. Pesmu koja ni u strofama ni u refrenu uopšte ne podseća na Zorana Đinđića, bilo kad je bio opozicionar, bilo kad je bio premijer. Te ne treba ništa da brinete mi ćemo to sve da sredimo, te mi ništa od vas ne očekujemo (osim da nas zaokružite, naravno), te samo vi nas izaberite pa ćete da vidite kako će da vam svane... (U kampanjama prethodnih godina čak su obećavali i hleb po ceni od tri dinara i ekspresno punjenje državnog budžeta prodajom Titovih sabranih dela.) A kad su se te vlasti najzad dokopali, odjednom smo mi postali

glavni i odgovorni za taj obećavani bolji život. Te treba da se više trudite, te morate da radite i učite mnogo više, te ako ne počistite sami kako mislite da vam bude bolje, te nećete valjda da vam mi menjamo i sijalice... Opa bato! Kako čoveku glasaču očas proleti medeni mesec. Nismo se čestito ni izljubili, a već je počelo zakernje. I već nam nalaze mane. A bili smo im dobri kad je trebalo da glasamo. Ma šta dobri – savršeni, prosto ko poručeni za njih.

Njihova predizborna obećanja i njihove izjave kad dođu na vlast to vam je kao kad bi vam u kladionici rekli da vam neće isplatiti dobitak, nego da sad morate sami da zaradite taj novac. Još bolje: to vam je kao kad bi vam u kladionici rekli da vam neće isplatiti dobitak, nego da sad morate sami da zaradite taj novac, a vi sutra opet došli u istu kladionicu da se kladite.

18.3.2013.

Živi beli pa videli

Čovek jedino posle izbora može da vidi (ako poživi, naravno) za šta je glasao i šta je dobio.

Kako sada stvari stoje, „beli listići“ na koje su ljuti svi osim „belih listića“, jedini nisu prevareni. I to ne zato što ništa nisu ni očekivali, naprotiv.

Oni koji su glasali za Demokratsku stranku prevareni su jer su im iz te stranke pretili da, ako oni ne ostanu na vlasti, više neće biti pregovora ni sa Evropskom unijom ni sa Kosovom. Kao što vidimo, mi koji smo poživali, pregovori ne samo da su nastavljeni nego su i intenzivirani.

Oni koji su glasali za Srpsku naprednu stranku prevareni su jer su im iz te stranke obećavali da će revidirati sve što je do tada dogovoreno i sa Evropskom unijom i sa Kosovom, kao i da će poništiti sve što, po njihovom mišljenju, nije u našem interesu. Kao što vidimo, opet mi koji smo poživali, ništa nisu poništili. Glasaae jedino nisu prevarili onda kada su obećavali da će revidirati i poništiti neke sudske presude, jer, kao što smo videli, bilo je tu dosta pomilovanja i abolicija. Mada, jedno obećanje ipak nisu ispunili. Obećanje da će se revidirati presude za

ubistvo premijera. Ipak im ne treba prebrzo suditi. Noć je još mlada, kako bi to rekli tamo preko okeana. Ne mogu ni oni sve da urade na početku mandata, ima još vremena da se ispuni obećano. (Vremena jedino izgleda da ponestaje za dodelu ordenja. Po brzini kojom ih predsednik države liferuje čovek bi pomislio da im upravo ističe rok trajanja. Ordenju, ne predsedniku, daleko bilo. Ako ih uskoro ne stavi na rasprodaju, pardon – na „akciju“, ne bi li ih se što pre rešio, moglo bi se desiti da uskoro njima počne da kiti svirce po kafanama, po sistemu „ostao mi novčanik kod kuće“.)

O prevarenima koji su glasali za ostale koalicije da i ne govorimo. Jedni su glasali za jedne verujući da će napraviti vladu sa jednima, a oni su je napravili sa drugima. Drugi su glasali za druge verujući da nikada neće, a svakako ne samo zarad gole vlasti, preleteti kod onih drugih, ali su ovi ipak preleteli. Treći su glasali za treće verujući da oni nikada ne bi ušli u vlast sa nekim trećim, a oni bi ušli samo da je moglo.

I ne samo da „beli listići“ na koje su ljuti svi osim „belih listića“ jedini nisu prevareni posle prošlih izbora, nego su i jedini koji su dobili ono što su hteli. Dobili su neke nove stranke koje će proširiti političku ponudu na sledećim, možda već ovogodišnjim izborima. Neke od njih će možda promeniti i političku praksu zbog koje su beli i odlučili da budu beli. A možda će to promeniti i stare stranke, ko zna. Živi bili pa videli.

25.3.2013.

Dža ili bu

Devedesete su nas pregazile strojevim korakom. Dvehiljadite su stigle u karnevalskoj atmosferi, na štulama, ali su ubrzo bačene na kolena. Kad su se pridigle, počele su da se šunjaju na prstima. I tako se šunjaju i danas. A sa njima i mi i sve oko nas.

Tiho, na prstima, šunjali su se mangupi u njihovim redovima, ne bi li prošli nekažnjeni i sačuvali sve ono što su prigrabili. Tiho, na prstima, šunjali su se mangupi u našim redovima ne bi li nekažnjeno prigrabili sve ono što je bilo nečuvano.

Zaposleni su se šunjali da ih neko ne primeti pa da im da otkaz. Poslodavci su se šunjali da ih neko ne primeti pa da im zatraži platu, osiguranje, porez, reket...

Između rafova prodavnica šunjali su se sve siromašniji kupci. Podjednako siromašni prodavci i prodavačice gledali su ih saosećajno. Oni još siromašniji šunjali su se uz zidove kuća u nadi da će, neprimećeni od komšija, stići do narodnih kuhinja.

Iz Srbije se išunjalo Kosovo, iz njegovog imena išunjala se Metohija. Ali se zato u njega ušunjalo mnogo novca iz Srbije.

Tu negde oko nas godinama su se šunjali i ljudi sa Interpolovih i haških poternica, a mi smo se nadali da ćemo uspeti da se išunjamo od obaveza i na mala vrata ušunjamo u Evropsku uniju.

I tako, dok smo se mi šunjali sve verujući da ćemo jednom ipak nekako stati na noge, ko finansijski, ko politički, ko psihički, i nama su se prišunjale neke stvari. Među njima i „sporazum sa Prištinom“. Ruku pod ruku sa datumom za početak pregovora sa Evropskom unijom. I sad obilaze oko nas i pevaju. „Ide maca oko tebe, pazi da te ne ogrebe...“ Naši političari bi da sačuvaju „mio rep“, da urade ono što su nam obećali da se mora uraditi, ali samo ako i mi obećamo da im to neće ugroziti popularnost.

Eh, kad bi samo moglo da mi sad kovertiramo glasove za sledeće izbore, a da oni tek tada potpišu sporazum sa Kosovom. Bilo bi lepo i kad bi moglo prvo Datum pa Sporazum. Kao što bi bilo lepo da je moglo da se ušunjamo među moćne zemlje, pa makar one na Istoku kad nas već one na Zapadu nisu pustile. Ali nije moglo.

Zato će sad morati džā ili bu. Osim ako ovom larmom koju su nadigli ne pripremaju teren da se išunjaju iz neprijatne situacije.

1.4.2013.

Čovek puca posle rata

Čovek gleda televiziju.

„Očekuje nas dvanaest paklenih dana... Odluka će biti bolna... Više nema dobrih rešenja, sva dobra rešenja su potrošena... Šta mislite da će uraditi državni vrh... Ne smemo dozvoliti to poniženje... Traži

se Vuk Branković... Oni nam nude kapitulaciju... Ako postignemo dogovor to će biti pogubno za generacije posle nas... Mi nemamo saveznike u međunarodnoj zajednici... Odluku ćemo saopštiti u nedelju... Ketrin Ešton očekuje odluku do utorka... To nije bio papir za potpisivanje, ona je pročitala nešto otkucano i pisano rukom... Utorak... Utorak... Greška činovnika, odluka mora biti saopštena u ponedeljak do 16 sati... Nema više dobrih rešenja, sva dobra rešenja su potrošena... Ponedeljak do 16 sati... Ovo je biti ili ne biti za Srbiju... Nema dobrih rešenja... Ne smemo pristati na ucene... Ne možemo da potpišemo ništa jer to što su nam ponudili je ništa... To je ucena... Mi nemamo saveznike... Očito je da su velike sile te koje stoje iza svega... Ako postignemo dogovor... Nema dogovora, sva dobra rešenja su potrošena... Između Vuka Brankovića i Cara Lazara... U poseti patrijarhu... Ne smemo pristati... Nema dobrih rešenja, sva rešenja su potrošena... Kako vi komentarišete izjavu... Nema dobrih rešenja... Teški dani za srpski narod... U ovom trenutku državni vrh odlučuje... Nema dobrih rešenja, sva rešenja su potrošena... Do ponedeljka... Do ponedeljka... Ako prihvatimo to će biti pogubno za nas... Ako ne postignemo dogovor to će značiti izolaciju... To će značiti kapitulaciju... Albanska strana... Očito velike sile... Svi su protiv nas... Dan D... Odluka mora biti jedinstvena... Nema dobrih rešenja... Svako rešenje će biti bolno... Ribolovačko društvo... Ne, zajednica srpskih opština je način da im zabijemo klin... Odluka će biti bolna... Državni vrh mora biti jedinstven... Izolacija... Kapitulacija... Ponedeljak... Ponedeljak... Državni vrh je doneo odluku da odbije sporazum...“

Čovek je pukao.

Čovek je poranio da spase svoju familiju. Posebno je zabrinut za sudbinu dečaka koji nema ni dve godine.

Više nema dobrih rešenja. Sva dobra rešenja su potrošena.

„Posle jutrošnjeg nezapamćenog masakra, Vlada je donela odluku da sredu proglasi danom žalosti.“

„Premijer Srbije izjavio je da odbijanje sporazuma ne znači i kraj i da je kompromis između Beograda i Prištine moguće postići.“

10.4.2013.

Knedle u grlu

(U pozadini ide prepoznatljivi instrumental iz kultne serije „Grlom u jagode“.)

Te, 2013. godine, još smo verovali da život jednom mora da počne.

U iščekivanju istorijskog sporazuma sa Kosovom koje je nazvano Prištinom, u UN je održana praiorijska rasprava o Haškom tribunalu koji je nazvan inkvizicijom. Vlada Vojvodine nazvana je takozvanom, doduše drugom prigodom. Tako ju je nazvao Nikolić koji inače ima baš tu titulu – titulu vojvode. Četničkog doduše. No, predsednik je ipak pokazao da je predsednik svih građana Srbije. Na raspravi u UN zdušno je branio Šešelja, svog nekadašnjeg predsednika (partije, ne države, mada su tada imali neke državotvorne ambicije poznate pod nazivom Velika Srbija).

Te, 2013. godine, ozvaničen je izraz „državni vrh“; po ko zna koji put aktiviran je slogan „Proleće je, a ja živim u Srbiji“; Srbija je iz inostranstva dobila još jedno polovično rešenje – stigao je dugo obećavani PayPal, ali samo da preko njega plaćamo, a ne i da nam bude uplaćeno.

Srbe na Kosovu branili smo u Briselu, Srbe u Vojvodini autobusima Srba iz ostatka Srbije, dok je Srbija ostala nebranjena.

U Vojvodini je pokušano „događanje naroda“. Izostao je samo jogurt, po nekima jer je narod osiromašen, po drugima jer je jogurt obogaćen aflatoksinom. Neuspelo događanje organizovala je vlast ne bi li postala vlast umesto da bude opozicija, jer oni koji su im inače opozicija neće da siđu sa vlasti. Iznogud (u originalu: „Is No Good“) oboleo je od šizofrenije (u originalu: schizophrenia).

Održan je 26. Beogradski maraton. Znak za start dao je premijer Dačić (za promenu – u društvu svetski poznatog sportiste umesto svetski poznatog glumca). Neki od prisutnih glasno su ga optuživali za izdaju, neki od odsutnih optuživali su ga da pokušava da prigrabi sve ceremonijalne funkcije. Predsednik Nikolić, inače maratonac ali u trkama za predsednika, nije se pojavio. Ni njegov prethodnik Tadić ove godine nije trčao maraton jer, za razliku od prošle, ove nije raspisao tender za predsednika. Nije trčao ni Trku zadovoljstva jer je i ove, kao i prošle godine, zadovoljstvo tražio na drugim mestima.

Medijsku blokadu na trenutak je probila seks afera iz crkvenih dvora. Da je potrajala možda bi joj tabloidi nadenuili neko manje banalno ime od ranijih „kofer“, „banana“, „diploma“... Možda nešto što više dolikuje duhovnim poslovima, nešto iz Isusovih priča, možda „Suze sina razmetnoga“ kao kod Gundulića ili „Povratak bludnog sina“ kao kod Rembranta, ali pošto je za te nazive neophodno da se sin ponizno pokaje svestan težine svojih dela, afera je ostala bez imena. I bez epiloga.

Te, 2013. godine, državni vrh, koji je dobio mandat da uredi Srbiju, a trošio ga u pokušajima da uredi Kosovo, najzad se vratio kući. Sa sobom je doneo stidljivi paraf na Prvom sporazumu o normalizaciji odnosa sa Prištinom. A onda nije znao šta sa njim da radi. Ni sa sporazumom ni sa parafom. Premijeru D.I, koji je taj paraf stavio, parafrazirali su njegovu sopstvenu izjavu i poručili mu: Uzmi sporazum pod ruku i sa njim idi u P.M.

22.4.2013.

Severno od Kosova

Ti ljudi žive u lošim uslovima. U apotekama su stalne nestašice lekova, bolnice nemaju osnovne potrepštine, oboleli od raka umiru jer ne rade aparati za medicinski tretman. Institucije ne funkcionišu, infrastruktura je nezadovoljavajuća, putevi su nebezbedni. U procesu privatizacije je mnogo nepravilnosti, korupcija cveta. Škole su zapuštene, deca uče iz problematičnih udžbenika. Mladi nemaju perspektivu, odrasli nemaju posao, o starima nema ko da brine. Da, ti ljudi, više od sedam miliona njih, žive u veoma lošim uslovima. Ti ljudi žive u Srbiji.

Zato bi možda, umesto što će nas pitati da li prihvatamo načelni sporazum koji se odnosi samo na ljude koji žive na Kosovu, referendumsko pitanje trebalo zapravo da glasi: „Da li želite Srbiju takvu kakva je danas?“. To ne samo da bi osiguralo maksimalnu izlaznost pa ne bi morali da je dopisuju, kao kod prošlog referenduma, nego bi vlast dobila neoborivu argumentaciju. Jer, ako bi se ispostavilo da većina žitelja Srbije nije zadovoljna životom u njoj, mogli bi sa punim

pravom da pitaju pobunjene predsednike kosovskih opština – koji su im stvarni razlozi da zahtevaju da i njima vlada Srbija kad lepo vide da ni nas ostale koji živimo severno od Ibra ne može da usreći?

Možda bi vlast tako mogla i da ih navede da se bolje zagledaju u sporazum. Makar u samu reč: „sporazum“, pa ne bi, kao sada, na transparentima crvenom bojom u njoj naglasili „poraz“ nego bi videli da se u toj reči može čitati i drugi pojam – „razum“. (Ovdašnja opozicija je takođe izdvojila jedan pojam u istoj reči – „spor“, pa jedni tvrde da je proces normalizacije suviše spor, dok bi drugi da zbog normalizacije povedu sudski spor, ali vlast nije zabrinuta ni zbog jednih ni zbog drugih jer oni, za razliku od pobunjenih predsednika kosovskih opština, ne mogu da ometu dobijanje čuvenog Datuma.)

No, koju god reč da je neko izdvojio – bio je u pravu. Jer sve one, i „spor“ i „poraz“ i „razum“ i „um“ dobro nas opisuju. Ovde je razum uvek spor, poraz je uvek sporan, um retko kad caruje, ali zato snaga klade valja.

29.4.2013.

Nevladine vladike

Ako niste bili sigurni da li da poverujete predstavnicima SPC kad kažu da je to jedna nevladina organizacija, valjda vam je prošlonedeljni miting (kojem, za promenu, tema nije bila da Srbija ne da Kosovo, već da Kosovo ne da Srbiju), otvorio oči. Vladike Atanasije i Amfilohije ponašali su se ne samo kao da su nevladini nego štaviše – kao antivladini. Ne, nisu bacali anatemu na vladu, kao onomad vladika Irinej na Kobasicijadi. Samo su otvoreno zapretili da će i Dačić završiti kao Đinđić, a zatim otišli i korak dalje – pravili se kao da je anatema već odradila svoje pa su mrtvi ozbiljni održali posmrtno opelo za vladu i parlament.

I time otvorili nekoliko pitanja.

Prvo, da li su oni zaista predstavnici tek jedne od nevladinih organizacija? Ako jesu, hoće li onda ovaj njihov ulični performans biti okarakterisan kao govor mržnje, upućivanje pretnji, pozivanje na nasilje...? Ili će imati imunitet jer će se i to, kao Amfilohijeve

neprimerene reči na sahrani premijera Đinđića, podvesti pod neprikosnovenu slobodu govora kod bogoslužnja?

Drugo, ako obojica primaju novac od države, jedan kroz penziju, a drugi kroz platu, da li se oni vode kao državni službenici? I hoće li se onda na njih primeniti pravilo koje se, na primer, primenilo na Sretena Ugričića? On je, kao uspešan upravnik Narodne biblioteke, dobio otkaz samo zato što je potpisao jednu peticiju. Pri tom, peticiju koja ni na koji način nije bila pretnja državnim organima, za razliku od istupa Amfilohija i Atanasija. Naprotiv, peticijom je samo traženo da se objavi ceo Nikolaidisov tekst umesto tek jedne, iz konteksta izvađene rečenice, ali je čak i u javnosti preovladao stav da, dok primaš platu od države, država može da ti da otkaz ako joj se ne dopada tvoj javni nastup.

Hoće li onda i oni za kaznu biti skinuti sa državne kase? Čak i ako se potegne onaj izandali argument da je crkva odvojena od države te da se država ne sme mešati u to ko treba da dobije otkaz, mogao bi makar penzioner Atanasije da izgubi penziju. Ako je država to mogla da učini Evi Ras, glumici, samo zato što je primila autorski honorar, čime je valjda dokazano da je radno aktivna te joj treba ukinuti muževljevu penziju, zašto ne bi i vladici čija radna aktivnost nanosi veću štetu državi?

Ali, da bi to učinila, država mora da pođe od jednog težeg pitanja – zašto, dođavola, uopšte plaća plate i penzije jednoj ustanovi koja je po Ustavu odvojena od države?

13.5.2013.

Igrarija prestola

Taman kad je Haški tribunal počeo da donosi presude po kojima naša država nije učestvovala u stvaranju masovnih grobnica, mi smo odlučili da to još jednom uradimo. Ovoga puta javno, pred televizijskim kamerama. Doduše, nije bilo autobusa, transport smo obavili avionom, uniforme učesnika zamenili smo narodnom nošnjom, a najviši državni funkcioneri nisu ostali u tajnosti već je njihovo prisustvo bilo javno, ali stvar je ista. Samo što smo premeštanje posmrtnih

ostataka, koje se u spisima Tribunala zove „sekundarna grobnica“, ovog puta zvanično nazvali „ispravljanjem istorijske nepravde“. Čime smo uneli dodatnu konfuziju u naše čuveno Sveto trojstvo „ko smo – šta smo – dokle smo“. Kao da nam već nije dovoljno što cele godine o državnom (dakle našem) trošku slavimo rođendan jednog rimskog (i slovima: rimskog cara koji je slučajno rođen na ovoj teritoriji) i kao da nije dovoljno što svaki značajan datum prevodimo sa zvaničnog na crkveni kalendar (Ustav, izbori, početak pregovora sa EU... Mitrovdan, Đurđevdan, Vidovdan), nego moramo i da u republiku zvanično uvodimo monarhiju.

Sahrana posmrtnih ostataka bivše kraljevske familije, koja je mogla da bude privatna stvar jedne porodice umesto što je postala zvanična stvar jedne države, osim što nam je omogućila da na delu vidimo kako bi se Aleksandar Karađorđević ponašao kad bi imao stvarnu vlast (na Ravnoj gori se na neposlušne podanike samo brecao i ljutito zahtevao poštovanje, a sada im je čak i pretio uzdignutom pesnicom), otvara i pitanje: kako je moguće da budemo jedina republika koja ima svog zvaničnog (i našim parama plaćanog) prestolonaslednika?

I šta ta titula uopšte znači u našem slučaju? Ako se složimo, a moraćemo pošto nemate uticaj na ovaj tekst, da ne postoji presto koji bi nasledio, onda nije podobna ni titula koja mu se takođe pripisuje kao faktički ispravnija – pretendent na presto, tako da bi najispravnije bilo nazivati ga zapravo – pretendentom na monarhiju. A ako je on pretendent na monarhiju, zašto ga uvažava (i još jednom: našim parama plaća) država čije državno uređenje taj čovek želi da promeni? A naročito – zašto ga uvažava predsednik republike kojeg on želi da svrgne i to ne na demokratskim izborima? Prevedeno na ovde tako omiljeni „domaćinski“ jezik, to bi bilo kao da sretno oženjeni domaćin stavlja u čelo stola i gosti nekoga ko se zvanično deklarise kao pretendent na njegovu ženu!?

Ali, u zemlji pretendenata lako može da vam promakne i pretendent na samu zemlju. Jer, ovde crkva pretenduje na svetovnu vlast, vlast pretenduje na apsolutnu vlast, političari pretenduju na estradu, estrada na politiku, kultura pretenduje na patriotizam, patriote na šovinizam... Samo mi, slušeni stanovnici te zemlje, pretendujemo

na normalan život. Sa izgledima za uspeh manjim nego što ih ima pretendent na monarhiju.

3.6.2013.

Volja i nevolja

Naša najveća nevolja je politička volja. Ali ne politička volja kao takva, već ono što taj pojam podrazumeva, a naročito ono što podrazumeva sada već oveštala fraza o političkoj volji koja se stekla ili se nije stekla.

Sama fraza se pojavila prošle decenije i to prvo u svom negativnom obliku („nije se stekla politička volja“) i uopšte se nije odnosila na političku nego na partijsku volju, a značila je da se partije nisu složile oko neke, najčešće sasvim nepolitičke (ali vrlo politizovane) teme kao što su, na primer, zločini – od ratnih zločina, preko atentata na premijera do korupcije i krađe.

„Sticanje političke volje“ inače nije postojalo u nedemokratskim režimima jer nije postojala ni partija koja bi srušila vladu svojim izlaskom iz nje, tako da, paradoksalno, ali istinito – ispada da je jednu u suštini nedemokratsku praksu (jer šta je demokratsko u zataškavanju zločina?) iznedrio demokratski režim, tačnije – partije u vladajućim koalicijama u demokratskom režimu jer je svaka, pa i najmanja od njih, mogla da obori vladu ukoliko joj koalicioni partneri ne bi izašli u susret.

Nije poznato, ili barem meni nije poznato, ko je prvi upotrebio taj bezlični oblik – „stekla se“ ili „nije se stekla“ politička volja. Sumnja bi mogla da padne na Dačića koji se sada istakao kao autor čuvenog „lagalo se“ (u vezi sa Kosovom), ali pre će biti da je to manir svih političara – kad neće da preuzmu odgovornost za nešto, oni govore bezlično i u pasivu i obrnuto – kad hoće da preuzmu zasluge govore u prvom licu jednine ili (partijske) množine.

U normalnom životu možete čuti samo da je neko stekao poverenje, ugled, imunitet, bogatstvo, obrazovanje, diplomu, porodicu, prednost... samo u politici slušamo da se stiče – volja. I samo u politici to u prevodu znači da će se, tek ako se stekne, raditi onako kako mora

da se radi. Kao kada bi nas u vestima obavestili da se „stekla volja“ da vozači poštuju saobraćajne propise!?

Ali, tu nije kraj našim nevoljama. Jer, i kad se ta famozna politička volja stekne, baš kao i kad se ne stekne, to nije dobra vest za društvo. Ako je nema, nema ni institucija ni sprovođenja zakona, ali i ako je ima, opet – tim gore po zakone, pa čak i Ustav. Oko Kosova, na primer, politička volja se stekla i po njoj se uveliko postupa, a Ustav i zakoni koji su u suprotnosti sa tim postupcima biće, kako su nas zvaničnici obavestili – zvanično okačeni mačku o rep. Ili, drugi primer – stekla se politička volja da se izvrše reforme, ali nikako da „iznađu“ (još jedan retko glup i nepismen termin koji su političari uveli) kako to da urade, a da ne poremete političku volju, to jest vlast.

Jeđini način da prestanemo da budemo društvo kojim vlada politička, odnosno – partijska volja, umesto institucija i zakona, bio bi da i mi, kao i onoliki drugi prošle i ove godine, na ulici pokažemo svoju – građansku volju. Nevolja je, međutim, u tome što su se jedni istrošili tokom devedesetih, a što su ovi drugi, koji se tada nisu trošili, protiv vladavine puke političke volje – samo ukoliko ona nije njihova.

10.6.2013.

Sulejman bez veličanstvenog

Premijer Turske kao da je naše gore list. Ili mi njegove, što je verovatnije, naročito ako uzmemo u obzir činjenicu da su njegovi preci boravili ovde više vekova, a da smo mi tek prva generacija koja odlazi u Tursku. Doduše, upadljiva sličnost Erdogana sa nama nije baš sa svima nama. Barem dok ne dođemo na vlast. Ali je zato pljunuti mi kad dođemo na vlast. Tada i mi i on volimo da se oholo odnosimo prema podanicima.

On je svojim podanicima, koji su se prvo pobunili samo protiv seče drveća u gradskom parku, ali na kraju i protiv islamizacije sekularnog društva, ponudio da se taj sukob reši demokratski, na referendumu. I da pitanje bude: da li da se na tom mestu gradi tržni centar ili džamija!? Tako ciničan kao da nam je rod rođeni. Sekularni zaštitnici parka treba da biraju da li da ga unište zbog radnji ili

bogomolje!? Pa to je kao da je zakletom vegetarijancu dao da bira hoće li na ražanj da nabije vola ili svinju.

Mi, budući da smo mnogo mlađa demokratija, nismo još stigli do referenduma (da jesmo, verovatno bi nam ponudili da biramo hoće li beogradske platane poseći sekirom ili testerom) što ne znači da naši vlastodršci nisu podjednako cinični. Samo su cinični autokefalno.

Ministar kulture nam je objasnio da nema para za kulturu. Ali ih ima za nekulturu. Pa će tako novac dobiti svako opskurno zavičajno udruženje u Novom Sadu, ali samo pod uslovom da je patriotsko. I partijsko ili barem koalicionih partnera. Ali ga neće dobiti internacionalni džez festival u Nišu. Ne zato što je tamo neka druga koalicija na vlasti, jer i nije, nego zato što im pare ni ne trebaju jer, kako nam je ministar objasnio: džezeri su takvi ljudi da bi oni svirali i za džabe!? Valjda za razliku od popova koji ništa ne bi radili za dž (za džabe, ne za džez) pa će se njima za megalomansku proslavu Milanskog edikta naći već koliko treba miliona. A pošto je centralna proslava u Nišu, onda, zbog ravnomernog regionalnog razvoja na koji se ova vlada zaklela, ne bi bilo dobro da se finansira i Nišvil.

Istovremeno nam je i ministarka tog istog regionalnog razvoja (iz istoimene partije) objasnila kako će njeno ministarstvo napraviti uštede koje je naložio njen partijski šef, inače ministar finansija i privrede, a to je – neće se izgraditi neka obdaništa i neki putevi. Pa, što bi rekao njen koalicioni partner, a naš premijer: pa to i moja baba zna. Zato se ona (baba) i ne kandiduje na izborima niti bi se ikada prihvatila ministrovanja jer zna da ne zna bolje od toga – da ne kupuje ako nema para. Ali, ministar se postaje da bi se našli načini kako da se obdaništa i putevi ipak izgrade, zar ne?

No, nije nam samo izvršna vlast cinična. Ima toga i u sudskoj. Bivši konzuli koji su Miladinu Kovačeviću omogućili da pobegne iz Amerike i tako izbegne suđenje, a za šta smo mi platili milion dolara, proglašeni su krivim za zloupotrebu položaja, ali su osuđeni na, pazite sad – uslovne kazne. Šta bi izvršenje ove kazne značilo u praksi? Da treba da se vrate na položaj (iako je utvrđeno da su krivi) pa da ga ne zloupotrebe pet godina?!

Kad smo bili pod otomanskom okupacijom opevali smo našu muku u stotinama pesama. Sad smo se nešto učutili.

17.6.2013.

Državni neprijatelj

Ovih dana nam je stigla neočekivano divna vest. I to ne iz Evropske unije nego od državnog vrha. Zvanično smo proglasili da smo zemlja bez neprijatelja! Čak nas je i poslovično neveseli predsednik Nikolić obavestio da postoje samo „prijateljski naklonjene“ države i države „koje nas ne vole baš previše“ (ali ako nas ne vole baš previše, to znači da nas svejedno vole, samo ne previše).

Doduše, predsednik je istom prigodom rekao i da će „pokušati“ da Srbija ne ratuje, što je bilo dosta neočekivano. Ne to što će pokušati (nesrećna formulacija koja sugerise da bi Srbija mogla i da ratuje ako on pokuša drugačije), nego – zašto bismo i protiv koga bismo mogli da ratujemo ako na ovom svetu postoje samo prijateljski naklonjene države i države koje nas ne vole baš previše?

Ovom opšteprihvaćenom stavu o nedostatku neprijatelja, primedbu je pokušao da stavi jedino DSS koji je potegao čak do zgrade vlade da bi predao svoj protest prema EU. No, poslovično neobavešteni kakvi su, na vratima vlade zatekli su cedulju „Nismo kod kuće, u Kruševcu smo“ pa su se razišli neobavljenog posla.

I tako smo, posle mnogo godina kosmičko-masonsko-vatikan-sko-albansko-ine zavere, naprasno ostali bez onih koji bi nam radili o glavi. Srećom, ostali smo nam mi. Mi koji sebi uvek najbolje radimo o glavi.

Mi ćemo jedni drugima dolaziti glave na putevima punim rupa, na železničkim šinama koje se, već na kratkotrajnoj vrućini, iskrive kao špageti, po bolnicama u kojima se zarazimo, po šalter salama u kojima se onesveščujemo od čekanja... Glave ćemo doći čak i budućim generacijama koje naopako školujemo, koje podučavamo pogrešnim primerima i nekulturnim politikama, kojima ostavljamo nered i dugove.

Jer, kao što problem nije bio u datumu, mada su političari toliko podgrejavali tezu: ili Vidovdan ili izolacija, tako ni rešenje nije u

datumu. U našem slučaju, i problem i rešenje su u državi kojom se trenutno izgleda niko od vlasti ne bavi.

Naš državni neprijatelj broj jedan je – država. Koju plaćamo.

1.7.2013.

Žaba za poneti

Život nije bajka. Naročito to nije politika. U bajkama žabu treba samo da poljubite i ona se pretvori u princa. U politici žabu morate da progutate i ona se pretvori u – pa, u šta se inače pretvori sve što progutate.

Pregovori o pristupanju Evropskoj uniji započće obrnutim redosledom od proklamovanih ciljeva ove vlade, bilo da su najavljeni u prošlogodišnjem ekspozu premijera gde je prva tačka – borba protiv „bele kuge“, bilo da se pominju u ovonedeljnim najavama prvog vicepremijera kojem je cilj broj jedan – zapošljavanje. Nasuprot njima, EU želi da među prvima otvori poglavlje o ljudskim pravima.

I eto ovoj vlasti nove žabe za gutanje. Bauk zvani „priznavanje“ Kosova, zameniće bauk zvani – priznavanje istopolnih zajednica. Branitelji „tradicionalnih vrednosti“ dobiće novu municiju za napade: zar ovde, gde ni Paradi ponosa nismo dali da se čestito održi, treba da se održi i neko gej venčanje? Šta je sledeće – posle usvajanja Briselskog sporazuma sledi usvajanje dece u istopolnim zajednicama?

Borci protiv ljudskih prava biće ponovo na braniku domovine. Oni su još prošle godine temu ljudskih prava prebacili na teren svetske zavere i obznanili da je na delu „globalno zagejavanje“ koje vodi moćni gej lobi. Doduše, ako su u pravu, onda je možda bolje da se unapred predamo umesto što se ovoliko protivimo. Jer, ako postoji, taj gej lobi je moćniji i starostavniji od bilo koje organizovane grupe za koju znamo. Gej lobi je stariji od templara, masona, Lobanja i svih ostalih tajnih društava, stariji je i od svih religija (bože mi oprost), delovao je i u Rimskom carstvu (oprosti mi Konstantine) i u antičkoj Grčkoj, i u starom Egiptu... a čak je uspeo i da na taj grešan put zavede i mnoge predstavnike životinjskog carstva.

Hoće li ova vlast moći da proguta žabu zvanu Parada kad je već

mogla da proguta žabu zvanu „Kosmet“? Prošle jeseni, kad gutanje žaba još nije bilo na jelovniku, tada novoizabrani predsednik države javno je obećao da će je predvoditi. Ako bude održana, dodao je. Ministar policije, iz zahvalnosti što ga je predsednik odredio za mandataru nove vlade (mada je bio tek trećeplasirani na izborima), potrudio se da predsednik ispuni obećanje i – zabranio održavanje Parade. Hoće li ove godine biti drugačije? I zašto bi ova žaba bila teža za probavu od kosovske žabe?

Pa, možda zato što je zabrana Parade zahtevana mnogoljudnije, gromoglasnije i sa više iskazane borbenosti nego što je to ikada bila odbrana Kosova. I možda zato što te za „izdaju“ Kosova samo optuže da si izdajnik, dok te za javno podržavanje Parade optuže da si, s oprostjenjem, znate već šta.

15.7.2013.

Tuga i opomena

Nama je baš nemoguće udovoljiti. Prvo smo se žalili na netransparentnost rada političara i javnih institucija, a sad, kad svakodnevno dobijamo izveštaje šta koji ministar misli, želi, namerava, pristaje... kukamo kako je rekonstrukcija vlade postala domaći reality show po ugledu na „Menjam ženu“ (u izvođenju vladajuće koalicije) i „Domaćine, oženi me“ (u izvođenju opozicije). Ako nam sad ne presednu zahtevi da se vlast vrši na transparentan način i da državni službenici snose odgovornost za svoje činjenje i nečinjenje, ne znam kada će. Pardon, znam – sledećeg meseca, jer su upravo najavili da će se ovo mrcvarenje sa rekonstrukcijom produžiti do kraja avgusta.

Naravno, moglo je to da se obavi i iza zatvorenih vrata, a da javnost samo dobije izveštaj o tome šta je i zašto promenjeno u ministarstvima i javnim preduzećima. Ili, ako su već hteli da uključe javnost, mogli su da organizuju stručne skupove na kojima bi ugledni ljudi predložili šta i kako treba menjati. Ali, očito je procenjeno da ništa od toga ne bi donelo toliko narodne podrške koliko je donose svakodnevne javne pretnje, pridike, jadikovke...

No, narodna podrška je jedna prevrtljiva kategorija. Čak bi se

moglo reći da je u politici jedino prevrtljivije od političara – podrška koju im taj narod pruža.

Jer, kad čovek dođe na vlast ili sa nje siđe, procenti zamene mesta, pa procenat onih koji su vas podržavali postaje procenat onih koji su protiv vas (osim ukoliko se, pri svakoj promeni vlasti, u Srbiju ne doseli nekih novih par miliona ljudi?). To se desilo Titu – od skandiranja „Mi smo Titovi, Tito je naš“, od naziva gradova i ulica, od rezidencija, lovišta, ostrva, ostala mu je samo jedna kuća, i to večna, pa i iz nje je, na talasu opšteg zatiranja sećanja na socijalizam, Šešelj hteo da ga iskopa kao Bili Piton. Usput, da je Tito zaista imao toliko protivnika koliko ih se tako deklariralo, doduše, tek bezbednih desetak godina po njegovoj smrti, ne bi vladao ni jednu, a kamoli tri i po decenije. Kao i što bi Draža Mihailović bio pobednik u ratu, da je imao onoliko pristalica koliko ih se prijavilo devedesetih.

Isto se desilo i Miloševiću i Koštunici i Tadiću. Desilo se i Đinđiću, ali je u njegovom slučaju bilo obrnuto – procenat onih koji ga nisu podržavali dok je bio na vlasti pretvorio se u procenat onih koji su posle atentata počeli da ga poštuju.

Na kraju ispada da su političari dosledniji od svojih birača. Političari više-manje pričaju jedno te isto. Samo se to nama više sviđa dok su na vlasti, a manje kad sa nje siđu.

29.7.2013.

Moj kafanski život kao maloletnice

Među prvim stvarima za koje sam, još na noši, saznala da postoje u Beogradu je – kafana. I to jedna konkretna kafana – „Starac Vuja-din“ – koja je bila glavni zaplet često prepričavane porodične šale.

Elem, moja baba je bila žena strogih svetonazora. Jedan od njih je bio i da deci iz dobre kuće nije mesto u kafani. Ako vam kažem da je neposlušnost strogo kažnjavala čak i kad su je sinovi uveliko prerasli (na komandu „sagni se!“ morali su da poviju vrat dok je baba poskakivala ko na koš i obema rukama delila šamare), kao i da se nije libila ni da utrčava na fudbalski teren, pored kojeg je sedela na šamljici koju bi donela od kuće, i da se svađa sa sudijom što

dozvoljava da neko „bije njenu decu“ – onda ćete razumeti zašto su je moji ujaci poslušali. I u kafane odlazili krišom od nje. I zašto su, kad ih je zatekla kako se dogovaraju da odu „kod starca Vujadina“, na brzinu smislili priču da je to u stvari jedan fini starac kojem oni, eto, pomažu – unose mu ugaj, idu u bakalnicu umesto njega, poprave mu nešto po kući... Baba je bila toliko tronuta dobrotom svojih sinova da, ne samo što im više nije branila izlaske, nego bi im još i spakovala da starcu Vujadinu ponesu poslatak – nešto od ručka, posebno onih prazničnih, sa kolačima. Što bi oni, mangupi, i poneli pa pojeli do prvog čoška.

Čim sam mogla da lepo sedim u stolici i ja sam počela da odlazim u kafane. Ali zahvaljujući drugoj babi. I ona je imala stroge svetonazore kad su kafane u pitanju. Jedan od njih je glasio – da se u kafanu ne ide bez nje. A posledično ni bez mene jer ne bi imao ko da me čuva. No, budući da je i ona ipak bila starovremenska žena, ti odlasci u kafane su uvek imali neko pokriće. Kao, nije da mi volimo kafanu nego eto moramo jer neko mora da časti. Pa su tako roditelji morali da časte kad prime platu, baba kad primi penziju, tetka „mora“ da časti za novi kaput... A kad bi neko morao da časti za položen vozački ispit, šofersko umeće je dokazivao vožnjom van grada – uglavnom do kafana na avalskom drumu, jer su bile čuvene po roštilju koji smo najčešće i naručivali zbog nepisanog porodičnog pravila da u kafani jedeš ono što nemaš kod kuće (otac je koristio priliku da jede škembice i kojekakve krezle i brizle, koje, zbog specifičnog smrada, niko nije hteo da mu kuva).

A kada sam, u ranim gimnazijskim danima, i sama počela da izlazim, opet je kafana bila glavno mesto. Ne zato što smo baš hteli da sedimo po kafanama, nego zato što su one bile najzgodnije za početak i kraj večeri. Uostalom, gde god da ste hteli da odete – pozorište, koncert, bioskop, sve to traje sat i po, pa ostatak večeri treba negde provesti, a gde bolje, naročito zimi, nego u kafani. Stanovi, osim oni ispražnjeni od roditelja, nikada nisu zgodna mesta za druženje. Ali, najveća prednost kafana bila je u tome što su mogle da budu biro za informacije. U vremenu pre mobilnih telefona, dogovori za večernji izlazak su se obavljali sa kućnih telefona tako da onog trenutka kad

izađete iz kuće, vi više nemate mogućnost da saznate ili javite gde je ko te večeri. Zato je bilo važno imati neko mesto, i još važnije – neku osobu koja će to znati. A koga boljeg od konobara? Jedino je on svako veče na istom mestu. Poznanstvo sa konobarom je bilo i statusni simbol. Klinci su obično počinjali lepo vaspitano sa „Dobro veče, čika Žiko, kako ste, je l' bio neko od naših?“, oni drčniji bi kasnije, naročito da bi se pred nekim pravili važni (i stariji), prelazili na „Ćao, Žile, šta ima, jesi video nekog od mojih?“. Žile, koji je iz iskustva znao da vas ne zanima zaista odgovor na prvi deo pitanja (inače bi rekao da „ima“ proširene vene na nogama, sina na popravnom i oca na bolničkim aparatima), pogledao bi u plafon i prisećao se. „Bio je onaj tršavi.“ „Sam?“ „Sa nekom devojčicom.“ „Znači, neće da se vraća.“

Ne, ne pišem ovo da bih se gradonačelniku Beograda suprotstavila onom „eto i ja sam tako, pa šta mi fali“ tezom. Jer je to glupa teza zato što različiti ljudi u istoj situaciji različito reaguju. Ne pišem ni zato što, nasuprot gradonačelniku, mislim (a i znam jer mi je to struka) da nije tačno da prilika stvara lopova jer, naprotiv – lopov stvara priliku. Pišem zato što možda više neće biti dozvoljeno ni da se piše o pozitivnom iskustvu maloletnika u kafanama. Kad stupi na snagu, a stupiće, to vam gradonačelnik dobar stoji, odluka o zabrani boravka posle 23 sata maloletnih lica u lokalima gde se služi alkohol (ili kako god da se nebulozno zove ta uredba) nema razloga da se tu stane sa zabranama. Ako su protivne Ustavu, tim gore po Ustav, kao što smo već videli sa zabranom prodaje alkohola posle 22 sata. Ako krše ljudska prava, zakone o zabrani diskriminacije ili zakone o slobodnoj trgovini – izigraćemo ih sve. Jer je to za naše dobro i jer birači osvedočeno vole (prosvećenu?) diktaturu.

Bar će na sledećim izborima gradonačelnik moći da se pohvali kako je sproveo projekat „Beograd na vodi“. Beograđani će biti na vodi, a ne na alkoholu. Na vodi i suvom hlebu. Ko u zatvoru.

19.8.2013.

Rekonstruisaše li ti se opanci

Besomučno višemesečno promovisanje rekonstrukcije vlade najzad se isplatilo i donelo uspeh. Ne mislim na uspeh rekonstrukcije, jer ne samo da nisu izbačeni svi koji su to zaslužili (sam Vučić je priznao da za to nije bilo snage i hrabrosti), nego smo dobili i neke koji nam ne trebaju. Nije baš montipajtonovsko ministarstvo smešnog hoda, ali jeste ministar za Kosovo (i Metohiju). Doduše, ako smo dobili ministra za EU nad kojom takođe nemamo ingerencije... Uostalom, kad bismo imali ministre samo za ono što imamo, onda nam ne bi bio potreban ni ministar finansija, zar ne?

Mislim na uspeh koji je postigao sam pojam: rekonstrukcija.

Posle reči „vampir“ nad kojom nam je priznato autorstvo, sada možemo da se pohvalimo da smo, mada inače kuburimo sa izvozom, uspeli da izvezemo i rekonstrukciju. Rekonstrukcija je postala trend. I to svetski trend.

Vuk Jeremić, na kraju svog mandata, traži rekonstrukciju Generalne skupštine UN jer bez toga, a naročito bez njega, to telo (ne Jeremićevo nego Generalna skupština), neće biti lider 21. veka.

Obama bi da bombama rekonstruiše Siriju, čim mu to odobri makar Kongres, pošto su ga svi drugi, i UN i EU i NATO i Englezi, a naročito Rusi, odbili.

Putin rekonstruiše zakone ne bi li, na veliku radost njihovih „Naših“ i ogromnu zavist naših „Naših“, potpuno ukinuo LGBT populaciju.

U Vukovaru čekićem rekonstruišu novopostavljene table sa ćirilicom.

Šešelju je odobrena rekonstrukcija sudskog veća u Hagu. Samo mesec dana pre izricanja presude izbačen je jedini sudija koji je ukazao na nepoštovanje prava.

I tako, u samo desetak dana, Vuk Jeremić bi da rekonstruiše UN koje Obami nisu dale dozvolu da rekonstruiše Siriju jer to ne dozvoljavaju Rusi koji rekonstruišu LGBT populaciju što bi, samo da imaju neku vlast uradili i „Naši“ koji se kunu u ćirilicu koju neki „njihovi“ rekonstruišu sa uličnih tabli u Vukovaru koji bi sad bio BYKOBAP samo da se pitao Šešelj koji je rekonstruisao sudsko veće...

No, rekonstrukcija ne zamire ni na domaćem terenu. Naprotiv.

Čedomir Jovanović bi da rekonstruiše opoziciju i ujedini LDP i DS. Đilas je prvo odlučno odbio takvu ideju, ali je danas, na sastanku kojim je rekonstruisan Glavni odbor DS, manje odlučno rekao da to i nije nemoguće.

Danas su i naprednjaci zvanično zatražili od svog predsednika da se pristupi rekonstrukciji beogradske vlasti.

Beogradska vlast je odmah zatražila rekonstrukciju izbora – zahtevaju da se vrati pravilo koje su oni ranije ukinuli, a to je da se gradonačelnik bira na direktnim izborima, a ne u gradskoj skupštini. To je podržao i URS, koji je inače nastao rekonstrukcijom G17+, a iz vlasti nestao rekonstrukcijom vlade, nakon čega je Dinkić rekonstruisan u savetnika vicepremijera.

Bauk rekonstrukcije kruži svetom.

Eh, šta ti je marketing.

9.9.2013.

Ultrabesničari ili svi smo mi LGBT

Svakome ko nije potpuno odustao od razmišljanja – ultradesno je tesno. Nekome je čak i urnebesno. Ali je svima njima opasno. Svima, osim vlastima koje veruju da ultradesno neće biti besno sve dok ga vlast hrani. Ne shvatajući da, što ga više hrani, to mu više raste apetit.

Državu, a naročito njen „vrh“, uopšte ne zanima kako se osećaju građani. Povremeno, na izborima, ona sazna kako su neki njeni stanovnici glasali, a ne i kako se osećaju. Samo jednom godišnje, država dobije ekskluzivnu priliku da iz prve ruke shvati kako se oseća makar deset posto građanstva. U vreme kad treba da se održi Parada, vlast i sama iskusi kako to izgleda kad se plašiš nasilja na ulici.

I šta vlast uradi kad se uplaši od nasilja? Pa isto ono što preporučuje i svojim LGBT građanima. Oстане u četiri zida. I ni nos ne promoli.

Ali, LGBT ljudi su svakog dana na ulici. Ultradesničari takođe. Što nimalo ne zabrinjava državu. Sve dok ultradesničari prebijaju jednog po jednog. I sve dok pri tome ne oštećuju izloge i automobile. Jer je jedino važno da nema štete. Materijalne. Samo prebijanje i ubijanje

njima i nije neka šteta (mada nam svaki put licemerno objašnjavaju da Paradu zabranjuju „jer je najvažnije da ne bude neka razbijena glava“).

Tragično je što ostalih devedeset posto stanovništva misli da se ovo na njih ne odnosi. Jer ne shvata da svaki put kad država „ispoštuje“ huligane i zabrani održavanje Parade, to nanese ogromnu štetu celom društvu i svakome u njemu. Bukvalno svakome, osim onima koji imaju privatno ili državno obezbeđenje. Jer, „ispoštovati“ siledžije na jednoj temi zato što je tema sporna (a spornom su je učinile siledžije), ne znači da će siledžije biti mirne kao bubice do sledeće Parade. Naprotiv. Oni koji hoće da biju ljude po ulicama nisu probirljivi. Ako ne mogu da nađu nekog geja, naći će staricu, dete, Roma, ženu, stranca, invalida... kao što već i nalaze. Mačetom će iseći vaše dete, vašoj ženi će u prolazu otkinuti lančić sa vrata, vašeg muža će prebiti i opljačkati jer im je zaličio na geja... Zaboga, pa samo nekoliko sati posle zabrane Parade, u tramvaju je pretučen dečak, a zatim i žena koja je tramvaj vozila jer – nije odmah otvorila vrata (a nije ih otvorila zato što je tramvaj bio u pokretu).

Jer država nije zabranila siledžijama da biju. Samo im je onemogućila da baš tog dana prebiju na gomili baš te ljude (i ponekog policajca od kojih su mnogi unapred otkazali poslušnost izgovarajući se starom opremom i dnevnicom za baš taj dan, ne shvatajući da će nekog drugog dana neko od njih popiti i veće batine samo ako ga sretnu bez te iste stare opreme).

I šta sad mi treba da uradimo? Da i mi počnemo da se ponašamo kao ti „navijači“ ne bismo li postali relevantni faktor kojem se vlast pokorava? Da uđemo na teren i zahtevamo da nam fudbaleri predaju dresove? Dačiću, daj kapitensku traku, Vučiću, daj dres – niste dostojni da igrate za tim za koji ja navijam? Ali, znaju oni da mi nismo takvi. Kao i da oni koji jesu takvi to neće uraditi dok god im zadovoljavaju apetite.

30.9.2013.

Deesant na Novi Sad

Postoji mnogo razloga zbog kojih je trebalo da DS u Novom Sadu organizuje protestnu šetnju pod sloganom „Ne pristajem!“. I jedan zbog kojeg nije trebalo.

Moglo se, na primer, protestovati zbog nepotrebne ćirilizacije javnog prevoza – ako ne u odbranu multietničnosti i višejezičnosti ovog grada, a ono makar u odbranu turizma jer su turisti uglavnom funkcionalno nepismeni na ćirilici.

Moglo se protestovati i zato što je maloletničko nasilje u porastu pa se na ulicama ovog nekada mirnog grada gotovo svakodnevno puca, otima, prebija, masakrira... a broj žrtava se meri i labudovima.

Moglo se protestovati i zbog nebuloznog cenzurisanja jednog umetničkog dela za šta je odgovoran čovek koji tvrdi da ga za cenzuru slike kvalifikuje to što je – filolog (diploma kojom se obično dokazuje samo da neko govori više jezika, ali nipošto i da obavezno govori pametne stvari na tim jezicima!).

Moglo se takođe protestovati i preventivno – da bi se, na primer, sprečilo da na narednom Егзитy, ako ga bude, vaspostave bine sa guslarima i zavičajnim otkanjem, dok bi se u kampu, ako ga bude, organizovalo takmičenje u bacanju kamena s ramena za šta se ionako već izdvajaju pare iz gradskog budžeta.

Ali, DS-u nijedan od ovih i mnogih drugih razloga nije bio provokacija da sa svojim članovima krene u protestnu šetnju. Ne, na ulicu su izašli tek kada su poželeli da se pobune protiv, kako su rekli – progona političkih neistomišljenika. Odnosno – njih, jer nismo čuli da su ustali u odbranu svih političkih neistomišljenika pa makar i ne bili članovi ili simpatizeri DS-a. Zbog čega ispada da i nisu branili princip, nego svoje članstvo.

A ako ih ne dotiču i ne motivišu na akciju stvari koje neposredno ili posredno utiču na stvarne živote Novosađana i dugoročno određuju društvenu klimu u tom gradu, nego samo stvari koje se direktno tiču članova DS-a, postavlja se pitanje: čime se preporučuju glasačima za neke sledeće izbore? Time što bi voleli da su na vlasti? Pa i tata bi, sine.

28.10.2013.

Četiri sahrane i nijedno venčanje

Neočekivano lepo vreme za ovo doba godine izmamilo je mnogobrojne Beograđane na – sahrane. A sahrane su, kao što znamo, uvek prilika da govorimo više o sebi nego o onima koje ispraćamo. Pa da vidimo šta smo to rekli o sebi.

Jovanka Broz, koja je tajno živa sahranjena pre više od tri decenije, sada je uz pompu sahranjena u svoju večnu, a državnu Kuću cveća koja, doduše, ima bolje uslove za život od one u kojoj je do sada tavorila, ali ne i bolju bezbednost jer su joj odmah po useljenju ukrali ordenje. I to ordenje koje su joj za tu priliku (sahrane) pozajmili nekadašnji saborci budući da je, kada su je te davne osamdesete godine izvodili iz kuće (za koju je verovala da će joj biti večna) ostala bez ičega pa i bez ordenja za hrabrost koje je zaslužila u ratu. U ratu po kojem smo se takođe zdušno posrali.

Na proslavi rođendana Srpske napredne stranke, njen predsednik, a naš vicepremier – Vučić, ničim izazvan (ili možda ipak nekim izazvan?) izgovorio je da on možda ne ume da organizuje sahrane, ali da je tata-mata za organizaciju rođendana. Da bi se odmah zatim izvinio i zbog loše organizacije rođendana jer je pred vratima Arene ostalo mnogo zvanica. A pošto se tako javno deklariseo kao nesposoban organizator – danas je, kako su javili mediji, od „međunarodne zajednice“ zatražio dozvolu da Srbija interveniše 45 minuta na severu Kosova i sredi situaciju na lokalnim izborima. „Međunarodna zajednica“ nije odgovorila. Možda su pomislili da je u pitanju novi „reality“ kao 48 sati svadba?

Radio televizija Srbije oduvek ima običaj da zloupotrebljava položaj time što u Dnevniku objavljuje čitulje čak i svojih davno penzionisanih radnika, čime vrši dvostruku diskriminaciju: pod jedan, jer ne objavljuje čitulje zaposlenih u drugim javnim preduzećima, i pod dva – jer ne objavljuje čitulje svim svojim radnicima budući da, mada javnost uredno obaveštava o smrti svakog od tehničkog osoblja, nikada nisu javili da je umrla i osoba koja je radila na poslovima održavanja higijene, na primer. Možda će im neko objasniti da RTS nisu fabričke novine niti interna oglasna tabla. I da se čitulje ne objavljuju

u Dnevniku nego u Politici koju, ako je suditi po direktnom obraćanju umrlima, čitaju svi koji napuste ovaj svet.

No, naravno da treba da postoje izuzeci. Jedan od izuzetaka je svakako kad umre generalni direktor te kuće. Ali se u slučaju Aleksandra Tijanića i to pretvorilo u neumesno višednevno bdenje tokom kojeg su njegov lik i delo morali da slave čak i oni koje je taj čovek javno vređao i ponižavao. „Njegova psovka ponekad je predstavljala isto ono što je u nekim kulturama zagrljaj“, rečenica koju je izgovorio jedan od saradnika možda je najbolja instrukcija svima nama – živite tako da ne dovedete u neprijatnu situaciju ljude koji će vam održati posmrtno slovo.

Sahranjen je i Srđa Popović, advokat koji nije uspeo da Aleksandra Tijanića izvede pred sud u svojstvu svedoka da bi ga ispitao u procesu koji se kolokvijalno zove politička pozadina atentata na premijera Đinđića. Možda će sada uspeti da ga sasluša pred višim sudom.

4.11.2013.

Mržnja na poček

Kad vlast javno predviđa ko će nam biti neprijatelji i koje neprijateljske poteze treba da očekujemo, to se zove politika. Kad to isto radimo mi, onda nam kažu da smo rasisti i ksenofobi. Pa gde je tu pravda?

Maltene svakog dana nas neko iz vlasti obavesti ko će raditi protiv nas kad je u pitanju Kosovo ili Evropska unija ili Prvi svetski rat... A kad mi isto tako predvidimo neprijateljsku delatnost stranaca, u ovom slučaju azilanata, niko da nas pohvali, niko da nam zahvali što smo se smrzavali na grudobranima naših opština i telima blokirali put onima koji će da krađu, siluju i devastiraju. Jeste da nemamo dokaze da bi oni to ikada uradili, ali kakve dokaze imaju političari da će nam drugi raditi o glavi, pa njih niko ne optužuje da su bezo-sećajni i netolerantni?

Nas da neko pita, mi ne bismo optužili vlast da nam je godinama ulivala nepoverenje prema drugima. Naprotiv, rekli bismo ponosno da smo po prirodi pronicljivi. Evo, nek nas pogledaju na pijacama

pa nek se uvere: nema tezge na kojoj nećemo nanjušiti potencijalnu prevaru – znamo kad je roba precenjena (zar jedna pišla da košta toliko?!), kad se nakupci pretvaraju da su seljaci, kad kupus nije iz Futoga, a krompir nije iz Ivanjice... Mi uvek znamo, i što je još važnije – uvek i glasno kažemo zašto nešto nećemo da kupimo (da ne bude da nemamo para nego da imamo principe!). Ne damo mi da nas niko vara za naše pare. Dobro de, dali smo da nas prevare piramidalne štedionice, ali neće valjda to da nam se dovek nabija na nos. Uostalom, to što smo verovali raznima koji su nas ojadili samo dokazuje našu tezu da nikome ne treba verovati. I vlast nas u tome podržava.

Zato smo se sada opametili pa unapred znamo ko su nam neprijatelji i kakve nečasne namere imaju. Azilanti će da siluju, Sonja Biserko će da izda, Biljana Srbljanović će da izblati svetinje, Parada će da ozakoni pedofiliju, Albanci će da nas porobe, Evropska unija će da nas izigra...

Možda bi neko rekao da je to paranoidno. Mi mislimo da je preventivno. Što pre počnemo nekoga da mrzimo, to će nam biti lakše. Nama više ništa ružno ni ne mora da se desi. Mi mrzimo unapred.

Mrzimo unapred. Platićemo na odloženo.

2.12.2013.

Koj' moj Mandela?

Celom svetu je umro Nelson Mandela, samo nama nije. Ako je za utehu – nije ni prvi ni poslednji koji nije umro nama. Bilo u zemlji, bilo u inostranstvu.

U vestima smo mogli da vidimo kako se i američki predsednik i britanski premijer obraćaju svojim nacijama i, mislili to iskreno ili ne, govore o smrti, odnosno o životu čoveka-simbola. Naš predsednik i premijer se nisu javno oglasili. Lažem – jesu, ali bolje da nisu.

Predsednik se oglasio samo da bi zapretio kako će zameniti svoje policijsko obezbeđenje – jer mu nisu stavili zimske gume!? Iako ih je poslednji put tražio još krajem oktobra, naglasili su iz kabineta (pa kad ih je tražio prvi put – u avgustu?). Javnost je ostala uskraćena za objašnjenje zašto ih je tražio pre zakonom određenog datuma (1.

novembar) kao i zašto bi ih uopšte tada stavljao kad su iz saobraćajne policije objavili da se zakonska obaveza odlaže jer zimske gume nisu podobne za visoke spoljašnje temperature koje smo imali u novembru. Javnost je ostala uskraćena i za odgovor na pitanje: šta ti bi, predsedniče?

Premijer je nešto izjavio o pregovorima u Briselu, vicepremier o nepregovaranju sa narko-dilerima kao da je on, a ne premijer, ministar policije, ali ni oni, niti iko drugi iz vlasti ili opozicije nije izjavio ništa o Nelsonu Mandeli. Dobro, možda se mediji nisu setili da ikoga pozovu i zatraže izjavu, ali tome služe konferencije za medije koje političke partije ionako stalno sazivaju – pozoveš sam medije, oni se okupe i snime tvoju izjavu.

Ali, ne. Naša vlast ne misli da treba da se obrati naciji ako tema nije od strogo nacionalnog (čitaj: partijskog) interesa. Čak ni ako bi to bio jedan dobar državnički manir, ali i prilika da, odajući poštu nekome ko se borio za slobodu i ljudska prava, pošalje poruku svojoj naciji (čitaj: glasačima) kao i međunarodnoj zajednici (čitaj: Briselu). No, možda u tom grmu i leži zec?

Jer, kako odati poštu nekome čija se načela u borbi protiv aparthejda nikako ne uklapaju u ovdašnju viziju? Mandelina tvrdnja da bela manjina nema prava da vrši represiju nad crnom većinom, ali ni da crna većina nema prava da vrši represiju nad belom manjinom, u potpunosti je suprotnosti sa našim shvatanjima. Dvostruko.

Prvo, kad mislimo o Kosovu, mi mislimo da je manjina (u ovom slučaju – mi) imala, a ako bog da imaće opet pravo da vrši represiju nad većinom. Sa druge strane, kad mislimo o Vojvodini ili Sandžaku, mi mislimo da većina (opet mi) ima prava da vrši represiju nad manjinom.

9.12.2013.

Pravda za Srbiju

Bilo bi mnogo lepo kad bi moglo da mi imamo sva prava, a drugi nikakva. Pa da, na primer, mi smemo da pevamo „Spremlite se, spremite, četnici“, a da ustaše ne smeju da odgovore da su spremni – za dom,

spremni. Ili, da mi možemo da proteramo latinicu sa tabli u Srbiji, ali da oni ne smeju da proteraju ćirilicu sa tabli u Hrvatskoj. Ili, da mi možemo da Vojvodini ukinemo autonomiju, ali da Albanci nama moraju da daju autonomiju.

Zašto samo nama nije dozvoljeno da imamo dvostruke aršine, a drugima jeste? Amerika može kako hoće, može i Rusija, može i Evropska unija, a naročito može Nemačka u Evropskoj uniji, samo mi ne možemo. Stvarno frustrirajuće. Šta – zar samo zato što neko ima gas, naftu, vojnu silu, silan novac i uopšte moć, on može da samovoljno odlučuje šta će i kako će?

Lako je Bilu Gejtsu da kaže: svet nije pravedno mesto – navikni se na to. Kao prvo, on je bogat, a kao drugo – da je svet pravedno mesto, Gejts za početak ne bi ni mogao da se obogati plagijatom kojim je učinio da PC kompjuter počne da liči na već postojeći Apple Macintosh, a kamoli još i da postane monopolista.

Ali kako da se mi naviknemo na to da je svet nepravedan? Kako da se pomirimo sa tim da ne može kako mi hoćemo?

Problem je u tome što nama ni ne smeta činjenica da svet nije pravedno mesto. Nama samo smeta kad nije pravedan baš konkretno prema nama. Ostale nepravde, one koje se ne vrše nad nama, mi i ne primećujemo. A naročito ne primećujemo one koje mi vršimo prema drugima. Doduše, vršimo ih samo onoliko koliko je u našoj moći. Vršili bismo ih mi mnogo više, da možemo. Ali, kako kaže poslovica: prostiremo se prema guberu. Kol'ko moći, tol'ko tlačenja.

Ko ima porodicu, može u njoj da pokazuje svoju moć. Može da tlači nejač, može supružnika – ako je jači može da tlači fizički, ako nije, može psihički. Ko ima posao, pa mu se još dodatno posrećilo da šefuje, šikaniraće podređene, a ako je uspeo i da gazduje – moći će da šikanira i sve zaposlene – da im daje ponižavajući niske plate ili, još bolje – da im ih ne daje. A ako je krupniji gazda, može da sebi isposluje monopol, pa da nikome ne plaća – ni dobavljačima, ni komunalcima, ni poreznicima. A ko je još krupniji gazda može da plaća svima – i na vlasti i u opoziciji.

Ko nema ništa od toga, ni porodicu, ni posao, ni kapital, ni političare, maltretiraće azilante. Ako ni njih nema, poslužiće mu i ljudi

u autobusu, slučajni prolaznici, deca ulice... Ako ništa, maltretiraće društvo sa kojim pije pivo ispred prodavnice.

Eto vidite koliko različitih mogućnosti nam pruža ovaj svet, a vi kažete da je nepravedno mesto.

16.12.2013.

Rekla-kazala

Kako pa da znamo šta se dešava kad je u našim medijima gotovo sve samo rekla-kazala? Premijer je rekao, guverner je kazala, prvi potpredsednik je naglasio, predsednik je izjavio... A onda komentatori i analitičari nekoliko dana komentarišu i analiziraju šta je ko rekla i kazala. Tek u kratkom bloku vesti iz sveta možemo saznati da se nešto negde i dogodilo: lansiran je satelit, streljan je vođin teča, Rusija kupila Ukrajinu Evropskoj uniji ispred nosa. Doduše, dogodi se ponekad nešto i kod nas, ali uglavnom samo u sportskim vestima i vremenskoj prognozi: pao je gol ili je pao sneg, negde je pala i magla, drugde medalja.

Jedino nesreće sa žrtvama dobiju detaljniji tretman. Ali ne sve nesreće i ne sve žrtve. Da bi žrtve stigle u udarne vesti mora ili da ih bude mnogo ili da budu mnogo mlade ili mnogo poznate. Pa i tada je neizvesno kako će ih mediji tretirati.

Može, na primer, da ih bude mnogo, ali ako su iskopane na našoj teritoriji, kao što je Batajnica, ili na teritoriji pod našom kontrolom kao što je Tomašica, verovatno će proći skoro nezapaženo. Žrtve mogu takođe da budu i mnogo mlade, ali ako su u međuvremenu dovoljno porasle da svedoče o zločinu, pa makar i umetničkim sredstvima kao Bogujevci, retko ko će da izveštava o njima. Mogu opet da budu i mnogo poznate, ali ako su poznate po borbi za ljudska prava, to im je samo prepreka, a ne preporuka za medije.

Ali čak i kad stignu u medije, žrtve dobiju jednodimenzionalan tretman tako da nam ne pokažu svu težinu, muku, pa čak i ironiju neke nesreće.

Sakupljači sekundarnih sirovina ušli su neovlašćeno (a i kako bi drugačije nego neovlašćeno kad je po našem zakonu čak i vađenje

iz kontejnera neovlašćeno i kažnjivo) u krug fabrike usisivača (kako smo mislili, a zapravo fabrike oružja kako su znali oni u NATO pa su je zato i bombardovali) i – poginuli u eksploziji mine. Iz medija smo saznali da na ogradi lepo piše da je zabranjeno i opasno ulaziti u krug fabrike – za one koji baš kod tog znaka prelaze ogradu i pri tom znaju da čitaju, što nije neophodno da biste bili sakupljač sekundarnih sirovina. Neovlašćeni ulazak su zabeležile kamere – ali niko nije blagovremeno reagovao jer čuvar nema pristup monitorima tako da su tek sutradan, valjda sa dolaskom ovlašćenog posmatrača monitora, saznali da eksploziju nije izazvao neovlašćeni prolazak životinje, kako je čuvar pomislio, što je inače uobičajena, mada neovlašćena pojava.

Možda je još potresnija druga vest: majka koju su komšije kasnije optužile da svake večeri ostavlja svoje mališane zaključane u kući (o čemu ništa ne zna centar za socijalni radi pod čijim je skrbništvom majka bila) učinila je jednu stvar da deci bude lepše dok nje nema: okitila je jelku i ostavila upaljene lampice – koje su izazvale požar. U kojem je svo troje dece izgorelo.

Kad vestima dodamo dimenziju – ispada da je tačna ona izreka da nesreća nikad ne dolazi sama. Dolazi sa bedom. Nekad materijalnom, nekad duhovnom, moralnom, političkom...

23.12.2013.

Minority report

Odmah da se razumemo – svima se dešava da ponekad reaguju iz „starog mozga“, onog koji nam, doduše, od pamtiveka omogućava opstanak, ali ne i društveno i civilizovano ponašanje. Dešava se i meni, štaviše desilo mi se baš pre neki dan dok mi je sestričina prepričavala kako naš Sava, koji ima šest godina, proživljava svoju prvu nesrećnu ljubav. (Zaljubljen je u devetogodišnju devojčicu koja ga samo ponižava – šalje ga da joj donosi slatkiše i sokiće, a kad on to i uradi – kaže mu: you suck!) Svakog dana dolazi kući uplakan, ali svakog dana odlazi po još. I moja prva reakcija je bila – mizoginična, ksenofobična, rasistička (nisam pitala, ali mi je odmah bila sumnjiva),

decozlostavljačka. „Opajdara mala, sad ću da sednem u Novaka, da doletim da joj ja pokažem...“

Ali, to bi bio samo moj problem da ga nisam sada podelila sa vama. Nije načinjena nikakva šteta – osim po moje lepo mišljenje o sebi. (Ko je ta žena koja me je obuzela i kako da povratim svoje telo?) A ovim pisanjem se valjda i javno kajem.

Međutim, kada je prošlog ponedeljka u emisiji Sarapin problem Đorđe Vukadinović izgovorio: „Ciganska posla, da ne kažem romska“, Sarapin problem je postao i naš problem.

No, nije naš problem to što neki Đorđe Vukadinović ne razume da u sintagmi koju je upotrebio nije pogrešno samo to što je izgovorio „politički nekorektan“ naziv za jedan narod (Cigani umesto Romi), već što je u javnom govoru koristio pogrdnu frazu („ciganska posla“) kojom se dodatno stigmatizuje jedna, ionako ranjiva društvena grupa. Jer, reći za nešto da su to „romska posla“, nije ništa korektnije, niti je išta manje raskršivanje netrpeljivosti i mržnje prema jednom narodu, kao što ni grafiti „Srbija Srbima, Romima sekira“ ili „Ubij, ubij, geja“ ili „Ubij, zakolji, da Albanac ne postoji“ ne bi bili ništa prihvatljiviji, niti bi manje širili mržnju iako su na prvi pogled politički „korektniji“.

Nije naš problem ni to što voditelj nije reagovao (iako je, malo pre ili posle Vukadinovićevog ispada, iskazao brigu za izgovorenu reč kada je opomenuo Marka Vidojkovića da ne govori ružno o predsedniku Nikoliću).

Nije naš problem ni to što nije reagovala ni gošća u istoj emisiji – Gordana Suša – kojoj bi to po službenoj dužnosti, kao članici Republičke radiodifuzne agencije, valjda bilo i u opisu posla, tim pre što je RRA nedavno opomenuo Radio televiziju Vojvodine jer se njen voditelj nije tokom intervjuja suprotstavljao predsednici Kosova kad je izgovarala stavove sa kojima se država Srbija ne slaže .

Nije naš problem ni to što neki urednik javnog servisa (što Studio B jeste) nije iste večeri ili sutradan uputio neko izvinjenje zbog propusta u emisiji.

Naš problem je to što nama zapravo i ne smeta izraz: ciganska posla. Jer on podrazumeva da postoje gori od nas. I da, kad se ponašamo onako kako se ponašamo, mi samo imitiramo te gore od nas.

Jer smo mi inače kao narod mnogo drugačiji. Bolji, naravno.

Jedina srećna okolnost ovog nesrećnog ispada na Studiju B je da barem ovih novogodišnjih dana Vukadinovićeve reči neće prouzrokovati ispade mržnje prema Romima – pod uslovom da sviraju u nekom orkestru, dakako. Ostalima nek je bog u pomoći. Jer mi sigurno nećemo.

30.12.2013.

2014.

Izbori i izborovi uveoci

Posle gotovo nesnošljivo dugog nećkanja – najzad je pao sneg i najzad je pala odluka naprednjaka da se raspišu vanredni izbori. I jedno i drugo je palo sasvim očekivano za ovo doba godine. Sneg – jer je zimska sezona odavno počela; odluka – jer se sezona lova na vlast ovde nikada ne završava.

Ono što je bilo manje očekivano za ovo doba godine (jer je tek na polovini mandata) jeste promotivni spot predsednika države u kojem se on eksplicitno hvališe (kroz usta spikera, doduše) kako je on, a ne premijer ili vicepremijer, najzaslužniji za sve što je urađeno ili najavljeno da će biti urađeno u državi. Predsednik je inicirao, predsednik je snažno podržao, predsednik je koordinirao, omogućio, značajno doprineo...

Kad je ovaj spot prikazan u svim udarnim vestima, istog dana kada su Vučić i Dačić slavodobitno započeli zvanične pregovore o ulasku u Evropsku uniju, neupućeni su pomislili da je i ovaj predsednik rešio da skрати mandat pa da je zato započeo kampanju. Nasuprot njima, upućeni su pomislili da je i to uobičajeno za ovo, dvostruko predizborno, doba godine – em je pred izbore u Srpskoj naprednoj stranci (iz koje se jeste iščlanio ali nije iščileo) podsetio članstvo da bez njega ni Vučić ne bi sada bio na vlasti, em je pred republičke izbore još jednom podsetio birače da Dačić ne radi dobro svoj posao.

No, šta god da je bio motiv prikazivanja ovog spota, iz predsednikovog kabineta javljaju da on ipak neće biti emitovan. Ali će zato biti emitovani razni drugi predizborni spotovi.

Političari će nam se opet udvarati kao da smo najlepší i najbolji u njihovim očima. Sve će učiniti da se bezuslovno zaljubimo u njih pa da, kao i svi zaljubljeni, vidimo samo ono što nam se kod njih dopada, i još i da dopisujemo ili preuveličavamo vrline. „Oh, on mi uvek otvori vrata, kakav savršen džentlmen“, mada možda „džentlmen“ ne upražnjava ni jednu drugu odrednicu iz bon-tona, štaviše, možda nam uskoro napravi masnicu na oku koju treba da pravdamo „udaranjem u vrata“ (jer smo valjda zaboravili kako da ih sami otvaramo).

A ako se odljubimo, kao što se dešava u strasnim vezama, to nam silno zamere. Naročito nam zamere što, kao i svi odljubljeni, vidimo samo mane i pamtimo samo ružne stvari. A ono što su tada spremni da sruče na nas zna da bude mnogo ružnije od svega što smo im zamerali.

Kad bi političari prestali da nas zavode kao da žele da nas odvedu u krevet, a ne na birališta i kad bismo mi prestali da ih procenjujemo kao da ćemo sa njima da sklopimo brak, a ne samo oročeni ugovor (za čije kršenje je nadležan sud javnosti) kojim im dajemo punomoćje da u naše ime delaju u najboljem opštem interesu – mnogo bi nam lakše pale sve ove predizborne ujdurme koje nas čekaju.

27.1.2014.

Premijera za premijera

Bolje nije moglo. Mislim, pred izbore. Prinudna vlada u Beogradu je najzad dobila svoj predizborni sneg i mogućnost da pokaže kako se on efikasno čisti sa glavnih ulica. (Ona, ko za inat nereprezentativna, novembarska susnežica nije uspela da opravda onoliku pompu oko raščišćavanja.)

I to je nekako fer jer je i Đilas pred prošle izbore imao svoj kijamet kada je iskazao veliku brigu za „dečicu“ i proglasio da ne moraju u školu dok se sneg ne počisti. Deca nisu glasala, ali su zahvalni roditelji valjda znali da cene pokazanu brižnost.

Svoj predizborni sneg je dobila i republička vlast. Doduše, sneg nije mnogo napadao (što ne bi ni valjalo jer bi se pokazala sva nemoguć naših službi), ali je dobri bog poslao orkanske vetrove koji su sa vojvođanskih njiva nabacali po nekoliko „meteri“ snega na puteve.

I mora se priznati da vicepremijer tehničke vlade u ostavci radi najbolje što može – kad je marketing u pitanju. Pojavio se na licu mesta, tamo gde su kolone automobila zaglavljene u smetovima i na svojim rukama proneo dete ispred kamere. Naravno, moglo bi se toj sceni štošta i zameriti, na primer to što je vicepremijer delovao kao igrač američkog fudbala koji se mimoilazi sa igračima koji bi da mu oduzmu loptu, a on im je ne da, ali to bi više bila zamerka reditelju i statistima nego glavnom glumcu.

Glavni glumac (za promenu nije Tadić) je svoju rolu odradio profesionalno, u najboljem holivudskom maniru. Pitanje je samo kakve će biti reakcije kritike i publike. Publika koja ga voli u svim žanrovima (ratni, horor, vestern, akcioni, melodrama, sve osim romantičnih komedija koje izbegava) i u svim njegovim ulogama (glavni lik u državnim službama bezbednosti, glavni tužilac, prvi vodoinstalater Užica...) biće sigurno oduševljena.

Publika koja više voli drugog glumca (opet nije Tadić nego Dačić) biće podeljena – zasigurno će biti onih koji će zaključiti da je Vučić bolji u ulozi premijera, a svakako bolji i u ulozi Palme i svih Krkobabića i uopšte svih koji su do sada glumili skrb za „običnog čoveka“. A, budimo iskreni, zbog te publike je ovaj film i snimljen.

Kritika će, kako joj i samo ime kaže, kritikovati ovaj igrani do-

komentarac. Jedino iznenađenje predstavljaju oni koji se do sada nisu mogli ubrojati u kritičare, a koji su već napisali prve negativne kritike o ovom filmu, mada je delovalo kao da će baš sve progutati, osim možda užeglih kokica na projekciji ranijih filmova.

Srećom, kritičari neće uticati na karijeru glavnog glumca (aman, rekoh vam već da nije Tadić!). Oni će po običaju biti optuženi da su deo najprljavije kampanje „ikada“, što znači prljavije i od one pred prošle izbore koja je takođe bila najprljavija „ikada“, i glavni glumac će otići u neki drugi film. Možda baš Tadićev.

3.2.2014.

Legitimaciju na suncu

Već mesecima slušamo kako Srpska napredna stranka traži legitimisanje. U nekim drugim, normalnim okolnostima to bi značilo da žele da nam pokažu svoje isprave i da se tako legitimišu pred nama biračima: da tačno znamo ko su, šta su, odakle su, kuda su pošli... pa da znamo sa kim imamo posla.

Ali, u ovim našim, nenormalnim okolnostima, oni zapravo hoće da legitimišu nas. Da nas legitimišu na izborima, po novinarskim redakcijama, po javnim ustanovama i preduzećima, a bogami i po kućama u sitne noćne sate, ako zatreba. Ime i prezime? Tako i tako. Matični broj? Taj i taj. Jesi li ti bezrezervno za nas? Pa ti, majčin sine, kaži da nisi, ako smeš.

Međutim, čak i da nas sve legitimišu i da svi kažemo da smo bezrezervno za njih, to izgleda neće biti dovoljno. Biće potrebno da se dokazujemo i delima, a ne samo rečima. Hoćeš li da pišeš nešto protiv nas? Hoćeš li možda i da uradiš nešto što nije u našem najboljem interesu – da napraviš neku parodiju možda ili da ispričaš neki vic koji nama nije smešan?

No, čak i da svi obećamo da nećemo praviti nepodopštine – kako da nam veruju? Šta im garantuje da nećemo napraviti neku glupost makar na internetu? Pa ipak smo mi narod koji pobožno veruje da nema šanse da se baš njemu nešto desi. Pogledajte nas samo za volanom – nema te duple linije koja će nas sprečiti da obilazimo kolonu,

niti te krivine koju nećemo iseći. Na kraju krajeva, mi smo izmislili onu oksimoronsku dijagnozu „raditi u korist svoje štete“ – ko ne veruje nek pogleda samo koga smo sve dovodili na vlast.

A pošto nas oni, kako sami kažu, tako dobro poznaju – nema im druge nego da uvedu neki zakon koji bi nas dozvaio pameti. Uostalom, to su radili i raniji režimi. Osamdesetih smo imali zakon o zaštiti imena i dela Josipa Broza, devedesetih lika i dela poslanika (bože, da li su ti zakoni još na snazi), dvehiljaditih zabranu povrede njihovog ugleda i časti... Pa što ne bismo imali i neki zakon kojim bi se štitili lik i delo Prvog čoveka vlasti?

Imajući u vidu našu sklonost da samo proslavljamo neke godišnjice, umesto da radimo ono što je vredno slavlja, može nam se desiti da, umesto stogodišnjice Prvog svetskog rata za koju se pripremamo, proslavimo tridesetogodišnjicu Orvelove 1984. za koju se nismo spremili.

Pa, kao što reče predsednik države: srećni nam izbori, junaci.

10.2.2014.

Teško nama

Vlastima je teško. Kako to znamo? Pa sami nam kažu.

Ali, teško je i nama. Kako to znamo? Pa živimo.

Šta je novo u odnosu na prošle izbore? Mislim, ako ne računamo Novu stranku koja je ušla u koaliciju sa demokratima, ali ne sa ovim Novim demokratima koje je osnovao stari predsednik sa starim kadrovima koji su bili u staroj vlasti, nego sa demokratima koji hoće da budu novi tako što će više ličiti na one stare demokrate? (Ne brinite, oni su još više zbunjeni ovim formulacijama.)

Novo je to što pretendenti na vlast, ne samo da nam objašnjavaju koliko je teško biti na vlasti i koliko će im teško biti da tu vlast ponovo osvoje jer su se svi ostali urotili protiv njih, nego nam još i unapred kukaju kako će im biti teško kad na vlast dođu. A ako će njima biti teško, kako li će tek nama biti? Mislim, ako nam je ranija vlast govorila da će nam biti lako („ekonomska kriza je naša šansa“), pa nam je bilo teško, kako li će nam tek biti sada kad nam obećavaju da će nam biti teško?!

No, prećutkuju jednu malu razliku koja postoji između vlasti i nas, a ona je u tome da se političari za tu vlast sami kandiduju i sami bore svim silama i svim sredstvima da na nju dođu, dok se mi niti kandidujemo niti svim silama i sredstvima borimo da budemo građani kojima će biti teško.

Ali, ostaje nam ipak jedan tračak nade. Ako nas lažu o svemu ostalom: da će biti investicija, a da neće biti partijskog zapošljavanja; da će raditi u našu, a ne u partijsku korist; da neće biti u funkciji krupnih kapitalista nego u funkciji sitnih građana; da neće biti tajnih ugovora, a da će biti javnih radova; da će započeti reforme, a završiti pregovore... ko zna – možda nas onda lažu i kad kažu da će nam biti teško?

To bi bila najlepša laž koju bi mogli da nam serviraju i verovatno jedina laž koju bi trebalo da im oprostimo.

17.2.2014.

Račun sa krčmarom

Blago svakoj vlasti sa nama. Sa nama sve može da im prođe – svaka predizborna laž i svaka postizborna svinjarija.

Taman kad smo se svikli na namerno nerazumljive i namerom ili nemarom dobrano uvećane račune za struju, stigli su i isti takvi računi za gas. Ono što nam je lepo vreme donelo (da smanjimo grejanje), alavo rukovodstvo nam je odnelo. Inteligentni laici među potrošačima imali su objašnjenje: gas je bio mnogo lošijeg kvaliteta (nego inače) pa ga je zato više potrošeno. Neinteligentni laici odgovorni za te visoke račune – nisu imali nikakvo objašnjenje. Jer ga mi nismo ni zahtevali.

Videvši da je to glatko prošlo i ostali državni službenici su poželeli da na isti način napune kase.

Nekoliko dana pošto je satirični sajt News.net objavio izmišljenu, ali očito proročku vest da je EPS beskućnicima dostavio račune za ulično osvetljenje, ostali mediji su objavili stvarnu (nadam se ne i proročku) vest da su građani Vrbasa, koji nisu u sistemu gradskog

grejanja, dobili račune za „indirektno grejanje“. Javno komunalno preduzeće je slanje računa svojim nekorisnicima objasnilo „dobijanjem toplote iz komšijskog stana“, a direktor preduzeća je otkrio i drugi, podjednako suvisao razlog: „kada smo mi došli na vlast zatekli smo manjak u kasi“. I niko da ga pita kad je on to došao na vlast (jer je došao samo na mesto direktora, a ne i na vlast) i odakle mu pravo da ljudima koji ne koriste „usluge grejanja“ (oni zaista misle da nam čine uslugu time što nas greju za naše pare!) ispostavi ikakve, a kamoli naduvane račune.

Kako je moguće da nam se sve to dešava? Pa tako što računaju da mi nećemo ništa uraditi. Ne samo da nećemo podići bunu, kao što bi to uradili neki drugi građani nekih drugih zemalja, nego u većini slučajeva nećemo uložiti ni pritužbu na račun. A nećemo – zato što je u zemlji Srbiji ulaganje pritužbe vrlo zahtevna operacija.

Kao prvo, da bi se prosečan stanovnik Srbije izborio (u bukvalnom značenju) sa neprijateljskom državom, on mora ne samo da je pismen (što uglavnom nismo), već i visoko obrazovan (što takođe najčešće nismo) i sa veoma razvijenim verbalnim faktorom jer službenici na šalteru nemaju živaca da sačekaju dok pravilno formulišemo svoj problem, a ako ih iznerviramo tek nam neće izaći u susret (što je još gore, iznerviraće se i svi u redu iza nas, pa ćemo imati i njih za neprijatelje jer ih ne zanima da li smo u pravu niti im je stalo da rešimo svoju muku – njih samo zanima kada će oni doći na red, kao što bi i nas zanimalo da smo na njihovom mestu, umesto što smo ispred šaltera).

Kao drugo, prosečan stanovnik Srbije treba da je nezaposlen (taj uslov uglavnom ispunjavamo) da bi imao vremena da u radno vreme ode na šalter, i to najverovatnije po nekoliko puta jer će jednom da padne sistem, jednom neće biti struje, drugi put neće biti „nadležne osobe“, a uvek će raditi samo po jedan šalter tako da čak i u najboljem slučaju može da vam se desi da u redu dočekate kraj radnog vremena (koji uvek dođe ranije nego što je napisano (najčešće rukom) na nekom listu papira zalepljenom na staklo šaltera, tako da taj podatak ne znate dok ne dođete blizu mesta na kojem se odlučuje o vašoj sudbini za taj dan).

A još ako se šalter ne nalazi u vašem mestu stanovanja, što je slučaj u svim mestima van većih gradova, onda je potrebno i da imate prevoz i para za prevoz, plus dodatno vreme koje potrošite dok stignete do šaltera.

E, na sve to i računaju oni koji zlonamerno ili nemarom udaraju na naš kućni budžet, naše dostojanstvo i naš duševni mir. I tako će biti sve dok i mi ne izvedemo neku svoju računicu i ne počnemo da vlastima ispostavljam račun.

24.2.2014.

O mučnini

– Neka bude što potresnija i sa što više mučnine – sugerisala je. – Znete li vi uopšte nešto o mučnini? Rekao sam da ne znam naročito mnogo, ali da se sa tom stvari upoznajem, u ovoj ili onoj formi, iz dana u dan sve bolje i bolje, i da ću dati sve od sebe kako bi priča bila prema njenim standardima.

DŽ.D. Selindžer, Za Esme, s ljubavlju i mučninom

Prvo su to bili glasovi u telefonskoj slušalici (u mom iskustvu isključivo ženski) koji su mi nudili „neverovatne proizvode po neverovatnim cenama“. Pokušavala sam da ih ljubazno odbijem i da, uz svo poštovanje za njihov rad i njihovo dostojanstvo, prekinem vezu, ali mi to nije uspevalo – samo bih se dodatno unervozila od njihove ljubazne upornosti. Ne znajući kako da sebe pošteditim tih frustracija, posle nekoliko godina sam – isključila telefon. I dan-danas ga uključujem samo kad mi neko mobilnim telefonom najavi da će me pozvati. (Naravno, i to nekad nosi svoje izazove – šaljivi kolega nije odoleo pa se, pošto smo se dogovorili da uključim telefon, falsetom predstavio kao „Telešop“ i začuo autentični vapaj očajne žene: „Jao, molim vas, nemojte, čekam važan poslovni poziv!“ Njemu je bilo smešno.)

Sa onima koji mi po ulicama nude prospekte, reklame, ankete posle kojih ću možda dobiti nagradu, nekako još i izlazim na kraj, mada mi je uvek neprijatno što ih odbijam jer pretpostavljam da im i honorar zavisi od učinka, u suprotnom bi valjda sve to ubacili u neki kontejner i otišli kući.

Jednom ipak nisam uspjela da se izvučem svojim uobičajenim brzohodajućim „ne, hvala“ jer sam bila zarobljena u sopstvenom automobilu. Dok sam čekala na parkingu ispred supermarketa prišla mi je devojka i počela da mi „za samo sto dinara“ nudi čestitke sa sladunjavim motivima. Ne samo da nikada ne kupujem čestitke (sve što imam da čestitam radim usmeno) nego je i njen osećaj za tržište bio potpuno pogrešan – usred leta nema nijednog praznika za čestitanje. Ali, devojka nije želela da se pomeri dok ne obavimo transakciju iako sam rekla da nemam novčanik, što je bila istina u koju je mogla da poveruje budući da čekam ispred radnje. I mada nisam izgovorila ono što sam mislila (da je „samo sto dinara“ previše za neku bezveznu čestitku koju je ko zna gde pronašla) dobila sam ljutit prekora za sve one sa novčanikom. „Pih, bre, kakvi ste to ljudi“ rekla je iznervirano „izlazite sa punim kolicima, a kao nemate para“. Uspela je da me postidi. Srećom, dodala je i nešto zbog čega sam se ipak malo relaksirala: „Što li sam uopšte jutros i ustala, kad sam mogla lepo da ostanem kod kuće i da spavam!“

Za sledeći sličan susret sam bila delimično i pripremljena zahvaljujući jednom tekstu Ljubomira Živkova. Jedno od relativno novih „zanimanja“ koje omogućava „samozapošljavanje“ je profesija privatnih parking majstora. To su mladići koji vam mašu i pokazuju prazno parking mesto koje biste inače i sami videli, ali kad vam priđu dok izlazite iz kola – vi se nekako osetite obavezanim prema njima. „Da li se ovo plaća?“ pitala sam kada sam prvi put postala korisnik jedne ovakve usluge. „Ne, ne“ rekao je mladić „samo ako vi hoćete“. Nije mi trebalo mnogo vremena i pameti da zamislim koliko je bezbedno da ga naljutim, a onda ostavim bespomoćan auto nasamo sa njim. „Da li je ovo dovoljno?“ ponudila sam pedeseticu i u sebi zahvalila Živkovu što me je informisao o tržišnim cenama sličnih usluga. (No, za razliku od njega, ja se nisam usudila da tražim kusur – moj davalac usluge je bio stariji i krupniji od njegovog, a ne zaboravimo ni da je auto ostajao u zalogu.) Mladić je rukom pokazao da je zadovoljan iznosom, a ja sam zamalo propustila da SMS porukom isti iznos platim i onima koji su stvarni vlasnici parking mesta i koji mi za neplaćanje ne bi izbušili gumu ili izgrebali auto, ali čija bi me kazna takođe unesrećila.

A ovih dana smo dobili još jednu vrstu „zaposlenih“ koji nametljivo nude svoje usluge i čine da se osećate nelagodno što ih odbijate. Nelagodno, a bogami i nespokojno. Ne samo da vas zaskaču na ulici gde se ionako osećate nezaštićeno, i ne samo da vas zovu na kuću (što sugeriše da znaju gde stanujete) nego znaju i vaš broj mobilnog telefona. „Izborni štab Aleksandra Vučića“, kako se predstavljaju, ima ažurirane spiskove. Nadajmo se da ih neće koristiti nizašta drugo kad prođu izbori.

7.3.2014.

Šta bi bilo kad bi bilo

S obzirom na činjenicu da smo jedna mlada izborna demokratija (četvrt veka, ako je verovati Englezima, nije dovoljno ni da vam se čestito zapati pravi travnjak, a kamoli demokratija, pa makar i samo izborna), možda bi bolje bilo da narodne poslanike ne biraмо zao-kruživanjem nego – precrtavanjem. Em bi nama takav način izbora lakše pao, em bi pomogao da dobijemo bolju vlast.

Kao prvo, povećala bi se izlaznost na izborima, što bi automatski značilo i da vlast ima veći legitimitet, a to je ono za čim vlast toliko žudi da je čak i ove izbore samo zbog toga raspisala, a ako joj uspe raspisaće ih i u Vojvodini.

Zašto mislim da bi bila veća izlaznost? Pa zato što mi uvek mnogo lakše znamo protiv koga smo nego za šta smo – ako ne verujete proverite kod spontano organizovanih fokus grupa kojih ima na svakoj sedeljci, pijaci, slavi, pijanci... Obratite posebnu pažnju na one koji su naoružani pouzdanim informacijama iz poverljivih izvora (ili to behu poverljive, ali ne i proverljive informacije iz pouzdanih izvora, nisam više sigurna), pa ćete videti da oni sa mnogo više podataka umeju da potkrepe zašto za nekog ne treba glasati nego što umeju da odbrane zašto će za nekog glasati.

Broj apstinenata bi se smanjio i zato što je nama uvek mnogo zabavno da nekoga „ispiškamo“ (za one koji nikada nisu igrali klikere ili jesu ali su zaboravili tehničke izraze ispiškati znači: izbaciti iz daljeg takmičenja). Da nije tako, ne bi bilo toliko mobinga po firmama niti toliko šikaniranja po školama i ulicama.

Smanjio bi se takođe i broj „belih listića“ jer je ipak mnogo lakše da sa sigurnošću precrtate sve one koji nikako ne treba da budu vlast nego da odlučite ko bi možda mogao da bude dobra vlast.

Da i ne pominjem koliko bi mentalnom zdravlju nacije doprineo taj katarzični efekat koji dobijete kad možete da i stvarno, a ne samo simbolično, kaznite one čijim radom niste bili zadovoljni.

Precrtavanje umesto zaokruživanja bi unelo i jedan drugačiji kodeks u stranački život, jer bi nateralo političke partije da pažljivije biraju kandidate koje će stavljati na svoje izborne liste. Jer, kad bi znali da ćemo im sve nepoćudne, ali i javnosti anonimne kandidate poizbacivati sa liste i pustiti partije da u budući skupštinski saziv uđu sa samo onoliko predstavnika koliko im ostane neprecrtano na izornoj listi, sigurno bi prestali da, kao sada, postavljaju nedolične poslanike i ministre.

Osim toga, budući da je ovde manir da nam se partija preporučuje tabloidnim napujdavanjem javnosti na protivkandidate (pa i u ovo vreme predizborne tišine), to je već kao da od nas traže da nekoga precrtamo (tražili bi oni i drakonskije mere, ali ne smeju, bar ne javno i bar ne pred izbore).

I na kraju, ali svakako ne najmanje važno, više se ne bi govorilo o izabranim poslanicima (jer ionako nisu izabrani oni nego liste) već o – neprecrtanim poslanicima. A onda bi i sami poslanici počeli da se osećaju kao da nisu precrtani. Možda čak i da nisu ko precrtane vođe svojih stranaka. Onda bi možda počeli da misle svojom glavom i da se ponašaju kao da su stvarni vlasnici svojih mandata. I kao da su zaista ovlašćeni predstavnici naroda.

16.3.2014.

Jedna reč za režim

Ako ne računamo Miloševićevu eru u kojoj smo „putem“ TV Dnevnika obilato učili nove reči (secesionisti, iredenta, mudžahedini...) i nove sintagme (strani plaćenici, šačica huligana, snage haosa i bezumlja, NATO falange...), sve potonje vlasti su uvele uglavnom po jednu novu reč u javni govor.

Đinđićeva vlada je uvela reč: transparentno. Ne samo da su je ponavljali svi iz njegovog okruženja, nego su ponavljali i njegove karakteristične pokrete glavom kao i njegove, takođe karakteristične, pauze na neočekivanom mestu u rečenici.

Koštunicin period doneo nam je reč: legalitet. On i njegovi su je toliko koristili (te ovo je nelegalno, te ono nema legalitet) da su, po mnogima sasvim neopravdano, kolektivno nazvani „legalistima“.

Tadićeva vlast je volela reč: kapacitet (imati pun kapacitet, biti u punom kapacitetu, baviti se punim kapacitetom pa čak i „putovati u privatnom kapacitetu“ kao bukvalan, ali trapav prevod sa engleskog).

Vučićeva vlast takođe ima svoju omiljenu reč: legitimitet. Od samog ustoličenja smo počeli da slušamo kako svaka druga vlast više nema legitimitet. Posledica tog „nemanja legitimiteta“ je pad prvo novosadske pa za njom i beogradske vlasti, a na kraju i same republičke vlasti koja, za promenu, samo nije imala „pun legitimitet“ (što je i logična jezička vratolomija jer ne možete da za sopstvenu vlast kažete da je nelegitimna).

Kad se ovako pogleda, ispada da jedino Titov režim nije bio uspešan u uvođenju novih reči. Da li zato što je veći deo tog perioda imao samo jedan televizijski program na raspolaganju, da li zato što su se političari pojavljivali jedino u TV Dnevniku, tek reči iz „zvaničnog“ rečnika nisu ulazile u narod. Ne samo da nikada nismo usvojili nametano „časovi“ umesto „sati“ nego smo čak i trideset godina posle denominacije i uvođenja „novog dinara“ u svakodnevnom govoru dodavali dve nule i sve cene preračunavali u stare dinare. (Od toga nas je odučila tek ona ludačka hiperinflacija, jer nismo znali koliko je petsto milijardi u starim dinarima.)

Naravno da nametanje jedne reči ne znači da je ona i stvarna karakteristika neke vladavine. Niti Titov režim karakterišu toliko puta najavljivane reforme, niti je u Đinđićevoj vladi sve bilo transparentno, niti je Koštunica bio legalista kakvim se predstavljao.

Niti je Vučićeva vlada dobila legitimitet koji je zahtevala. Ne, ne zato što smatraju da im, u rekordno niskoj izlaznosti, četvrtina birača (odnosno petina ako bi birački spisak bio ažuriran) ne daje „potpuni“ legitimitet bez kojeg su tvrdili da ne mogu da vrše vlast – nego zato

što još uvek ne osećaju da im baš svi daju apsolutnu podršku. A to bi, ukoliko se uskoro ne promeni, mogao da bude razlog za nove vanredne izbore. I nove. I nove. Sve dok jednom izlaznost ne bude 100% a kritika javnosti 0%. Što možda uopšte nije daleka budućnost.

Jer, kad se u provladinom tabloidu pojavi fotografija ispod koje piše da je paparaco slučajno uslikao Vučića (koji mirno pozira za kameru) sa novom suprugom, to nije iznenađenje, ali kad novinarka izgovori da je Aleksandar Vučić potvrdio svoj boravak u Rusiji, ali iz zdravstvenih razloga čime je, kaže ona: „razvejavao medijske spekulacije da je išao sa Putinom da dogovori Vladu“ (kada je novinarima B92 izjava političara postala dovoljna za istraživačko novinarstvo?) to jeste iznenađujuće. I onespokojavajuće.

24.3.2014.

Bioskop Srbija

O, kako bi bilo lepo da i mi, kao Tadić onomad, možemo da kažemo: vidimo se u nekom drugom filmu. Na našu žalost, zaglavljani smo u ovom jednom koji se besomučno emituje u svim terminima.

Svakidašnjost u Srbiji neodoljivo podseća na film „U raljama života“. Tačnije na onu kultnu scenu iz tog filma u kojoj Bata Živojinović svojim prepoznatljivim načinom izgovara legendarnu rečenicu: „Sad ću da te k...m celu noć“. U ovoj novoj, osavremenjenoj verziji koja se zove „U raljama reformi“, premijer preti da će nas reformisati celu noć (ma, šta celu noć – ceo dan i celu noć). Reformisaće i naš „mindset“ kako je prvobitno rekao, i javna preduzeća i infrastrukturu i finansije... Ali, baš kao i Bata Živojinović u staroj verziji, sve to odlaže već skoro dve godine: samo da rekonstruiše vladu pa će onda, samo da iz vlade izbaci kočničare pa će onda, samo da dobije pun legitimitet, samo da u vladu vrati kočničare... Nadajmo se da neće i da nastavi kao Bata Živojinović – samo da nešto pojede pa će onda, samo da nešto popije pa će onda, samo da nađe gde je zalepio žvaku pa će onda...

U kratkim pauzama između emitovanja ovog filma možemo gledati još jedan rimejk domaćeg filma (a da kakav bi bio nego domaći jer, kako nas stalno ubeđuju, na režiju i izbor glumaca ovde ne

utiču ni Brisel ni Vašington ni Moskva). Na našim „malim ekranima“ gotovo svakodnevno oživljavaju scene iz „Tri karte za Holivud“, samo što su produkciono i glumački više nalik na Bolivud, uostalom kao i sve ostalo kod nas. Najupečatljiviji utisak ostavljaju naoko (ili bar oku neupućenog posmatrača) ničim motivisane preterane emotivne reakcije glavnih aktera glavne partije. Najviše pleni njihova neumorna budnost i još neumornija jarost da se uoče i imenuju narodni neprijatelji. Najnoviji je locirani pre samo par sati u liku i delu RTS-a koji, kako kažu iz kancelarije za besne odgovore, „služi kao svakodnevni poligon za najprljavije napade na predsednika SNS-a Aleksandra Vučića“. Da li će se odigrati i scena u kojoj Branislav Lečić zaziva: „Udri, narodna milicijo!“ ostaje da se vidi u nastavku ovog filma.

A on će se emitovati odmah posle domaće verzije filmskog serijala „Iks fajls“. Baš kao i original, i domaća produkcija koristi priču o zaverama da bi zapravo promovisala snagu i dostignuća države, osim što original prikazuje Ameriku kao državu koja, zahvaljujući tajnom dogovoru sa vanzemalcima, poseduje nedostižnu tehnologiju, dok se u našoj verziji Srbija hvali time što nema tajni dogovor sa onima van zemlje (a ni tehnologija joj nije jača strana). Druga sličnost sa originalom je u nepotrebnom skretanju pažnje na tačno vreme, samo što, umesto da se ono ispisuje u donjem levom uglu ekrana, nama se ono usmeno saopštava. Pa tako saznajemo i da je premijer svoj ekspoziciju pisao do tačno pet i dvadeset jer bi neko okvirno vreme (pet ili pola šest) ili opisno („pisan je do jutros“ ili „pisan je cele noći“) valjda zvučalo nedovoljno ozbiljno. Ovako je zvučalo samo kao da se ekspoziciju pisao u zadnji čas ili, da budem i ja precizna – tačno u pet do dvanaest.

Pa ipak, jedan film nam je čvrsto obećano da nećemo skoro gledati. „Bolji život“. Odložen je za nekoliko godina. A da li se baš svi aspekti boljeg života odlažu, nije nam rečeno. Videćemo i sami. Ako, na primer, i ovogodišnje emitovanje „Parade“ bude zabranjeno, znaćemo tačno koliko je sati. Neće morati da piše u dnu ekrana ili da nam se saopštava. Ali, ne brinite, ako je i zabrane, održaće se ona druga – vojna.

28.4.2014.

Stanje redovno

Sa povlačenjem vode, život se polako vraća tamo gde je i bio. U blato.

Poplave i bujice su, kao sve nesreće, iznele na videlo najbolje i najgore u nama. Šta ko ima. Mnogi su nas prijatno iznenadili. Mnogi nas nisu iznenadili uopšte.

Prijatno iznenađenje stiglo je od nas samih – nas apatičnih, sebičnih i agresivnih kakvima smo se smatrali. Pokazalo se da ako i jesmo takvi, to umemo da odložimo za kasnije – kad prođu demonstracije, bombardovanje, poplave ili šta nam se već veliko, veće od nas dešava.

Neprijatne stvari došle su od onih od kojih smo to i očekivali. I nisu bile iznenađenje. Oni koji na sudu časti ne bi mogli da se pozivaju na olakšavajuće okolnosti, osim ukoliko „ništa mi nije sveto“ ne računate kao olakšavajuću okolnost, ovom prilikom su se zaogrnuili dubokom crninom i, u želji da pokažu kako su veći patolici od kake (pardon, disleksija, katolici od pape), pokazali izuzetnu borbenu gotovost u odbrani. Naravno, ne u odbrani od poplava jer ni oni „nisu napunili ni džak peska“, kako je premijer prekorio svakoga ko je ovih dana poželeo da ima mišljenje, već u odbrani stava da su na sahrani samo narikače autentično ožalošćene. Duško Radović je svojevremeno, onda kada su se sirene još uključivale 4. maja u 15.05 („kada je umro drug Tito“), komentarišući srdite reakcije „zabrinutih građana“ da se neki ljudi nisu zaustavili i stali mirno, rekao da nisu opasnost po državu oni koji nisu stali u stav mirno, već oni koji jesu, a ne misle tako.

Srećom, vanredna situacija je zvanično ukinuta. Naravno, ne i za one koji su pretrpeli štetu, jer njima nikakva odluka vlade ne može životnu situaciju učiniti redovnom, ma koliko da su mnogi od njih već i ranije iskusili muku i nevolju. Muka i nevolja, makar i bile redovna pojava, nikome ne predstavljaju redovno stanje.

Redovna situacija se vratila i u vladu: opet se najavljuje rekonstrukcija. „Možemo da budemo ponosni na građane, vojsku, policiju, volontere“ (psihološka pauza) „i gotovo sve ministre“, rekao je premijer. Opa, na gotovo sve ministre. Znači da ima i onih na koje ne možemo biti ponosni. Ko su oni? I šta je problem? Jer, ako nas je obavestio, sve gledajući ambasadore na skupštinskoj galeriji, da niko nije smeo ni

da pomisli da utiče na sastav vlade, ko je onda izabrao te ministre na koje ne možemo biti ponosni i, ako ih je, kao što kaže, premijer sam birao – zašto ne prihvati da je pogrešio, smeni te ministre i nastavi rad u ovim, realno teškim okolnostima? Pa zato što onda ni mediji ni mi ne bismo imali temu kojom bismo se bavili. Ni temu ni tenziju. A bez njih, teme i prateće tenzije, a bogami i slatke jeze („uu, koga li će da smeni“) kojima se može popuniti barem pola godine, ako ne i godina i po kao prošli put – ne bi nam ostalo ništa drugo nego da se okrenemo sebi. A to bi moglo da bude kontraindikovano.

26.5.2014.

Šteta što nema cenzure

Vlast tvrdi da u Srbiji nema cenzure. Što je velika šteta po sve nas jer bi vlast povremeno morala da cenzuriše. Samu sebe. Kad već ne upražnjava autocenzuru.

Da smo izgradili uticajno javno mnjenje, sada bi vlast nametala autocenzuru sebi, a ne javnom mnjenju. Ovako, oni bez posledica mogu da pričaju šta hoće, a mi možemo da pričamo samo šta oni hoće da čuju. I ništa više. Odnosno, ništa više – bez posledica.

Prirodno, autocenzura nastaje kad brineš da bi nešto što kažeš ili uradiš moglo da izazove posledice koje ne želiš. I prirodno, kada si na vlasti, ti takvih briga nemaš, osim u onom kratkom periodu predizborne kampanje, ali ni tada to nije neka velika briga jer nekako uvek ispadne da ima dovoljno birača koji ne samo da neće zameriti razne ispade i gafove nego će ih čak i nagraditi na glasačkom listiću.

A kad izbori prođu i ti se izboriš za neku funkciju, jedini motiv za autocenzuru ti je – partijski šef jer jedino njega ne želiš da uvrediš. Svi ostali su slobodne mete, a ti si slobodan da vrediš sve – od čoveka, preko čovekove inteligencije, do lokalne i međunarodne zajednice. I nikom ništa. Ako i bude nekih odjeka i reagovanja, oni nemaju onaj zlokobni nagoveštaj kao nekadašnji Politikini „Odjeci i reagovanja“. Čak i ako se uzburkaju neki delovi javnosti, ti talasi te neće odneti ni sa političke, a kamoli sa životne scene.

Zato ni (beo)gradski menadžer Goran Vesić ne mora da brine zbog svoje izjave da su evakuisani Obrenovčani napravili štetu od

čak sto hiljada evra hotelu u koji su bili smešteni. Ne mora da ga brine to što je hotel odmah izdao demanti, ne mora da ga brine ni to što je lažno optužio neke već dovoljno nesrećene ljude, ni to što je bacio ljagu na sve evakuisane, a naročito ne mora da ga brine to što je pljunuo u lice onoj lepoj Srbiji koja je digla glavu iznad vode, a kojoj je poslao lažnu poruku da su ljudi oko kojih se toliko angažovala zapravo bahati pojedinci koji uništavaju imovinu dobročinitelja. Ništa od toga ne mora da ga brine jer ni u čemu od toga nema, kako to premijer voli da kaže: „bića krivičnog dela“ – ni za širenje lažnih informacija koje mogu da izazovu uznemirenje javnosti, a kamoli za ostavku. A tek nema „bića krivičnog dela“ koje bi moglo da izazove – izvinjenje gradskog menadžera.

I eto vam najboljeg dokaza da u Srbiji nema cenzure. Ne samo da niko nije cenzurisao medije, sajtove, blogove, tvitove... koji su preneli spornu izjavu gradskog menadžera, nego niko neće tražiti ni da Google ukloni takve stranice iz pretraživača. Jer niko ne smatra da ga prikazuju u lošem svetlu.

Stvarno, baš je šteta što u Srbiji nema bar autocenzure. Jer je ponekad šteta od autocenzure ipak mnogo manja od štete koju nanese necenzurisana izjava.

2.6.2014.

Da li ste isključili ringlu?

Dragi dnevniče, pišem ti jer sajt kojem inače pišem nešto nije baš dostupan ovih dana. Znam, reći ćeš da bih mogla da najzad počnem da koristim fejsbuk i twiter, ali ni oni ovih dana nisu baš na dobrom glasu. Dostupni jesu, ali nisu bezbedni. Odnosno, ONI jesu bezbedni, ali ti nisi bezbedan na njima. Ne ti, nego ja, odnosno ne ni ja pošto nisam na njima nego oni koji jesu, ako razumeš šta hoću da kažem. Ne razumeš? Pa, može ti se desiti da zamrkneš u virtualnom svetu, a osvaneš u stvarnom zatvoru. Odnosno, ne ti nego ja. Odnosno ne ni ja nego oni koji napišu nešto što bi neko mogao da protumači kao širenje panike, a ti nikad ne znaš, odnosno ja ne znam, odnosno oni koji to napišu nikad ne znaju šta bi neko (znaš ti dobro ko, ne

teraj me da baš sve pišem, lepo ti kažem da nije uputno) mogao da pomisli kad pročita to nešto.

Zato, dragi dnevniče, pišem samo tebi.

Danas sam postala svesna na šta me podseća ova atmosfera koja nam se nameće. Znaš onaj osećaj kad te iznenada preplavi panika kad izađeš iz kuće, a ne možeš da se setiš da li si isključio ringlu? Dobro, znam, ti si dnevnik i nemaš ni kuću ni ringlu, ali mi ljudi sebe povremeno dovedemo u takvu situaciju. Da li sam isključio ringlu, peglu ili šta već, da li sam zaključao vrata, da li sam ugasio cigaretu ili je ostala na ivici lavaboa...? I samo ti se stegne stomak i ne znaš šta da radiš. Ako se vratiš kući da proveriš, zakasnićeš na posao ili već tamo gde si pošao, a ako ubediš sebe da tvojoj kući ne pretila opasnost (što nije lako jer čovek nikad ne zna zasigurno da li je obavio neku automatsku radnju) možda ćeš propustiti priliku da sprečiš požar. Da se vratiš ili da nastaviš kuda si pošao? Da preventivno zoveš vatrogasce? Jes', pa da te uzmu na zub ako je lažna dojava i da ne dođu neki sledeći put kad ti požar zaista zahvati stan.

I tako od jutra do mraka, a povremeno te ta usplahirena misao trgne i iz najdublje sna. Iju, da mi nije ostala uključena ringla?! Šta ako bude biblijski potop?! Hoće li išta ostati od Srbije?! Ima li urote moćnika protiv vlade?! Da li međunarodna zajednica vodi najprljaviju kampanju?! I ti ne znaš šta da uradiš. Ne ti, dragi dnevniče, nego ja, odnosno ne ni ja nego ljudi uopšte. Ne ni ljudi uopšte nego ljudi konkretno, odnosno – mi (ne ti!). Kako da proveriš, koga da pitaš, čiju pomoć da tražiš? Kako da saznaš da li je ringla isključena ili ti je kuća već u plamenu?

A ako i probaš da sebe ubediš da ti je kuća bezbedna ili da je ionako prekasno da bilo šta preduzmeš pa ti je bolje da se posvetiš onom što razumeš i na šta možeš da utičeš (da proveriš da li su spremni čamci za potop ili da li je neka akademska titula verodostojna), oni vrisnu: ti se baviš glupostima, a ringla ti je ostala uključena!

Stalno je ostala uključena ringla! Stalno gori neki Hilandar. A, kao što nas je podučio negdašnji ministar policije, u noći kad gori Hilandar, nije pristojno pitati ga za to što je u mladosti obijao trafike. Usred poplava ti pitaš za odbranu, usred odbrane ministra policije

ti pitaš za cenzuru, usred cenzure ti pitaš zašto je predsednik Srbije poslao svog savetnika na svečano polaganje zakletve novog ukrajinskog predsednika, umesto da, kao što su učinile ostale države, pošalje sebe ili ministra inostranih poslova ili ambasadora u Ukrajinu ili nekog drugog (osim, naravno, tašte kojoj je taj isti savetnik preventivno, a nezakonito izdao diplomatski pasoš). I usred ukrajinske krize ti pitaš hoćemo li najzad početi da se izvlačimo iz naše. (Ne pitaš ti, naravno, nego ja, odnosno ne ni ja nego neko, onako uopšteno – nemoj da ispadne da širimo paniku.)

10.6.2014.

„Đačići“ – „Doktori“ 1:0

Ne znam za rezultate sa Mundijala, ali na domaćem terenu uveliko padaju golovi i autogolovi. U prvom poluvremenu su mrežu „doktora“ nauka zatresli „đačići“, kako je, sada već bivši, rektor Megatrenda nazvao doktore nauka koji su osporili validnost doktorata ministra policije. Posle burnih reakcija na tribinama stručne i opšte javnosti, ministar prosvete je dosudio pogodak i ustvrdio da je doktorat lažan – za sada samo doktorat rektora i to samo onaj koji je navodno dobijen u Engleskoj. Ostaje da se u drugom poluvremenu utvrdi i da li je ceo Megatrend lažan budući da je nastao („since 1989“) dve godine pre nego što je rektor dobio, za sada neoboreni, doktorat na ne baš čuvenom fakultetu u Kranju 1991. godine.

Za to vreme u svlačionicama su se takođe odigravale zanimljive stvari. Vođa prvotimaca, Vučić, kaže da nije iznenađen otkrićem da rektor Megatrenda nema doktorat. Ako nije iznenađen, da li to znači da je znao ili slutio istinu? A ako je znao ili slutio, zašto nije signalizirao makar svom partijskom kolegi (kad već nije široj javnosti), nego ga je pustio da se upetlja u aferu za koju se sa pravom moglo pretpostaviti da će kad-tad izbiti na videlo? Osim ako nije mislio da afera neće izazvati nikakve posledice? Možda ćemo više o tome saznati u drugom poluvremenu ili makar u produžecima.

Vođa drugotimaca, Dačić, u okrilju čije partije je rektor delovao, kaže da rektor nema nikakve veze sa njegovom partijom (osim či-

njenice da je prethodni ministar prosvete iz redova SPS, inače stalno zaposlen na Megatrendu, dodeljivao silan novac baš tom univerzitetu). Parafrazirajući nekadašnji izborni slogan svoje partije po kojem smo svi mi pomalo socijalisti, Dačić nam cinkari i kako je na Megatrendu vidao „mnoge od vas i mnoge od njih (političara)“ i ponosno poentira rečenicom: „nemojte sada da pljujemo ono u čemu smo zajedno učestvovali, mada ja u tome nisam učestvovao“. Na optužbu da smo svi mi (osim njega) pomalo muljatori, sud(ija) javnosti još nije pokazao ni žuti, a kamoli crveni karton. Nadam se ne zato što misli da je ministar u pravu.

Sa klupe za rezervne igrače dobacuju da je premijer u pravu kada kaže da je cela utakmica nameštena kako bi se poljuljali njegov ugled i položaj, i optužuju doktore, ali ne ove „doktoře“, već spin doktoře nevladajućih stranaka. A krunski dokaz za zaveru je pronađen u – datumu. Ne onom koji se vezuje za Evropsku uniju nego datumu kao takvom. Ovog puta je kritička javnost optužena da je ponovo tendenciozno pokrenula neku temu baš u vreme – kad sa Republikom Srpskom dogovaramo zajedničko, a solo u odnosu na svet, obeležavanje početka Prvog svetskog rata i kad predsednik na svečanoj akademiji upozorava na pokušaj revizije istorije!?

Pa, dobro, hajde onda da ne budem i ja kritizer – evo jednog konstruktivnog predloga: neka vlast izda kalendar koji bi, po ugledu na crkveni (pa ionako hoće da ih gledamo i slušamo kao boga ili ćemo videti svoga boga tj. njih), imao „crvena slova“ za dane kada se preporučuje uzdržavanje od kritikovanja vlasti jer ona (vlast, a ne kritika) baš tih dana ima važna posla. Tako bi kritičari znali kojih dana je zgodno i bezbedno komentarisati. Mogla bi vlast i da uvede vreme posta – dane kada se, bez obzira na crveno slovo, ne preporučuje kritika. Pa, ko je postio, odnosno uzdržavao se od kritike tih dana, može da se pričesti, a bogami i počasti jednom slasnom kritikom (posle koje ide na ispovest – bogu ili tužiocu, odlučiće vlast). Kao i svaka dobra vlast mogli bi da jedan dan proglase za Spasovdan (tada kritičari mogu da se spasu, odnosno, izvuku od sankcija). Inače nam nema spasa pa taman da nam je bog otac ujak.

APENDIX uz kalendar

Obožavati – isto kao oboženje

Boga ti poljubim – poljubiti vođu stranke

Bog ti pomogao i Pomaže bog – biće neke lasne (stara srpska reč za benefit) od vođe stranke

Daj bože – tražiti neku lasnu od vođe

Božija volja – ne suprotstavljati joj se jer kao i svaka viša sila ona ne snosi posledice za svoja dejstva i eventualno nastale štete (kao što ne možete podneti odštetni zahtev protiv boga)

Bogohuljenje – kritika

Izvedenice: bog-atstvo i bog-atiti se

16.6.2014.

Besni rat

Kad malo bolje pogledate vidite da svuda oko nas besne neki ratovi. Za jednu malu, malobrojnu i izmučenu zemlju to je možda previše otvorenih frontova.

Godinu dana je besneo rat oko početka Prvog svetskog rata, rata kojem smo u međuvremenu počeli da tepamo krštenim imenom: Veliki rat (jer tadašnji žitelji planete nisu pretpostavili da će im dve decenije kasnije zatrebati redni brojevi za velike ratove). U rovovskim bitkama koje su se vodile sporadično, a kulminirale juče, na Vidovdan, izgleda da nije bilo mrtvih (osim onih od pre sto godina koje smo zaboravili) ali je bilo ranjenih – ranjenih sujeta i nacionalnih ponosa. A pošto naši političari nisu Angela Merkel pa da prisustvuju i onim ceremonijama koje ne slave njihovu slavnu prošlost, ranjenici su odlučili da ne odu u Sarajevo, svetski priznati toponim za početak Prvog svetskog rata, nego su upriličili sopstveni crkveno-političko-scenski događaj u, pre sto godina nepostojećem, gradu. U Sarajevu su se koncertom Bečke filharmonije simbolično mirili potomci atentatora i potomci ubijenog prestolonaslednika. U Andrićgradu je potomcima atentatora pevao ruski hor.

Predsednik države, koji je u dobroj meri, ali ne uvek i u dobroj nameri, raspirivao taj mali rat, bio je nepravedno odsutan u ovoj

odsutnoj bici za naše tumačenje početka Prvog svetskog rata. Zato je odlučio da ode na drugi front i obeleži onaj drugi, šest vekova star Vidovdan, umesto ovog još vrućeg, jedva stogodišnjeg. I odmah zario sa publikom. U pokušaju da smiri zvižduke i uvrede, opomenuo je prisutne da danas ne bi bili tu gde jesu da su tako izviždali i cara Lazara kad je pozivao vojsku u rat, ne shvatajući da mu baš i zvižde zato što ih ne poziva u rat za Kosovo! Pa ti posle budi mirotvorac.

U međuvremenu besne i lokalni ratovi. Besni rat vladajuće Srpske napredne stranke protiv preživelih (na vlasti) iz Demokratske stranke – u Vojvodini su i zaraćene strane spremne da sklope primirje samo da bi ljutog neprijatelja skinule sa vlasti i zasele na njegovo mesto. Ali ni koalicioni partneri u republičkom parlamentu nisu pošteđeni bespoštedne borbe – u toku je igra „ko pisne g...o stisne“.

U duhu iste igre besni i rat medija koji glorifikuju vlast protiv svih koji ne pokazuju spremnost da se oduševljavaju svakim potezom vlasti. Besni rat čak i među nekim medijima koji zdušno podržavaju vlast, pa se međusobno optužuju za izdaju. Ako je verovati tim medijima, uveliko besni i rat u policiji, pa zatim i rat protiv vlasti koji predvode „nezavisni mediji“ (znaci navoda njihovi, a ne moji). Ako tome dodamo da je ova vlast još u prvom mandatu objavila rat korupciji, kriminalu, siromaštvu, ispada da ratujemo na više frontova nego i u Velikom i onom sledećem još većem ratu.

Jedino nikako da nadležni objave rat komarcima koji nas desetkuju i prenose nam razne bolesti. A to bi bio jedan dobar, odbrambeni, mali rat ograničenog dejstva koji bismo mogli brzo i lako da dobijemo. A komarci bi baš bili i primereni neprijatelj. Doduše mnogobrojan, ali ipak mali, predvidiv i pobediv neprijatelj. Imamo oružje, imamo i avijaciju, za razliku od one ratne, imamo znanje i iskustvo. Pa ipak, nikako da krenemo u napad, osim pojedinačno i, samim tim, neuspešno. Gubitnički. Što nije dobro za nacionalni ponos.

Ali, svako ko bi u ovoj ratnoj situaciji pomenuo i građanima važnu pošast koju prave komarci bio bi optužen da od komarca pravi magarca. A samo je političarima dozvoljeno da od komarca prave magarca. I ne samo od komarca nego i od svih nas, građana.

30.6.2014.

Alavost i potcenjivanja

Dr? Pa to je doktorand. Pa kako se piše skraćenica za „doktorand“? Kako ja to da napišem? „D.o.“? Ranije je bilo ono „mr“ za magistra. Eto, to je moje objašnjenje. Ne znam da li ljudi hoće sada da prave medijsku pompu od toga.

Novica Tončev, SPS, na pitanje zašto se potpisuje sa dr kad je utvrđeno da nigde nije doktorirao (izvor: Istinomer)

Ništa od ovoga se ne bi desilo – ne da je Pera odmah otišao u policiju, kao što kaže grafit – nego da nije bilo alavosti i potcenjivanja. Alavost sama po sebi i potcenjivanje samo po sebi ne moraju biti kobni, ali kombinacija to dvoje može da vam se olupa o glavu.

Možete, na primer, biti alavi, ali, ako ne potcenite ljude, okolnosti, javnost, institucije... sasvim je verovatno da ćete uspeti u svom naumu. Pre svega zato što ćete biti oprezni jer ste uvažili sve elemente koji bi mogli da vam ne idu na ruku u vašoj alavosti. Drugim rečima, nećete stati na trulu dasku, kako je guvernerka Jorgovanka Tabaković slikovito objasnila poslovanje Miše Beka.

Možete takođe i da u svom naumu potcenite ljude, okolnosti, javnost, institucije... ali ako pri tome niste alavi, odnosno ako ste skromni u svojim namerama, onda imate dobre šanse da se provučete ispod radara i da neometano ostvarite cilj. Ili, kako je to svojevremeno rekao tadašnji, a bogami i sadašnji ministar Velja Ilić, možete da „kraduckate“, ali, ako se osilite pa kradete naveliko, onda bi vam bolje bilo da ne potcenjujete opasnost od raskrinkavanja.

Međutim, ako u svojoj alavosti poverujete da vas baš niko baš nikada neće razotkriti, onda molite boga da se mladi naučnici ne zainteresuju za vaš doktorat, kao što se sada desilo ministru policije, predsedniku opštine i bivšem rektoru, a ako ima boga desiće se i svima ostalima koji su zaboravili da bez muke nema nauke (narodna umotvorina, da navedem i ovaj izvor).

A sva trojica pomenutih su mogli da budu uspešni i bez „doktorata“ koji su ih sada kompromitovali. Samo da nisu bili alavi („hoću baš doktorsku titulu“) i samo da pri tome nisu potcenili pojedince i javnost („niko neće otkriti, a ako i otkrije niko mi ništa ne može“). Aleksandar Šapić je mogao da bude predsednik opštine i bez doktor-

ske titule. Bio bi poznat zbog one druge, šampionske, a mi bismo mu odali priznanje što je uz uspešnu sportsku karijeru, za koju znamo da iziskuje mnogo truda i vremena, uspeo da stekne i fakultetsku diplomu (čak mu ni onu zemlju Nambiju ne bismo zamerili). Baš kao što je i Mića Jovanović mogao da bude vlasnik fakulteta, a Nebojša Stefanović vlasnik mandata i portfelja i bez sada spornih titula. Ali, alavost + potcenjivanje = „svako može kako hoće, ali ne može dokle hoće“ (narodna mudrost). I to važi u svim sferama života. Pogledajte samo kako je prošla Demokratska stranka koja je bila alava na vlast i istovremeno potcenila birače.

Pa doktore, je l' ste napravili neku ordinaciju?

Dragan Marković Palma kada mu je Jorgovanka Tabaković rekla da je ona doktor ekonomije (izvor: TV B92)

Izvori korišćeni u izradi ovog teksta:

Tabaković, dr Jorgovanka

Tončev, D.o. Novica

Ilić, mr Velimir

Marković, Dragan, Palma

Narod, srpski

Grafit, beogradski

Glava, moja

7.7.2014.

Slavim Beograd!

Čovek u Srbiji može da slavi krsnu slavu, purim, bajram, razne blagdane, godišnjice, državne praznike, rođenje deteta, imendan, rođendan, maturu, doktorat... Može da slavi pad vodostaja, pad Berlinskog zida, pad fašizma ili komunizma od volje mu, pa i pad Srebrenice kao što vidamo na plakatima svake godine u ovo doba. Može da slavi i uspone: uspone sportista ili političkih partija, uspone profašističkih ideja i pokreta, što takođe gledamo po ulicama. Može, dakle, svašta da slavi, ali samo jednu stvar *mora* da slavi – Beograd.

Da se razumemo, prihvatam mogućnost da sam pogrešno shvatila ovu reklamnu kampanju. I ne bi mi bilo prvi put. Doduše, uglavnom

mi se dešavalo da precenim kreativnost dok je u stvarnosti objašnjenje bilo mnogo prizemnije. Tako sam jednom, kao nadobudna početnica u reklamnom biznisu, deset minuta gušila konobara time da je ime „Šupica“ odlično smišljeno za taj restoran i kako se enterijer, jelovnik i atmosfera savršeno uklapaju sa imenom... da bi mi on na kraju suvo rekao da je Šupica – prezime vlasnika. Slično sam potrčala pred rudu i kad sam čula da se na izborima u Hrvatskoj pojavila i Kukuriku koalicija. „Stručno“ sam sve promašila – i da je to hrabar i kreativan naziv i da je ime dato zbog pozitivnih asocijacija na prpošnog petla koji najavljuje zoru, odnosno novo doba. Stvarnost me je opet demantovala – ime je nastalo po restoranu Kukurin u kojem je održan sastanak, a čak se ni restoran ne zove tako zbog kreativnih asocijacija već zato što, pogađate, sasvim banalno nosi prezime svog vlasnika.

Nažalost, kampanju „Slavimo Beograd“ je teško preceniti. Ona je prizemna taman onoliko koliko nam i izgleda. No, krenimo redom.

Šta je proizvod koji se reklamira? To ne može biti Beograd, kao što nam slogan sugeriše, jer taj Beograd, Beograd na vodi, ne postoji (postoji samo najava da će jednom biti izgrađen). A slupati tolike novce (to jest, ukoliko je zakup oglasnog prostora uopšte plaćen) na reklamu jedne obične makete – nije racionalan poslovni potez, pa opravdano možemo sumnjati da bi to učinila neka renomirana kompanija kakvom nam se Eagle Hills predstavlja.

Pa šta je onda proizvod ako to nije maketa i ko je naručilac reklame ako to nije izvođač radova?

Možda bi to mogao da bude grad Beograd? Nije neobično da grad ili opština naprave kampanju kojom promovišu neki budući projekat, ali se to uvek radi lokalno, na mestu gde će taj projekat nastati, a ne, kao kampanja „Slavimo Beograd“ – po celoj državi, dakle i tamo gde se ništa neće graditi. Pa zašto bi grad Beograd reklamirao nešto Nišlijama, Novosađanima, Kragujevčanima...? Da vide šta neće imati i gde neće stanovati (kao što neće ni Beograđani uostalom)?

A ako je već promocija nacionalna, a ne lokalna, onda bi moglo da se radi o kampanji kojoj je cilj dizanje morala nacije, a svi znamo koliko je to našoj diskreditovanoj naciji potrebno. Naravno da motivacionim kampanjama treba bodriti duh nacije, svake nacije. To su

radili Slovenci, kosovski Albanci, to rade Amerikanci decenijama. Ali nijedna nacija nije imala kampanju koja je bila u imperativu kao naša. Jer, naređivati naciji, ili osobi svejedno, kako treba da se oseća i kad treba da saoseća, šta mora da slavi, a šta mora da ožali, jednostavno nije produktivno. Ne daje željene rezultate. Zato se tako ni ne radi.

I to nas dovodi do ključnog problema ove kampanje. Do tog znaka uzvika. Slavimo Beograd! Da je slogan bio, na primer, „mi slavimo Beograd“ verovatno bi se malo ko iznervirao jer bi to bila ispovedna izjava onoga ko se potpisao („mi slavimo vaš glavni grad jer smo dobili tezg“). Baš kao što nikoga ne iritira kad na nekom zidu piše „Pera voli Draganu“ (dobro, iritira vlasnika zida, kao što bi Palmu iritiralo da makar i na tuđem zidu piše „Pera voli Dragana“, ali razumete šta sam htela da kažem). Problem je u tom naredbodavnom tonu kojim se valjda htela demonstrirati odlučnost. Slavimo Beograd! Ćuti! Kaniš! Isključi mobilni! Zvuči poznato? Što bi valjda bila i odgonetka na pitanje – šta je proizvod koji se reklamira ovom kampanjom.

Ovde se obično kaže: More, pusti ti to (filozofiranje, visoku politiku, ljubavne jade...) nego gledaj ono od čega se živi. Sada, kada sve manje ima da se vidi od čega se živi, počeli su da nam govore: More, pusti ti to kako se živi nego gledaj kako će se živeti. Možda nećemo baš mi baš tako živeti, ali da ne cepidlačim. Jer bi još mnogo gore bilo da sve padne u vodu, pa da jednog dana vrate ove iste bilborde futurističkog Beograda, samo da na njima, umesto „slavimo!“ piše „slava mu“, kao što bi sada za Obrenovac (na vodi) moglo da se napiše.

14.7.2014.

Koga boli Đinđić

Bol, imenica, a ako dobro pamtim i jedina u našem jeziku koja može biti i muškog i ženskog roda. No, bez obzira na to da li osećamo „takav bol“ ili „takvu bol“, to je i reč koju najčešće zloupotrebljavamo, bilo u sudskim tužbama da bismo dobili odštetu, bilo u svakodnevnom govoru kad kažemo da nas boli (uvo, dupe, polni organ) a zapravo hoćemo da naglasimo kako nam određena pojava, osoba ili određeni događaj uopšte ne pričinjavaju nikakvu bol.

Političari bol zloupotrebljavaju najčešće u skupštinskim rezolucijama kad blasfemično „izražavaju bol zbog svih žrtava“ umesto da osude genocid. Zloupotreba je i ovo današnje neprekidno pominjanje bolnih reformi kojim se javnosti sugerije saosećajnost vlasti, dok se zapravo radi o tome da će reforme boleti nas svakodnevno, a vlast tek eventualno i to za jedno četiri godine na izborima.

Zloupotreba je bila i ona DS-SPS priča o dva bola (za mrtvim predsednicima jedne i druge partije) koja je navodno bila osnova za „nacionalno pomirenje“ dok se zapravo radilo o partijskom pomirenju zarad koalicije na vlasti. No, makar i politička zloupotreba, to je barem bila prilika da čujemo nekoga iz Demokratske stranke kako govori o bolu zbog ubijenog premijera. Ali, bila je to ujedno i poslednja prilika. Bol se više nije pominjao, a i Đinđića je bilo sve manje u izjavama njegovih naslednika.

Pa ipak, još od vremena onog Nikolićevog da Đinđiću treba reći da je i Tito pred smrt imao problema sa nogom i Tijanićevog da ako Đinđić preživi, Srbija neće, u javnosti se nije govorilo ružno o ubijenom premijeru. Na kraju je čak i Vučić počeo da ga parafrazira i da koristi svaku priliku kako bi nas naveo da ga poistovetimo sa njim (zna da će skončati od ruke naroda kojeg toliko voli, jer „narod“ ne voli reformatore i krvoločno se obračunava sa njima).

I tako, prvo je Srbija brutalnim ubistvom izgubila premijera, onda se on izgubio iz zaostavštine svojih naslednika, da bi se ubrzo izgubio i bol za njim. A sada se izgubio i svaki obzir. U knjizi koju inače ne bih poželela da čitam, ali pošto je Danas objavio deo koji sam zbog podnaslova ipak pročitala – Dragoljub Mićunović opisuje Đinđića kao nečasnog, beskrupuloznog, vlastoljubivog i narcisoidnog čoveka. Naravno, ne tim rečima, bar ne u delu koji je objavljen, ali se to nameće kao zaključak kada pročitate šta je, navodno, Đinđić govorio. Čak i ako zanemarite činjenicu da Mićunović prepričava razgovore kojima nije bilo drugih svedoka ili stvari kojima ni sam nije prisustvovao, ostaje pitanje – šta njega boli pa je imao potrebu da publikuje tako nešto? Ili ga samo baš boli briga za sve i svakoga, osim za sebe i željenu sliku o sebi.

4.8.2014.

Vađenje fleka

Jeste li i vi primetili da u reklamama više nijedan deterdžent ne pere veš? Svaki uklanja mrlje. I ne samo da uklanja mrlje nego uklanja „uporne“ mrlje. Ne otporne, ne tvrdokorne, ne skorele, masne ili kakve već mrlje mogu da budu, nego – uporne. Uporne – kao da su ljudi, a ne stvari. Ljudske osobine daju i bakterijama (samo što njima dodaju i neljudske likove), pa tako gledamo zle i zlonamerne mikrobe koji u klozetskim šoljama kuju zavere protiv nas i zdravlja naše dece.

Zašto to rade? Pa da bi nam ulili strah i da bismo pomislili da su problemi (prljav veš) mnogo veći i da je ulog (higijena) u mnogo većoj opasnosti. Jer je onda i rešenje (reklamirani proizvod, u našem slučaju deterdžent ili sredstvo za čišćenje) mnogo važnije i vrednije.

Zvuči poznato? Ali ostaje nejasno zašto vlast koristi „deterdžent“ taktiku i preuveličava problem kad svi znamo da je suočena sa realnim i ozbiljnim problemima, redovnim i vanrednim? Zašto ima potrebu da nas ubeđuje kako protiv sebe ima i novinare, tajkune, međunarodnu zajednicu (srećom, za promenu, samo „pojedince iz EU“) koji, baš kao mikrobi u reklamama, kuju neke klozetske zavere kojima bi da obore vlast, kao da se vlast obara novinarskim tekstom u malom tiražu, a ne parlamentarnim izborima? Zašto premijeru nije bilo dovoljno da uradi jednu dobru stvar – omogući zainteresovanima uvid u ugovore između države i privatnih kompanija (deterdžent pere veš), nego je to morao da začini preopširnim optužbama za zaveru iz niskih pobuda (zloćudni mikrobi)?

Osim što je javnosti poslata pogrešna poruka da uvid u ugovore nije javni interes već tajni motiv interesnih grupa, ovakvo demonstrativno pokazivanje ugovora nije stvorilo utisak da vlast radi transparentno, već pre da radi – providno. (Doduše „providan“ jeste adekvatan prevod reči „transparentan“, ali teško da je to bila namera.)

Što je još gore, u nekom trenutku bi javnost mogla da postane podozriva. Jer, kao što u slučaju protivnika Parade koji nas ubeđuju da se uspešno bore protiv moćnog gej lobija postoji paradoks (ako je taj lobi tako moćan da je porobio tolike jake države – kako to da ga pobeđuje šaćica „pravovernih“, odnosno, ako ga pobeđuje grupica ljudi bez finansijske podrške, zar to ne znači da lobi uopšte nema

nikakvu moć?), tako bi i u slučaju vlasti moglo da se postavi slično pitanje: ako se protiv nje urotio tajkunsko-mafijaško-novinarsko-evropskounijski lobi, kako je moguće da ga uvek iznova pobeđuje jedan čovek, odnosno, ako je jedan čovek jači od takve zavere, zar to onda ne znači da zavera nije ozbiljno organizovana i finansirana?

Ali, za sada je malo verovatno da će vlast promeniti taktiku. Čak i kada bi svi koji su ikada glasali za Demokratsku stranku javno izrazili kajanje i obećali da više nikada, nikada, nikada neće za nju ponovo glasati, teško da bi vlast promenila ploču. Ponajviše zato što ne bi poverovala u pokajanje. Jer bi pomislili da se to javljaju njihovi ljudski botovi koje su istrenirali da se uvek deklarišu kao oni koji su ranije bili za druge.

18.8.2014.

Suprug-supruge-predsednika.rs

Imali smo da se predsednik države ne meša u svoj posao, imali smo i da se predsednik države meša u svačiji posao. Imali smo i da se predsednikova žena meša u posao predsednika, a imali smo i da predsednik meša žene i posao. Svašta smo imali, samo još nismo imali da se predsednik meša u ženin, a ne meša u svoj posao. Sad imamo i to.

Umesto da u vestima gledamo kako se predsednik države negde pojavio u pratnji svoje supruge – mi imamo da se supruga predsednika države negde pojavila u pratnji svoga supruga, inače našeg predsednika. Šta se desilo pa je predsednik prestao da obavlja državne poslove i počeo da radi samo ono što u drugim državama predsednici počinju da rade tek kad im prođe predsednički mandat? Zašto se ponaša kao da nam se usred njegovog predsedničkog mandata promenilo društveno uređenje pa smo postali monarhija, a on monarh koji se bavi humanitarnim radom?

Kad je sadašnji predsednik države dao zvaničnu ostavku na mesto predsednika svoje partije, to je bilo dobro po društvo, pre svega zato što je obećavao da će biti predsednik svih građana, a ne samo onih koji su glasali za njegovu stranku. Međutim, sada izgleda da je

prestao da bude predsednik svih građana i postao samo suprug supruge predsednika, a to baš i nije tako dobro po društvo – ponajviše zato što je pomešao zvanično sa nezvaničnim, državno sa privatnim, porodično sa ustavnim.

Prvo smo imali da je zvanična supruga zvaničnog predsednika države na zvaničnoj adresi Predsedništva osnovala privatnu fondaciju nazvanu po njenom ličnom imenu i prezimenu. Pa smo imali da je supruga na zvaničnom sajtu predsednika države otvorila svoj nezvanični sajt, samo ovoga puta ne pod ličnim imenom već pod formalnom, mada ustavno nezvaničnom titulom: suprugapredsednika.rs. A sada imamo da predsednik samo ide u nezvanične posete domaćinstvima kojima je privatna fondacija njegove supruge obnovila privatne kuće i da daje izjave samo o građevinskim radovima (što je donekle u redu jer za to ima srednjoškolsku diplomu), a osorno odbija da daje izjave o zvaničnom stavu predsednika o međunarodnoj situaciji ili o „pismenu“ (kako to premijer nazva) koje nam je uputila Evropska unija. Doduše, možda je za državu, a naročito za vladu, bolje da se predsednik zvanično ne izjašnjava o tim pitanjima, ali baš u tome, u tom „zvanično“ i jeste poenta – od njega, kao predsednika, niko ni ne traži njegovo privatno mišljenje (koje bi možda nanelo štetu državi) već državni, a po mogućnosti čak i državnički stav! Baš kao i što niko nije očekivao da se, zbog privatnih razloga (da li letovanja, da li straha da ne bude opet izviždan), neće pojaviti na državnoj proslavi obeležavanja Cerske bitke (menjao ga je kaskader – predsednik Republike Srpske).

Dobro, ima mnogo predsednika koji ne znaju finese koje čine razliku između privatnog i zvaničnog, državnog i državničkog. Ali ipak – da zvanični predsednik države, u svoje radno vreme ne radi svoj posao za koji ga građani plaćaju nego da kao privatno lice, ali u zvaničnom svojstvu predsednika radi za privatnu fondaciju svoje zvanične supruge?! To ima samo kod nas.

25.8.2014.

Svesti, promeni se!

Prvo nam je rečeno da su to zahtevali parlamentarci iz Nemačke, pa nam je premijer u više navrata rekao isto, a sada nam je i predsednik uputio taj zahtev: moramo da promenimo svest! Kao da je svest donji veš pa da je menjamo svake subote.

I kakav je to uopšte zahtev da „promenimo svest“? Čovek može da promeni ugao gledanja, može da promeni mišljenje o nečemu ili o nekome, može da promeni stav, svoje ponašanje, pa čak i navike, ali – da promeni svest?! Osim ukoliko predsednik ne predlaže da nam uradi kolektivnu loboTomiju, promena svesti je narealan zahtev. I nepotrebno zastrašujući. Zašto nam, na primer, ne kažu da treba da postanemo svesni problema ili da je potrebno da se svest o nečemu (o potrošnji vode kao u predsednikovom primeru) podigne na viši nivo? To bi bilo ne samo naučno i terminološki ispravnije nego i sasvim u skladu sa nazivom stranke – da traže od nas da budemo napredni, da unapredimo saznanja i ponašanje. Umesto toga oni traže da promenimo svest – što je radikalnan zahvat, pa samim tim i nazadan jer je u skladu sa ranijim nazivom stranke. (Što već samo po sebi dobro ilustruje koliko je teško menjati stare navike.)

Sa druge strane, dok je promena svesti nemoguća bez hirurške intervencije, hemijskog dejstvovanja ili, daleko bilo – ozbiljne bolesti, menjanje stavova i ponašanja je ipak mnogo lakše izvesti. Ko je bio u Beogradu kad su se sredinom devedesetih pojavili privatni gradski prevoznici može da posvedoči kako smo u samo jednom danu postali putnici za primer – nismo se više gurali na vratima, nismo se otimali za sedišta, plaćali smo karte. Jer su autobusi bili čisti, jer su nas dočekivali ljubazni kondukteri, jer nam je bio blam da se ponašamo kao divljaci. Isto kao što se danas, otkad su banke uvele „žutu liniju“ više ne tiskamo svi ispred šaltera i niko vam više ne diše u okovratnik dok baratate parama. Isto i kao što isti mi, sa ovom nepromenjenom svešču, znamo kako da se ponašamo kad odemo na, više ne tako privremeni, rad u inostranstvo.

Jer nama i nije potrebno da promenimo svest. Potrebno nam je da znamo šta je pravilo i kakvu dobit imamo od njegovog poštovanja, odnosno šta je propisana kazna za nepoštovanje. I da nam tražioci

„promene svesti“ svojim primerom malo pokažu da su i sami „promenili svest“, pa da prestanu da se brecaju i sa nipoštašavanjem odnose prema svakome ko misli drugačije ili im samo ide na živce (kao što ministru inostranih poslova EU ide na živce jer mu šalje mejlove na koje mora da odgovori za dva sata!?).

Što nas dovodi do novog pitanja: a šta ako ovo nije nesporazum jezičke prirode? Šta ako vlast sasvim dobro razume razliku između zahteva da promenimo ponašanje i zahteva da promenimo svest? Možda zaista traže od nas da promenimo svest? Da je „upodobimo“ kako takođe vole da nazivaju proces promene? I šta će biti ako se ne upodobimo? Srušiće nas kao sajt?

8.9.2014.

Srpski za strance

Nama nikad gore (čak i po priznanju glavnih aktera vlasti), a naši sportisti – nikad bolji. Ako je i zbog ravnoteže, mnogo je. Možda da se nađemo negde na sredini – da nama bude malo bolje pa makar sportisti bili malo lošiji, kao večeras? Ako ni zbog čega drugog, a ono zato što ponekad slavljenje sportskih pobeda može i da nam se obije o glavu. Dobro, možda ne baš o našu glavu, ali o glavu nekog našeg. Ili nekog stranca. Što možda ima i teže posledice. I po glave i po društvo.

U noći u kojoj su mediji ponosno objavljivali kako se pobeda naših košarkaša slavi i van Srbije, čitaj: u Republici Srpskoj (dok bi vest da je na primer neki muftija slavio pobjedu turske reprezentacije dobila tretman skandala ako ne i izdaje), stigla nam je i vest da je u centru Beograda napadnut mladić, strani državljanin, koji je bio gost konferencije o LGBT pravima. Da stvar bude gora, ako je to moguće, mladić je, po rečima svedoka, napadnut samo zato što je bio – stranac.

Zahvaljujući medijima mogli smo da vidimo i kako se napad na mladića odigrao. A odigrao se mučki, nipošto muški, s leđa. U tom napadu nije bilo ničeg sportskog, ničeg viteškog ni slavljenja dostojnog. Bio je to jedan kukavički, besni udarac u glavu posle kojeg je napadač hrabro pobjegao. Računajući valjda da je tim udarcem – tog stranca naučio pameti i srpskom.

Čovek bi pomislio da će u toj slavljeničkoj atmosferi ljudi biti blagonakloni, ako ne i velikodušni prema strancima (šta bi tek bilo da su košarkaši izgubili?), da će se zadovoljiti time što mogu da se pred njima prave važni zbog pobeđe kojom smo celom svetu pokazali da smo bolji od celog sveta (dobro, ukoliko pobedimo i američku reprezentaciju, što nismo uspeali).

Šta je tom prilikom napadač mislio da brani? Sebe, u užem smislu, nije branio jer – on nije bio napadnut ni fizički ni verbalno (verbalno tek nije jer žrtva ne govori srpski). Pa šta je onda branio – sebe u širem smislu? Sebe kao naciju, pa još i sportsku naciju kako sebe često vidimo? Sebe kao nacionalni interes, pa još i viši nacionalni interes?

Da se razumemo, ima takvih svuda. Jedan od meni upečatljivijih je i čovek u mnoštvu koje se tiskalo ispred Bakingemske palate da iz prve ruke čuje vest o rođenju princa kao da će da dobije nagradu za muštuluk, koji je euforično izgovorio u kameru: „Ovo je najsrećniji dan u mom životu“. Dan rođenja princa mu je najsrećniji dan u životu?! Dugo sam mislila na njega i pitala se kakav li mu je život kad mu je rođenje tuđeg deteta, pa makar ono bilo i kraljević, najsrećniji događaj? Čak i da izjavu pripišemo egzaltiranosti, ostaje pitanje – kako je uopšte moguće da je postao toliko egzaltiran? Od čega je satkan i oko čega je sazdan njegov život, pa je zapao u to frenetično stanje samo zato što je dinastija dobila prinovu? Kakve to veze može da ima sa njim? Naročito kakve veze može da ima sa njim da bi se izbezumio od oduševljenja?

Ali, tako to valjda biva kad sebe shvataš u širem smislu. Kad zaključiš da te se tiče i ono što te se istinski ne tiče. Kao što je rođenje princa ili održavanje Parade. I da te ugrožava ono što nikako ne može da te ugrozi. Kao što je činjenica da je neko gej ili da je neko stranac. Šta treba da se desi da bi oni to shvatili ili, da kažem to srpski koji oni jedino razumeju: da im dođe iz dupeta u glavu? Osim ukoliko ne mislite da je to odgovor? Sram vas bilo!

15.9.2014.

Organizacija vladine i nevladine organizacije

Vlada se organizovala i omogućila održavanje Parade. Organizovala se i najveća nevladina organizacija – crkva, ali nije uspjela da onemogući održavanje Parade. Zato je omogućila i organizovala održavanje molebana, crkvene zvonjave i kađenja trga i ulice kojima su prošli ljudi u Paradi.

Organizovale su se i Dveri – najveća nevladina organizacija najveće nevladine organizacije – i organizovale neprijavljen i samim tim nezakoniti javni skup. Navijački organizovani „porodični ljudi“ prošli su istom trasom kao i Parada, a sve u istom cilju (ne istom kao i Parada, nego istom kao i crkva) – da se sa ulica „očisti smrad“. Ako mislite da su se Dveri i crkva organizovali i da bi istim takvim kađenjem i šetnjama duhovno pročišćavali i Kačavendine dvore ili Pahomijeve odaje i odore – mnogo ste naivni.

Organizovale su se i nekolike grupe siledžija, njih stotinak, koji izgleda nisu čuli da je drug Tito rekao da su studenti, odnosno LGBT, u pravu, što nam je omogućilo da saznamo tačan broj onih koji nisu pod kontrolom vlasti. Pošto su, bogu hvala bezuspešno, pokušali da napadnu Paradu, pobacali su zapaljene baklje ispred zgrade B92. Budući da su počinioци trenutno nepoznati policiji, sasvim je verovatno da ćemo sutra, iz poslovično dobro obavještenih medija, saznati da je napad organizovao sam B92 da bi sebi dao na značaju (baš kao i onomad Peščanik), a mogli bi motive za ovaj napad da pripišu i Olji Bečković.

Emisija koja joj je još ranije preuzela termin, ali ne na B92 nego na konkurentskoj televiziji, brže-bolje je organizovala tematsku emisiju, ne o Olji nego o Paradi. U davno ustoličenom maniru „da treba čuti i drugu stranu“ (čijem ustoličenju je i Utisak nedelje doprinisio) mogli smo saznati šta misle oni koji ne misle dobro LGBT ljudima. Čuli smo i da ne treba da cimamo državu svaku put kad mislimo da država treba da nas zaštiti – nego da to radimo o svom trošku. Što je i logično: ako već popa plaćamo iz svog džepa, što ne bismo i vatrogasca ili policajca?

Organizovan je bio i premijer. Dok smo svi mislili da u Tekiji raščičava posledice poplava, kao što nam je najavio, on se već vratio u glavni grad i održao konferenciju za medije. On sam nije prisustvovao Paradi, kako je i obećao, ali je prisustvo njegovog brata – postalo centralni deo obraćanja javnosti. Doduše, brat je bio na obodu Parade, ali je svejedno povređen. Ne od huligana, već od žandarma. A povređeni su i pripadnici obezbeđenja. Ne bratovog, nego premijerovog. Zašto je premijerovo obezbeđenje bilo uz premijerovog brata, a ne uz premijera – ko vas pita. A naročito ko vas pita kad već ne pita premijera.

No, nezavisno od nemilog događaja, premijer će uskoro organizovati još jednu paradu. Ali ne ponosa nego – vojske. To nam je obznanio ministar vojni, onaj koji je, preuzimajući mandat, rekao da mu je najveći san da bude kao Aleksandar Vučić. Sada mu je izgleda san da Aleksandar Vučić ima i ovlašćenja predsednika države pa da može da zakazuje vojne parade.

Kažem vam, organizacija je čudo. Zamislite šta ste sve mogli da uradite da ste se malo bolje organizovali, umesto što ste čitali ovo.

29.9.2014.

Smrtno ozbiljna pitanja

Bez obzira na to šta Evropska unija misli o našem ulasku u nju (a misli i govori da nećemo skoro) mi, kao u onoj davnoj socijalističkoj mantri o mogućem ratu, donosimo zakone i cene kao da ćemo sutra ući u Evropsku uniju, a živimo kao da Evropske unije nikad neće biti.

Prvo ćemo, iako to Evropska unija ne traži od nas, ali se mi ni ionako ne reformišemo zbog Unije nego zbog reformi – zabraniti pušenje na ulici! Zašto? Mislim, ako je zabrana pušenja u javnim prostorijama uvedena da bi se nepušači zaštitili od duvanskog dima, kakvo je objašnjenje da se ne sme pušiti na ulici? Da ne trujemo golubove? Jer će se njima prehranjivati penzioneri?

Sa druge strane, ova zabrana bi mogla doneti i neku dobrobit. Ne, ne po naše zdravlje nego po vlast. Vlast će biti na dobitku jer će od nas da napravi kriminalce (a kako da ne kršite zakon, osim da pušite u automobilu, pa i to samo ako ne otvarate prozor), baš kao

što smo bili kriminalci i devedesetih kad smo na crno (jer na belo nije ni moglo) kupovali devize, flaširani benzin, cigare... A kad ste i sami kriminalac odakle vam pravo da vlast optužujete za kriminal? Ako i pokušate, s pravom će vam odgovoriti: kriminalac mi kaže pa se i ne ljutim.

Druga, još opipljivija dobit za vlast biće u tome što će kaznama za kršenje ove zabrane popunjavati budžet (sitna para raduje čoveka), a da bi nas kažnjavali biće potrebno više komunalnih policajaca što znači nova radna mesta za preostale partijske kadrove. Jiipii!

Šta možemo da uradimo? Pa ne baš mnogo toga. Ako ne može ni duvanski lobi koji ima mnogo više para, šta možemo mi koji sve pare spiskamo na cigare?

Jedino nam ostaje da se nadamo da će, kao što najavljuju, doneti i zakon o eutanaziji. Da sebi prekratimo muke i barem tom prilikom ne budemo kriminalci. Samo je loša vest da je naprasno poskupelo „prvo grobno mesto“. Prvo grobno mesto? To je valjda ono gde vas prvo sahrane. Drugo i treće „grobno mesto“ vam dođe jeftinije (devedesetih je bilo i džabe za one koji su imali tu masovnu nesreću).

Ali ništa od ovoga neće izazvati građanske proteste. Ipak nisu azilanti u pitanju, pa da se za čas organizujemo da ih proterujemo. Nismo mi Irci pa da nas sto hiljada izađe na ulicu zbog nezatno uvećanih računa za vodu. Mi ne izlazimo ni zbog uvećanih računa za gas, ni zbog smanjene isporuke za trećinu. A i da hoćemo da izađemo, gde da protestujemo – u Moskvi? Dobro, možda bi umesto nas mogla naša dijaspora u Moskvi, ali njih baš zabole i za nas i za gas, kao i za poternice.

A i kakve bismo transparente mogli da nosimo? „Bolje grob nego rob – inicijativa za jeftinije prvo grobno mesto“? Ili: „Smrt za brani pušenja na ulici“? Još gore: „Imam prava da mrem – za zakon o eutanaziji!“

Bože mi oprosti, ko da smo plaćenici nekog pogrebnog preduzeća. E, samo nas još za to nisu optužili.

3.11.2014.

Prava(c) meta

Nekada su u Srbiji živeli i dobri i loši ljudi. I bili su manje-više ravnomerno raspoređeni po strankama, profesijama, gradovima... Sada dobri ljudi žive samo u vladajućoj stranci, svi ostali se grebu o državu, ako već ne krađu, zlonamerni su i svesno ili iz sopstvene gluposti ubacuju državi klipove u točkove. Desio nam se demografski poremećaj gori i od bele kuge (koju sad pominju samo znani protivnici LGBT osoba), a nadležni organi ne reaguju. Niti će. Jer im ova situacija savršeno ide na ruku.

Naša vlast se pokazuje kao izuzetno senzibilna kada je u pitanju izgovorena reč i posledice koje ta reč može da izazove. Nažalost, samo kad su tuđe reči u pitanju. Kad turski trener kaže da su srpski navijači teroristi pa se desi da jednog navijača ubiju u Turskoj, naše vlasti brzo i lako povežu težinu reči i dela i brzo, i odveć lako, pošalju demarš, zabrane ulazak u zemlju, zaprete prekidom saradnje.

Na domaćem terenu su još senzibilisaniji. Dovoljno je da neko i samo pomisli da bi popreko pogledao nekog u vlasti (ili u porodici vlasti), pa da promptno bude javno optužen, preko televizije, dakako, da svojim mišljenjem priziva pogubne posledice po popreko pogledanog i čitavu državu.

Ali, kad predstavnici vlasti javno opanjkavaju građane svoje ili drugih država, vlast ne uviđa baš nikakvu vezu između svojih reči i nedela koja one mogu da izazovu. Ako pitate vlast, samo bi zlonamerni jezici mogli da paljenje pekara dovedu u vezu sa teškim rečima koje je vlast izgovarala, a njihni mediji začinjavali. Kao i što samo zlonamerni iskazuju zabrinutost za posledice koje mogu nastati zato što se svakodnevno opanjkava jedna po jedna profesija, jedna po jedna starosna ili društvena grupa, jedna po jedna osoba. Invalidske penzije – lažne! Ostale penzije – nezasluzeno velike! Socijalno ugroženi – paraziti! Advokati, nastavnici, mediji, novinari, tužioc – sve sami politikanti koji treba da izađu na izbore pa da probaju da osvoje vlast, dotle im je bolje da kušuju! Kao što bi trebalo da kušuju i svi kritičari jer, kako nam je lepo objasnio premijer „u ekskluzivnom intervjuu za RTS“ (čuj, ekskluzivan – pa daje po jedan svake nedelje, a RTS-u jednom mesečno) – svi koji kritikuju i porede ovu vlast sa devedesetima su

zaostali. Ne mentalno, mada verovatno i mentalno, nego zaostali u devedesetim godinama. Što, doduše, nije nova teza, jer je odavno sufliraju i ozbiljni i neozbiljni mediji – novi su samo „autori“ koji je zagovaraju. Neki od njih se ne libe ni da svedoke izvode posthumno, samo da bi im poslužili kao „dokazni materijal“ u vansudskom predmetu koji je zaveden pod nazivom: „Svi koji se nisu bespogovorno pridružili su uobraženi autošovinisti, dobro plaćeni da zagovaraju politiku ‘što gore, to bolje’, a sad su ostali i bez gurua te su pogubljeni i u totalnom rasulu pa ko voli nek izvoli da navali na njih“.

Pa, srećne vam ove godine koje nisu devedesete. Meta vam se na leđima pozlatila.

24.11.2014.

Saučešće

Kako se zove to kad jedan ministar bude raskrinkan u pokušaju malverzacije? U nekoj uređenoj zemlji to bi se zvalo „razlog za ostavku“, u našoj bi se zvalo „uhvaćen sa prstima u pekmezu“ samo kad bi on bio član neke druge, a ne ove koalicije. A kako se zove to kad posle kompletna vlada usvoji ministrovu nezakonitu odluku o prenameni para iz budžeta? Pa, opet zavisi od toga u kojoj zemlji se dešava. U nekoj uređenoj to bi se zvalo „saučešće u nezakonitim radnjama“, u našoj bi se zvalo – saučešće građanima i građankama, samo kad bi imao ko da nam izjavi to saučešće. Ovako, ostaje nam samo da ga izjavimo sami sebi. Ako će nam od toga biti lakše.

A ako nam od toga neće biti lakše, možemo se tešiti time da ova vlast bar nije krenula stopama turske vlasti koja uveliko hapsi novinare, producente, direktore medija zbog navodnog kovanja zavere protiv vlasti. Kod nas takvih hapšenja nema. Doduše, ne zato što vlast nije voljna da hapsi neistomišljenike, već zato što, ako je verovati baš ministru iz prethodnog pasusa, kod nas zavere kuju inostrane sile koje jednog dana puste dron, drugog puste Šešelja, trećeg ne puste Južni tok, a sve u nameri da destabilizuju ovu vlast kojoj niko nije ravan.

Ma šta ravan, niko joj nije ni do kolena! Posle dosadašnjeg ubeđivanja javnosti da je ova vlast u svemu mnogo, mnogo bolja od Ta-

dićeve, Koštunicine, Đinđićeve, pa i od same sebe iz devedesetih, sad je na delu ubeđivanje da je bolja i od Tita (neka se sprema dinastije Karađorđević, Obrenović, Nemanjić...). Najnoviji „dokaz“ predstavlja takozvani kineski samit koji će, prema najavama ministarke saobraćaja, biti najbrojniji međunarodni skup još od samita nesvrstanih potkraj sedamdesetih. Dobro, ako su već prevideli činjenicu da je Tito osamdesete i mrtav uspeo da okupi mnogo više svetskih lidera i to na neprofitnoj sahrani, a ne nekakvom biznis sastanku, kako je moguće da su, kad se već porede sa samitom nesvrstanih, zaboravili onaj beogradski iz 2011. godine? Tako što je tada na vlasti bila Demokratska stranka pa se to ne računa ili tako što je stotinak lidera iz sveta u zbiru radikalno manje od petnaestak premijera iz centralne i južne Evrope? Ili tako što misle da, ako je već ministru iz prvog pasusa moglo ono da prođe, što ne bi sad i ministarki iz poslednjeg prošlo ovo?

15.12.2014.

Devedesete u duši

Dobra vest je da se ne vraćamo u devedesete. Loša je da se devedesete vraćaju u nas. U nekoga više, u nekoga manje. Doduše, u nekoga se i ne vraćaju. Jer nikuda nisu ni odlazile.

Naravno, drugačije su markice u gornjem uglu ekrana, drugi su spikeri i drugi voditelji, nema ni onog pretećeg čoveka sa hemijskom olovkom, ali se metodi na velika vrata vraćaju na male ekrane. Između ostalog, ponovo se čitaju telegrami podrške. Dobro, nisu baš telegrami (jer bi u tom slučaju spikeri govorili: „Vulin je super. Stop. Oni koji ga napadaju su lopovi. Stop. Volimo ga non-stop“), nego saopštenja nekih nepoznatih nevladinih(?) organizacija koja se čitaju od prve do poslednje reči, pa makar vesti od minut-dva morale da traju i deset minuta.

Kako i dolikuje, svrha saopštenja nije bila da nešto saopšti već da opanjkava, pa je tako publika mogla da sazna kako se protiv ministra ne vodi krivični postupak, kao što se nažalost i ne vodi, nego – hajka! koju predvode lopovi i/ili izdajice, a među njima se iznenada

nekako našao i „dokazani izdajnik“ srpskog naroda – Stipe Mesić. Iz saopštenja nije jasno otkud Stipe Mesić u ovoj zaveri (osim ako nije ubačen da bi zavera dobila toliko poželjan međunarodni karakter), ali bi tvorcima saopštenja neko trebalo da saopšti da se nismo vaistinu vratili u devedesete, da se SFRJ još onomad raspala i da Mesić nije aktuelan ni u Hrvatskoj.

No, opskurni telegrami nisu jedina podrška koju neki ministar može da dobije. Demoliranje kuće, kao što se sad desilo advokatici koja zastupa Advokatsku komoru u zasad neuspešnim pregovorima sa Ministarstvom pravde, moglo bi da bude mnogo rečitija podrška od bilo kojeg saopštenja.

Ponovo imamo i TV proročanstva i to ne od nekakvih trgovčevića i kleopatri, nego od ni manje ni više nego – predsednika države. Svoje proročke moći obznanio je još prilikom prve posete albanskog premijera kada je rekao da je odbio da ga primi u zvaničnu posetu jer mu se javilo da će ovaj da napravi neki incident, ali sada je potegao i teško naoružanje. Samo verbalno, srećom, mada ne i manje ubojito. Pošto je kineskog premijera prvo huškao protiv drugih država (javilo mu se da „neki koji misle da su mnogo veliki“ pokušavaju da minimiziraju značaj Kine), pokušao je da ga nahuška na nas. Nešto što je trebalo da bude samo kurtoazni razgovor, pretvorilo se u nimalo kurtoazno vređanje. Osim ukoliko pod „doći će žuti i zavladaće“ nije mislio na dolazak Demokratske stranke na vlast, ali to onda nek raspravi sa premijerom. Koji takođe prorokuje, ovog puta samo za potrebe lokalnih izbora u Mionici, da će nam biti bolje čak pre roka koji su prorekli ekonomisti.

U mnoštvu kineskih poslovice koje smo ovih dana slušali, izgleda da nam je promakla ona domaća o kravi koja daje mnogo mleka, a onda šutne kofu i sve prolije. Mada mi imamo i kravu koja uopšte ne daje mleko, ali ide i šutira kofe po štali i proliva ono što su druge krave dale.

Srećom, ne vraćaju se kompletne devedesete u nas. U nekoga se vraćaju samo fragmenti, takoreći nusproizvodi devedesetih: nelagoda, zebnja i strah.

22.12.2014.

Napredno unazad

Vlast nas ubeđuje da se na mišiće (premijerove) i uz velike žrtve (naše) krećemo krupnim koracima unapred, ali se stanje na terenu nekako opire takvom izveštaju. Sve češće slušamo, a sve ređe raspravljamo o ljudima i idejama kojima se nikako ne može pripisati naprednost.

U javnost su se vratile neke stare rasprave na temu da li biti (roditelj) ili ne biti (decu) za koje smo mislili da su prevaziđene još onda kada je država predlagala kazne za nebračno stanje (tzv. „samački porez“), a crkva kazne za neroditeljsko stanje (tzv. „spaljivanje grane koja ne daje ploda“).

Sluđenim ljudima bez dece i sluđenim ljudima sa decom sada se nudi sluđujuće rešenje da je bolje biti ikakav roditelj nego nikakav. Ali možete biti i nikakav roditelj (po vrednosnom sudu stručne i komšijske javnosti) ukoliko ste prvo postali ikakav roditelj, odnosno, ako ste brojčano doprineli natalitetu. Pod uslovom, naravno, da imate i srpsku nacionalnost, a ne samo srpsko državljanstvo. Drugim rečima, ne valjate ako ne rađate Srpčad, ali valjate ako Srpčad bijete. A ako to tako kažete, onda ne valjate nikako. (Sad ni mene ne čudi što su državne ustanove raspisale javne nabavke za hektolitre alkohola – pa ovo samo pijan može da razume i prihvati.)

Valjda će sledeća tema, po redosledu unatraške, biti pitanje legalnosti abortusa. Pa ako može u jednoj Hrvatskoj koja je već u Evropskoj uniji, može valjda i kod nas. Kod njih je „prigovor savesti“ na koji se ginekolozi pozivaju već zatvorio neke državne ordinacije, a mi još nismo ni stavili tu temu na dnevni red. Doduše, kod njih su bili predsednički izbori, ali bi i mi mogli da se polako pripremamo za takve stvari. Mislim na izbore. I ne samo na njih.

Priprema terena za neko novo unazađivanje javnosti obavlja se gotovo u svim medijima. Ljudi koje jedino ne možete optužiti za širenje pristojnosti drže nam vakelu o tome šta je pristojno, a šta nepristojno, ko je dostojan, a ko je nedostojan. Neki ne samo da pričaju nego i rade. Zabranjuju javne nastupe svakome za koga oni procenjuju da nije bio pristojan. Ili da neće biti pristojan, bilo da ima nameru da nepristojne reči otpeva ili ispriča.

Da bi objasnio svoju zabranu, Željko Mitrović, vlasnik jedne televizije sa nacionalnom frekvencijom i bezbroj kablovskih programa, morao je da potegne čak na mali, državni Studio B, sa lokalnom frekvencijom, samo da bi nam svima omogućio da saznamo zašto narodni poslanik Zoran Živković ne može da gostuje u emisiji TV Pink. Ne zato što bi se nepristojno razgolatio, ne ni zato što bi loše pevao, ne ni zato što bi pričao gluposti... jer ništa od toga ni nije nepoželjno na toj televiziji koju niko ne može optužiti za negovanje dobrog ukusa, već zato što – Zoran Živković ne iskazuje dužno poštovanje prema parlamentu.

Ne znam koliko je sati sad kod vas dok čitate ovaj tekst, ali meni izgleda da je došlo zadnje vreme.

29.12.2014.

2015.

Bože me sakloni

Kad nas čovek pogleda rekao bi da smo mnogo pobožna nacija. Pobožni mi koji se krstimo dok gledamo vesti, ali i još pobožnija vlast u vestima.

Školska vlast osveštava slavski kolač, iako su nas ministri prosvete ubeđivali da je to školski, a ne verski praznik. Gradska vlast osveštava vodovod, ali i *kanalizaciju*, kako glasi pun naziv tog javno-komunalnog preduzeća. Republička vlast osveštava – samu sebe. Ili bar nama tako izgleda kada vidimo predsednika države i predsednika vlade kako se bezrazložno sastaju sa patrijarhom. Doduše, budući da je predsednik vlade sa sobom poveo i grešnog ministra pravde, moguće je i da ga je priveo iz razloga neke pokore, naročito ako je suditi po

onom pokornom bacanju na patrijarhovu ruku (osim ukoliko to nije neki novi pravoslavni običaj, takozvano „ljubim ruke iz zatrke“?).

Pobožna je situacija i u skupštini. Skupštinska većina se mora bogobojažljivo slušati, naročito kad joj se pridruži predsednik najzastupljenije partije. Ko se drzne da ne iskaže idolopoklonički odnos, odmah dobije opomenu zbog bogohuljenja. A pošto se poslanicima opozicije ne može verovati da će se sami izbičevati, bičevanje stiže od bogom dane većine. (To što nisu bogom dani nego – vođom dani, ne remeti njihov prividno pravedni gnev).

Pobožno je i u medijima. Jedni boga mole da i njih vlast ne uzme na zub, drugi u tom povodu tihuju, treći su na vreme shvatili da sila boga ne moli, dok četvrti... Pa, četvrti misle da su uhvatili boga za onu stvar. Ili se samo tako ponašaju.

I, mada se premijer, za kojeg bi neupućeni mogli da pomisle da je naš najzaposleniji talk-show voditelj, u jednoj od svojih emisija javno požalio da mu nije bogougodno što ga podržavaju samo Pink i Informer (pošto je pre toga poimence optužio neke koji to ne rade), čak i vernici počinju da se žale kako im tamjan od medijskog bogoslužjenja povremeno štipa oči.

Ali, nije vlast ta koja podstiče idolopoklonstvo. Naprotiv. Evo, premijer nam je sam kazao kako se on oštro protivi makar samo i simpatijama, a nekmoli obožavanju – grčkog premijera!? Kojeg, po rečima našeg premijera, „ovde mnogi podržavaju“. Nije nas obavestio da li mu je to saznanje da mnogi podržavaju grčkog premijera došlo iz ankete ili tajnih službi koje su zvanično pod njegovom kontrolom (što se zaboravilo prilikom ove ujdurme protiv Zaštitnika građana), ali nas jeste obavestio zašto ga on sam ne podržava. „Jer ne veruje u rešenja tipa: lako ćemo!“

Dakle, nema kurtoazne izjave, nema priče o sto dana vlade (iako za sebe traži dve godine, što sa prethodne dve čini ceo jedan mandat blanko podrške), nego – pravo s neba pa u rebra: nemoj imati drugih bogova osim mene!

2.2.2015.

Tim gore po dokaze

Neprikosnoveni vođa države, poznat po tome što javno proziva novinare i naziva ih pogrđnim imenima, ima običaj da u svom svakonedeljnom obraćanju naciji poimence navodi sve koji su ga kritikovali, a ne libi se ni da obnaroduje identitet onih koji su mu se zamerili svojim tvitovima. Čak ne preza ni od toga da svoje pristalice poziva da se obračunaju sa onima koji su se usudili da ga uvrede.

Kada ga je poznati komičar, u svojoj emisiji koja se emituje nedeljom u 23 sata, izvrgao ruglu, vođa se u svom narednom obraćanju javnosti očekivano ustremio na komičara i pozvao svoje pristalice da mu se tvitovima pridruže u tome.

Ne, prešli ste se (dobro, prešla sam vas) ovo nije vest o premijeru i Zoranu Kesiću. Ovo je vest o predsedniku Ekvadora i američkom TV voditelju, a to što ste vi pomislili da se dešava kod nas je zato što – pa, zato što očigledno imate neki problem.

A ako je vaš problem to što mislite da naša vlast guši javnu reč, moram da vas pitam – odakle vam to? Ako je to vaš osećaj, znate već šta sa njim možete da uradite, jer vas bez konkretnih dokaza niko ne uzima za ozbiljno, a ako ste to pročitali u nekom izveštaju – te izveštaje pišu „Radulovićevi i Šešeljevi savetnici“, čak i kad se ispod njih potpiše neka državna institucija, kao što je Svet za borbu protiv korupcije. Hoćete dokaz za tu tvrdnju? Pa tako je rekao premijer.

Ali još bolji dokaz da ova vlast nema potpunu kontrolu nad medijima je činjenica da je prinuđena da dovodi skupocene savetnike za odnose sa javnošću. Jer, priznaćete da nije logično da neko plaća privatne profesore za gradivo koje je već savladao, zar ne?

Uostalom, šta će vam bolji dokaz da su mediji slobodni od bloga Danijela Servera, poznatog stručnjaka za Balkan, u kojem lepo piše da mediji jesu slobodni. Doduše, piše i da to nije njegovo mišljenje već mišljenje njegovog prijatelja iz Srbije (ma, da nije premijer?), ali su naši mediji bili slobodni da taj detalj izostave, čime su na najbolji način demonstrirali slobodu medija.

Ali krunski dokaz je ipak činjenica da ova vlast mora, kao da je još uvek opozicija, da se svim sredstvima bori da se čuje i njena strana (ubuduće poznata kao „druga strana“). Pa je tako dekan Prav-

nog fakulteta morao da zabrani studentsku tribinu, jer organizatori nisu obezbedili „drugu stranu“, a RTS da zabrani, pardon – otkaže Upitnik jer predstavnik SNS-a nije došao u studio. (To što je u studiju, uz predstavnicu DS-a, uveliko sedela i predstavnica vladajuće koalicije, inače potpredsednica SPS-a, ipak nije obezbeđivalo da u studiju budu zastupljene „obe strane“.)

E, pa, ako vam nijedan od ovih dokaza nije dovoljan, to samo znači da ste i vi zavedeni spinovima onih kojima ne odgovara da Srbija ima jaku vlast, odnosno jakog premijera. Jer, logično, oni koji žele da zavladaju, ako ne baš celim svetom, a ono makar ovim našim svetom, nikako ne žele da imaju posla sa samo jednim čovekom koji o svemu odlučuje. Ne, oni žele da imaju posla sa mnogo snažnih ljudi u moćnim institucijama, sa mnogo samomislećih političara u parlamentu, sa nezavisnim tužilačkim i sudskim organima, sa slobodnim medijima, sa aktivnim građanima... jer će sve njih mnogo lakše lobirati i obrlatiti nego što mogu jednog jedinog čoveka. A ako vam treba dokaz i za ovu tvrdnju, e onda ste stvarno nedokazani.

2.3.2015.

Prvaci sveta

Svakog dana slušamo kako smo najbolji ili prvi u nečemu ili nam se makar nešto dešava po prvi put u novijoj istoriji ako ne i u celokupnoj istoriji (od nedavno poznatoj pod pojmom „ikada“), a sada, kad nam je pred nosom jedan realni rekord – kao da to niko ne primećuje. Naime, sasvim je moguće da ćemo biti nacija koja „obeležava“ najviše dana u martu.

Doduše, većina tih dana su žalosni dani. Kao da ih mart i do sada nije imao dovoljno, nego su mu od ove godine pridodati još neki.

Prvo smo žalili odlazak Vlade Divljana. Ožalili smo dostojno i dostojanstveno. Sa nečasnim izuzetkom. Ali, nečasni izuzeci nisu izuzetak ni ostalih dana. Naročito onih koje već tradicionalno obeležavamo kao tužne.

Obeležili smo, ali nedovoljno ožalili i 8. mart – dan koji smo nekada slavili i svečarski i cvečarski, a koji sada ne znamo kako da

obeležimo, delimično iz ideoloških razloga, delimično iz materijalnih.

Iz ideoloških razloga nismo znali ni kako da ove godine obeležimo deveti mart, ali je to sasvim razumljivo kad imamo u vidu da je on simbol otpora jednom režimu. Maltene ovom.

Sledeće dve godišnjice, 11. i 12. marta, obeležili smo kako ko i kako koju. Na dva groba – jedan, sa pravom, u Aleji velikana i drugi, sa pravom, pod lipom – otišli su, osim stvarnih poštovalaca, i oni koji su samo hteli da budu viđeni. I obrnuto, nisu otišli oni koji nisu hteli da budu viđeni.

A juče smo, zbog tragičnog gubitka nedužnih života, imali i zvaničan dan žalosti. Ali, dani žalosti zbog tragične države nam tek predstoje ako i ovaj događaj bude proglašen vojnom tajnom ili se ispostavi da je do nesreće doveo tragični gubitak časti i mere u pokušaju promovisanja vlasti (tragični gubitak časti i mere u obavljanju novinarske profesije smo već videli kad su objavili da je vojni helikopter uspešno dovezao bebu).

I sve ovo, a jedva da smo dogurali do polovine marta.

Ne bude li novih povoda, do sledećeg datuma koji ćemo obeležiti imamo bar nedelju dana predaha. A tada, 24. marta, obeležićemo svečani početak „šizele“ i „mirele“, koje su nam najavljivale ili odjavljivale opštu opasnost izazvanu bombardovanjem. Tri dana kasnije imaćemo priliku da obeležimo i opštenarodne demonstracije koje su prethodile jednom drugom bombardovanju, onom kojim je kod nas započeo Drugi svetski rat.

Ali ta dva datuma, začudo, nećemo obeležiti ni svečanim akademijama ni pozorišnim spektaklima. Kažem: začudo, jer, ako smo onoliko para spiskali u proslavu (mal'ne rekoh „u obeležavanje“) početka Prvog svetskog rata, za šta nemamo zasluga jer smo bili tek puki povod – zašto nećemo i u početak Drugog svetskog u Jugoslaviji i prvog lokalnog (u Evropi) protiv NATO-a za šta itekako imamo zasluge? Pa zato što to nije popularno. Ono prvo je izašlo iz mode još za vreme ranijih vlasti (dok ovoj nikada nije ni ušlo u modu), a ovo drugo, koje ovoj vlasti jeste bilo u modi, sad je totalno demode.

16.3.2015.

Što mi ne veruješ kad lažem

Ima li ičega nelogičnog u tome da, kada nekoga uhvatite u laži, sledeći put budete sumnjičavi prema toj osobi? Ali, kad to nije osoba nego vlast, onda to ne samo da nije logično nego nije ni dopustivo. Dapače, to je onda plod vaše prljave mašte i vaših zadnjih i obavezno podlih namera.

Evo, uzmimo za primer slučaj helikopter. U svojoj uskršnjoj poslanici sa batajničkog aerodroma premijer je rekao da je naša, na dugogodišnjem iskustvu zasnovana, sumnjičavost prema svim vlastima, zapravo pokušaj da se uruši vojska. Ali da taj pokušaj neće uspeti – što je i „dokazao“ nemuštim prisustvom svih aktera ovog slučaja (osim onih poginulih, naravno).

Pa da li su pitanja i komentari u javnosti pokušaj „rušenja“ vojske ili samo logična pretpostavka da bi oni koje smo jednom već uhvatili u laži, mogli opet da slažu?

Prvo, da li ministri vole da se slikaju u „akcionim“ scenama? Vole. Pa dan pre nego što je pao helikopter ministar policije je lično jurio za otmičarima deteta. (Pošto se i ranije, za vreme poplava, slikao u okršaju sa jednom granom neidentifikovanog stabla.) O spasavanju deteta iz smeta pred TV kamerama da i ne govorimo (više). Pa da li onda nama radi prljava mašta kad posumnjamo da se i spasavanje novopazarskog novorođenčeta htelo iskoristiti za slikanje? Tim pre što je ministar zdravlja dokazano čekao na aerodromu (mada je prvobitno rečeno da nije).

Drugo, da li smo hvatali ministra vojnog u laži i kršenju procedura? Hvatali smo ga. Je li obećao da će reći koliko je koštala vojna parada – obećao je. Je li posle rekao da je bila za džabe (za džabe u smislu da nije ništa koštala, a ne u smislu da smo je za džabe pravili jer nas je Putin zavrnuo za Tok) – rekao je. Da li je povodom incidenta na Paradi ponosa rekao da Kobre nisu bile u funkciji obezbeđenja nego su samo pravile društvo premijerovom bratu? Rekao je. Je li posle toga rekao da su Kobre bile neposredna prethodnica premijerovog obezbeđenja (mada premijer nije bio u Beogradu) sa kojom su ova dvojica šetali (ne na Paradi ponosa nego onako)? Rekao je. Da li je zatim u izveštaju Zaštitniku građana napisao kako su Kobre bile „na

primerenoj distanci od civila“, dakle ni obezbeđenje ni društvo, te da su skočile da ih brane kao što bi branile bilo kojeg drugog civila od Žandarmerije? Napisao je.

Da li je rekao i da pripadnici vojne službe bezbednosti nisu razgovarali sa svedocima? Rekao je. Da li je posle na nekom odboru rekao da je on lično formirao „mešoviti tim“ da uzme izjave svedoka? Rekao je. Da li je na tom odboru tvrdio i da VBA nije pratila pripreme radikala za miting, da bi potom priznao da je izveštaj o praćenju autentičan, ali je onaj ko ga je pisao penzionisan? Tvrdio je. Da li se svim silama (i blaćenjem) trudio da Zaštitniku građana ne dostavi dokumentaciju koju je po zakonu dužan da mu dostavi? Trudio se.

Pa kako je onda moguće, da je i posle svega toga, svako ko sada makar samo i pomisli da tvrdnje ministra vojske treba uzimati sa rezervom – zlonamerni spletkaroš koji pokušava da „sruši“ vojsku? Ako ništa drugo, a ono makar njegova početna tvrdnja da su te noći „meteo uslovi bili apsolutno povoljni“ je odmah demantovana sa više nadležnih instanci (o golom oku da i ne govorimo).

I na kraju, da li je premijer u svim ovim, kao i u mnogim drugim slučajevima, presuđivao pre nadležnih, a najčešće i bez nadležnih organa (u koje takođe možemo osnovano da sumnjamo da su skloni mučki jer smo neke od njih hvatali u prevari i to ne prljavom maštom, nego egzaktnim upoređivanjem sa prepisivanim tekstovima, plus plagirani mentor, odsutni članovi komisije i članovi komisije koji ne znaju srpski)?

Pa kako je onda moguće da premijer sebe proglasi „mučenikom“ koji je jedini u stanju da vidi šumu od drveta i jedini koji traži da se pogledaju pravi razlozi, a sve druge, koji zaista traže da se utvrde činjenice – lovcima na veštice? Pa, moguće je. Nije logično, ali je moguće.

13.4.2015.

Šeikopter

Gotovo da nismo ni primetili kada se završio proces privatizacije. Ali ne one privatizacije o kojoj godinama slušamo u ovom predugom periodu tranzicije, nego one privatizacije koja ne bi smela ni u tranziciji da se dešava. Privatizacije javnih poslova i funkcija.

I tako sada živimo u privatnoj državi. Privatni odnosi, privatni aranžmani, privatne ljubavi i mržnje... I sve to javno, a javnog interesa nigde. Ako se negde i pojavi, kao nedavno u lex specialisu za „Beograd na vodi“, opet ispadne da je i taj javni interes nekako više privatn, odnosno više u privatnom interesu zarađivanja para nego u interesu sadašnjih i budućih građana ove zemlje.

„Ne dam pare“, kaže premijer kao da su njegove lične, a ne naše koje svakodnevno uplaćujemo u budžet da bi država zauzvrat obavljala poslove koje smo joj delegirali da obavlja za nas.

„Zamolću šeika da nam pokloni jedan ili dva helikoptera“, kaže premijer kao da je to ko zamoliti teču da ti da stari televizor sa tavana. Dobro, šeik nam nije predstavljen kao teča nego kao brat (iz čega ispada da nam premijer Crne Gore, koji se takođe bratimi sa istim šeikom, dođe neki rod – nešto kao brat od tetke, samo što je on brat od šeika, tako nekako), ali je važno da smo neka familija sa njim. Zbog čega premijeru valjda i ne pada teško da njega moljaka za poklon, dok evropske zemlje, koje nam nisu ni rod ni pomozbog, redovno obaveštava (doduše, preko naših medija) da mi nećemo da molimo ni za šta.

„Ne dam Gašića i Lončara“, reče premijer kao da su oni njegovo privatno vlasništvo (što možda i jesu, ali ipak!), a ne javni službenici u čiji rad javnost mora da ima uvid. Posle toga je ne dao generalima da zucnu na konferenciji za medije, a pre toga je ne dao ministrima da šušnu na sednici vlade. Ali, tek da ne pomislite kako baš ništa i nikoga ne da – dao je Zaštitnika građana, pa je tako javni službenik (štaviše – državna institucija ombudsmana) sveden samo na ime i prezime kojem sada službenici javnih i tajnih službi ispisuju biografiju, a možda i budućnost.

Istini za volju, dao je još nešto – mnoštvo privatnih podataka kojima nije bilo mesto u javnom prostoru. Čak toliko podataka da njegovi javni nastupi povremeno izgledaju kao popunjavanje školskog leksikona. Koga voliš najviše na svetu? Brata. Koliko se puta dnevno čuješ sa njim? Deset. Najsrećniji dan u životu? Upisivanje sina u vojnu evidenciju. (Sina koji je javnosti prikazan na vojnoj paradi, gde mu nije bilo mesto, a kada su kasnije neki mediji objavili njegovu fotografiju,

to je bio skandal zbog odavanja informacija o maloletniku.) Saznali smo i koliku penziju primaju roditelji, koju TV emisiju gleda, a koju bi ukinuo (ups, koju je ukinuo), ko ga mrzi i koga mrzi...

A pošto se i ostatak vlasti ugleda na prvog među nejednakima, logično je da ministri privatno zivkaju generale da im naređuju, da privatno prebacuju pare nevladinih organizacija „švrčanima“, privatno se obračunavaju sa poslanicima... Onaj Čeh je bar proglasio svoju državu Liberlend na ničijoj zemlji između Srbije i Hrvatske, ovi naši su svoju privatnu državu proglasili na našoj teritoriji. Kao da ih nismo birali na izborima nego da ih je rodila naša majka.

Samo su zaboravili da se ovde i familijaran odnos sa familijom obije o glavu, a nekmoli familijaran odnos sa funkcijama.

20.4.2015.

Zapeta, kao zapeta puška

„Janković Saša, zapeta, za pištolj CZ 99, zapeta...“, čita glasno ministar policije, da bi na kraju rečenice pročitao i tačku. Ovo nepotrebno čitanje znakova interpunkcije imalo je samo jedan cilj – da na ceo „slučaj“ stavi još jedan znak interpunkcije: veliki znak pitanja.

Znak pitanja na istragu završenu još pre četvrt veka, znak pitanja na nevinost ombudsmana, znak pitanja na kredibilitet čoveka i institucije. I znak uzvika na metu koja je već nacrtana. Ministar policije, doduše, „ne može da tvrdi“ jer nije lično vodio istragu (znači li to da će „moći da tvrdi“ da je zemlja okrugla tek kad je lično vidi iz kosmosa?) da je ombudsman ubica, ali eto, može da se javno pita, a odgovor će velikodušno prepustiti tabloidnim medijama i analitičarima.

Šta je problem sa ovim nastupom (osim onog očiglednog, naravno)? Pa, problem je u tome što nam je ministar policije otkrio svoj, kako bi to rekli kriminolozi – modus operandi, dakle – svoj način rada. Otkrio nam je da, kada želi nekoga da javno osudi (ne u pravničkom smislu reči), on koristi insinucije, delove istrage istrgnute iz konteksta, delimične ili preliminarne podatke, neosnovane sumnje...

Zašto je problem to što nam je javno razotkrio svoj metod rada?

Pa zato što sad sa razlogom možemo da sumnjamo i u sva njegova ranija obznanjivanja raznih „slučajeva“, od televizijskog spasavanja otetog deteta do pronalaženja osumnjičenih za lake i teške droge i lakša i teška krivična dela. Svi osumnjičeni, a među njima i tako često pominjani Mišković, sada mogu sa pravom da se pozovu na dokazanu manipulaciju podacima kojoj je ministar pribegao i ustvrde da je isto to radio i u njihovom slučaju. Što bi dalje značilo da je ministar policije učinio direktnu uslugu čak i jednom Miškoviću! I to pred nosom premijera! Premijera koji obično odmah nanjuši Miškovićeve „plaćenike“, samo mu nije palo na pamet da ih traži i u sopstvenom kabinetu.

I šta će sad da se desi? Hoće li ova priča imati epilog? Hoće li ministar policije biti razrešen, ako ni zbog čega drugog, a ono zbog plaćeničkog ili besplatnog rada za Miškovića ili će biti aboliran kao i toliki ministri pre njega? Hoće li se odustati od gonjenja ombudsmana sada kada je ministar policije rekao da nema osnova za pokretanje istrage (što je znao od samog početka, ali obnovljena istraga nije ni bila cilj) ili će tabloidni mediji i dalje goniti ombudsmana po službenoj dužnosti, dok će se sajtovi koji ne obaraju ombudsmana ponovo „samoobarati“ u prisustvu vlasti? Hoće li poslanik zadužen za traženje ombudsmanove ostavke sada pokrenuti skupštinsku proceduru za promenu zakona, jer, kako nam se izjadao, po važećem je moguće smeniti Sašu Jankovića „samo“ ako ne radi dobro svoj posao (a ne „samo“ ako nije po volji vlasti)?

Hoće li se išta desiti ili će opet biti – tresla se gora, rodio se smrad?
Jedan zaključak možda ipak možemo da izvučemo.

Moraš verovati u ništavilo ako kaniš biti ništarija. Moraš verovati da ne postoji niko i ništa, ni na ovom ni na onom svetu, što bi te moglo kazniti za tvoje postupke. U suprotnom će te biti strah da budeš ništarija na visini zadatka.

Za onaj svet ne znam, ali na ovom bi moralo da postoji nešto. Ili neko. Još bolje – neko ko veruje za sebe da je neko i nešto. I ko bi, za promenu, onima koji su niko i ništa pokazao gde im je mesto. Odnosno, gde im nije mesto. E, to bi već bilo nešto.

27.4.2015.

Braća po zločinu

Opet imamo „slučaj braća“. I opet je tu premijer da presudi po kratkom postupku. Razlika je samo u tome što sad ispade da smo svi mi braća. Braća po zločinu.

Prvi „slučaj braća“ imali smo kad su se brat premijera i brat gradonačelnika, u nepropisnoj pratnji Kobri, sukobili sa propisno postavljenim kordonom žandarmerije koji je štutio Paradu ponosa, kojom prilikom su braća dobila propisne batine. Drugi „slučaj braća“ desio se kad su premijer Albanije i njegov brat optuženi da su na našem terenu nepropisno vozili dron sa zastavom nepropisne države, kojom prilikom su se propisno obrukali domaći organi reda. A sada smo se propisno iznenadili što je iskrsnuo i treći „slučaj braća“ kad su iz Amerike zahtevali da se rasvetli slučaj braće Bitići, američkih državljana koji su nepropisno ušli u našu zemlju, ali, ispostaviće se, i u našu zemlju, kao što je iskopavanje naknadno dokazalo!

I, kao i uvek, tu je premijer da nepropisno presudi ko je za šta kriv. U prvom slučaju – braća nisu kriva. U drugom slučaju – braća su kriva. U trećem slučaju – krivi smo mi.

Na stranu to što nam ni za jedan slučaj nisu predočeni propisani dokazi (kao što uostalom nisu predočavani ni ombudsmanu ni drugim nadležnim institucijama). Kažem na stranu to, jer smo se već navikli da nam premijer bez dokaza priča kakav je on, a kakvi su drugi, kao i to šta je ko uradio ili rekao (pa upravo nam je iz Vašingtona poslao nekoliko selfija uz sopstveni izveštaj da nam se svi dive, da nas svi podržavaju i da će svi da dođu!).

Ali, ono što ne treba da ostavimo po strani je pitanje: kako je moguće da za jedan konkretan zločin budemo krivi „mi koji smo ubili braću Bitići“? Koji „mi“? „Mi“ kao narod, „mi“ kao država ili možda „mi koji smo i tada bili u vlasti“?

A ako je „mi“ u onom balaševićevskom smislu „krivi smo mi što smo ćutali“, možda treba da obavestimo premijera da *mi* nismo znali i da *mi* nismo bili u mogućnosti ni da istražimo ni da sa rezultatima izađemo u javnost. Ti *mi* nismo bili na mestu zločina – ni onom na kojem je zločin izvršen ni na onom na kojem je zločin zataškavan. U

tom smislu – *mi* sa gnušanjem odbacujemo presudu i izjavljujemo da ne priznajemo sud koji ju je doneo.

Ako treba, možemo i da pokrenemo peticiju „Mi koji nismo ubili braću Bitići“ i da se poimence ispotpisujemo svi koji nismo. Pa, ko preostane – taj je. Pod jedan, tako bar neće moći i za taj zločin da nam pripišu kolektivnu krivicu, i pod dva – to nije ništa manje validan način dokazivanja od ovog kojem je premijer pribegao.

8.6.2015.

Šta sve ne možeš u Srbiji kad si mrtav

Osim onog očiglednog – da ne možeš da „letuješ domaće“ i tako postaneš srećni dobitnik vladinog vaučera ili popusta na porez – u Srbiji ne možeš ni da budeš kremiran u običnom, sklepanom drvenom sanduku, nego moraš da se spaljuješ u jednom od onih „za večnu upotrebu“. Zašto, kad će sanduk svakako da izgori (ili te bar tako ubeđuju dok si živ)? Takav je propis i nije tvoje da raspravljaš. Tvoje je samo da umreš.

Ne možeš takođe ni da, tako skupoceno kremiran, budeš posut negde po svojoj želji. Moraš naime imati zakupljeno „grobno mesto“ (bez tog dokaza tvoja urna ne može biti preuzeta) i to mesto moraš večno da plaćaš jer boravišna taksa očito važi i za večno boravište. A ako baš insistiraš da te negde prospu, može, ako platiš, pa i tada samo na zakonom propisanom mestu (rozarijum na beogradskom Novom groblju, na primer).

Ali ne samo da država odlučuje šta će biti sa tvojim pepelom, nego ga sad svojata i crkva, koja inače ne dopušta i ne priznaje kremaciju. A kad se crkva i država udruže, nema ti spasa. Pa će tako urna Nikole Tesle da se premesti iz istoimenog muzeja jer je to „nepropisno mesto“. Ali, ako mislite da crkva sa istim žarom traži da preuzme i Dimitrija Tucovića koji je na još nepropisnijem mestu (na sred srede centralnog beogradskog trga koji je po tom grobu i dobio ime), a pri tom još prihvatljiviji za crkvu jer nije kremiran – varate se, jer taj grob nikom ništa ne znači, kao ni borba za radnička prava koju simbolizuje.

Začudo, ni država ni crkva ne žele da Teslinu urnu premeste u Aleju zaslužnih građana, popularno nazvanu Alejom velikana, kojoj ovaj velikan svakako pripada, nego žele da je smeste pod okrilje crkve. I to uz obrazloženje da je Teslin otac bio svešteno lice. Što bi valjda, po istom grobljanskom zakonu, značilo da, ako umrete bez potomaka, vašom urnom treba da raspolaže firma vašeg oca?!

Srećom po Nikolu Teslu, u Srbiji postoji i viša instanca koja bi mogla da reši ovu ujdurmu. Pa kad je mogao da ne da onolike privremene ministre, valjda može da ne da i jednog bezvremenog Teslu.

No, da ne ispadne da ste diskriminisani samo kad ste mrtvi, još je više stvari koje u Srbiji ne možete kad ste živi. Ne možete da održite skup ispred skupštine, na primer. Po novom skupštinskom (zamalo da kažem: grobljanskom, bože mi oprost) zakonu možete samo spontano da se okupljate, pa i to samo ako dajete podršku vlasti. U suprotnom, dakle za proteste protiv vlasti, idete negde drugde. U Padinsku skelu, dabogda.

Ali, još gore možete da se provedete ako prekršite zabranu koju nije izdala vlast već neko neslužbeno lice. Vlast vam na primer ne brani da se obučete živopisno i takvi prošetate gradom, ali neslužbena lica koja su se zadužila za „javni red“ mogu da vas prebiju. Isti je slučaj i sa ovom najnovijom neslužbenom zabranom. Vlast je uvela verbalni delikt (u formi „širenja panike i uznemiravanja javnosti“) ali neslužbena lica su otišla korak dalje i uvela delikt mišljenja, tačnije – delikt živopisnog mišljenja. Možete ga imati između četiri zida, ali ako sa tim mišljenjem izađete u javnost, crno vam se piše (u novinama, na portalima, blogovima, televiziji).

Trenutno najinkriminisaniji oblik živopisnog mišljenja je – levičarsko mišljenje. A najrasprostranjenija presuda za taj delikt je – da niste realista. Kao da je biti realista jedini pravilan oblik života. Kao da ovaj svet nisu izmaštali, a zatim i stvarali baš oni koji nisu bili realisti. Oni koji nisu prihvatili zatečeno stanje nego su verovali da ono može biti bolje. Oni koji su zamišljali kako bi bilo lepo da nešto postoji, da bi kasnije to nešto zaista i postojalo.

Na kraju krajeva, ni neoliberalizam kakav danas poznajemo ne bi nastao da neki sanjari nisu smislili izume. Između ostalih i struju

koja je takođe prvo bila samo nerealna zamisao u glavi čoveka oko čije se urne sada otimaju oni koji takođe ne bi imali šta da baštine da onaj drugi, devetnaest vekova pre Tesle, nije zamišljao bolji svet od onoga koji je zatekao na zemlji i propovedao o njemu. Što sve skupa dosta govori o tome da li su ovom svetu potrebni realisti ili oni drugi.

15.6.2015.

Autorsko pravo za izbegavanje

Da nije bilo najave mađarske vlasti da će podići ogradu duž granice sa nama, ne bismo ni obratili pažnju na imigrante. Ne zato što ih nema po našim parkovima i stanicama (ima ih koliko hoćete, odnosno nećete) nego zato što nam nisu bitni. Uostalom, nisu u „rijalitiju“ ili tabloidu pa da nam bude bitno šta radi i misli neko ko je totalno nebitan.

Ali bismo sada ipak morali da prekinemo da gledamo svoja posla i malo pogledamo tuđa. Mađarska na primer. Ne, ne zbog ograde, nego zato što su nam ukrali autorska prava. Kako? Pa tako lepo. Pošto nemaju iskustva sa imigrantima, jer se iz te zemlje uglavnom samo iseljavalo, sad kad su izbeglice počele da im pristizu, mađarska vlast je uzela da prepisuje iz našeg priručnika „Kako da izbegnete izbeglice“. Ko vele, ako smo mi devedesetih mogli da udarimo rampu našem narodu nad čijom smo izbegličkom sudbinom proivali onoliko štamparskog mastila i televizijskog vremena – što ne bi i oni mogli da udare žičanu ogradu nekim tuđim narodima? Doduše, mi nismo dizali ogradu (nije se imalo para, razumite, bila je hiperinflacija) nego smo vojskom i policijom sprečavali ulazak u Beograd i izbegličku kolonu iz Hrvatske, bez hrane i vode, terali na Kosovo, ali je princip ipak isti, zar ne? Zato bi pripadnici naše vlasti, koji su dobrim delom autori spornog priručnika, umesto što se sad iščuđavaju, trebalo da tuže mađarsku vlast i novcem od autorskih prava popune rupu u našem ionako šupljem budžetu.

A ako i dalje budu insistirali da prepisuju iz našeg iskustva, mogli bismo da im ponudimo primer onih Obrenovčana koji su sprečili da se desetak azilanata useli u napuštene barake, da bi se, jedva koji

mesec kasnije i sami našli u situaciji da u poplavama ostanu bez igde ičega i da zavise od tuđe samilosti. Nije baš da im je dirljiva pomoć miliona ljudi promenila stav prema azilantima (gradonačelnik, koji je sada avanzovao u najveću vladajuću stranku, verovatno bi opet bio na barikadama i branio termoelektranu od zamišljenog napada azilanata), ali su barem saznali da za muku koja ih je snašla nisu krive ni izbeglice ni Parada ponosa (kako su rekli crkveni zvaničnici) već – neodgovorna i neorganizovana vlast. Baš kao što su neke isto takve vlasti krive i za ovu poplavu izbeglica koje prolaze kroz naše dve zemlje.

Jer, ljudi nemaju posao, a imaju loš život, ne zbog onih neprivilogovanih koji bi tek da uđu u zemlju, već zbog onih privilegovanih koji su već u zemlji.

22.6.2015.

Glava pismo

Trebalo bi da bude jednostavno. Glava misli, ruka piše. Kojim pismom? Nebitno kojim. Sve dok ti glava određuje pismo. Ali kad pismo počne da ti određuje glavu, e, onda može svašta da se desi.

Uporedo sa svađalačkom inicijativom da novine štampane ćirilicnim pismom ne plaćaju PDV i nasilničkom akcijom skidanja latinice sa Kulturnog centra Beograda, sprovodi se i inicijativa za ćirilizaciju proizvoda i reklama. Slogan je „Povratak korenima. I dostojanstvu življenja.“, valjda zato što se dostojanstvo življenja povrati kad se stavi ćirilčna etiketa na sve ono što ljudi nisu u mogućnosti da kupe?!

No, ova inicijativa ima i svoju stvarnu ekonomsku perspektivu. Pri čemu su pare za izradu „baze uglednih Srba“, za režijske i ostale troškove, za trogodišnje plate inicijatora (među kojima je i potpisnik pretećeg pisma KCB-u, inače agroekonom po struci)... uredno predviđene na ćirilici, ali, začudo, ne i u dinarima (koji su takođe ustavom određena valuta, baš kao što je i ćirilica ustavom određeno pismo) već u – evrima! Jer, nije problem kad evro neustavno istisne dinar, ali latinica bogami neće ćirilicu. Ni po koju cenu. U dinarskom iznosu.

Da li zbog nepatriotskog odnosa prema domaćoj valuti ili zato što svaki iznos u evrima zvuči mnogo manje nego da ga iskažete u dinarima, tek predviđeno je i da se (samo) 3 miliona evra, umesto čak 400 miliona (dinara) uloži u izgradnju Ćirilичne kuće „koja neće moći a da ne ostvaruje željeni osećaj pripadnosti narodu ispunjenog rodoljubljem patriote“ i koja će biti, ni manje ni više nego „većiti spomenik srpskom pismu i *njegovom* narodu“.

Srpskom pismu i njegovom narodu? Kako neko pismo, pa makar i „srpsko“ može da ima svoj narod?! (Osim ako slogan nije smišljen da bi pokazao kako se može biti nepismen na svakom pismu.) I kako jedna građevina može biti većiti spomenik bilo čemu? Pa ne treba vam Isis da biste shvatili da građevine nisu večite – dovoljne su prošlogodišnje poplave i klizišta. Osim toga, zar kultura nije ipak „većitiji“ spomenik i pismu i narodu od neke kuće?

Kažem vam, kad pismo počne da određuje glavu, glavi svašta može da padne na pamet. Naročito ako može da se okoristi.

A ako ćemo, kao zemlja koja hoće da razvija turizam, turistima sve, pa i po njihov život bitne stvari, kao što su upozorenja na koridoru 10 da u magli pratiš žute tačke na kolovozu, pisati samo na srpskom i samo ćirilicom – onda nije čudno što Maxi (koji još nije Макси) reklamira hleb „po manastirskoj recepturi i uz blagoslov manastira Gračanica“? Dobro je dok ne zahtevaju i da se svi obavezno krste pre jela. Kad se već krstimo kad vidimo cenu.

6.7.2015.

Nož, žica, kamenica

Jeste da imamo jezičku nedoumicu i oko toga da li se žrtvama „odaje počast“ ili im se „odaje pošta“ (trebalo bi da im se odaje pošta, kao što zločincima ne bi trebalo da se odaje počast!), ali volimo da svima drugima solimo pamet šta i kako treba i smeju da rade kada žele da odaju poštu nekome. Pa tako tačno znamo koje bi stratište Hrvatska morala dostojno da obeleži (Jadovno), gde treba da održi komemoraciju (Jasenovac) i koje ratno razaranje ne treba da pominje (Vukovar), baš kao što to znamo i za svaku drugu državu sa kojom

se sporimo. I ne samo da znamo i da se ne libimo da držimo lekcije, nego bogami znamo i da delamo. Videli ste kako se provela Engleska kad je probala da nam poturi rezoluciju o Srebrenici – prvo su dobili izložbu o svim njihovim zločinima tokom istorije, pa pismo kraljici, a na kraju smo ih dotukli Đokovićevim trijumfom na Vimbldonu. Dobro, tu negde između tih naših maestralnih poteza provukao se i veto Rusije, ali ga mi nismo tražili (molba predsednika Nikolića se ionako ne računa), kao što ni Rusija nije tražila ništa zauzvrat, niti joj je nešto nuđeno (osim toga, šta pa imamo da ponudimo Rusiji – EPS, Telekom?).

Istovremeno, kad je domaći teren u pitanju, tu već i nismo toliko sigurni šta i kako treba obeležavati niti kako koju temu treba tretirati. Masovna grobnica kosovskih Albanaca u Batajnici na primer, nije dobila ni rasplet ni spomen-ploču. Kao ni ono mesto, kojem ni ime više ne znamo, na kojem se prevrnula hladnjača puna leševa. I nije to zato što nam je ta tema neugodna i ne ide nam u prilog ili zato što, ne daj bože, opravdavamo zločine – ta objašnjenja možda važe za one druge koji odbijaju da priznaju naše žrtve. Mi samo čekamo da ceo svet oda priznanje svim našim žrtvama, pa ćemo onda i mi njihovim. Jer nas se u protivnom niko neće ni setiti, osim možda Rusija kad veto dođe na naplatu.

Osim toga, videli smo šta se desi kad odajemo poštu tuđim žrtvama. Kamenuju nam premijera. I to ne tamo neki izgređnici („budale!“ kako reče premijer citirajući Zorana Kesića) nego pravi pravcati atentatori. Takoreći gavrili principi, samo u obrnutom smeru. Tako su bar zaključili naši mediji, analitičari i političari, isti oni koji su u tekstovima i emisijama osudili ombudsmana za ubistvo (usput, šta bi sa raspisanom nagradom za dokaze?). Oni su i sada autokefalno otkrili da su kamenice zapravo teledirigovani dronovi (ili se kaže telepron-tovani vazduplohovi?) organizovane međudržavne zavere. Jer tako nešto sigurno ne mogu da urade pojedini pripadnici nekog naroda. Pa nisu oni Srbi pa da budu samo pojedinci koji su izvršili tamo neki zločin koji nema nikakve veze sa državom i njenim političarima?

Srećom, u ovim medijima nema ni trunke ratnohušakačkog novinarstva (a naročito novinarstva) niti podstrekivanja da i ovaj atentat

izazove neki, makar lokalni, ali po njih materijalno beričetni rat ili bar vanredno stanje. Naprotiv, oni ne propuštaju da pohvale premijerovu miroljubivu reakciju i njegovu „i dalje ispruženu ruku“. (Kao da je mogao i nešto drugo da uradi, da zapodene rat, samo da je hteo, ali eto neće?!) E, to je „totalna demokratija“, što reče ministar policije zabranjujući sve skupove 11. jula u Beogradu.

13.7.2015.

Pamet na pola koplja

Hrvatsku smo porazili tri puta u tri dana. Proslavu tih pobjeda smo morali da odložimo zbog Dana žalosti, ali sada, kada je prošao, možemo da – nastavimo sa danima patetike.

No, krenimo obrnutim redom. Treću pobjedu su nam izvojevali vaterpolisti, ali ne zato što su dobro igrali nego, kako je predsjednik države stručno konstatovao – zato što su im uspesi ove vlasti dali krila. Što se može objasniti samo time da je predsjednik greškom, umesto Vivaldija, slušao reklamu za Red Bull.

Drugu pobjedu odneo je premijer kad je dan ranije predložio da sve nekadašnje jugoslovenske republike ustanove isti dan za obeležavanje žrtava rata, a hrvatski premijer to nesportski odbio zbog čega smo ga izbacili iz kvalifikacija za laskavu titulu: lider pomirenja u regionu.

A prvu pobjedu izvojevali smo time što smo mi mnogo lepše žalili Oluju nego što su je oni slavili. Jeste da ova pobjeda podseća na onaj vic u kojem žena, kad joj muž prizna da ima ljubavnicu, odmeri ljubavnice njegovih kolega i zaključi: „Naša je najlepša“, ali – pobjedi se u zube ne gleda. Posebno kad znamo da su oni imali mnogo više vremena da svoju paradu pripreme i uvežbaju, dok smo mi svoj Dan žalosti morali da smandrljamo navrat-nanos.

I da nije bilo onih ambasada (takozvane „zemlje Kvinte“) koje nisu spustile zastave svojih zemalja na naših pola koplja, i time razočarale i povredile premijera koji nam se odmah požalio, naš Dan žalosti bi bio savršen – Guča je suspendovana (odustalo se i od prvobitne najave da će svirati samo „patriotske pesme“ jer je neko shvatio da baš one tradicionalno izazivaju još veće opštenarodno veselje – sa

pucanjem), RTS je suspendovao prvobitnu najavu emisije „Kolona duga dve decenije“ (jer je to premalo za našu muku) i promenio u „Kolona duga vekovima“, a premijer je suspendovao negostoljubivost prema izbeglicama i pozeleo im dobrodošlicu (ukoliko su Srbi i ukoliko su se već nekako snašli za ovih dvadeset godina, za ostale ne znamo).

Pri tom, na hrvatskoj proslavi se uzvikivalo „Ubij Srbina!“, a na našoj ništa slično (jer mi znamo da se ponašamo, vikali smo mi „Ubij Hrvata!“ onda kad je trebalo, a ne tek sad kao oni). Što nam je dalo za pravo da diplomatskim sredstvima i nediplomatskim rečnikom osudimo ponašanje Tompsonove publike. Ovoga puta, za razliku od „slučaja Potočari“, za nedolično ponašanje nisu optužene tamo neke „budale u kojima ni mi ne oskudevamo“, već sam državni vrh Hrvatske.

A pošto nismo licemeri, isto smo uradili i kad se to desilo i kod nas. Ne, ne mislim da smo optužili državni vrh Srbije, šta vam pada na pamet, nego da je državni vrh osudio pretnje smrću. Samo što za grafite „Smrt Pajtiću!“ nisu optužene ni budale ni državni vrh, nego – sami članovi Demokratske stranke, a policija će istražiti da li su motivi politički (jer, za pretnje jednom političaru motivi valjda mogu da budu i poslastičarski, ako je kritikovao nečije šnenokle, pa sad taj želi da mu se osveti, šta li?!). Ne znamo samo da li će se po istom principu i krivci za samoproglášeno obaranje sajta SNS tražiti u članovima te stranke (nezadovoljni botovi?).

A pošto smo tako žestoko osudili pretnje razularene gomile nekom imaginarnom „Srbinu“, a tako mlako promišljene pretnje smrću konkretnom Srbinu (jer ona četiri ocila na grbu zapravo znače „Samo Srbin sme Srbina“?) u proseku smo izbalansirano osudili svaki izliv mržnje.

Kažem vam, treba napraviti transparente i šablone sa „Ubij“, pa prazno da se dopiše koga već. Ko to patentira, para bi se namlatio. Regionalno. Jer, biznis plan za mržnju ne može da omane. Nije mržnja sapun pa da se potroši.

10.8.2015.

Ona stvar od Arsena

Pre interneta i njegovih pretraživača, odgovore na pitanja, naročito ona najvažnija, tražili ste u knjigama i muzici. Pretraga je trajala znatno duže, ali je zato donosila odgovore i na pitanja za koja niste ni znali da ste ih postavili (što je odgovore činilo još značajnijim).

Već prvih dana dobrovoljnog izbeglištva iz, kako se to uobičajeno kaže, „ratom zahvaćene“ (kao da je u pitanju elementarna nepogoda, a ne ljudska volja) zemlje, počela je da me opsega jedna pesma (opsega me i sada, ne samo zbog Arsenovog odlaska niti zbog reke izbeglica, već možda ponajviše zbog pasjeg života koji je tako aktuelan). Pevao ju je Arsen Dedić, čula sam je svega nekoliko puta, pa i to dok sam još bila klinka, sigurno je da je nisam volela, ali mi je iz nekog razloga postalo jako važno da je se setim. „Ovo je tužna priča i tužan konac ima / Ovo je tužna priča o ljudima i o psima“. To je bio početak, pa onda nešto, pa „Pas se je zvao Petar, čovjek se zvao Sava“ (ili ide obrnuto: Čovjek se zvao Petar, pas se je zvao Sava?), a pre toga možda „Jeli su ista jela i pili su ista pića / Čovjek je živio pseći, jer to je tužna priča...“

Bilo je hiljadu pitanja na koja je trebalo da pronađem odgovor, pre svih: šta ću da radim, od čega i gde ću da živim, ali ni o jednom nisam mogla da razmišljam dok se ne setim svih stihova i njihovog tačnog rasporeda. To je postalo opsesija, gotovo neurotična. Počela sam da zapisujem, ono i onako kako sam se prisećala. Nešto, nešto, pa „Čovjek uz narav pseću – dobije želju da grize“. Pa pred kraj: „Četiri para nogu i dva podvijena repa / osmoro dlakavih šapa i četiri oka slijepa...“

Ako sam bila egzistencijalno uplašena, a bila sam, i ako je moj mozak ovim manevrom pokušavao da odloži paniku, a jeste, bilo je toliko drugih pesama kojih sam mogla da se prisećam umesto ove, potresne i zastrašujuće, ma koliko da ju je Arsen nonšalantno pevao. Naročito na kraju kad „iz prvog ugla banu siva šinterska kola / i Sivi razapne mrežu na četiri strane svijeta / Uzdrhtala je zemlja ko srce velikog pseta“... a „Čovjek il' pas – svejedno, zajedno stanu da laju / Sada u kolima istim istom se voze kraju.“

Da, trebalo je da se prisećam pesama kojima ne bih sebe dodatno plašila pasjim životom koji mi možda predstoji. Pesama u kojima sam mogla da nađem, kako to moderno kažu u reklami za vodu: „afirmaciju“ kojom bih sebe osokolila. „Ne daj se Ines“, na primer, ili onoga „ona ne da da je slome, otima se i prkosi“. Arsen je bar otpеваo dovoljno stihova koji su mogli biti odgovor na svako stanje. Ako ste, na primer, želeli da saznate da li ste zaista zaljubljeni, nije bilo boljeg testa od „Reci da li ćeš noćas / Moći ostavit sve / Svoju kuću, navike, ljude / I poći, a ne znati gdje“. Ako na to pitanje niste mogli potvrdno da odgovorite, onda vam je bolje bilo da raskinete. A tada, naročito ako je postojala razlika u godinama: „Tebi je lako reći „idi / I ni za čim ne žali“ / Tebi je lako jer si dijete / Jer te nisu ostavljali“. ili, ako ste hrabriji, „Otkako te ne volim“ (Prazno mi je, ali lakše / Otkako te ne želim.)

Pa ipak, mene je opsedala samo ova jedna pesma. I nije bilo nikoga da mi pomogne da se setim svih stihova. Što je na kraju i presudilo. Tragajući za odgovorom na pitanje kako ću da živim, došla sam do odgovora da ni ne želim da živim u gradu u kojem nemam koga da pitam „kako ide ona stvar od Arsena?“

24.8.2015.

Izborijada

U očekivanju redovnih pokrajinskih i lokalnih izbora, najavljuju nam se i vanredni parlamentarni koji će, ako se raspišu i treći put za tri godine, postati gotovo redovna godišnja manifestacija, nešto kao Gitarijada i Slaninijada.

Predizborna groznica je tolika da joj je podlegao i sam predsednik države. Ali ne zato što će biti raspisani i predsednički izbori, jer neće (bar ne da mi znamo, mada tako zvuči kad vlast pominje „izbore na svim nivoima“) nego zbog – lokalnih izbora. Zbog kojih je svog sina, inače gradonačelnika Kragujevca, poveo u zvaničnu posetu Kini i tamo dogovorio otvaranje fabrike za preradu mesa u – Kragujevcu.

Ako mislite da je u Kinu poveo celu delegaciju gradonačelnika i privrednika pa je slučajno prvi posao dogovoren baš za Kragujevac,

varate se. Pa šta hoćete, onda kada nas je suznih očiju obavestio da daje ostavku u stranci, nije rekao da je daje i u porodici!? A ako kao predsednik države može da bude suprug supruge predsednika, što ne može da bude tata?

Na ostalim nivoima vlasti situacija je takođe vanredna. Umesto da se bavimo najavljuvanim milijardama koje su se odmah pretopile u milione da bi završile na dvadesetak hiljada evra kao „Beograd na vodi“, ili fiskalnom konsolidacijom koja je najavljena nedavanjem penzija, a završila samo davanjem penzija, ili aferama koje su najavljivane nezavisnim istragama, a završile se nedavanjem ministara, brata, urednika... mi se opet bavimo najavljuvanjem spleta u vladajućoj koaliciji i davanjem ili nedavanjem koalicionih partnera i funkcija. Ono malo emisija u kojima je moglo da se čuje, čak ne ni kritika nego samo kritičko razmišljanje, ugašeno je ili po sili zakona – gašenjem medija ili prelaskom voditelja na neku direktorsku ili uredničku funkciju – ili golom silom, tako da ćemo u jeku predizbornih kampanja moći da saznamo samo šta misle učesnici farmi, parova i velikih bratova.

U takvoj situaciji vlast će opet moći da hvali sebe kao Miško u „Ko to tamo peva“. Samo što opklada neće biti da vozi vezanih očiju, nego da vozi vezanih očiju u rikverc po serpentinama oko aktivnog vulkana dok vanzemaljci uništavaju planetu. I šta čovek tada da im kaže? Eh, preterali ste sa vanzemalcima? Pa, ne, preterali su još u prvom delu rečenice, ali, pošto su učinili da oguglamo (stara srpska reč, mnogo pre google, prim. autorke), počecemo da se hvatamo samo za baš najneverovatnije stvari. Od kojih vlast onda komotno može i da odustane, ali ne zato što to ne može da izvede, nego zato što je u tome sprečavaju loši koalicioni partneri, rigidna evropska birokratija ili zlonamerni političari iz drugih zemalja ili domaće opozicije. Izbacice vanzemaljce (ne mislim na Kosovo) i nastaviće da priča kako vozi vezanih očiju u rikverc po serpentinama oko aktivnog vulkana. Mada mi samo očekujemo da nas žive i zdrave dovezu do tamo gde smo se uputili i za šta smo uredno platili kartu. Ali, ne vredi. Jer – izbori, izbori, izbori. Izbori jada.

31.8.2015.

Kako da budete sve i svja u Srbiji

Napredni kurs za lidere početnike.

Prva lekcija: Morate sanjati velike snove. Veliki san ne mora obavezno biti Velika Srbija, mada nije zabranjeno da počnete baš od tog sna. Ali je važno da napredujete. Imajte samo u vidu da to „napredujete“ ne znači da morate da sanjate Još Veću Srbiju. Naprotiv, možete potpuno da odustanete od sna zvanog Velika Srbija i da pređete na sasvim druge snove. Možete da sanjate Veliku Partiju, na primer, ili još bolje: Velikog Vas. A najbolje: Najvećeg Vas.

Druga lekcija: Najvećeg Vas nema bez Malih Drugih. Što manjih to boljih. A najbolje – sasvim bez tih manjih, ako je moguće, a moguće je putem izbora ili nekim drugim putem (pa i stranputicom ako treba). Osim, naravno, ukoliko su ti manji uz vas. Jer, pod jedan, kad su manji uz vas, bolje se vidi koliki ste vi i, pod dva, kad su manji uz vas – manja je verovatnoća da će da porastu.

Treća lekcija: Sve i svja znači – sve i svja! I roditelj i praroditelj i dete i seksualni partner i sve živo. Zbog čega se i kaže: sve i svja, a ne: nešto i ponešto.

Četvrta lekcija: Sve i svja, prvi deo – Roditelj.

Kako da budete roditelj ili bar zvučite kao takav? Koristite rečenice kao što su: „Ti to ne možeš da razumeš, ali to je za tvoje dobro“, „Bićeš mi zahvalan/zahvalna jednog dana“, „Ako se sad stripiš dobićeš nagradu“... Povremeno pokažite razumevanje („Znam da ti je teško to da uradiš, ali ćeš posle uživati“), ali povremeno zatražite i razumevanje za sebe. Kako tražite razumevanje za sebe? Pa, kao i bilo koji drugi roditelj. Recite koliko se vi trudite, čak iznurujete radeći, ne vidite belog dana od posla kojeg imate preko glave, ne stižete ni da se čestito naspavate, a kamoli odmorite... a niko ni hvala da vam kaže. Ovo „a niko ni hvala da mi kaže“ je u funkciji izazivanja griže savesti, a literatura preporučuje i onu malo stariju varijantu: „Posle ćete od blata da me pravite“.

Četvrta lekcija: Sve i svja, drugi deo – Dete.

Imajte u vidu da su svi ljudi osetljivi na decu. Čak i deca. Da nije tako ne bi se deca pojavljivala u tolikim reklamama, čak i onim za banke, praškove i osveživače klozeta. Dakle, dete plus vi jednako

pažnja i prijatna emocija. Ali, pazite, taj efekat se ne postiže samo tako što ćete se, kad god možete, a možete uvek, pa videli smo da decu trpaju i u reklamu za klozet, slikati sa decom. Ne, povremeno je potrebno da i sami budete dete. Dobro, možda ne baš da budete, ali da zvučite kao dete. Zato se nemojte ustezati da pokažete dečiju radost zbog neke dobre vesti ili dečiji ponos kad vas neko pohvali. Ne, nije sramota ni ako u tu svrhu pokažete papir (koji nosite u džepu pored srca) na kojem su ispisane vaše dobre ocene. Eh, da ste stvarno dete i da su to stvarno dobre ocene iz škole, neko bi se sigurno mašio za novčanik da vam zakiti đlačku knjižicu, ali ni ovako niste loše prošli.

Četvrta lekcija: Sve i svja, treći deo – Deda

Dede i babe, čak i onima koji ih nisu imali ili ih nisu upamtili, znače tradiciju, korene, ognjišta ako hoćete. Zato je važno da ne zapostavite ni ovaj aspekt svog obraćanja i da povremeno zvučite kao svoj, odnosno svačiji deda. A deda ko deda, obično tvrdi da onog čega sada ima nije bilo ranije. Doduše, dede (prave dede) imaju običaj da se pošteno ograde pa kažu „ja ne pamtim da je nekad bilo ovako (vrućina, hladno, kriminalno ili kako već)“ ali pošto vi niste pravi deda niste ni u obavezi da se ogradite od sopstvenog pamćenja, pa možete komotno samo da kažete kako nikad nije bilo ovako (dobro, napredno, uspešno ili kako već). A da biste zvučali još i dedije od pravog dede ubacite i malo mudrosti kojima ćete sugerisati da vi, kao starina, znate više i bolje od drugih. Nešto tipa: znam da nekome smeta jaka, snažna i bogata Srbija ili: znam da likuju oni koji ne vole Srbiju i slične primisli koje ne treba dokazivati.

Četvrta lekcija: Sve i svja, četvrti deo – Seksualni partner

Produžavajte predigru. Što duže možete. Odlazite srećnu završnicu – obećajte je tek za nekoliko mandata. Ako ne uspe, recite da nije do vas (jer se to vama nikada pre nije desilo) i da je kriva druga strana jer se nije i sama malo potrudila.

7.9.2015.

Slikom u svet

„Poslali smo jednu lepu sliku u svet“, rekao je gradonačelnik Beograda. I to je lepo. Mislim, lepo je što se u Beogradu održala Parada ponosa, bez i onog jednog incidenta od prošle godine, a u kojem su učestvovali brat istog gradonačelnika i brat premijera, i koji još nije dobio sudski epilog.

Ali nije lepo što je to gradonačelnik rekao. Jer, ne pravi se Parada bez incidenata zbog „slanja slike u svet“, nego zbog sveta kojem su svih ostalih dana u godini ugrožena ljudska prava. Uostalom, ona se i organizuje da bi se skrenula pažnja javnosti na probleme koje LGBT osobe imaju svakog dana, a ne zato da bi Beograd jednog dana poslao ovakvu ili onakvu (a bolje ovakvu) sliku u svet.

Sa druge strane, svako misli o tome kakvu sliku šalje. Pa i mi kad se brijemo, šminkamo, biramo garderobu, isprobavamo izraze lica... takođe pripremamo sliku koju ćemo o sebi poslati drugim ljudima, zar ne? Zato ne treba da čudi što i gradonačelnik razmišlja o tome. Naročito ovih dana kad je u toku regionalno nadmetanje u foto-albumima sa izbeglicama (bože mi oprostite, kao da je izbeglički talas svadba, a ne ljudska muka).

Takmičenje je ozvaničeno kada je hrvatski premijer najavio da će se izbeglice u njegovoj zemlji sigurno bolje provesti nego u Srbiji. Čime je bacio rukavicu u lice Srbiji, koja se do tada takmičila samo sa Makedonijom, koja se pendrecima i suzavcima plasirala na začelje tabele i Mađarskom, koja se žilet-žicom diskvalifikovala iz daljeg takmičenja.

Već prvog dana HRT je u udarnim vestima objavio fotografiju koja je, po uzoru na onu iz Srbije, trebalo da obide ceo svet. Doduše, da nije bilo spikera koji je gledaocima saopštio da to novinar nosi dete čitavih pet kilometara, a da je novinarka skinula svoje čarape da bi ih navukla detetu, to bi bila sasvim obična fotografija para sa detetom na pustom drumu, kakvih imate na hiljade po raznim fotostokovima.

No, niti je nenadahnuta fotografija obišla svet, niti je nadahnuće sa izbeglicama potrajalo. Već sledećeg dana je objavljeno da Hrvatska ne može više podneti teret izbeglica i da prelazi na „plan B“, koji je mnogo manje fotogeničan, tako da se Srbija ponovo popela na tabeli.

Doduše, ne po tome što mnogo dobro radi za izbeglice, već po tome što im ne radi mnogo lošeg, ali pobedi se u zube ne gleda. Naročito sad kad nas je krenuo pobjednički niz ko Novaka Đokovića. Prvo smo, makar po rečima direktora kancelarije za KiM, pobjedili nepriznato Kosovo sa 5:0, zatim tri priznate nezavisne države, a danas evo i huligane (nepriznate i nezavisne?). I, za razliku od one „nemam bore da to i dokažem“ reklame – mi imamo sliku da to i dokažemo.

Za to vreme, ljudi koji ne žele da u svet odu slikom, već dušom i telom, trpe i čekaju. Jer je njihova slika, baš kao i slika LGBT osoba, mnogo dobrodošlija nego oni sami.

21.9.2015.

Karlovac, Karlobag, Atina, Budimpešta

Naša vlast se ponaša kao da neće raspisati izbore u republici, nego u – regionu. Na kojima će objaviti proširenje Velike Srbije na jug i sever ili makar samo ujedinjenje nekoliko država pod mandatom našeg premijera. Sva druga objašnjenja su gluplja.

U izborima za regionalnog premijera opanjkavali smo premijera Grčke čim je prvi put izabran na tu funkciju. Pre nego što je iko mogao da vidi kako će taj posao obavljati, odavde mu je stigla osuđujuća presuda koju ni referendum ni ponovni izbor nisu uspjeli da preinače. A kad on, sa takvom podrškom svojih birača, nema šanse, kakve tek šanse može da ima jedan premijer Makedonije kojeg čak i njegovi ruše aferama i protestima?

Premijere Mađarske i Hrvatske pobjedili smo izbeglicama. Prvog smo čak malčice i rehabilitovali, ali samo posredno i samo za potrebe diskvalifikovanja ovog drugog koji se i sam toliko uplatkao da će teško dobiti i glasove svojih birača, a kamoli naših.

Premijera Albanije pobjedili smo dronom (kojeg je on imao, a mi nismo, čime smo ispali mnogo bolji), a premijera Kosova Briselskim sporazumom koji, doduše, imamo i mi i on, ali je naš bolji.

I tako nam je ostala još samo BiH pa da zaokružimo King Size Srbiju. Ali, pošto je Republika Srpska ionako naša (njen predsednik

je uveliko kod nas), a oni iz Federacije su se sami diskvalifikovali incidentom u Srebrenici – na koji smo mi velikodušno (umalo ne napisah velikomučenički) odgovorili kafom i partijom šaha – komotno možemo da proglasimo pobjedu i u tom delu regiona.

No, kako to obično i biva, svaka pobjeda donosi i nezadovoljnike. Ne, ne mislim na poražene premijere koji ni ne znaju da su izgubili naše izbore (sem možda hrvatskog, pa i to samo pod uslovom da čita naše tabloide) nego na sopstvene građane. Ali, pobjednik naše Premijer lige ima objašnjenje i za to. I ima direktan prenos na RTS-u da nam ga saopšti pre nego što će položiti vremensku kapsulu (za kad nam ona tačno treba?) u kamen temeljac Beograda na vodi, a uz prigodnu muziku koja zvuči kao da su se pobratimili Šumadija i Bliski istok.

A objašnjenje glasi: Sve velike uvek kritikuje zatucana većina! Ostalo je nejasno da li je pod „velikim“ podrazumevao Veliku Srbiju ili samo veliki projekat (ili velikog sebe?) a još je nejasnije zašto je većinu koju ima u skupštini i istraživanjima javnog mnjenja nazvao – zatucanom!? Ali je jasno poručio da su sve velike stvari nastale zahvaljujući velikim ljudima koji nisu dozvoljavali veliki pluralizam mišljenja.

Čime je svečano najavio treću A fazu velikog projekta. Što znači da smo posle prve A faze (imaš pravo na glupo mišljenje i imaš mogućnost da to mišljenje izraziš), ušli u drugu A fazu (imaš pravo na drugačije mišljenje, ali nemaš mogućnost da ga izraziš) i polako počeli da raščišćavamo teren za početak treće A faze velikog projekta (nemaš pravo da misliš i tačka). Što ćemo mi nekako još i podneti, ali jadni Grci, Mađari, Hrvati i svi ostali pod našim premijerom.

28.9.2015.

Visoka prizemna politika

Od visoke politike se ne živi. I ne umire. Živi se i umire od niske, prizemne politike. To jest, političari žive, a građani – umiru.

Znam čoveka koji se pretrže radeći za privatnika, pa ipak ne uspeva da prehrani porodicu jer ne dobija zarađenu platu. Znam ženu koja ne može na lečenje metastaza jer joj gazdarica, kod koje i

bolesna radi, ne uplaćuje zdravstveno osiguranje. Znam drugu koja je, poučena televizijskom kampanjom, otišla na preventivni pregled, ali pošto su joj zagadili uzorak, pravo na sledeći besplatn pregled imaće tek za dve godine. Znam mladića kojem su lekari sa VMA prepisali strogo mirovanje, ali mu komisija nije produžila bolovanje, jer „nikome ne produžavaju“ pa mora na posao čak i po cenu života.

I to je samo mali deo radno-zdravstvenog kartona tek nekolicine ljudi koje znam. I sigurna sam da vi znate još mnogo više primera iz raznih oblasti života. Primera koji su posledica nakaradnih zakona ili njihove nakaradne primene ili još nakaradnije neprimene, a ne toga što nismo podesili „mindset“ ni prigrlili „protestantski“ odnos prema poslu niti što ne radimo dovoljno ili dovoljno dobro.

Za to vreme, vlast koju smo zadužili samo da donosi zakone i stara se o njihovoj primeni, intenzivno radi samo na tome da nam svoje prizemne postupke predstavi kao visoku politiku.

Pa je tako kamen-temeljac za privatne zgrade – državnički projekat od prvorazrednog nacionalnog značaja; organizovano partijsko okupljanje – opštenarodna podrška (uz partijsku knjižicu koja je postala legitimni ausvajš za prolazak kroz nelegitimno zabranjene gradske zone); kafedžijska zarada – javni interes koji komunalna policija štiti i silom (pitajte ekipu Istinomera, imaju i video); kurtoazne reči jednih stranih zvaničnika – međunarodne diplome za rad i primereno ponašanje (dok se naše diplome devalviraju), a nediplomatske izjave drugih – objava rata.

Sa druge strane, ozbiljna politička pitanja se srozavaju na nivo dnevnog politikanstva i, umesto da se rešavaju, zataškavaju se glamom.

Pa se tako opšta zloupotreba ovlašćenja „rešava“ lakonski, jednom plahom izjavom premijera da će smanjiti dnevnicke za službena putovanja u inostranstvo sa 65 na 15 evra, kao da je ta odluka u njegovom inokosnom domenu odlučivanja i, još gore – kao da je saglasan sa tim da državni službenici putuju zbog dnevnice, a ne zbog potrebe posla. Istovremeno, mito i korupcija u državnim organima predstavljaju se javnosti kao prizemna politikantska izmišljotina neistomišljenika koja se „dokazuje“ tako što je poligraf, jedan inače banalan i nepouzdan (ako stiskate čmar, na primer) instrument, proglašen za neprevaziđeno

čudo vrhunske tehnologije koje samostalno rešava svaki slučaj – ako „prođete“, nevini ste, ako odbijete, krivi ste.

Za to vreme, tu negde oko nas, daleko i od njihove visoke politike i od njihovih prizemnih interesa, ljudi koje političari vide samo kao biračko telo, pokušavaju da prežive. Bez pompe. Bez glasa.

5.10.2015.

Rad, rad, rad, rad, rad, rad

Ovih dana ponovo slušamo kako vlast udarnički radi na postavljanju i učvršćivanju stubova spoljne politike. Jedni stubovi nam daju podršku što podržavamo izbeglice, drugi nam daju podršku tako što će je uskratiti Kosovu za ulazak u UNESKO, treći nam daju podršku da povećamo penzije i plate, ali premijer to neće pa neće (radije će kupovati oružje i zidati nacionalni stadion, jer – eto!)...

Ali, osim na stubovima spoljne politike, ova vlast radi i na stubovima unutrašnje politike. A oni su, zna se: vlast, opozicija, mediji i nevladin sektor. Zlobnici bi rekli da najviše radi samo na prvom, dakle na sebi, ali to je nepravedno gledanje na stvar jer vlast ne zapostavlja ni ostala tri. Naprotiv.

Dobro, rad na opoziciji je bio značajan i prethodnoj vlasti. Samo što je prethodna vlast radila na tome da prethodna opozicija postane sadašnja vlast, dok ova vlast radi na tome da sadašnja opozicija postane – veće zlo. Što veće to bolje, odnosno – što veće zlo to bolja promocija. Što je i logično – neće valjda vlast da promovise one koji liče na nju pa da je posle optuže za jednonumlje i totalitarizam?! Naravno da će da promovise one koji uopšte ne liče na nju nego pljuju Evropsku uniju, pale strane zastave, kunu se samo u majčicu Rusiju – jer kako inače svet da vidi koliko je ova vlast demokratska i tolerantna prema drugačijim stavovima?

Ni rad na nevladinom sektoru nije ništa novo. Na njemu je radila još prethodna-prethodna vlast koja ga je promovisala kao sektor stranih plaćenika, a domaćih izdajnika koji sa profesorima univerziteta daju deci da piju drogu. Doduše, ni same nevladine organizacije nisu u

međuvremenu imale bogzna kakvu promociju. Da su i partizani, kao preteča nevladinih organizacija, smišljali saopštenja kao ove danas, verovatno bi pred bunkerima deklamovali: „pozivaju se građani/ke da se odlučno suprotstave uspostavljanju nedemokratskog režima i nasilju kojim se gaze ljudska prava, naročito manjinskih zajednica...“, umesto politički nekorektnog, ali efektnog „smrt fašizmu – sloboda narodu!“.

Rad na medijima takođe nije novi posao kojeg se tek ova vlast poduhvatila, ali jeste nova količina tog posla. Evo, sada će vlast uraditi i sistematizaciju medija i medijskih poslenika. Pa ako vam doturaju informacije koje idu u prilog vlasti – vi ste medij, a ako vam doturaju informacije koje ne idu u prilog vlasti – vi niste ni medij ni novinar, niti imate zakonsko pravo da štitite svoj izvor informacija. Što je ministar informisanja lepo i tviteraški objasnio ilustracijom da, kao što vas aparat za pritisak ne čini kardiologom, tako vas ni medij ne čini novinarom. (Ako ne verujete ministru, setite se kako su se proveli Asanž i Snouden.)

Nastavak rada na medijima bi mogla da bude uredba kojom se svi mediji obavezuju da, osim vremenske prognoze, vodostaja, temperature i svega što premijer izjavi u toku dana, ubuduće obavezno moraju izveštavati i o tome da li je, ako je uopšte, kako, koliko i gde premijer spavao (u inostranstvu, na podu, tri sata, sa kaputom umesto jastuka...). Izveštaj o tome koliki mu je bilirubin, pritisak i da li ga nešto žiga ili ga samo more teške misli – nije obavezan, osim kad, na primer, premijer na nekom javnom skupu ponovo izjavi da mu se iz nekog posebnog razloga jako žuri, ali to ne želi da podeli sa višemilionskim auditorijumom.

Sad kad vidite koliko vlast radi na ostalim stubovima unutrašnje politike, shvatite da ipak najmanje radi na sebi. Doduše, tu je ostalo i najmanje posla. Još samo po neka rehabilitacija i još samo po neki prenos posmrtnih ostataka i – gotov posao.

2.11.2015.

Mediji ruše vladu

Ne, ovo nije naslov iz nekog tabloida, jer da jeste počinjao bi nekom od uobičajenih tabloidnih kvalifikacija kao što su: Skandal, Zavera, Nečuveno, Pogledajte, Nikada ne biste pogodili ko... Ne, naslov je maltene citat ministra policije koji je, gostujući u udarnom Dnevniku državne televizije, izjavio da su afere koje se pokreću u medijima direktan udar na premijera, a samim tim i na vlast. A zatim je prozvao imenom i prezimenom medije koji u tome učestvuju, a to su: dnevni list Danas, kablovska televizija N1 i tabloid Kurir.

Da li ministar policije razume svoju funkciju? Državnu, ne partijsku. Da li, dakle, razume da kada on, ministar policije, javno optuži konkretne medije za državni udar, to ima težinu? Ili bi bar moralo da je ima. U uređenim, pa i manje uređenim društvima. Ali ne i kod nas.

Jer kod nas možete reći šta hoćete, možete uraditi šta hoćete, a da ne snosite posledice. Ukoliko vlast ne odluči drugačije pa vas kazni zbog nekog „tvita“ ili „posta“. Kao da su „tvitovanje“ i „postovanje“ nekakve funkcije koje imaju javni značaj. I plaćaju se od javnog novca. I imaju društvene posledice.

U Rumuniji je premijer upravo podneo ostavku, a samim tim objavio i pad vlade, zbog požara u diskoteci koji je odneo desetine života. Ranije su to učinili i premijer Letonije zbog srušenog krova jednog supermarketa i premijer Južne Koreje zbog potonulog trajekta.

Kod nas, čak i pored izjave generala da je naređenje za poletanje dobio direktno od ministra vojnog, niko nije makar podneo ostavku zbog pada helikoptera u kojem je izginulo sedam osoba.

Ministarka Slovenije je podnela ostavku zbog plagiranja. Nemačka ministarka obrazovanja takođe, kao i njena koleginica, ministarka odbrane. Predsednik Mađarske takođe. Premijer Moldavije je podneo ostavku zbog sporne diplome, a premijer Rumunije se odrekao doktorata zbog optužbi da ga je plagirao.

Zaboga, ostavku je podneo čak i jedan papa (onaj prošli). A kod nas niko. Jer, kod nas ne padaju ministri i vlade, kod nas padaju sajtovi koji objavljuju plagijate i afere.

Za utehu nam ostaje samo pomisao da bi naslov ovog teksta mogao da zaista postane vest.

Dan posle petka 13.

Tog dana se desilo da se na televizijama pročita jedna vest o pokrajinskom premijeru (da je uputio saučešće), a da, prvi put u novijoj istoriji, ta vest ne bude praćena saopštenjem u kojem se vladajuća stranka pita zašto nije bio na poslu, zašto ne prizna da je krao od dece i zašto ne podnese ostavku.

Tog dana niko nije pretio poligrafom, koji se već toliko odomaćio u javnosti da ga, ako dobro razumem reklamu „Priznajem, Prizma“, sad možemo nabaviti i za kućnu upotrebu (valjda da „na naučnoj bazi“ detektujemo da li je dete uradilo domaći, ima li neverstva u braku i ko je smazao teglu pekmeza iz špazja?!).

Nije bilo ni specijalnih emisija o rušenju premijera, pa, začudo, čak ni pokušaja da se aktuelni događaj nekako pripíše toj nameri. Izostao je i defile prepoznatljivih lica ovlašćenih za raskrinkavanje takvih namera.

Tog dana premijer nije pred kamerama poimence prozivao medije i ljude koji ga ne obožavaju niti je navodio zemlje, organizacije i ambasadore koji to neobožavanje finansiraju. Nije pričao ni o stalnim napadima na sebe (ako te napade niste primetili, to je verovatno zato što – pa, zato što pratite medije, jer tamo napada nema), a nije pretio ni da će podneti ostavku samo zato što „njegov narod“ ne obožava reforme (zamislite da akušer preti ostavkom jer žene ne obožavaju porođaj?!).

Tog dana premijer nije pominjao ni da mu neko priželjkuje kraj i odbrojava dane (ako je iko pominjao „skončavanje“ i žurbu za koju ne želi da navodi razloge, to je bio sam premijer, ali pošto se to izgleda nije primilo u „njegovom narodu“, sad se pripisuje drugima).

Tog dana nije bilo vanredne konferencije za medije (mada bi ona, za razliku od većine ostalih, imala razlog), niti je bilo vanrednog obraćanja naciji (mada je, za promenu, ovog puta trebalo). Doduše, nije bilo ni vanrednih najava ratovanja (kojih ni ranije nije trebalo da bude, ali, tako je to kad predsednika države i predsednika crkve zavrbe vanredna umiranja).

Tog dana nije bilo priče o tome da treba rehabilitovati atentatore i naciste, jer makar tog dana nije bilo dileme da li takve stvari treba

osuđivati. No, već nekog od narednih se možemo vratiti na stara opravdanja – da je atentat ispravan čin ako je na „neomiljene vladare“ i da je nacizam dobar kad je u cilju očuvanja „narodne supstance“ (kao da nam film Alien nije pokazao kakav je „narod“ kojem je najvažnije produženje vrste i kao da nas u prethodnom pasusu nisu pozivali da ginemo i trošimo istu tu supstancu).

Tog dana saznali smo da je naša tragedija (i) u tome što treba da se desi tragedija u Parizu, pa da ovde makar na jedan dan umukne prenemaganje, pumpanje, prozivanje...

16.11.2015.

Kasting, rejting i ostala čudesa

Državni udar je bio veoma uspešan. Podigao je gledanost, čitavnost, napetost. I, kao i svaki film koji puni blagajne, sigurno će imati i nastavak, verovatno čak i više njih. Državni udar treći deo, Državni udar četvrti deo, Državni udar osmi deo... (Mada je, gledajući ovaj deo, prigodniji i tačniji naslov bio: Alien protiv predatora, ali su producenti ispravno zaključili da bi to imalo slabiju prođu kod publike, pa su, umesto naslova koji sugerise borbu nekih čudovišta oko plena, poradili na naslovu koji sugerise iskonsku borbu dobra i zla.)

A što pa i da ne bude nastavaka kad se priča tako dobro pokazala? Pa ako Brus Vilis može da „umire muški“ više od dve decenije, a Stalone da boksuje u mnogo više nastavaka čak i u poznim godinama, što ne bi i naši glumci mogli da ostvaruju svoje role više puta? Pa njihove uloge bar ne zahtevaju nikakvu fizičku spremnost. Čak ni mentalnu, kao što smo lepo mogli da vidimo.

A i logično je da se vlast, koja glumce, šminkere, reditelje... javno proglašava za svoju opoziciju, protiv njih bori – njihovim sredstvima. Evo, predsednica parlamenta je, odlučivši da se u Iranu obuče, pa, kao što se obukla, već osvojila nagradu za najbolji kostim, dok se ministar policije baš pokazao u nominaciji za najbolju scenografiju – njegovu maskirnu naoružanu pozadinu na konferenciji za medije mogao bi da pobedi samo ministar vojni kada bi kao statiste izveo tenkove

(helikopter bi već bio incident – ako se razumemo).

Jedino će nastati mala konfuzija kad su u pitanju sporedne uloge. Ne, ne mislim na vlast, tu se zna ko je glavni, a ko sporedni, mislim na tzv. opoziciju – tu su stvari nejasne jer se nekome, ko inače ne igra nikakvu pa ni sporednu ulogu u političkom životu, začas, na osnovu samo jednog intervjua, pa čak i tvita, odmah dodeli glavna uloga u rušenju vlasti.

Drugi problem u kategoriji za najbolju sporednu ulogu stvara i to što mnogi glumci uskaču u mnoge uloge. Pri tom ne mislim ne neke ministre za sve i svašta i druge za ništa, nego na ministre za nešto. Na ministra policije, na primer, koji uskače u ulogu tužioca i obećava da će se „naći“ pravni osnov za povlačenje krivične prijave protiv vlasnika Kurira.

Šta ga kvalifikuje za ulogu tužioca? Pa, funkcija svakako ne, kao ni zvanje (ne, ne mislim na sporni doktorat, nego na njegovo sopstveno priznanje da nije ni pravnik). Za ulogu tužioca kvalifikujemo ga mi – publika! Zato što kritikujemo. Pa sad ministar policije, kako nam se sam poverio, ne samo da mora da radi ono što po zakonu ne bi smeo, nego neće da radi ni po službenoj dužnosti. Evo neće ni na snajper da reaguje, samo da mi, nezahvalnici jedni, ne bi opet pričali o političkom pritisku.

Ako ste očekivali da će se u tom trenutku na sceni pojaviti Pomet (uloga koju premijer često igra pa nam začas razjasni ko je ko i šta je zaplet – državnog udara nije bilo, urednik Informera ja častan, predstavnica OEBS-a laže...) i objasniti zašto ministar policije sad najednom povlači gromoglasnu krivičnu prijavu (na primer: pritisak iz EU, ucena vlasnika Kurira, zadovoljavajući dogovor sa njim ili bilo šta drugo) – prevarili ste se. Možda toga bude u scenariju za sledeći nastavak, a možda i ne bude. Bolje da ne znate unapred i da ne znate suviše, jer to može da ubije – napetost, naravno.

7.12.2015.

Neradnici, seljačine i nepoštena inteligencija

Bogami smo daleko dogurali u tranziciji iz jednog sistema u drugi. Onaj sistem je za svoje uzdanice proglasio radnike, seljake i poštenu inteligenciju. Ovaj – neradnike, seljačine i nepoštenu inteligenciju. A imamo i novitet: poštenu neinteligenciju. To su oni čije navodno poštenje kompenzuje svaku vašu primedbu na njihove postupke. Jeste da ne znaju bogzna šta, jeste da im doprinos nije bogzna kakav, ali im u poštenje ne dirajte. Ne da su dobri nego su prepodobni.

I tako smo na jednoj strani dobili prepodobne, a na drugoj – nepodobne. A nepodobni su svi koji pomisle, pa još i kažu da oni prvi nisu baš prepodobni. I da niti su „najbolji mogući“ niti rade „najbolje ikada“. (Pa, zaboga, to o sebi ni Novak Đoković ne govori, a komotno bi mogao.)

A kad sebe tako neopravdano postavite na pijedestal, naravno da vam teško pada ako vas neko svrgne sa njega. Evo, svrgavanje ministra vojnog, makar stiglo i sa najvišeg mesta, uzбудilo je sve koji bi od tog svrgavanja mogli pretrpeti neku štetu. Pa su se jedni obrušili na novinarku (namerno klekla da bi isprovocirala ministra), drugi na one koji su svrgavanje podržali (jer time podržavaju „žute“), a treći na sve ostale. Čak je zatražena i ostavka opozicionog poslanika zbog „najbrutalnije uvrede“ (jer uvek mora taj superlativ) zato što je lajkovao nekakav tvit, a onda, umesto izvinjenja, uvređenoj osobi uputio – blok na tviteru.

Još originalnija je bila voditeljka koja je izjednačila ministra vojnog i – Donalda Trampa. Jeste ovo poređenje ispalo malo tra(m) pavo jer implicira da je i ministar vojni isto bogatun (da li je?) i prostak (jeste!), ali je bilo u dobroj nameri. Da gledaocima sugeriše kako „Americi“ ne smeta prostakluk u svome dvorištu, a smeta joj u našem pa sada podržava (parama pre svega) sve one (novinare pre svih) koji ne obožavaju ovu vlast (premijera iznad svega).

Šteta. A bio je ovo pravi trenutak da svi zaista s punim pravom kažu: svaka čast Vučiću.

14.12.2015.

Smrđibuba i 40 hajduka

Sudeći po kineskom kalendaru, sledi nam godina Majmuna. Sudeći po situaciji na terenu, sledi nam godina smrdibube. Još jedna.

Stručnjaci kažu da je uobičajena pojava da svake sezone nekog insekta bude mnogo više nego što je normalno. Pa jedne godine imamo najezdu bubamara, druge skakavaca, nekad se muve toliko namnože da su gore od komaraca, a ova godina je, eto, obeležena invazijom smrdibuba. Ima ih i sada kad je kalendarski već počela zima.

Smrdibube, iz nekog razloga poznate i kao smrdljivi martin, spadaju u štetočine. Štetu nanose tako što se hrane i tako što se brane.

Kada se hrane, isisaju ono najsočnije, pa iza njih ostaje samo usahlo i trulo. Kad se brane, štrcaju toksičan smrad koji se dugo pamti i teško uklanja. A brane se čak i kad ih niko ne napada. Ma čak i kad uopšte ne želite ni da im se približite, tim pre što unapred znate da će vas usmrđeti. Dovoljno je samo da se nađete u njihovoj blizini, da, na primer, spokojno idete svojim putem i gledate svoja posla, a da se smrdibubi pričinu da idete njenim putem i gledate njena posla, pa da vas svejedno uštrca svojim smradom. Valjda preventivno. Ili jednostavno zato što joj je to u prirodi. Ili samo zato što joj se može.

I ne pomaže vam ni da se klonite prirode (ne smrdibubine, nego one prirode napolju) – smrdibube nadiru i u stanove. I, mada narodno verovanje kaže da ih ne treba izbacivati iz kuće jer ćete tako izbaciti i novac (jer bubamare donose goste, a smrdibube – pare) sasvim je moguće da je situacija drugačija – da smrdibuba vama donosi smrad, a nekom drugom pare.

Sa druge strane, ako je i izbacite, ne znači da se neće vraćati. Smrdibube su uporne ko stenice (što je valjda i logično pošto jesu iz familije stenica), svuda se zavlače i nikad ne znate gde ćete ih zateći. Zaskočiće vas sa novina, televizora, kompjutera... Nema gde neće da se pojavi i nema šta neće da usmrđi. A materija koju štrcaju i nije tako bezazlena: neki ljudi dobiju alergiju (što je dobro jer znači da organizam razvija odbrambenu reakciju), ali u velikoj količini zna i da otruje.

No, ma koliko da je smrad teško ukloniti (u reklami za skidanje fleka bi rekli da je „uporan“ mada ne znam zašto onda ne i „bandoglav“

ili „nedokazan“?!) i bez obzira na to što ga mozak dobro upamti pa vam se još dugo pričinjava da ga osećate, nije sve baš tako strašno kao što izgleda. Pa čak i ako vam se neka smrdibuba zaleti u usta (a znaju to da urade jer ne pikiraju samo svetlo nego i zvuk, naročito reći). Jeste da to nije gastronomsko iskustvo koje biste voleli da ponovite, ali gledajte to sa vedrije strane. One sa koje će izaći to što ste progutali.

21.12.2015.

Pršti, pršti

Za medije je slavlje počelo još pre mesec dana kada je premijer svečano obećao da ministar vojni – posle neprimerenog obraćanja novinarki – više neće biti ministar. Ali je slavljenički duh ubrzo počeo da jenjava pošto se ispunjenje odužilo i čak prestalo da daje znake života. Ne bi li ga oživeli, novinari su izašli na ulice svih većih gradova, stavljali poruke na okićenu jelku ispred vlade no – televizije nekako nisu uspele to da ovekoveče. Ali su zato doprinos slavljenju dale time što su objavile da istraživanja – za koja se ranije tvrdilo da ne obuhvataju mlađe i obrazovanije građane – iznenada pokazuju da je baš u tom delu populacije porasla podrška vladajućoj partiji.

Pa ipak, presudni doprinos prazničnoj atmosferi dao je, kako je i red, premijer kada je izdao svečano naređenje gradonačelniku Beograda da se pod hitno okiti Kneza Miloša. Jer, kako je rekao, kad je lepo, ljudi više troše pa onda raste BDP. Naravno, uspeh bi bio i veći kad bi u toj ulici postojale prodavnice, no, vozači će valjda moći da svoj naglo podstaknut nagon zadovolje i on line kupovinom, dok čekaju na semaforima.

Posle grdnje koju je dobio od premijera, i gradonačelnik se uključio u pravljenje atmosfere i svečano najavio turiste koji će u buljucima da nagru sa svih strana, a naročito iz Bugarske. Za istinitost tvrdnje da dolazi čak stotinak hiljada Bugara koji će trošiti po 300 evra dnevno, gradonačelnik nije ponudio ni poligraf ni grafologa, ali su neki mediji potvrdili da je zaista povećan broj rezervacija iz Bugarske. Doduše – u Nišu. Jer im je najbliži i jer nije zabranjeno pušenje po kafanama. Ili samo nemaju tih 300 evra dnevno pa neće da se obrukaju pred našim gradonačelnikom.

A onda su se pripreme toliko zahuktale da sad sve pršti.

U samo dva dana odgledali smo i svečano otvaranje puta (do Pupinovog mosta) i svečano zatvaranje osamdeset ljudi. Da se gledaoci ne bi zabunili ko je ko na ova dva „eventa“, na prvom su lica političara nasmejana, a na drugom su lica uhapšenih zamagljena (što su tabloidi odmah ispravili i objavili fotografije i imena). Zatim smo videli i lice ministra policije (nezamagljeno) dok je svečano obećavao još hapšenja. Koja verovatno neće biti ovako đuture, našte srca, na prepad i sa liscama jer će policija, kad završi najavljenju obuku kod Stivena Sigala, verovatno ubaciti još neke filmske trikove u hapšenja. Jer, ako je osumnjičene za finansijske prestupe hapsila ovako dramatično, valjda hapšenje onih koji bi mogli i da pruže otpor zahteva nešto spektakularnije. Na primer suzavac, eksplozije, proletanje policijskim kolima kroz zid ili već nešto iz bogatog repertoara akcionih junaka.

No, srećom su bar zatvorske vlasti dobro odradile svoj posao – zatvorenici su već okitili jelke. U potpunosti će imati doček kakav i dolikuje ovoj novoj godini.

28.12.2015.

2013.

Čudni su putevi reklamini

Jedna od retkih istina koje su nam političari saopštili o ratovima devedesetih je – da smo izgubili medijski rat. Cinici bi rekli i da je on jedini koji smo izgubili, a da ga stvarno nismo ni vodili. U međuvremenu smo se opametili. Više ne vodimo ratove, mada volimo da s vremena na vreme udaramo u ratne talambase, dok smo, sa druge strane, postali tata-mate za vođenje medijskih ratova.

Ako nam je najnoviji izveštaj Saveta za borbu protiv korupcije u nečemu otvorio oči to je – da vlast vrlo dobro razume značaj promocije. Ali ne i načine na koje se to radi. Naročito ne načine na koje se to radi zakonski i zanatski. Doduše, kad vidite koga sve državni organi, javna i državna preduzeća angažuju za „usluge oglašavanja i marketinga“ (radionice za izradu nakita, firme registrovane za posluživanje pića ili preradu nafte ili autoprevoz...) ne čudi što ne znaju ni zakon ni zanat.

Da se razumemo, državu – svaku, a našu naročito – treba promovisati i inostranoj i domaćoj javnosti. I to ne jednokratno nego permanentno. Uostalom, Koka-kola je najbolji primer da se sa reklamom ne prestaje čak ni kada si svetski poznat, popularan i tražen. Ali, nasuprot državi, Koka-kola na reklamira sedišta svoje kompanije niti svoje punionice – ne, ona reklamira samo svoje proizvode. Zato nikada u reklamama za Sprajt, Fantu ili Koka-kolu nećemo saznati ko ih proizvodi i gde se pune. Jer nam to nije bitno. Jer nas to ne zanima. Jer nas to ne osvežava.

A kako to radi naša država, njeni organi i njena preduzeća? Pa, sasvim obrnuto. Njima je najvažnije da saznamo gde je i ko je direktor, a ne šta su proizvodi koje nam nudi. Jer proizvoda gotovo ni nema, osim u obećanjima. Koja je sasvim legitimno reklamirati – ali samo u izbornim kampanjama. Kad izbori prođu, reklamiraju se proizvodi. Ako ih ima.

Ako ih nema, onda je logično da država reklamira sebe, svog „proizvođača“. I to ne po pravilima struke nego – na silu. Otud u ugovorima državnih firmi sa medijima stavka kojom se mediji obavezuju da izveštavaju afirmativno, bez iznošenja svojih stavova i mišljenja i da ne objavljuju negativne informacije jer će se u suprotnom raskinuti ugovor sa njima. Dobro, PR, odnosno građenje odnosa sa javnošću je normalan, čak neophodan deo svakog poslovanja, ali to ne mora biti samo plaćena aktivnost (možete da kreirate događaj ili sadržaj koji će biti dovoljno atraktivan medijima da ga objave), a svakako ne sme biti ucenjivačka.

A i kad je nešto plaćeno, to mora da ima svoje opravdanje. Tržišno, naravno, ne partijsko opravdanje. Ali, pošto je teško naći tržišni razlog da se promovise neko ko nema konkurenciju i kojeg morate da koristite bez obzira šta mislite o njemu, kao što su Aerodrom Nikola Tesla i Kontrola leta (jer vi birate destinaciju putovanja, a ne na šta ćete sleteti i ko će kontrolisati nebo tokom leta, zar ne?), onda sami smislite razlog zbog kojeg i oni naručuju promotivne spotove, promovisu Dane berbe grožđa ili pozorišni festival u Smederevu (u koje ćete sleteti jedino padobranom, ako ga imate).

No, valjda po onoj narodnoj: kad ide june nek ide i uže, ne reklamiraju se samo oni koji nemaju konkurenciju na tržištu, nego i oni koji, em nemaju konkurenciju, em su i gubitaši (kao što je EPS, na primer). Kao da je u zemlji u kojoj ni kablovskog operatera ne možete da birate, nego prihvatate onog ko je tu provukao kabl, odjednom postalo jako važno da se preporučite potrošačima – kao da bi oni mogli da izvoljevaju, pa da uzmu nekog drugog operatera strujom.

Ili, daleko bilo – drugog operatera vlasti?

16.1.2016.

Sekirom po glavi u zelenoj travi

Ćirilica je, kao i svako drugo pismo, samo prevozno sredstvo za naše misli. Pa ipak, umesto da brinemo o tome šta mislimo, mi brinemo samo – kojim pismom je to napisano. Jer je forma postala merilo suštine. Kako u politici tako i u svim ostalim oblastima.

A kad je već tako, onda je sasvim logično i da se ispravnost mišljenja proverava pismom, a ne pameću. Ono što je napisano ćirilicom, to je patriotizam i istinska – šta istinska, jedina ispravna – briga za državu i naciju.

Dok je tužna istina:

Da na zidovima piše Убий, a ne Ubij;

Da se spiskovi „neprijatelja srpskog naroda“ sastavljaju na ćirilici, a da saslušavanje svedoka na suđenju sastavljačima traje toliko dugo da su neki od svedoka već otišli da tamo gore svedoče na višem sudu;

Da se ćirilicom štampaju zlobne i zlokobne insinucije da donacije sa Zapada predstavljaju honorar za neprijateljsku delatnost (osim, naravno, kad se daju vlastima);

Da je ćirilčan i onaj, sada ponovo aktuelan, predlog zakona o državnom registru stranih agenata u Srbiji (koji, naravno, ne predviđa da se stranim agentima proglaše i oni koje plaća Rusija – valjda zato što je i Rusija ćirilična).

Ispada da ćirilicu najglasnije brane oni – koji na njoj napadaju. Jer veruju da će svaka glupost, samo ako je napisana ćirilicom, automatski postati i narodna mudrost, a svaka gadost – zakonita stvar.

No, prava odbrana srpskog jezika i pisma nije da se oni očiste od latinice i anglizama već da se očiste od – poganog jezika. Pa čak i onog „benignog“ kojeg često nismo ni svesni. Kao, na primer, naše, uvek tako surovo nonšalantno izrečene „poslovice“ – da se prvi mačići u vodu bacaju. Za boga miloga, ne, mačići se ne bacaju u vodu! Ni prvi ni poslednji ni ikoji! Ni poslovično ni stvarno.

Ili našeg – da su nekog prebili kao psa. Ne, psi se ne prebijaju. Niko se ne prebija. Pa ni vo u kupusu. Tačka.

Ili, a možda i najjezivije – naše pesmice „Pusti puže rogove“? To dečija pesmica? „Ako nećeš pustiti, ja ću tebe ubiti“!? Jer je šta? Normalno kazniti smrću onog ko te ne poslušaju (pa čak i kad nema uši)?! Pa još, ni manje ni više nego – „sekirom po glavi“! A sve zajedno ipak tako poetično – „u zelenoj travi“?! I to je ono što bez razmišljanja, a još gore – bez zgražavanja prenosimo mlađim naraštajima?! Pa to je u toliko nivoa pogrešno na svakom jeziku i na svakom pismu.

Naravno da sličnih „dečijih“ strahota ima i u drugim jezicima, samo o pauku ili već nekom drugom jadnom biću, ali to ne opravdava naše. Niti otklanja potrebu da čišćenje jezika počne od gluposti, grubosti i gadosti. Posebno da to počnu oni koji imaju najveći uticaj na druge. Valjaće nam, sad pred izbore naročito. Da ne bude posle: pa to je samo pesmica, samo nacionalni zanos, samo marketinška kampanja... Jer reči, izgovorene na bilo kom jeziku i napisane bilo kojim pismom, jesu prevozno sredstvo za naše misli. Ali i pogonsko gorivo za tuđa dela. Kao i nedela.

25.1.2016.

Izbori za kamičak u cipeli

Znate ono kako se nekako odmah oraspoložite kad vam neko kaže da baš dobro izgledate tog dana ili vam se samo jako obraduje kad vas vidi? E, pa, znaju to i muzičari – zato publici kažu kako se posebno raduju koncertu u baš tom gradu, pa pozdrave publiku na početku i na kraju koncerta: hvala, Beograde, bili ste divni... A znaju bogami i političari.

Ova vlast – nimalo slučajno jer su mnogi ljudi isti – koristi taktiku iz Miloševićeve ere. Pričaju nam kako smo divni, maltene besprekorni („nebeski narod“) i kako su oni na vlasti samo zato da bismo mi najzad dobili tretman koji smo svojom divnoćom (i svojim budućim glasanjem, naravno) zaslužili. I da će oni dati sve od sebe da i mi jednog dana imamo sve ono što nam po pravdi pripada.

Ali...

U Miloševićevo doba to „ali“ je bila svetska zavera; u ovo doba to je zavera manjih dimenzija, ali ništa manje zlonamerna i opasna. Zavera stranih zvaničnika, tajkuna, lobija, plaćenika, pa čak i zviždača i tviteraša... samo da bi sprečili dobre ljude na vlasti da izvrše reforme.

No, pošto ova zavera nikako da pokaže neke vidljive rezultate (uspeva samo da iznervira premijera, a to, priznaćete, i nije neko opravdanje za neuspeh vlasti), vlast je bila prinuđena da raspiše izbore za prave ometače i kočničare.

Ako sve bude išlo po planu, u skupštinu će ući oni koji su protiv reformi i Evropske unije, pa će vlast najzad moći da se pred domaćom i stranom javnosti podiči kako zaista ima one koji je opstruiraju i zbog kojih eto ne može da ispuni data obećanja.

A dok se to ne desi, vlast će morati da se zadovolji ovim što za sada ima na lageru. Nije to baš nešto impresivno, ni po učinku (zviždanje) ni po brojnosti (mnogo su brojniji spontano okupljeni pružaoci podrške), ali će valjda poslužiti za pred izbore. Biće to makar nekakav, doduše bedan povod da vlast nastavi da se vajka kako su joj protivnici brojniji i glasniji od nje. Mada, kad bi, slično poligrafu, postojao i neki „kukumer“ javnog govora – on bi nepobitno utvrdio da mnogo više vlast kuka koliko joj teško pada da vlada nego što građani kukaju koliko im teško pada vladavina te vlasti.

Sa druge strane, kako da se vlast bori za vlast ako ne kuka? Pa neće valjda da se za izbore osloni samo na svakodnevna svečana otvaranja? Jer, šta ako se birači toliko uljuljkaju u uspeh pa ne izađu na izbore (što smo već vidali)? Osim toga, poznato je da se ovdašnji glasači lakše odlučuju protiv koga su nego za koga su, pa će vlast dati sve od sebe da imamo protiv koga da glasamo. (Kao da već četiri godine ne daje sve od sebe da imamo protiv koga da glasamo.)

1.2.2016.

Pljuneš pa zalepiš

Biti za vlast je kvalifikacija, ne biti za vlast je – diskvalifikacija. Ako si javno za vlast to ti se automatski računa kao da si kvalifikovan za sve i svašta – da analiziraš, osuđuješ, rukovodiš... I ne samo da ti ne treba ni diploma ni radna biografija nego će i podaci o tvom formalnom obrazovanju biti proglašeni državnom tajnom, naročito ako upravljaš državnom imovinom.

Sa druge strane, šta god da si po zanimanju i koliko god da si dobar u svom poslu, ako nisi javno za vlast, ti ćeš biti diskvalifikovan ili kao čovek ili kao profesionalac ili – kao oba. Prilježni diskvalifikatori će ti već nešto naći u biografiji, u porodici, u ljubavi, u krvi... Ili u mokraći, ako ništa drugo. Ali, najsigurnije mesto za nalaženje neoprostivih mana je – politička pripadnost, stvarna ili ona koju ti pripišu.

I ove sezone, kao i nekoliko prethodnih, najkomercijalnija, samim tim i najisplativija etiketa, „brend“ takoreći, jeste – žuta. Naročito popularna za novinare i novinarkе. Žuti direktor, žuta novinarka, žuti medij... etikete su koje se začas prilepe svakome ko se nije iskazao u obožavanju vlasti. Osim žute, popularne su i etikete: drugosrbijanac (reč već zaboravljena i od svojih promotera), zatim: strani plaćenik (takođe zaboravljena još od devedesetih, rehabilitovana tek nedavno) i autošovinista (najmlađa po stažu, ali brzo ušla u modu). Ove četiri etikete se najviše nose, mada ljude možete pljunuti i nekim od onih starinskih, poput: narkomanka ili one druge: F dijagnoza, ali to i nije neka teška diskvalifikacija u državi u kojoj smo skoro svi na bensedinima (osim premijera koji kao da je na steroidima) i gde smo svi zreli za F odeljenje.

Osim što je lepljenje etiketa dobra vežba za predizborno lepljenje plakata, ono je izgleda i zarazno. Evo, sada se prominentnim lepiocima etiketa pridružuju i zabrinuti građani koji mole Politiku da ne objavljuje Petričićeve karikature, jer one ne podržavaju vlast pa time vređaju građane. Stoga osoba, koja „spontano“ uspeva da poimence i doslovce pobroji sve nevladine organizacije koje su više puta pominjane u tekstovima nagrađenim za borbenu gotovost – zahteva da Politika objavi koliki honorar plaća Petričiću za njegove

sramne karikature, kao i koliko ga plaćaju navedene NVO i njihovi donatori da bi blatio vlast.

Da stvar bude još bolja, ova lepa vest da se briga (čuj mene: borba) za nedodirljivost ove vlasti „spustila u narod“, stiže baš za Dan zaljubljenih, koji se kod nas proslavlja i kao Sveti Trifun, a koji je zaštitnik vinogradara i vina (u koje premijer voli da se razume) čime se dvostruko ispunjava narodno verovanje da ko tog dana nije iskazao zaljubljenost u imaoce vlasti – ima da ga bije maler cele godine. Možda ne baš maler nego neko jači i možda ne baš cele godine nego pred izbore, ali narodno verovanje je narodno verovanje. I ne treba ga ignorisati.

15.2.2016.

Tri poljupca hoću ja

U razvijenim demokratijama, i građani i političari znaju da se vlast uzima na revers – dobiješ je na korišćenje pa, ako je ne koristiš kako treba i ako nemaš dobre rezultate, ti moraš da je vratiš. Kod nas se vlast uzima kao da je bespovratna, a jedini rezultat koji se računa je – izborni rezultat.

A da bi izborni rezultati uvek bili dobri, potrebno je mnogo marketinga. Od vrata do vrata, od otvaranja (fabrike, ne vrata) do otvaranja, od gostovanja u svakom domu posredstvom mnogobrojnih TV objava do gostovanja u zatvorenom domu penzionera koji će biti posebno otvoren za tu svečanu priliku.

I potrebno je mnogo objašnjavanja – ponekad i sasvim kontradiktornih. Da ljudima, sa jedne strane, objasnite kako sve zavisi samo od njih i kako moraju da se odriču, da menjaju „mentalitet“ i uzimaju svoj život u svoje ruke... Ali, sa druge strane, i da istovremeno sve prepuste vama jer ćete im samo vi sve srediti i sve obezbediti, od posla i plate do čistog toaleta. Čime ste, što bi rekli eksperti, sebi stvorili čistu „win-win“ situaciju. Jer, ako im i ne obezbedite sve kako ste obećali, vi ih podsetite da ste im lepo rekli da moraju sami da uzmu svoje živote u svoje ruke, a ne da čekaju da im sve padne sa neba, odnosno sa vaše trpeze.

Međutim, marketing ima, osim mnogobrojnih prednosti i svoja ograničenja. Jedno od njih je i da nijedno pravilo ne garantuje uspeh. Jeste da ljudi više stavljaju u korpu ako su u kupovinu pošli gladni, i jeste da se češće odlučuju za proizvode koji su na polici u visini njihovih očiju (ili dečijih, ispred kase), ali sve to ne važi ako su pošli polupraznog novčanika ili ako su proizvod koji je izložen već probali pa im se nije dopao.

Drugo je – da kvantitet ne može da nadoknadi kvalitet, a tek svakako ne može da preraste u kvalitet. Možete neku iritantnu reklamu emitovati besomučno po svim televizijama i u svim terminima – ona svejedno neće podstaći potrošače da probaju ono što im se tom reklamom nudi, a svakako im neće postati omiljena reklama.

A dodatni problem nastaje kad se baš nameračite da ta ista reklama, pravljena za jednu ciljnu grupu, bude apsolutno omiljena sasvim drugoj ciljnoj grupi i to onoj koja za taj proizvod baš nikako ne mari (jer, kao što znamo – neko voli popa, neko popadiju). I tu ne pomažu nikakve stvarne ili nameštene analize sa temom „zašto intelektualci ne vole premijera?“ – jer je odgovor sadržan u pogrešno postavljenom pitanju. Zašto bi, naime, intelektualci uopšte voleli bilo kog premijera? Pojam intelektualac, kao i onaj raniji: poštena inteligencija, nije izveden iz reči koja označava emociju već iz reči koja označava intelekt. Dakle, ne postaješ intelektualac zato što si se iskazao emotivno, već zato što si se iskazao intelektualno. U suprotnom bi im društvena titula bila „visoki emotivac“, a ne – visoki intelektualac.

Ali, ako mislite da je strašno što se vlast ovoliko koristi marketingom, pomislite koliko bi moglo biti strašno ako prestane da koristi marketing. Odnosno, ako prestane da koristi – samo marketing. Eno vam primer komunalne policije, a uskoro i prinudnih upravnika stambenih zgrada. Ako tako nastave, mogli bi da nam uvedu i prinudne upravnike porodica, a onda ćete da pevate drugu pesmu.

22.2.2016.

Radikali za poneti i ostale logičnosti

Izgleda da smo na minut-dva od vesti da je ponovo skovana urota protiv ove vlasti. Ne samo da se urotila bivša vlast – koju sadašnja optužuje za stvaranje novog DOS-a, mada je zapravo sama u mnogo brojnijoj koaliciji sa „kombi strankama“ i mada svaki put kad kaže: DOS, ova vlast zapravo misli samo na Demokratsku stranku i njenu vlast u pokrajini – nego i razni drugi vremenski, vanvremenski ili pogrešnovremenski fenomeni.

Prvo se urotio Haški tribunal koji je odbio da nam isporuči jednog osuđenog kojeg smo tražili, a odlučio da nam isporuči jednog neosuđenog kojeg nismo tražili, a kojeg sad, baš pred izbore, traži da isporučimo nazad zajedno sa još troje optuženih saboraca. Koji svi odbijaju da budu isporučeni, ali pristaju da budu poneti. I odneti do aviona. Ili možda skupštine.

Zatim se urotio NATO koji se takođe baš sad setio da sa nama potpiše neki sporazum. Zbog čega se i predsednik Ruske federacije setio da pita zašto to i sa njim nismo potpisali, tim pre što on ionako već ima svoju bazu na našem terenu, a NATO bi samo da prolazi ovuda. Pa je naša vlast morala da se na domaćem terenu pravda za to što je potpisala, a na ruskom terenu da se pravda što nije potpisala, umesto da, kao i tolike druge ugovore, sve lepo potpiše u tišini i daleko od očiju javnosti.

Urotile su se i poplave koje, za razliku od onih hiljadugodišnjih od pre dve godine, sada nisu uvezene iz inostranstva, nego su u potpunosti domaća proizvodnja, takoreći proizvod samo domaće pameti. Pa pošto za poplave nisu mogli da budu okrivljeni ni strani proizvođači (jer su nevini) ni domaći (jer su na vlasti) za poplave je optužen bog. I jedan frižider koji je, nošen bujicom, srušio most (što dosta govori o kvalitetu frižidera i kvalitetu mosta).

Na optuživanje boga reagovala je crkva kao samoproglašeni zastupnik božijih poslova na zemlji i na svom sajtu (moderno) objavila molitvu Bogu i Bogorodici (rodno ravnopravno) Vojvotkinji (monarhistički) da pošalju vedrinu na zemlju (hidrometeorološki). Proizvođač frižidera nije se oglasio proizvođačkom deklaracijom.

Ali se zato oglasila vladajuća stranka koja je proglasila vanredno stanje, a za njim i moratorijum na sve svoje predizborne i stranačke aktivnosti, tako da sada promoviše samo svog predsednika (kao da ima nešto drugo) koji vikendom otvara škole (kao da to nije predizborna aktivnost), a radnim danima kisne u pratnji bivšeg ministra (kao da nije ražalovan i kao da mu je tu mesto).

Da stvar bude gora, i datumi su se urotili protiv vlasti. Jednog dana treba da položiš venac na godišnjicu ubistva premijera, drugog da ne položiš venac Miloševiću, trećeg da položiš račune na godišnjicu pada helikoptera...

Srećom, i pored svih tih urota sa neba, sa zemlje, iz zemlje, postoje i oni prijateljski nastrojeni, oni koji u televizijskim vestima saopštavaju da je u poplavljeno područje stigao „premijer – jedini čovek koji ide tamo gde je najteže i kome ljudi veruju“, a na društvenim mrežama da „gde je nevolja, on je tu“. Što je možda još subverzivniji način da se stvori odbojnost prema vlasti, ali to bi valjda ova vlast, inače tako laka na obaraču kad treba otkriti ko sve i kako radi protiv nje, do sada već razotkrila, zar ne?

14.3.2016.

Krklijanac od datuma

Ne patimo mi od viška istorije nego od manjka datuma. Evo, pogledajte samo mart. Gotovo da nema dana u njemu u kojem ne obeležavamo neki datum (od kojih je Dan žena najbenigniji). I, kao da mart već nije krcat, od prošle godine u njemu obeležavamo i hiljadugodišnje poplave, a od naredne ćemo i izricanje presude Radovanu Karadžiću.

Pa ako već ne možemo da zamolimo buduće događaje da se malo pravilnije rasporede tokom godine, nadajmo se bar da će vlast biti dovoljno uviđavna da pravično preraspodeli dane u kojima ćemo ubuduće obeležavati sve ono što je ova vlast uradila prvi put u istoriji, prvi put u modernoj istoriji i prvi put u novijoj istoriji. U suprotnom će nam zaista ponestati datuma pa ćemo morati da ovom kalendaru pripojimo i crkveni – da imamo sedamstotinak dana da obeležimo

svaki događaj ko ljudi, a ne ovako zbrda-zdola, godišnjica na godišnjicu, proslava na parastos, tragadija na veselje. Ljudi su već toliko sluđeni da ne znaju koje transparente kog dana da ponesu – da li nešto slave ili protiv nečega protestuju, da li se raduju događaju koji se zbio ili kunu aktere, da li pevaju od radosti ili pucaju od muke. Na kraju će sve da im se zbrka u jednu dramu sa pevanjem i pucanjem, a znamo da to kod nas nikad ne izađe na dobro.

A ako bismo ovom kalendaru pridodali i crkveni, imali bismo dupliran svaki dan, da jednog dana, kao što Japanci rade, skrušeno obeležimo početak bombardovanja, a sledećeg, istog tog datuma, protestujemo protiv NATO-a i pravednički ističemo samo svoje žrtve. Ti dodatni datumi bi nam omogućili i veću distancu (makar kalendarsku kad već nema istorijske) između, na primer, Bratunca i Srebrenice pa bismo možda mogli da se odvojeno posvetimo tim događajima umesto što svaki zagadimo pričom o onom drugom.

Ovako, u ovom opštem krkljancu od martovskih događaja, opet nismo imali kad da obeležimo dvadesetsedmomartovske demonstracije. Dobro, lažem, nije da nismo imali kad zbog gustog rasporeda obeležavanja, nego zato što se zvanična istorija, odnosno ona koja se prezentuje u medijima, više ne bavi proučavanjem onoga što se desilo, nego predviđanjem onoga što bi se desilo da se nešto drugo desilo. Pa sad pouzdano znamo da bismo u Drugom svetskom ratu bolje prošli da smo prigrlili okupaciju umesto što smo ratovali i tako samo uludo potrošili „nacionalnu esenciju“ (koje bi sad bilo više za banku matičnih ćelija). Dok je, sa druge strane, dobro što smo ratovali devedesetih jer smo samo ratom mogli da sačuvamo istu tu (dobro, ne baš istu, ali svakako srpsku) „nacionalnu esenciju“.

A i nije, brate, ni primereno da sad vičemo „Bolje grob, nego rob“. Prvo, neko bi nas optužio da smo grobljanska mafija, a drugo, kako sad nećemo da budemo rob? Sad kad smo uveliko rob kapitala i politike, sad kad kao u „Matrixu“ služimo samo kao baterije kojima se napajaju političari, banke, trgovci, poslodavci...? Šta treba, da se sad pobunimo, da opet potrošimo „nacionalnu esenciju“ pa da nas ne bude sedam miliona koliko glasački listići tvrde da nas ima?

28.3.2016.

Kolektivna individua

Toliko nas uteruju u kolektiv da i reč „individua“ izgovaramo uglavnom samo kad hoćemo nekoga da diskvalifikujemo pa sa indignacijom kažemo: ta individua, umesto da tog nekog nazovemo lažovom, podlacom, nikogovićem, prodanom dušom ili šta već mislimo o dotičnoj osobi, samo nećemo da kažemo jer glumimo finoću.

A biti individua je činjenično stanje, ne uvreda. Mi smo individue. Čak i kad smo u okviru neke masovne pojave. U ratu, elementarnim nesrećama, opštoj nemaštini... stradaju individue. Ne postoji „reka“ izbeglica, postoji mnogo individualnih nesreća.

Čak i u kolektivnim sportovima – utakmicu dobije neki fudbalski tim, ali se istakne ko je davao golove, ko je asistirao, ko je odbranio. Uspeh je kolektivan, ali su za njega zaslužne konkretne individue. Kao i za neuspeh uostalom.

Osim kada je u pitanju sadašnja vlast u ostavci. U tom slučaju imamo samo jednu individuu i nikoga više. Četiri godine predizborne kampanje potrošeno je na to da se birači ubede da, ne samo partija i vlada, nego i cela država – imaju samo jednu individuu. I da je ta individua zapravo ceo jedan kolektiv. Kolektivna individua takoreći.

Kada se to uspelo, onda je, paradoksalno, krenula tužbalica da je svaka kritika vlasti zapravo kritikovanje samo jedne individue!?! A da bi potkrepila tu tvrdnju – vlast je svojoj izbornoj listi još i nadenula individualno ime i prezime, dok ni jednom rečju ne pominje stranku, ni onu najveću ni onih dvadesetak pridruženih kolektiva. Dakle, lepo ti kažem da kolektiv ne postoji već da postoji samo jedna individua, a onda te napadam što kritikuješ tu individuu?!

Svojevrsnom pozivu na svekoliko (naše) odricanje od sopstvene individualnosti priključio se i slogan kampanje: Ujedinjeni možemo sve. Ako ne verujete da ujedinjeni možemo baš sve (prvo, zato što nas u to ubeđuje glumac u spotu, pa znamo da glumi, drugo, zato što nam je na filmu već jednom pokazao onu stvar) ili ako se pribojavate šta bi sve mogli ujedinjeni, onda ovaj poziv da se saberemo (u smislu sabornosti, nikako ne u smislu mentalne sabranosti) i nije upućen vama. Jer vi sigurno spadate u onu drugu grupu. U grupu onih koje

vlast neprekidno optužuje da se ujedinjuju protiv nje. A to ujedinjavanje je zlo. Jer je samo ono prvo ujedinjavanje dobro.

Ali, doći će trenutak kada nas vlast neće gledati kao bezlični kolektiv, kao masu, kao puke brojke. Trenutak u kojem će čak i zahtevati od nas da se vratimo svojoj suštini i ponovo budemo individue, osobe sa imenom i prezimenom. To je trenutak kada se nađemo sami sa sobom, zaklonjeni od pogleda, na biračkom mestu i kada – budemo morali da fotografišemo glasački listić pored svoje lične karte.

4.4.2016.

Ako vam je loše, onda dobro

Odmah da se dogovorimo – neće nam biti bolje. Ne zato što to nije moguće, već zato što to nije potrebno. Vlastima. Jer im je teško da upravljaju društvom kojem je dobro. I lako da upravljaju ljudima kojima nije dobro.

Kad ti je dobro, imaš više standarde. Kao i sa zdravljem. Zdrav čovek ima hiljadu želja, bolestan samo jednu. Tako razmišlja i vlast. Onaj kome je dobro, odmah počne da zakera: hoće dobro školstvo, a ne samo čist klozet, hoće da mu se ne dira penzija, a da mu se zaposli unučad, hoće demokratiju, kontrolu i smenjivost vlasti...

A onaj kome nije dobro, samo strahuje da neće imati ni to malo što ima, da neće moći ni to malo što može, da neće dobiti ni to malo što mu je obećano. Zato vlast, koja dve nedelje pre glasanja i dalje jedina ima televizijsku kampanju – svoja predizborna obećanja zasniva na širenju straha da bi moglo biti i mnogo, mnogo gore.

U zastrašivanju prednjači, kako i dolikuje, prvi među jednaki-ma. Premijer sam i goloruk raspiruje strah od svog gubitka izbora. I nasuprot brojnim istraživanjima koja nas ubeđuju u njegov natpolovični izborni uspeh, premijer nas malo-malo pa obavesti da je eto baš pročitao neka druga istraživanja i rezultati su neveseli: on je naime – na samo glasački listić do gubitka apsolutne vlasti. A ako ne bude imao apsolutnu većinu u parlamentu...

E, sad, premijer bi nas, u maniru najboljih horor priča, ostavio u neizvesnosti da sami nagađamo šta je tačno to strašno što će se

desiti ako on nema apsolutnu vlast – pašće nam nebo na glavu? Doći će babaroge? Kule Beograda na vodi će nestati kao da ih nikada nije ni bilo?! Povući će se sve one neviđene investicije? Neće više biti nestvarno dobrih kredita? Neverovatni uspesi vlasti će se raspršiti u maglu i dim?... Ali ga je izdao rođeni, pa dobro, ne baš rođeni, više nekako usvojeni koalicioni partner – naslednik partije samoproklamovanih zaštitnika penzija – koji je eksplicitno zapretio da bez ove apsolutne vlasti neće biti ni penzija. Pa ti, višemilionska populacija koja zavisiš od tih penzija, vidi kako ćeš glasati.

Ali, ni tu nije kraj zastrašivanja. Pošto su nas dobrano isprepadali posledicama koje ćemo na svojoj koži trpeti ako njihova koža ne bude jedina u parlamentu, ministar policije je najavio, ne, nije najavio državni udar nego – izbornu krađu! Zbog koje će on na svakom glasačkom mestu instalirati policiju u civilu – ne, ne da zastrašuje birače nego da, kako je rekao – stavlja lisice na ruke svakom ko bude pokušao da krađe. Naravno, još bi efikasnije bilo da instalira i one posleratne kutije „za“ i „protiv“ vlasti pa da lepo čuje kad neko ubaci lopticu u „čoravu kutiju“ i odmah ga uhapsi, ali je ipak najvažnije da je policija budni čuvar ovih izbora.

A koga to ministar policije prekognitivnom metodom sumnjiči za budući pokušaj krađe? Pa, opoziciju, logično. Koja bi valjda opet mogla da iznebuha bane sa džakovima glasačkih listića, kao što se to 2012. već desilo. Samo što je on tada bio opozicija, a ne ministar policije, pa logično nije mogao da raskrinka i taj pokušaj manipulacije izborima.

No, kao i svaka kampanja, i ova kampanja zastrašivanja najbolje efekte ostvaruje samo kod sigurnih glasača. Kad pogledate snimke sa predizbornih skupova – na licima mitingaša se lepo vidi koliko je ova taktika uspeła.

11.4.2016.

Premijer kao žena

Premijer u ostavci se i sada, u finišu izborne kampanje (ili je ispravno reći: u foto finišu, pošto se samo slika?) najviše hvali time da – radi kao žena. Ne, ne kao žena u tom smislu na koji ste vi pomislili, već da radi kao bilo koja žena, kao većina žena.

On, naime, neprekidno ističe kako rano ustaje, kasno leže i puno radi. Drugim rečima, opisuje nam jedan običan dan jedne obične žene u Srbiji. Koja rano ustane, sprema se za posao, pomaže ostalim ukućanima da se sprema za školu i posao, radi mnogo duže od propisanog radnog vremena, na povratku svrati u prodavnicu, eventualno i do roditelja, zatim u kući organizuje ishranu i završavanje domaćih zadataka, usput i spremi kuću... I pred televizorom provede manje vremena nego što ga premijer provede u televizoru.

Raditi puno su „uspesi“ većine žena u Srbiji i, kada bi to bila najvažnija preporuka za premijersko mesto, skoro svaka žena bi trebalo da konkuriše. No, za razliku od premijera, žene se ne hvale time što rade ceo dan. Možda se ponekad požale. A hvale se time šta su uradile.

Dok se premijer hvali samo time koliko radi, a žali se onim što nije uspeo da uradi. Pa tako sa nama podeli da, eto, nije imao snage da obavi ono što je obećao – fudbalski klubovi, javna preduzeća, dovođenje strateškog partnera u Priboj („I šta sad? Da se ubijem zbog toga?“)... Što bi, da nije premijer nego samo neka žena, bilo isto kao da priča kako nije uspela da se bavi poslom, kućom, decom, ali obećava da će u naredne četiri godine to moći da uradi.

Dobro, istine radi, nije baš da se premijer hvali samo time koliko radi. Hvali se, naročito sada, i onim – što će tek da se radi. Gde god nađe zgodno mesto (u medijima) on tu kamen-temeljac posadi, otvori budući pogon, dovede budućeg vlasnika... Ali smo, zahvaljujući toj pomami za budućim stvarima, saznali još nešto. Da premijer, osim što radi kao žena, i svoje slobodno vreme provodi kao žena. Jer će, kako je sam najavio na budućem gradilištu, čim se za par godina otvori IKEA, u njoj kupiti – oklagiju i dasku za seckanje.

Mada ima i bitnih razlika između premijera i neke žene. Žena se, na primer, ne hvali poslom koji je započela ili koji tek namerava da započne. Ne najavljuje uz fanfare da je uključila ringlu (a ručak

će, ako se nešto ne iskomplikuje, biti za jedno dve, dve i po godine). Žena se takođe ne žali neprekidno na to kakve su druge žene (spavaju do podne, udaju se samo da pređu cenzus) dok ona mora da radi. Niti neprekidno objašnjava kakav joj je rusvaj ostao u kući pa eto već četiri godine ne može da ga pospremi – nego uzme i spremi (dobro, malo i gundā, ali spremi). I ne napominje svakog dana da ne bi bilo ručka u kući kad ga ona lično ne bi spremila. A svakako ne zastrašuje svoje ukućane da će sigurno umreti od gladi ako ona ne zakuva nešto.

Ali, to je samo neka tamo žena. Čiji je zadatak da glasa, a ne da objašnjava premijeru kako ona radi svoj posao. Ili, daleko bilo, kako on da radi svoj.

18.4.2016.

Panonski papiri

Da se razumemo, nisu „prvo došli po komuniste, a ja se nisam pobunio jer nisam bio komunista“. Nego su prvo – došli na vlast. Sve posle je bilo logična posledica tog prvog. Dolaska na vlast. I to što su dolazili po jednu, drugu, treću grupaciju koja im nije bila po volji, a i to što su oni koji nisu spadali u te grupacije – ćutali.

Pokrajinski izbori se još nisu ni ohladili, niti su pokrajinski organi vlasti formirani, a Upravni odbor je već došao po programskog direktora vojvođanske radio televizije. Što, naravno, samo po sebi uopšte nije čudno. Čudi samo što je taj isti Upravni odbor i ranije bio na vlasti, pa je i pre izbora mogao da smeni nekoga čijim radom nije zadovoljan. I čudi naravno to što Upravni odbor izgleda jedini nije bio uveren da će Srpska napredna stranka preuzeti vlast u pokrajini nego je za svaki slučaj sačekao zvanično proglašenje pobednika.

No, bilo kako bilo, nikada nije kasno, odnosno, u ovom slučaju – nikada nije rano da se započne sa toplim preporučivanjem sebe novim vlastima jer nikada ne znate kada će da dođu i po vas. Niti je novim vlastima suviše rano da i pre zvaničnog formiranja započnu toliko obećavani i priželjkivani oporavak pokrajine čijom su devastacijom četiri pune godine neumorno (i bezuspešno) prizivali vanredne izbore.

A, kao što smo već naučili, taj najavljavani oporavak može doći samo kroz bolne reforme. Za početak, reforme javnog servisa koji tako reformisan treba da izveštava o reformama koje slede. A ne da posle mora predsednik države ili vlade da ih opominje kao što sad opominju sestrinski javni servis RTS. Koji nema ni upola onoliko analitičkih programskih sadržaja koliko ih ima, pardon, koliko ih je imao RTV. (Doduše, možda bi ih RTS imao više, samo kad ih ne bi iz nedelje u nedelju izostavljao zbog prenosa belosvetskih fudbalskih utakmica?)

Osim toga, kako vlast da bez reformisane Radio televizije Vojvodine bude sigurna da će javnost biti pravovremeno i pravoverno obavestena o svim budućim raskrinkavanjima nepočinstava koja je prethodni režim počinio u pokrajini? Ko će da izveštava o tome šta će, sad kad najzad ima tu mogućnost, nova vlast otkriti u „panonskim papirima“?

Doduše, vlast je i do sada mogla da kroz, kako vole da kažu – „nadležne institucije“ istraži i procesuiru sve što joj je iole bilo sumnjivo, ali, šta bi joj to vredelo ako bi o tome izveštavao onaj stari, nereformisani RTV? Pa vidite i sami kako mediji izveštavaju o opoziciji. Čim niste vlast, čak i na ono malo mesta i opština po Srbiji, odmah se nađe neko da objavi snimke kako bacate kutije, čupate mikrofone i larmom opstruirate formiranje lokalne skupštine. A da ste vlast, to se ne bi dešavalo. Prvo, ne biste kršili i lomili po skupštini jer biste vi bili vlast. I drugo, čak i da to radite, mediji ne bi izvestili jer biste ih upodobili. Jer biste bili vlast.

9.5.2016.

Fantom u opereti i premijerova tetka

LICA (ne nužno po redosledu pojavljivanja): gradonačelnik, premijer, ministar policije, gradski oci, gradski menadžer, policijni vrh, operateri na telefonskim centralama, Zaštitnik građana, građani bez zaštite, građevinske mašine za rušenje, automobili bez registarskih tablica, uniformisana lica sa fantomkama, premijerova tetka.

Po izveštaju Zaštitnika građana prvi čin koji se odigrao u Savamali bio je ozbiljna drama. Ali, kad su na scenu stupili ljudi iz vlasti, dobili smo – operetu. U njihovom žovijalnom izvođenju saznali smo da niko nije ništa prijavio te ničega nije ni bilo, a ako je i bilo, to je zbog različitog umetničkog viđenja (rušimo odvratno da izgradimo najlepše) i nema šta da se istražuje.

Pošto su delovi javnosti ipak mislili da ima šta da se istraži, u radnju su se uključili partnerski mediji građenjem sporednih likova. „Vidi, skočila sa terase!“, „Vidi, stig'o avion!“ (i svečani doček na aerodromu), „Pazi, metak!“ (novinarka na premijerovoj konferenciji za medije: „Dosta više sa tom Savamalom“).

Zatim su reditelji uključili još likova za skretanje pažnje sa glavnog toka radnje. „Vidi BDP!“, „Vidi račun za struju“ (prepev arije „gledaj od čega se živi“, a u slučaju Poverenika i „gledaj svoja posla, inače...“). Na sceni se pojavio i glavni lik i proročki upozorio na bratoubilački obračun („udariće srpski barjak na srpski barjak!“), mada su i prekodrinski i prekomorski obaveštajni podaci govorili drugačije. I uprkos gostima u studiju koji su uživo analizirali uzroke, razmere i posledice sukoba – do njega nije došlo (valjda samo zato što je brzom akcijom policije čovek sprečen da preveze četrdeset letvi do Banja Luke, pa je goloruki narod odustao od sukoba barjaka).

Između činova saopšteno nam je još i da su svi samo radili svoj posao – koji je fantomkama bio da dođu da ruše, policajcima da ne dođu (da ih ne udari struja iz presečenog kabla, kako reče ministar policije), a vlastima da se ne mešaju dok ne prođe (izgleda da im ipak neće proći). Dok je onaj *jedini koji zaista jeste radio svoj posao*, Zaštitnik građana, to uradio – samo zbog sopstvene političke promocije, a hiljade građana koji su uradili *tuđ posao* – podneli zahtev da se utvrdi odgovornost i odgovorni kazne – su samo „pojedinci koji su se okupili, među njima i poznate ličnosti“, ali ih televizije nisu prikazale (valjda zbog zaštite privatnosti, šta li).

I tako smo još jednom dobili odgovor na ono staro pitanje o formi i suštini. Forma je bitnija od suštine (mi izgledamo ozbiljno i zabrinuto, ali niti smo zabrinuti zbog suštinskih stvari u društvu niti se njima ozbiljno bavimo) osim kad je suština bitnija od forme

(pa nije važno što je bespravno rušeno i što su kršena ljudska i druga prava, suština je da ćemo graditi nešto najljepše).

Dobro, nije to ništa (ni suštinski ni formalno) novo u našoj novijoj historiji. A ni u tuđim novim i starim historijama jer su svugde i svagda na vlast dolazili (i dolaziće) farsični likovi. Zabrinjava jedino to što su kroz historiju najčešće baš oni koji su u javnosti delovali kao operetski likovi – pravili najveći krš i lom. Od rimskih careva, preko francuskih kraljeva, do fašističkih vođa i istočnoblokovskih lidera. Jesu se ponašali kao da izvode neku operetu, ali ni zaplet ni rasplet nisu bili ni smešni ni zabavni. Naprotiv.

Ako ništa drugo, rasplet ove savamalske operete najviše treba da zanima premijerovu tetku. Kad sada, samo zbog šuštanja u slušalici, misli da je neko prisluškuje, kako nam je premijer ispričao, zamislite koliko će tek nepoverenje u državu da ima posle izjave svog nećaka da je ubistvo estradne pevačice mnogo veći zločin od ubijanja pravne države?

16.5.2016.

Smrt slobodi, fašizam narodu!

I dok mandatar još uvek piše (krasnopisom) program buduće vlade, mi već vidimo da nam se crno piše u budućnosti. Ako je suditi po „trejlerima“ koje nam mandatar emituje na svojim konferencijama za medije – biće mnogo borbe i mnogo slobode. Ali, nepravilno raspoređenih, pa bi udarna parola buduće vlasti mogla biti: Borba za svaki medij – sloboda za huligane!

Poslednji primer ovog prvog (borbe za svaki medij) bi mogao da nosi i jedan od starih reklamnih slogana: zašto kažeš Putin, a misliš na sebe? i – zašto kažeš Đenero, a misliš na RTS?

Naime, ničim neizazvano novinarsko pitanje: kako komentariše to što je njegov boravak u Moskvi bio tek treća vest u Dnevniku RTS-a, priredilo je mandataru prijatno iznenađenje (ne, nije bio iznenađen podatkom, naravno da ga je znao, nego bogougodnim pitanjem) i

dalo mu mogućnost da on nama priredi neprijatno – ne iznenađenje, jer smo već navikli – nego neprijatno iskustvo.

U opširnom i očito nečim izazvanom izrugivanju hrvatskom novinaru Davoru Gjeneru, koji je ni kriv ni dužan emitovan pre mandatarovog (privatnog? partijskog? medicinskog?) susreta sa ruskim predsjednikom, čuli smo i da će mandatar proveriti zašto je „taj neki stručnjak“ toliko važan i da će odmah „poslati dopis“ Putinu da ga je taj „rasturio po značaju“ i da ga se Putin čuva kad sledeći put dolazi na Balkan jer „ko si, bre, ti Putine“.

Ova (samo nama?) mučna tirada završila se mandatarovom izjavom da je RTS – javni servis (tačno) i da se on ne meša u njegovu uređivačku politiku (tačno?). Šteta samo što za krucijalni dokaz tog nemešanja (a i verovatni razlog svoje ljutnje?) nije ponudio RTS-ovo izveštavanje o (po vlast) neprijatnom protestu protiv savamalskog kršenja zakona i Ustava, koje je, za razliku od prethodnog, RTS ovog puta ilustrirao i slikom koja, doduše, nije verno prenela brojnost i energiju protesta, ali ipak jeste bila važna informacija za sve koje vlast pokušava da drži u medijskom mraku.

A kad se vlast ovako pedantno i ovoliko energično obračunava sa jednim naoko bezazlenim rasporedom vesti u Dnevniku (i to u ponoćnom izdanju, a ne u udarnom terminu), kako onda da joj ostane snage da se obračuna još i sa huliganima? Pa nije vlast superheroj da se bori na svim frontovima odjednom. Zato je mandatar otvoreno najavio da od tog posla nema ništa jer – nema konsenzus. Konsenzus?! Konsenzus za borbu protiv huligana?! Konsenzus kojih činilaca? Policije i huligana? Da postignu konsenzus oko toga da ovi prvi neće intervenisati dok ovi drugi „intervenišu“?

Osim toga, ko je uopšte huligan? Ni oko toga nema konsenzusa, bar ne između vlasti i stručne javnosti. Jer, ako je suditi po mandatarovim izjavama, zločini koje država treba da rešava su samo oni koji nisu bili po volji ove vlasti. A zločinci i huligani su samo oni koji rade stvari koje ova vlast nije naručila.

30.5.2016.

Uterivanje ljubavi

Kad vas ne voli onaj koga volite to je – neuzvrćena ljubav. Ali kad vas ne voli onaj koga ne volite, kako se to zove? Uzvrćena neljubav? Možda. Ali, ako pitate našu vlast to se zove – patološka mržnja prema premijeru.

Kada se ustolčila pre četiri godine, ova vlast se rukovodila devizom: bolje da me se plaše nego da me vole. A onda se naprasno predomislila pa je uz uterivanje straha, započela i sa uterivanjem ljubavi.

Ali, kako zavoleti nekog ko ti otvoreno pokazuje da te ne voli, da te prezire i da misli sve najgore o tebi? A vlast ne voli, prezire i misli sve najgore najpre o opoziciji, koja u ovom trenutku, makar onako formalno, ima bezmalo isto poslanika koliko i vladajuća koaliciona. Među njima posebno ne voli one koji su tek za procenat-dva prešli cenzus i time joj, kako kažu, „oteli“ mandate koji bi, doduše nezasluzeno, ali po zakonu, pripali vlasti.

Vlast zatim ne voli i prezire sve one koji nisu glasali za nju, a njih je tri puta više nego onih koji su dragovoljno, svojevolutno ili nekako drugačije glasali za vlast. Vlast takođe ne voli, gotovo pa poimenično, svakog ko izražava neku primedbu bilo time što prisustvuje nekom protestnom skupu bilo tako što svoju primedbu iznese u nekom mediju pa makar to bio i tviter.

Najzad, vlast neimenovano ne voli: one što neće da promene svest, gotovane koji hoće da im država reši probleme, sedače po kaficima i toplim sobama, sve koji nisu ranoranioci (mada i jednog ranoranioca), one koji ne znaju strane jezike, a iz nekog razloga u poslednje vreme posebno prezire – jetrve i šurnjaje (!?).

Pa ipak, vlast od svih tih ljudi koje ne voli, koje prezire i o kojima javno priča sve najgore, a koji su debela većina u ovom društvu, neprestano zahteva da je oni bespogovorno vole!? Što je dosta neobično, s obzirom na činjenicu da vlast uporno tvrdi kako smo mi jedna normalna demokratska zemlja, svakako najnormalnija i najdemokratskija u regionu. A u normalnim demokratskim zemljama je normalno ne voleti vlast, odnosno – nemati emotivan odnos sa vlastima. Jer se vlast i ne uspostavlja da bi bila voljena nego da bi obnašala svoju dužnost, to jest radila u najboljem interesu građana.

To znaju i vlasti tih normalnih demokratskih zemalja pa ni ne zahtevaju od građana da ih vole. Što bi dakle značilo – ili da mi nismo normalna demokratska zemlja ili – da nije normalno što vlast zahteva da bude voljena, tim pre što ona sama ne propušta priliku da iskaže koliko ne voli sve one koji nisu vlast. A posebno one koji se usude da joj uzvrate neljubav.

A pošto vlast ne može da dozvoli ni jedno ni drugo, ni da nismo normalna zemlja ni da ona nije normalna vlast, normalno je da je smislila da – mi nismo normalni. I ne samo mi nego i svi oni u regionu i svetu koji ne vole otvoreno našeg premijera. A kad je već tako, kad u zemlji, regionu, svetu, ima toliko patoloških mrzitelja premijera, onda vlast može samo jedno – da uvede opsadno stanje i podigne borbenu gotovost. I da u vladu uvede „one koji su spremni da se biju“, a u parlament pošalje „mlade lavove“ koji su, kao što im i samo ime kaže, spremni ne da argumentima i brojnošću pobede opoziciju već da je – rastrgnu. Po mogućnosti već na prvom, konstitutivnom zasedanju. Koje je, na njihovo opšte izbezumljenje, prekinuo privremeni predsednik skupštine, ali koje će se nastaviti još koliko danas pa će lavovi, i mladi i stari, ponovo moći da se ostrve na svoj plen. Do potpunog istrebljenja ili bar sledećih izbora.

6.6.2016.

Fantomski ud

Da kabadahije u Savamali nisu nosile fantomke, ne bismo dobili reč koja tako dobro opisuje ovu vlast. Reč koja, kako reče Brana Petrović „nije kao ostale reči: reč koja ume da rešava ukrštene reči!“

Imamo fantomsku vlast za koju ne znamo čemu tačno služi, ni u redovnom ni u tehničkom mandatu. Osim da bude vlada u senci. U senci jednog čoveka. A sada se formiranje čak i takve vlade odlaže – iz potpuno fantomskih razloga. Niti ih znamo, niti nam ih iko saopštava, samo nam se na svakih desetak dana obećava novi termin.

I ta vlast postiže fantomske uspehe – niko ih ne vidi, samo ih čuje na konferencijama za medije. Na poslednjoj je mandatar izrekao čak i da smo među najbogatijim državama Evrope?! (Opa, propade

Evropa dok reče: brexit! Tako joj i treba kad iz nekih fantomskih razloga neće da nam otvori poglavlja o pravosuđu, pravima, slobodama, bezbednosti... u kojima je kod nas prava idila.)

I ne samo da ih niko ne vidi, nego ih niko i ne slavi osim fanatičnih fantomskih komentatora po internetu koji frenetično podržavaju fantastične uspehe ove vlasti. A uspesi su fantastični, uprkos fantomskim državnim udarima koje takođe niko ne vidi osim malobrojnih medijskih i sličnih vidovnjaka, zato što vlast ima fantomske investitore (osim kad je investitor država) i fantomske menadžere koje vlast zaposli da u državnom gubitaku naprave neviđeni uspeh. I oni i naprave – neviđeni. Niko ga ne vidi, ali samo zato što su svi obnevideli od patološke mržnje prema vlastima pa umesto uspeha, golim okom vide samo gubitak.

Doduše, ti mržnjom zaslepljeni su ukazivali i na fantomske potpise na izbornim listama i fantomske glasače, ali njima se priviđa i reka demonstancata koja teče Brankovim mostom (a mandatar je lepo prebrojao samo tri i po hiljade) tako da im nije verovati ni kad se sad zgražavaju nad odlukom tužilaštva da je helikopter pao zbog nekog fantomskog uzroka. Čime je, doduše, preinačena medijska „presuda“ da je pilot bio pijan, ali nije preinačena presuda da je sedam života ugašeno tim padom. Niti je preinačeno verovanje da do tragedije ne bi ni došlo da se vlast nije nekompetentno petljala, pa će javnost i dalje tu nesreću doživljavati kao ono što se u psihologiji zove „fantomski ud“ – kad vas amputirani deo tela i dalje svrbi i boli.

Zbog fantomskog petljanja vlasti ugašeno je još nekoliko života ove nedelje. Životi onih pobijenih u kafiću – zato što policija nije reagovala kad je trebalo; onaj, prodavca lubenica – jer je policija komunalna reagovala, ali, kako *nije trebalo* (ne samo da su ga maltretirali i na njegove vapaje da je već imao dva infarkta odgovorali sa „sad ćeš i treći“, nego mu nisu ukazali prvu pomoć niti su pozvali hitnu pomoć). Na prvi slučaj ubistava reagovao je ministar policije („zovite, policija ne može da vam čita misli“, mada su iz Savamale zvali, ali džabe), dok je na drugi slučaj reagovao gradonačelnik („odgovaraće ako su prekoračili ovlašćenja“, mada su ovlašćenja komunalnih policajaca već nezakonito neograničena).

Reagovala je, ali u sasvim trećem povodu i jedna fantomska organizacija. I to ne neka od onih ad hoc registrovanih za izbore ili za kontramitinge, već – kraljevska. Kraljevska akademija nauka i umetnosti (koja se, za razliku od vojvođanske, očito ne smatra protivustavnom?) predložiće Aleksandra Vučića za Nobelovu nagradu za mir.

Ukoliko ovo nije patka (ne, ne ona žuta), biće to drugi vođa Srbije koji je predložen za ovo priznanje. Samo što je Slobodana Miloševića, koji je takođe dobijao podršku fantomskih organizacija (ali su tada, u eri pre interneta, slati telegrami podrške, a ne komentari) nominovala fantomska organizacija ideološki suprotstavljena ovoj kraljevskoj. Organizacija – veterani Drugog svetskog rata iz Loznice. Eto, a vi mislili da je sve isto.

4.7.2016.

Veliki izumitelj

Svaka vlast nalazi rupe u zakonu, samo je naša uspela da nađe rupu u prostor-vreme dimenziji. Pa ipak, niko da joj oda priznanje za taj izum, niko da organizuje slavlje. Svi slave samo onog koji je nešto „izumevao“ još pre sto godina. Kad nismo imali ni struju ni telefone.

Ali čak ni tom slavljenom velikanu na umemo da odamo počast kako dolikuje. Umesto da proslavljamo Teslin život, dan njegovog rođenja obeležen je tako što mu je država – davala parastos. Ili, kako to vlast voli da kaže za svoje projekte – odradila prvu A1 fazu sahrane (ostalo je još da crkvene, gradske i ostale vlasti kidnapuju urnu iz Teslinog muzeja pa da projekat bude završen).

Toj generalnoj probi sahrane prisustvovao je tužni skup koji je u crkvenom dvorištu postavio nadgrobnu ploču, na koju je predsednik države položio venac, a zatim i održao nadahnuti posmrtni govor pred spomenikom koji prikazuje pokojnika kao čoveka koji bezuspešno pokušava da shvati kako se stavlja baterija u mobilni telefon.

A kad se tako traljavo ophodimo prema čoveku koji je zadužio ceo svet, kako očekivati da ćemo umeti da se odužimo čoveku koji zadužuje samo nas (i to u devizama). Čoveku koji čak i nije svetski priznati izumitelj, a koji je izumeo nečuveni naučni izum – kontinuum

vakuuma, kojim se postiže paradoks da vlast, što je duže na vlasti, to je kraće bila na vlasti.

Kako dolazi do ovog, samo naoko, paradoksa? Prvo, tako što vlast ne računa vreme kad je bila vlast (ne, ne devedesetih, nego i u tzv. Dačićevoj vladi kad tehnički nije bila vlast), a zatim ne broji ni ovo vreme sada kada je tehnička vlast. Tako da, ako računamo od raspisivanja ovih poslednjih izbora i raspuštanja vlade, a zatim tome dodamo i onih tradicionalnih sto dana koji se daju svakoj novoj vlasti, ispašće da ova vlast nije bila na vlasti već skoro godinu dana. Što znači da je bila na vlasti jedva dve godine. Vremenski. A prostorno je tek došla na vlast, u Vojvodini naročito, tako da kad sve to saberete i oduzmete, dobijete, ne baš zakrivljenje prostor-vreme, ali zakrivljenje mozga sigurno. Posle kojeg ćete razumeti da vlast, sa tako malo vremena i prostora, zaista nije mogla više da uradi.

A nije da vlast ništa nije uradila i u tako kratkom periodu vladanja, a naročito u ovom vakuumu bezvlašća do formiranja nove vlade. Mandatar među prvima i ponajviše. Čak je i deci objasnio da smeju još malo da se igraju pa da onda počnu da rade, jer ništa ne pada sa neba. Dobro, jeste odmah posle tih reči i sam otišao da se igra Zaštitnika građana, pravosuđa, policije, poslodavca i čega se sve igrao na onim „konsultacijama“ sa građanima... I jeste odrasle pozvao kod sebe da im rešenje problema padne sa neba, odnosno od njega. Ali to je sve samo deo onog nenaučnog paradoksa koji mi nismo sposobni da razumemo i za koji nismo voljni da odamo priznanje.

11.7.2016.

Imitacijine imitacije imitacija

Živimo u ozbiljnoj imitaciji države. Pri tom ne mislim da je imitacija ozbiljna – jer nije, farsična je – već da je ozbiljna po nas. Ozbiljna kao srčani udar.

Imitiramo evropske integracije, imitiramo vladavinu prava, imitiramo demokratske procese. Ministri imitiraju ministre, premijer imitira sva ministarstva kao i sve državne institucije. Lokalni lideri imitiraju glavnog lidera, a glavni lider imitira regionalno liderstvo,

onda kad ne imitira sukobe sa evropskim i američkim zvaničnicima ili blisko prijateljstvo sa njima.

Imitiramo borbu protiv organizovanog kriminala, korupcije i sive ekonomije dok imitiramo privredni rast i borbu za „malog“ čoveka, a sve živeći u bleđoj imitaciji i socijalizma i kapitalizma. Za to vreme institucije sistema imitiraju nezavisnost i poštovanje procedura, a opozicioni funkcioneri imitiraju opoziciju sve dok ne dobiju „poziv koji se ne odbija“ da bi potom počeli da imitiraju rad u opštem javnom interesu dok zapravo rade u svom sitnom interesu.

Poštovanje ljudskih prava je takođe samo imitacija poštovanja, kao i poštovanje date reči, rokova ili famozne „izborne volje“ koja se poštuje samo onda kad nema „političke volje“ da se izborna volja prekrši i prekroji.

Sve to svakodnevno prate imitacije konferencija za medije na kojima neki mediji koji imitiraju tržišno poslovanje imitiraju zainteresovanost i odobravanje, a zatim pozivaju analitičare da imitiraju analitičnost, praćeni armijom botova koja tako providno imitira oduševljenu podršku.

Da, moglo bi se čak reći da živimo u diktaturi imitacije. Ili imitaciji diktature, kako vam drago.

No, to bi možda moglo da se promeni posle insinucija da je ovaj pokušaj vojnog puča u Turskoj bio samo imitacija vojnog puča. Možda se sada naša vlast uozbilji. Ne, ne mislim da bi mogla da prestane da huška svoje zadušne medije da nariču nad državnim udarima koji nam se neprekidno spremaju – već da bi mogla da nauči kako se izvode ozbiljne imitacije. Kao da nam nije već dovoljno strašno što i u ovim amaterskim imitacijama moramo da živimo naše živote. Naše stvarne živote.

18.7.2016.

Sviranje notama

Nekada, kada smo imali ozbiljnu državu, leti su se održavali jugoslovenski festivali lakih nota. Sada imamo festival olakih protestnih nota. Na kojem su opet, kao i onda, najzastupljeniji izvođači iz Srbije i Hrvatske.

I mada obe imaju raspuštene vlade koje postoje samo u svojim tehničkim mandatima, to ih ne sprečava, naprotiv, čak ih i podstiče da se takmiče na festivalu izvornih (ustaše-četnici) i novokomponovanih (evropejstvo) doskočica i igara. Jedni učestvuju da bi se preporučili svojim biračima na jesenjim izborima, a drugi – da bi se preporučili mandataru. I jedni i drugi, umesto da u diplomatiji igraju po notama, oni se igraju protestnim notama, a sve u želji da dobiju frenetični aplauz domaće publike.

Prvo je Srbija uputila Hrvatskoj nekoliko protestnih nota – zbog poništavanja presude Stepincu, pa onda i zbog poništavanja presude Glavašu, zatim zbog anti antifašističkog skupa u Srbu... A onda je Hrvatska uputila nama jednu protestnu notu zbog protestnih nota, ali smo mi odbili da je primimo (uta-ta!).

Poziv da učestvuju na ovom festivalu olakih nota i teških reči upućen je i Bosni i Hercegovini. Njoj je poslata protestna nota zbog anonimnog snimka (na jutjub!) koji prikazuje maskirane osobe kako u nekoj šumi pale srpsku zastavu (dok kod nas neanonimni Šešelj po Beogradu i po navici javno pali tuđe zastave), a zatim i predsedniku BiH predsedništva što je posetio našu rašku oblast zvanu Sandžak. Za njega, doduše, nije bilo protestne note, ali je bilo protestnih izjava nekolicine ministara, među kojima su posebno naprednjačili ministar pravde i ministar za rad, zapošljavanje i svađanje.

Svoje učešće na ovom letnjem festivalu potvrdio je i kosovski predsednik – on je najavio tužbu protiv Srbije zbog genocida, na šta mu je uzvraćeno popularnom melodijom „ha, vidi ko mi kaže“ i uzvratnim optužbama za isti takav genocid nad Srbima.

Za sada nema potvrda da će se na festivalu pojaviti predstavnici Makedonije, Crne Gore i Slovenije. Sloveniji bismo mogli da uputimo protestnu notu što je tako mlako primila Putina – u TV Dnevniku im je već spočitano da pokušavaju da umanje značaj ove posete (umesto da preuveličaju kao mi). Crna Gora bi mogla da se uključi protestnom notom Hrvatskoj zbog podizanja spomenika atentatoru na jugoslovenskog ambasadora (inače rođenog Crnogorca). A valjda će se naći nešto što bi omogućilo i nastup Makedonije, tek da ne izostane sa ovog neveselog takmičenja.

Na kraju festivala koji još nije ušao u svoje finale jer nas tek čeka godišnjica/obljetnica „Oluje“, a na kojem se doduše razmenjuju teške reči, ali koji je u suštini ipak festival lakih nota, nagrade stručnog žirija neće biti dodeljene (osim možda Dodiku i Izetbegoviću koji su uspeli da se uz stručni strani nadzor dogovore da ne blokiraju sopstveni put ka EU).

Ali će zato pljuštati nagrade publike. Jer su publike mnogo manje probirljive. One tolerišu i falširanje i neubedljive nastupe i pogrešne interpretacije događaja. Valjda ih zato i zovu glasačko telo, a ne na primer – glasačka glava.

1.8.2016.

Za društvo u ćošku

U odbranu ove vlasti treba reći da se ona ne ponaša kao u kafani. Jer se zna kako se u kafani ponaša. Jedino ako u kafanu niste nikada odlazili kao civil nego ste u nju ulazili uvek samo pod partijskim šinjelom, možete zamišljati da je ovo što gledamo kafansko ponašanje. I da je u kafani dopušteno ovo što vlast sebi dozvoljava. I to van kafane.

Kao prvo, u kafani ne maltretiraš konobara. Ako ni zbog čega drugog, a ono zato što, budeš li ga šikanirao i ponižavao, on može da ti pljune u kafu. Ali, kad vlast misli da, dok god vlada mehanikom izbora, mi, za razliku od konobara koji može da joj pljune u hranu ili piće – možemo samo da joj pljunemo pod prozor, nema razloga da nas, koji je opslužujemo glasovima i parama u budžetu, tretira kao ravnopravna ljudska bića.

Drugo, u kafani ne možeš da sadiziraš ostale goste. Ne možeš da držiš banku, da niko u celoj kafani ne može da dođe do reči od tebe. A svakako ne smeš da učutkuješ svakog ko se usudi da pisne, kao ni da agresivno odgovaraš na svaku tuđu reč koja se čuje u kafani. Ali, pošto naša vlast smatra da joj niko neće reći da će, ako ne prestane da izaziva kavgu, morati da napusti lokal – ona nema razloga da ne bude kavgadžija. Sve pričajući o sebi kao o jedinom faktoru stabilnosti i oazi mira i normalnosti.

Treće, u kafani ne možeš da uzurpiraš muziku, ma koliko je plaćao da svira samo ono što naručuješ. A naročito ako naručuješ

jednu istu pesmu. I ne samo da moraš dozvoliti i drugim gostima da čuju nešto po svojoj želji, nego kafansko ponašanje nalaže i da od muzičara tražiš (i platiš!) da odsviraju nešto samo za svoju dušu. Jer tako pokazuješ zainteresovanost i poštovanje za njih, njihov ukus i izbor. Ali, dok god naša vlast veruje da ima dovoljno onih koji će ne samo svirati isključivo za njenu dušu, nego i igrati kako ona svira, nema razloga da pokaže poštovanje za druge stručnjake, novinare, političare, glasače... Tim drugima uvek može da kaže, kao što i kaže: ako vam se ne sviđa, napustite kafanu. Što ljudi u buljucima i čine. I to ne zbog različitog muzičkog ukusa.

Četvrto, u kafani ne smeš da biješ ljude. Ni ako se raduju (kao što se radovala fudbalerka pa dobila šamar od funkcionera protivničkog tima) ni ako pričaju (kao što se desilo ljudima iz Saveta za borbu protiv korupcije) ni ako naprosto samo sede (Savamala)... I to ne zato što zbog takvog ponašanja možeš da popiješ batine, već i zato što je samo država ovlašćena da primenjuje silu (ali ne i голу silu!) nad građanima. Ali pošto vlast veruje da je ona država (čak država u državi), onda misli da su poluge sile zapravo – metalne poluge kojima sme da izmlati svakog ko joj nije po volji. Prodavca lubenica, putnika u gradskom prevozu, učenika koji prodaje polovne udžbenike...

Da, da, tužno, ali istinito, naša vlast tek treba da nauči kako se ponaša u kafani. A zatim i kako se ponaša na vlasti.

29.8.2016.

Škola za kompletne idiote

Došlo vreme da samo kompletni idioti najbolje prolaze u životu. Svi drugi mogu za čas posla da završe u zatvoru. Eto, čak je i jedan špijun, dakle, onaj kome je u opisu radnog mesta da ne bude otkriven – dopao šaka policiji, a kompletni idioti koje je sam premijer (ej, premijer, a ne makar ko!) odavno locirao u vrhu gradske vlasti – i dalje su nepoznati organima gonjenja.

Za hvatanje špijuna bio je potreban samo jedan tajni (poznat samo tabloidnim organima gonjenja) sastanak premijera i najbližih saradnika (čak ne ni nadležnih institucija), dok za nehvatanje kompletnih idiota nije dovoljno ni javno suspendovanje države, rušenje,

vezivanje, javno prikrivanje i javno prozivanje odgovornih.

I još se vlast hvali kako je otkrila špijuna, kao da je to neka velika stvar. Pih, pa kod nas se tabloidni spiskovi stranih agenata objavljuju na dnevnoj (i nervnoj) bazi, zašto bi sad ovaj jedan strani agent bio toliko značajan? Osim, naravno, ukoliko ovaj jedan uhvaćeni nema veću specifičnu težinu od svih razotkrivenih, a neuhvaćenih (pri tom ne mislim na one premijerove kompletne idiote)? Jer, što reče – skoro pa prezimenjak uhapšenog špijuna – Čvorović: možda ste dobili pogrešan broj ali ste dobili onog kog ste tražili. To jest, možda ste uhapsili pogrešnog, ali ste dobili ono što ste tražili. Dokaz da nam Hrvatska radi o glavi. Pa, kad nema pravog rata, dobar je i ovaj špijunski, kako su ga tabloidi odmah nazvali.

I šta sad deca koja polaze u školu treba da misle? Da li je u životu bolje da postanu špijuni kao iz holivudskih filmova (koje naša policija uhvati kad hoće) ili kompletni idioti iz Savamale koje policija ne uhvati kad neće?

A možda sad vlast, u okviru reforme školstva, osim novčanih kazni za izostanke, uvede i dualno obrazovanje za kompletnog idiota i još nešto. Pa da na kraju školovanja dobiješ diplomu da si mašinbravar i kompletni idiot. Dobro, možda ne baš ta kombinacija jer je poznato da mašinbravar nije bio idiot, ali možda nešto drugo – električar i kompletni idiot? Ili automehaničar i kompletni idiot? Što da ne, bar bi tako deca imala i jednu profitabilnu struku pored one osnovne. Osim toga, kad bi titule kompletnog idiota počele da dodeljuju škole, a ne samo premijer kao do sada, to bi značilo da smo bar nešto uveli u sistem pa više niko ne bi mogao da optužuje premijera da izigrava sistem.

Nekada je dobri Duško Radović savetovao roditeljima da deci daju lepa i ozbiljna imena jer uvek moraju imati na umu da će neka od tih imena nositi buduće ulice, škole, trgovi. Sada bi ovo plemenito upozorenje da decu od prvog dana treba tretirati kao važnu osobu koja će zadužiti naciju možda valjalo dopuniti i opaskom da nikada ne smetnu sa uma da će vlast sve učiniti da anulira roditeljsko vaspitanje i da deci objasni kako samo budale neće da budu kompletni idioti. Budale ili ološ, nema treće.

Dole narod!

Ne vredi, nema druge nego da naša vlast izvede neki puč i svrgne narod. Pa, bogamu, severnokorejski lider je svoj narod uspeo da natera čak i da ne bude sarkastičan, a naš ni posle četiri godine ne uspeva da narod natera da uči i da menja mentalitet.

Dobro, to što narod nikako da nauči, za to možda još i ima opravdanja. Jer – narodu možda nije jasno od koga tačno treba da uči: od Nemaca, Šveđana, Austrijanaca, Skandinavaca, Rumuna, Mađara ili prve sledeće države koju će premijer postaviti za učitelja samo zato što se sastao sa njenim zvaničnikom? Pa, zaboga, ni đaci kojima je učenje u opisu posla, ne bi mogli da se snađu kada bi svakog meseca imali novog učitelja koji predaje po sopstvenom planu i programu.

Ni učenje na lokalnom nivou ne ide ništa lakše. Evo, i gradonačelnik Beograda, kako koji grad poseti, tako najavljuje na šta će sve novo Beograđani morati da se nauče. Iz drugih gradova je presađivao čas žičaru, čas „muzičku“ fontanu, a jednom, kada je bio oduševljen, kako je rekao „gorkim parkom“ (pobrkali mu se Maksim Gorki i „lupa ko Maksim po diviziji“) – čak i ceo gradski park iz Moskve. A sada hoće da presadi i ceo gradski prevoz. Pre par meseci je presađivao onaj moskovski, a ovih dana teheranski. Doduše, teheranskim metroom sigurno jeste lako upravljati (inače ne bi pustili gradonačelnika Beograda da sam vozi), ali ponajviše zato što je završena cela mreža, dok kod nas nije završena ni ona jedna stanica u Prokopu (mada je odavno svečano otvorena).

I kako sad da vlast očekuje od naroda, koji nije uspeo da savlada ni postojeći sistem gradskog prevoza (brže komunalni policajci savladaju građane, a kontrolori ovlašćenja prekršajnog sudije nego što Beograđani savladaju kako i za čije babe zdravlje funkcioniše Bus plus), da ubrzano nešto nauči i promeni mentalitet?

Pa, lako, jer je vlast blagonaklona prema narodu. Dala mu je čak sto godina za promenu mentaliteta. A ceo jedan vek je, priznaćete, sasvim dovoljno vremena da jedan narod promeni čak i vlast, a ne samo mentalitet.

Naravno, vlast je mogla da bude mnogo rigoroznija prema narodu pa da mu odredi znatno kraći rok. Doduše – i znatno dostižnije ciljeve

od promene mentaliteta. Mogla je, na primer, da zatraži da se narod nauči na vladavinu prava. To je i manje zahtevno i brže dostižno (jer, kad se kaže da je zabranjeno pljuvati po podu, narod začas prestane to da radi), a i neophodan je prvi korak za učenje od zemalja koje premijer navodi kao primer, pa i za tu famoznu promenu „mentaliteta“.

Ali, da bi se narod navikao na vladavinu prava u kojoj svi podjednako uživaju ista zagarantovana prava, svi poštuju zakone i svako biva kažnjen za nepoštovanje prava i zakona, vladavina prava prvo mora da se uspostavi. Što bi naša vlast rado uradila samo kad ne bi bilo toliko zahtevno.

No, pošto je vlast blagorodna, kad već ne može narodu da pokaže kako izgleda vladavina prava, pokazaće mu – kako izgleda prava vladavina.

12.9.2016.

Ko ne voli karanfile...

Legenda kaže da politička ubistva nisu bila naručivana direktnim rečima. Jer nije bilo potrebe za tim. Dovoljno je bilo da onaj ko je vlastan, kaže onome ko žudi da udovolji vlasti, da bi sve bilo mnogo bolje kad nekoga ne bi bilo. Malo kasnije – tog nekoga zaista i ne bi bilo.

Tim više je neodgovorno kad vlast gradi atmosferu u društvu na nepisanim, ali često izgovorenim pravilima: ko nije u vladajućoj stranci taj ne sme da se bavi politikom, a ko se ne bavi politikom taj ne sme da iznosi mišljenje. Sledstveno tome, ko ima kritičko mišljenje nedozvoljeno se bavi politikom i zbog toga mora biti kažnjen. Za početak stavljanjem na stub srama (dobro, ne mora bukvalno da ga se stavi na stub, može na stupce ili još bolje na naslovnicu), a ako se ne opameti, onda... To „onda“ možda najbolje dočarava ona čuvena replika beogradskog davitelja: Ne volite karanfile, eto vam sad – ko ne voli karanfile, ne treba ni da živi. S tim što su neljubitelji karanfila ovaj put pošteđeni (za razliku od, na primer, ljubitelja pasa) ali samo dotle dok frenetično podržavaju vlast. Posle toga se i njima loše piše. Po tabloidima, internetima, televizijama, parlamentu, pa što da ne i po umrlicama, ako se posreći onima koji zdušno pozivaju na lajkovanje hejtovanja.

U plejadi onih koji dobijaju elektronske ili rukom pisane poruke da, ko ne voli karanfile, ne treba ni da živi, i prošle nedelje je prednjačio ombudsman. Osim stare optužbe da prima veliku platu i nešto novijih da ruča i šeta psa, stigla je i najnovija: ne samo da će se kandidovati na predsedničkim izborima 2017, nego je godinu dana unapred snimio i TV spot! Kao i sve ranije optužbe i ova je prvo stigla sa visokog mesta – od narodnog poslanika koji je gledanjem „utvrdio“ da je to unapredni predizborni spot, a ne insert iz dokumentarnog serijala koji se bavi pravima građana.

Drugo i treće mesto ravnopravno dele novinari. Ovog puta iz Nezavisnog udruženja novinara Vojvodine. Njihova optužnica nije stigla sa visokog mesta (stigla je običnom poštom) ali je elaborirana sa bivšeg visokog mesta – od bivše urednice Politike, sticajem okolnosti i sadašnje predsednice drugog novinarskog udruženja.

I ove, kao i sve ranije pretnje drugim novinarima, opozicionim političarima, državnim službenicima, javnim ličnostima i nejavnim tviterašima, odmah su rasvetljene: pretnje sami sebi upućuju, a ne bi trebalo da nas iznenadi ako narednih dana neko i inscenira da je prebijen.

Pretnje, začudo, jedino nisu stigle tradicionalnim „uništivačima srpstva“ – onima koji organizuju i podržavaju Paradu ponosa. Dobro, ne baš začudo – ministar policije je na televiziji lepo zamolio huligane da se uzdrže od huliganstva. I huligani su ga lepo poslušali. Nisu ni nos promolili. Promolila su ga tek nekoliko crkveno uniformisana lica ali i oni su ga promolili tek da bi se pomolili. I pesmom i metanisanjem proterali nečastivog sa ulica.

No, ako i ne čudi što su vlast slepo poslušali oni koji su, ili bi bar trebalo da budu, najdalje od vlasti, čudi da su oni koji su bliski vlasti počeli da pokazuju neposlušnost. Prvo je televizija koju je premijer apostrofirao kao jedinu koja ga podržava subverzivno emitovala „Balkanskog špijuna“ u sred afere „hrvatski špijun“, zatim je vlasti naklonjena nevladina organizacija objavila analizu po kojoj ispada da su štampani mediji prekomerno hvalili vlast i neumereno blatili opoziciju, a sada se i gradonačelnik Beograda suprotstavio vlastima. I biranim rečima izjavio da je premijer slagao kada je tvrdio da iza

noćnog rušenja u Savamali stoje najviši organi gradske vlasti. Nadajmo se da bar oni neće biti optuženi – da ne vole karanfile. Kao što će verovatno biti kamermani RTS-a koje je premijer morao da usred emisije opomene što ne prate pomno ono što on priča.

19.9.2016.

Strašno. Strašno?

Samohrana majka ostala bez posla. Strašno! Strašno.

Samohrana majka koja je ostala bez posla je Romkinja. Strašno!
Strašno?

Samohrana majka koja je ostala bez posla, a koja je Romkinja, je transrodna osoba. Strašno? Strašno?

Na kom mestu, na kojem „strašno“, prestaje naša saosećajnost? Kod prvog ili drugog znaka pitanja? Ili već kod znaka uzvika – kod podatka da je u pitanju žena? A šta bi bilo da čak nije ni naša državljanka? Da li bi onda uopšte i bilo strašno?

Distribucija razumevanja i saosećanja sa drugom osobom zavisi od informacija koje o toj osobi imamo. Često čak i od redosleda kojim te informacije dobijamo. U jednom eksperimentu ispitanici koji su prvo saznali da je kandidat za posao imao problema sa zakonom, smatrali su da on ne treba da bude primljen bez obzira na inače dobru biografiju, dok su oni koji su se najpre upoznali sa njegovim obrazovanjem i stručnim sposobnostima, zaključili da problemi sa zakonom ne predstavljaju razlog da bude odbijen.

Ali, naše razumevanje i saosećanje zavisi i od predstave koju imamo o nekoj pojavi ili grupi ljudi. Predstave koja je nastala u nedostatku informacija, mada često i uprkos informacijama. Zato i imamo običaj da odmah po davanju informacije o nekome već u nastavku rečenice objasnimo da je u pitanju izuzetak od pravila. On je to i to (po vokaciji, poreklu, zanimanju, političkom ili seksualnom opredeljenju), ali nije takav – lopov, manijak, lažov ili šta se već predrasudno pretpostavlja da takvi ljudi jesu (jer, da se ne pretpostavlja, ne bismo ni imali potrebu da naglasimo izuzetke).

Kakvu ćemo predstavu imati o, na primer, „našem narodu“ u

Republici Srpskoj ili o „tuđem narodu“ na takozvanoj balkanskoj migrantskoj ruti, i hoćemo li prema njima osećati simpatiju i empatiju, zavisi ponajviše od toga šta nam se preko medija govori, a naročito – šta nam govori vlast.

A govori nam nešto slično što nam je i vlast devedesetih govorila. Kad je prestalo da bude politički (i svakojako) profitabilno saosećati sa kolonama prognanih i raditi na njihovom zbrinjavanju – vlast je počela da, umesto o njihovim problemima, govori o sopstvenim.

Tek počinjemo da slušamo šta naša vlast ima da kaže posle uspelog, a od nas nepodržanog referenduma u Republici Srpskoj (udar na Srbiju, naravno), ali smo zato već čuli šta ima da nam kaže posle po nas neuspelog sastanka o migrantskoj krizi. Doduše, premijer (odavno „optužen“ da ima meko srce) još tihuje, ali nam je ministar policije otkrio koliko ih je razočarao izostanak novca. I ne samo da državi nije dodeljeno onoliko koliko je tražila, nego je novac otišao „nekima kojima je to postao biznis“. Pri tom ministar nije mislio na krijumčare već na nevladin sektor.

Šta se desilo bukvalno preko noći? Jednog dana premijer nas lično izvesti kako su ga u Ujedinjenim nacijama slušali „i oni koji obično nikoga ne slušaju“ (valjda upoznati sa njegovom plahom naravi i uplašeni da bi ih mogao opomenuti kao i kamermane RTS-a), a već sledećeg, na sastanku evropskih premijera, niko ne sluša da novac treba dati državi za vojsku, a ne nevladinim organizacijama za migrante, pa premijer mora da demonstrativno napusti skup?

Naravno, strašno je što ni Ujedinjene nacije ni ujedinjena Evropa nemaju rešenje za milione migranata. I strašno je što se o tome govori kao o krizi koja je zahvatila zemlje preko kojih ili u koje ti ljudi putuju, a ne kao o krizi u kojoj su ljudi koje je muka primorala da se upuste u opasno putovanje. Kao što je strašno i da naša mogućnost da saosećamo prestane pre nego naša mogućnost da nešto učinimo.

26.9.2016.

Uvreda nedelje

Gotovo da ne prođe ni dan, a da nas vlast ne uvredi. Vreda nas đuture, vreda nas grupno, vreda nas pojedinačno, vreda nas poimence.

Pa ipak, na kraju dana, niko se ne nađe uvređeniji od same vlasti.

Poslednja, tačnije – najnovija, ali svakako ne i poslednja uvreda stigla je od premijera. Govoreći o ogromnim troškovima države, rekao je da žene izvoljevaju porodijsko bolovanje koje u Nemačkoj ne bi ostvarile „ni da se obese“, što je em grozno poređenje, em netačno (dobile bi itekako i to bez bešenja), dok je za primaocce socijalne pomoći naveo primer nekoga ko može konju rep da iščupa (još jedno grozno poređenje, brr!) ali neće da radi jer inkasira pare za svako dete, što znači da mu država poklanja novac koji nije zarađen (naravno, zato se i zove „socijalna pomoć“, a ne „plata“).

Nekoliko dana ranije izvredao je sve koji su se žalili na hladne radijatore. Njih je takođe ilustrovao primerom nekog imaginarnog razmaženka koji zahteva grejanje samo zato da bi mogao da se razgaćen šetka po stanu, kao da je i grejanje neko socijalno davanje države (pa treba da smo srećni što ga uopšte dobijamo) a ne roba koju si uredno platio. Pri tom je grejanje roba koja je falična, koju plaćamo po ofrlje izvedenoj računici prodavca (a ne po utrošku kao što bi trebalo), koju nemamo mogućnost da prištedimo („zavrtnje“ radijatora nema učinka na račun).

Sa druge strane, čak i da taj imaginarni građanin zahteva ono što je platio samo zato da bi se šetkao go po stanu (a ne zato što mu je i obučenom hladno, ima bebu i nekog bolesnog), on ima prava i na to. Jer grejanje nije poklon pa da mu se u zube ne gleda, naročito ako ti zubi cvokoću od zime i ako nećeš da zbog grejalica uvećaš račun za struju i time nepovratno upadneš u skuplju zonu. I ne samo da taj imaginarni građanin ima prava da bude „razmažen“ (pa nije se prijavio za Igmanski marš, zaboga) nego ima prava i da zakera, kao što bi zakerao u bilo kojoj radnji da dobije tačno po deklaraciji ono što je i platio.

Naravno, između ovih navedenih primera protekle nedelje (bože mi oprostite ko u pokojnom „Utisku“) bilo je još mnogo uvreda koje se nisu našle na spisku. Vredao nas je ko je stigao, vredali su nas javni službenici, vredali su nas anonimusi u službi vlasti, vredali su nas u štampanom izdanju, vredali su nas sa ekrana... Vredali su nas tek onako, vredali su nas zbog onoga što mislimo ili što oni misle da

mislimo, zbog onoga što radimo ili oni misle da bismo uradili kad bismo bili oni. Vređali su nas paušalno, maliciozno, preteće (neko ozbiljno neko pretenciozno, ali nikad ne znaš kad pretenciozno može biti i ozbiljno)...

Pa ipak, od svih uvređenih, samo je jedan podneo tužbu zbog uvrede. Ministar policije.

17.10.2016.

Ili ćuti ili kušuj

Ova vlast, krajnje demokratska kakva je, uvek nam ostavlja slobodan izbor. Možemo da ćutimo. Ili možemo da kušujemo.

Polako se uobličava pravilnik novogovora. Po njemu imate prava da u javnom prostoru govorite samo ako ste prethodno obezbedili dovoljnu podršku na izborima. Svako ko se usudi da nešto kaže, a naročito da, daleko bilo, protivureči vlastima, biće odmah, bez snebivanja, upitan: a koliku podršku vi imate u narodu? pa čak i ako mu „podrška u narodu“ uopšte nije u opisu posla (kao što nije novinarima, istraživačima, akademikima...) ili mu je „podrška u narodu“ čak i zakonom zabranjena (kao što je zabranjena sudijama, Povereniku, Zaštitniku...).

„Podrška naroda“ je postala isključivi kriterijum za određivanje prava na slobodu govora. Ako ste je dobili (podršku, a ne slobodu), pa makar i kao potpuni anonimus na izbornoj listi, možete da pričate šta hoćete i koliko hoćete. Ako ste je dobili, ali na nekoj opozicionoj listi, pa vam je famozna podrška omalena, onda možete da pričate malo, pa i to samo dok ne iznervirate predsedavajuće. A ako je niste dobili (jer se niste ni kandidovali), onda izvolite izađite na sledeće izbore, pa kad obezbedite podršku onda se javite za reč.

Sa druge strane, ako i pristanete na pravila novogovora i poželite da se kandidujete na nekim izborima, bićete, takođe bez snebivanja, optuženi da želite vlast. A želiti vlast je, po takođe novoj sistematizaciji motiva, postalo nelegitimno, bezmalo i nelegalno (osim, naravno, ako ste već vlast u kom slučaju se vaša želja za vlašću volšebno pretvara u legitimnu, čak poželjnu kategoriju). A kada se jednom utvrdi da

pričate to što pričate jer želite vlast, a utvrđi se tako što to tvrdi vlast koja se na svim izborima kandidovala da bi postala vlast dok je to još bio legitiman motiv za kandidovanje – vi gubite pravo na govor u javnom prostoru jer, kao što već pretpostavljate, želite da postanete vlast, što je jednostavno nedopustivo.

Drugim rečima, nemate prava da javno govorite ukoliko niste usmeni ili dopisni deo vlasti, ali zato, ako poželite da postanete vlast – tek onda nemate prava da javno govorite. A naročito nemate prava da pitate, posebno ono što je u javnom interesu.

Dobro, jasno je da vlast ne hajje što uskraćivanjem slobode govora jednima – drugima (pre svih onom istom narodu na koji se stalno poziva) uskraćuje i, takođe ustavno, pravo na informisanje. Pa kad njena omiljena televizija može da reklame za parafarmaceutske proizvode (protiv „zatvora“, kašlja, ešerihije koli...) emituje bez one, po zakonu obavezne, pa makar i uvek smandrljane završnice („pre-upotrebedetaljnoproučitiuputstvo...“), može i vlast nas da ostavi bez prava da se „o indikacijama, merama opreza i neželjenim reakcijama“ konsultujemo sa nekim ko nije proizvođač vlasti. Pa nije vlast Afrička šljiva (iako ne pada) pa da je upozorenje obavezno pre konzumacije.

No, ako i ne misli o narodu bez čije podrške, po pravilniku novogovora, nema ni slobode „da se govorom, pisanjem, slikom ili na drugi način traže, primaju i šire obaveštenja i ideje“ (član 46 Ustava), vlast je bar morala da misli na narodne mudrosti. Od kojih jedna kaže da će onaj kome uskratite pravo da priča progovoriti na lakat ili na onaj drugi, manje dostojanstveni, deo tela. Ili, u novijem slučaju – na tviter. Čime će dodatno iznervirati vlast. Koja onda mora da nam prepričava šta je ko rekao na društvenim mrežama. Pa ispadne, kao u Gospođi ministarki, da je sin engleskog konzula rekao „olrajt“ što na engleskom znači da vam psuje oca, na šta mu Raka učtivo kaže: „Kuš, svinjo jedna“, a kad on opet „olrajt“ Raka ga hakne po nosu i opsuje i on njemu oca na šta mu Živka kaže da to nije naš otac pa da ga psuje ko stigne. Ili tako nekako.

24.10.2016.

Slika i prilika naših prilika

I eto, vlast će posle sa pravom da se ljuti na nas što nismo obratili dostojnu pažnju na najavljeno povećanje plata i penzija. Ali, kako da to učinimo kad smo svakodnevno bombardovani tolikim vestima da ne stižemo ni da ih svarimo, a kamoli da ih shvatimo. Samo što smo preko glave preturili naše špijune i naše rušitelje režima u Crnoj Gori, morali smo odmah da se pozabavimo našim špijunima kod nas i stranim špijunima takođe kod nas, a već nas je stiglo i planiranje atentata kod kuće, doduše ne naše nego premijerove.

I kako čovek u toj kakofoniji da razabere šta mu vlast govori? Kako, kad sve izgleda kao ministar za socijalna pitanja koji na Sajmu knjiga govori o poginulima u staračkom domu dok se nadvikuje sa raspojasanom lumperajkom koja trešti iza njegovih leđa? (Samo je falilo da se ministar izvini raspojasanom lumperaju što mu tragičnom pričom ometa zasluženost opuštanje na Sajmu knjiga pa da slika naših prilika bude kompletna.)

A povećanje plata i penzija ne zaslužuje da prođe neprimetno u šumi drugih vesti. Doduše, u istoj šumi ne primetimo ni poskupljenja, kao ni neotkrivanje nekih zločina ili prikrivanje nekih izvršilaca, ali te vesti ionako ne zaslužuju radost, dok ova o povećanju ipak treba da obraduje pa makar to povećanje i ne bilo onoliko koliko je onomad bilo umanjenje. I makar se o tom povećanju pričalo, ne kao o zarađenim penzijama, već o „povećanom davanju za penzije“ kao da su penzije nešto što ti država daje, a ne nešto što ti je država čitavog radnog veka oduzimala od bruto zarade. A to oduzimanje je, za razliku od sadašnjeg „davanja“, bilo duplo veće od neto zarade.

Ali, kad čovek ne postiže da ceni ono što mu vlast daje, kako onda od njega očekivati da ceni ono što vlast ne daje? I to ne daje – samoj sebi? Kako, na primer, da obrati pažnju i oda dužno poštovanje izjavi da se premijer, od kada je na vlasti, nije obogatio ni za jedan dukat? Ni za dukat, kako je ponovio. Da je rekao kako nije bogatiji ni za cvonjak, koji je takođe starinski ili ni za žutu banku (starinski, a naški), možda mu i ne bi poverovali. Ovako, svakom je jasno da je nemoguće da ti u tim godinama neko da dukat – pa dukate dobijaš samo kad si beba pa ti gosti stave pod jastuk.

Kad Jajinci utihnu

Na narednom sajmu tehnike vlast bi mogla da zakupi štand i predstavi nam tehnike vladanja. Pa, što da ne? Vlast ionako voli da se eksponira, a i ima iskustva u organizovanju izložbe.

Na sajmu bi mogla da izloži manekene vlasti, držače vlasti, prišipetlje vlasti, šaptače vlastima, hvališe vlasti, a jedan poseban deo, pod nazivom Quod licet, mogao bi da bude posvećen tehnici vladanja, u narodu poznatoj kao: šta je dopušteno bogu, nije dopušteno volu. Ovaj deo izložbe mogao bi da ima dva segmenta, prvi: kako ljude ubediti da si bog i drugi: kako ljude ubediti da su volovi.

Za ilustraciju bi mogli da posluže ovi prethodni dani u kojima smo se vala siti nagledali i naslušali „ja bog, ti vo“ primera.

Na primer.

U zemlji čijeg su premijera ubili atentatori, moraš biti dodatno senzibilisan kad se o takvoj mogućnosti govori. Tačno. U kući obišenog se ne pominje konopac. A posebno je neukusno svako malo podsticati sumnju da bi to moglo da se ponovi.

Ali, u ovoj zemlji su takođe mučki ubijani i novinari. Zar onda ne bi trebalo da se smatra barem jednako neprimerenim kad se novinari crta meta na čelu, kako to ovde volimo da plastično ilustrujemo, naročito ako to rade baš oni koji su najuticajniji? Pa, ne. Jer to rade bogovi. Oni mogu da lično ili preko svojih hvališa prozivaju poimence novinare i optužuju ih za veleizdaju domovine. Jer to, pošto si bog, nije kriminalizovanje novinara bez ikakvog dokaza. Dok, sa druge strane, jeste kriminalizovanje, štaviše poziv na linč kad novinar samo pokušava da sazna imovinsko stanje državnog službenika ili njegove rodbine.

Kad si bog, tvoje pamćenje može da bude selektivno i tendenciozno. Možeš, na primer, da pominješ kako je ubijeni premijer bio za života kritikovan (kao što svaki premijer i sme da bude i kao što ti kritika ne oduzima pravo da budeš tužan i ljut ako ga ubiju), dok istovremeno zaboravljaš izjavu da, ako neko vidi Đinđića, neka mu kaže da je i Tito pred smrt imao problema sa nogom. Jer to valjda nije bila kritika. Već najava. Doduše, tada manjeg boga.

A kad „zaboraviš“ ko se zapravo zlorado naslađivao atentatom, onda možeš da svako komentarisanje onoga što vlast sada izjavljuje osudiš kao neprimerenu sprdnju. I da pri tom udariš u tanke žice ili što bi rekla tetka Štefice Cvek „posle su kose čupali, ali im nije vredelo“. Drugim rečima, draga deco, ne suprotstavljajte se roditeljima jer ćete jednog dana žaliti što su umrli. Da, tačno, biće im neizmerno žao. Ali, deca se suprotstavljaju dok roditelji imaju moć nad njima i drugo, deca, baš kao i društvo u celini, rastu i sazrevaju samo kroz kritičko mišljenje i suprotstavljanje bespogovornom autoritetu.

Sa druge strane, šta bi bilo kada bismo mi istom tehnikom pokušali da kod vlasti izazovemo bar mrvu saosećanja? Dragaa vlasti i vi oko nje, nemojte da ste takvi prema nama, ako danas-sutra umremo biće vam žao nas.

Šta bi nam vlast odgovorila?

„Neće, jer vi ste volovi“?

7.11.2016.

Od Slobo Sadame do Trampe Srbije

I tako, dva državna udara, jednog atentata i nekoliko špijuna kasnije, dobili smo novog predsednika. Svetskog, a našeg. Ovog puta američkog. Jer mi smo, što reče Arsen, siročad svijeta pa se nudimo na usvojenje svakom ko se domogne velike moći. Od nekadašnjeg: mi smo Titovi, Tito je naš, stigli smo do: mi smo Trampovi, Tramp je naš. Od Srbije do Tokija, do Srbije do Milvokija.

Malo pre toga bili smo podjednako uzbuđeno Putinovi. Koji nam je, sudeći bar po (pro)vladinim medijima „dao“ i „poslao“ toliko oružja (i oruđa, ali je meni bliža ona starinska podela da je oruđe za rad, a oružje za rat) da smo do sada morali već uveliko da budemo priznati kao vojna velesila.

Jedno vreme bili smo i posvojčad kineskog lidera, ali ne zato da bi nam nešto dao na poklon, već, po svedočenju samog premijera, da bi mi njemu ponudili na poklon preduzeća i rudnike koje partijski kadar potkrada premijeru iza leđa.

A sada smo, od američkog elektorskog sistema, dobili Trampa. Što je još važnije, Tramp je dobio nas. Nahočad. Decu iz budućeg

braka. Usvojenu decu ruskog vođe. O kojoj će sad da brine kao o svojoj rođenoj.

Prorežimski, a antizapadni tabloid se čak toliko obradovao da je svoje obožavanje američkog predsednika iskazao i na bilbordima, što, po standardima tabloida, naravno da nije skandal. Skandal bi bio da su to isto uradile nevladine organizacije koje uredno satanizuje na svojim naslovnim stranama. Kao što je skandal i pominjanje naših kandidata na našim predsedničkim izborima. Jer samo prodane duše govore o našim izborima, dok se prave patriote ushićuju tuđim.

Kako smo od demonstracija protiv nedemokratskog vođe tako brzo stigli do demonstracija ljubavi prema njemu sličnima? Kako smo od: Slobo Sadame, začas prešli na: Putine Srbije, a sada i na: Trampe Srbije? I zašto se divimo (šta: divimo, usvajamo ih) onima koji uskraćuju slobode svojim građanima – mi koji smo se barem neslobode nadobijali za dva života?

Strah od slobode, pusto radovanje tuđoj neslobodi (kad nemam ja nek nemaš ni ti) ili podla ubeđenost da ćeš ti ipak biti slobodan onda kada se ukine sloboda svima ostalima? Ili sva tri zajedno plus saznanje da i mi Trampa za trku (izbornu dakako) imamo pa će on ili da pobeđi svojim šarlatanskim nastupom (što je dobro) ili ćemo, u strahu od njegove pobeđe, glasati za ovog drugog (što je još bolje)?

14.11.2016.

Familija

I ne samo da vlast nije otuđena od građana, nego je toliko familijarna sa nama da se stiče utisak da smo svi svojta. Ili samo tako deluje jer takvu komunikaciju sa medijima, institucijama, građanima, opozicijom... jedino u familiji možete da čujete.

Taj familijaran odnos se najbolje vidi na televiziji. U nju premijer bane kao što samo rođak može da vam bane u kuću. I ne pita da li ste možda nešto drugo planirali (da emitujete kviz ili bilo koju drugu emisiju) nego sedne i čeka da ga ugostite, a usput vas još i podbada što ste ga dočekali nespremni. Do sada još samo nije banuo u kviz, što je veliki propust organizatora, naročito kada se zna da je premijer Đinđić jedan od prvih televizijskih nastupa imao baš u kvizu.

Sa druge strane, premijeru nije ni zameriti što pomera programske šeme jer je on u veoma važnoj misiji da omogući i građanima koji nemaju internet da saznaju šta se piše po twiteru. Doduše, radili su to i neki drugi voditelji i neki drugi gosti u drugim emisijama, ali, kada ankete pokazuju da građanstvo najviše veruje premijeru, onda je i red da od njega čuje šta sve ljudi pišu i zašto to treba zabraniti.

No, i mediji umeju da budu vrlo familijarni sa premijerom, čak preterano familijarni. Pa gde to ima da neki vlasnik novina na nekoj televiziji kaže za premijera „budala si ako uradiš to i to“ ili da vlasnik televizije u nekim novinama kaže za premijera da je budala što trpi umesto da novinaru pokaže njegovog boga, odnosno Božić Batu? E, pa, nema nigde, naročito ne u autokratskim režimima za šta se ovaj režim često optužuje.

Doduše, i premijer je familijaran sa novinarima. Ne samo da ih oslovljava imenom (najčešće skraćenim od krštenog) nego ume i da ih izgrdi kao što samo roditelj ume da izgrdi dete kad nije dobro usisalo. Doduše, roditelj grdi zato što je dete nešto gurnulo pod tepih, a premijer zato što novinar nešto neće da gurne pod tepih, ali princip porodičnog odnosa je isti.

Isto je čak i ono bockanje koje samo u familiji možete da doživite. Kad vam se, na primer, nešto prebacuje, ali niko ne imenuje vas, mada daje dovoljno podataka da svi zaključe da se o vama radi. Isto je i pravdanje (ne vas, nego nekog iz vlasti) zašto treba da popustite i oprostite, na primer: pusti je, vidiš da plače, ona je tako divna i kulturna, a vi je vređate. Isto je i prebacivanje, koje samo u porodici možete da čujete – eto, ja rmbaćim po ceo dan, a ti se samo izležavaš i ni hvala da mi kažeš. Isto je i preventivno zastrašivanje – hoćeš da se oznojiš pa da se prehladiš, odnosno: hoćeš da sprovedim zakon pa da bude krvoproliće?

Ako vam ovaj familijaran odnos vlasti smeta, pomislite samo na dobru stranu toga što nas vlast tretira kao familiju. Pa, zar nije ova vlast više puta rekla, i na sopstvenom primeru pokazala da joj je familija iznad svega? Da familija brani svoje članove po svaku cenu? Da u okrilju familije ne može ništa ružno da vam se desi?

Eto, zar se odmah ne osećate zaštićenije?

21.11.2016.

Prošlost je imala lepšu budućnost

Najzad dočekasmo i to – svet kaska za nama. Što, nažalost, i nije neka satisfakcija za sve decenije u kojima smo mi kaskali za svetom. Jer, „spuštavah se ja na vaše uže, umalo se uže ne pretrže“.

U čemu smo to sve ispred sveta? Kao prvo, u ovome što se sada zove post-truth politika. Pa mi smo rodonačelnici toga. Samo što taj „tim gore po činjenice“ model nismo zvali tako pomodnim imenom. Zvali smo ga jednostavno: devedesete. I uredno kupovali jeftinu demagogiju koju smo skupo plaćali. I verovali u isprazne emocije koje su ispraznile naše živote, džepove, države.

Drugo, rodonačelnici smo referenduma za otepljenje. Ih, otkad smo se mi otepljivali. Samo što takođe nismo imali te mondenske izraze brexit, nexit, frexit... Mi smo to prostački zvali krvavim ratovima za oslobađanje ili očuvanje (zavisi sa koje strane gledate) teritorije. Kao što nismo imali ni internet pa smo umesto tarabice koristili tarabe da na njima ispišemo hashtagove kao što su Kosovo republika, Evropa zdaj, Srbe na vrbe...

Takođe smo rodonačelnici brutalnog obračunavanja sa medijima i zaista nije u redu da nam sad Turska preotme to prvenstvo. Jer, kad su ovde bili proganjani novinari, tamo je vlast mislila samo o privrednom razvoju i novinarima se nije uopšte bavila. Zato je sada, kad razni vlastodršci ukidaju prema svojoj volji fejsbuk i twitter, zatvaraju i sudski gone, a bogami i trajno eliminišu novinare, važno da se ne zaboravi ko je to radio davno pre njih. Doduše, ovde nisu ukidane društvene mreže, jer ih nije ni bilo, ali su ukidani mediji i životi novinara. I nije to radila samo vlast nego i neka tek osnovana udruženja, razni patriotski savezi koji su revnosno podnosili tužbe, a sudovi revnosno donosili osuđujuće presude.

Da, i rodonačelnici smo političkih pritisaka na sud. Ali to ne treba mešati sa ovom novijom istorijom i sa suđenjima koja je pokrenuo ministar policije protiv medija. A naročito ne treba podršku ministrovih pristalica pred zgradom suda tumačiti kao pritisak na sudstvo jer su naši pravosudni organi dokazali da ne podležu takvoj vrsti pritisaka. Pa, molim vas, kad su i tužilaštvo i sud odbili da bilo šta urade u slučaju Savamala uprkos ponovljenim uličnim protesti-

ma hiljada demonstranata, zar mislite da će podleći pritisku šačice pristalica?

Eto, kad se ovako poređa u čemu smo sve bili ispred svog vremena i koliko smo bili napredni u odnosu na napredni svet, lepo se vidi da smo svetski trendseteri. Samo što se tome nismo nadali. Niti nam je na pamet padalo da bi ovo mogla da bude ta budućnost.

No, kad već stvari stoje tako kako stoje i kad smo već mi ti koji postavljamo buduće svetske tendencije, onda bi valjalo i da se ozbiljno odnosimo prema tolikoj časti i obavezi. Pa da, na primer, već na prvim narednim izborima preokrenemo trend i počnemo da ne glasamo za jeftine populiste. Mala stvar za nas, velika za čovečanstvo.

5.12.2016.

MiG božiji i Hristos se rodi

Kako i dolikuje blagdanskoj atmosferi, proglasismo prigodno primirje sa susednom Hrvatskom. Bitka u naoružavanju i naruživanju se obustavlja do boljih predizbornih dana. Privremeno se vraća i starinski diplomatski manir: ja tebi vojvodo, ti meni serdaru, a posle ćemo ponovo ratobornu retoriku: ja mojim glasačima o tebi da si grozan, ti svojim biračima o meni da sam grozan.

No, budući da će ovde Božić biti tek za trinaest dana, ne mora da utihne i rat protiv domaćih neprijatelja. Bombardovanje žive sile izjavama nastavlja se nesmanjenom žestinom. Kao i prepucavanje u parlamentu i pucanje iz svih oružja po opoziciji koja vodi specijalni rat – psovanjem majke.

Na prvoj borbenoj liniji je predsednica parlamenta koja i dalje ne propušta priliku da javnost obavesti o žestokim psovačkim napadima kojima je izložena kad niko ne sluša. Izgleda da su ti napadi toliko učestali da je i nadbiskup beogradski morao da ih osudi u svojoj prazničnoj poslanici.

U zemlji u kojoj se majka stavlja u seksualni kontekst da bi se izrazilo divljenje kvalitetu proizvoda ili postupku osobe (u prevodu na pristojno: polno opšti sa kevom), u zemlji u kojoj ljudi znaju da opsuju majku automobilu i uopšte predmetima koji im se izmaknu

kontroli, pa čak i samima sebi u nastupu samokritičnosti, u takvoj zemlji, sa takvim jezičkim navikama – najveći zločin je baš psovanje majke u parlamentu. A najveća vrlina to što je ne psujete. Tolika čak da će uskoro u poslaničkim biografijama kao i u malim oglasima početi da se navodi: ne pije, ne puši, ne psuje majku.

Prosto vam dođe da poželite da stvarno samo opozicija govori ružne reči u parlamentu. Jer bi to značilo da poslanici vladajuće većine ne vređaju i ne omalovažavaju nikoga pa ni LGBT osobe (na šta predsednica parlamenta diskretno upozori, ne na štetnost takvih iskaza pred drugim poslanicima i pred kamerama, dakle pred javnošću – već pred ministarkom lezbejkom).

Kao i da poželite da vlast sa podjednakom borbenošću brani i sve druge majke i žene uopšte. Da im ne smanjuje i ne ukida „povlastice“ (to je ono što uređene države daju čak i kad im podizanje nataliteta nije prioritet kao što nama, deklarativno, jeste) i da im ne nameće otežavajuće i ponižavajuće tretmane (kao što je državni komitet za odobravanje abortusa, koji je najavljen pa povučen u ilegalu).

I da poželite da su protesti građana zaista ono najgore što se u državi dešava. Jer bi to značilo da su nasilnici, huškači i oni koji imaju spornu čak i intelektualnu imovinu – po zatvorima, a ne po vladinim kabinetima, parlamentima i medijima.

Ali, to su već novogodišnje želje, a za njih je zadužen Deda Mraz, a ne vlast. A i Deda Mraz samo za dobre, što mi, po izveštaju vlasti, nismo bili.

26.12.2016.

2017.

Kako se vodi kampanja od vrata do vrata

Deca rođena u vreme poslednjeg (valjda i vaistinu poslednjeg) bombardovanja Srbije, ove godine će prvi put moći da glasaju. I da budu regrutovana. S tim što će ovo drugo umnogome zavisiti od ishoda onog prvog.

Zna i vlast da stižu novi glasači pa se trudi da ih uhvati dok su još mali. Neke već u obdaništu i osnovnoj školi. A da bi deca znala kome da budu zahvalna što im je čistio sneg (da ne pomisle slučajno da je to uradila nadležna služba ili neka dobra vila) aktivisti su na leđima nosili stranačke transparente velike kao vrata, valjda u znak sentimentalnog podsećanja na školske dane i ono čuveno „kec ko vrata“.

Dakle, kad si najniže rangiran, naređenje da se vodi kampanja „od vrata do vrata“ znači da, pred kamerama, jedna vrata nosiš dok do drugih čistiš sneg. Kada si visoko rangiran, onda to „od vrata do vrata“ znači da prebijanja neistomišljenika treba da negiraš tvrdnjom

da su se sami povredili kad su udarili u vrata. Za sve one koji su između ta dva ranga, voditi kampanju „od vrata do vrata“ znači da možeš da hvataš za vrat svakoga ko ti se suprotstavi.

A kada ste najviše rangirani, vi kampanju „od vrata do vrata“ sprovodite tako što vrata zaobidete i u kuću uđete kroz televizor. Šta god da je povod – a povod je uglavnom samo to što ste hteli da se pojavite na televiziji – televizije će revnosno najaviti i objaviti.

Naravno, kampanja ne mora uvek da bude od vrata do vrata. Može da bude samo – do vrata. Kao kad se napirlitani voz zaustavi pred vratima Kosova. A vi onda dve nedelje objašnjavate kako je reakcija na tu vašu provokaciju bila preterana jer Albanci voz nisu ni videli (pošto valjda nemaju TV ni internet), a nisu mogli ni da ga čuju ako su, kao Indijanci, stavljali uvo na šine (pošto se valjda tako obaveštavaju o dolasku voza).

No, kampanja nije uvek do vrata. Nekada je – do strujomera. Pa kad se pojave tradicionalno napumpani računari za struju, vi nedeljom sazovete vanrednu konferenciju za medije i objavite da su krivi čitači strujomera koji su iz toplih soba (jer svi udari na vlast uvek dolaze iz toplih soba) utrostručili račune, a ne oni koji su stvarno odgovorni za organizovanu pljačku građana.

U međuvremenu, za posebnu ciljnu grupu ide i posebna „od vrata do vrata“ kampanja. Pripadnici te ciljne grupe dobijaju prava vrata i pravu pripadajuću kvadraturu iza njih. Bilo je potrebno samo da se, u vreme novogodišnjih praznika, pojave na vratima zbrda-zdola sprovedenog konkursa za rasprodaju državne imovine.

Sa druge strane, ova kampanja u sebi nosi i veliki izvozni potencijal. Mogli bismo, na primer, da je izvezemo u Ameriku (ukoliko to već nije urađeno, naravno). Tamošnje analitičare ionako najviše brine nepredvidivost novopečenog predsednika, pa bi uz nju mogli da predvide kako će se nastaviti vladavina koja je počela tako što je već prvog (a neradnog) dana otišao u Centralnu obaveštajnu agenciju samo da bi mediji izvestili o tome kako je nezadovoljan medijima jer su objavili da je na inauguraciji bilo mnogo manje ljudi nego nekada na Obaminoj. (Pri tom su mediji to dokumentovali fotografijama, dok je Tramp svoje tvrdnje potkrepio sa „iskreno da vam kažem“.)

Ali, da ovaj izvoz ne bi poremetio naš brižljivo izbalansirani budžet, dobro bi bilo da recipročno i uvezemo nešto. Na primer njihovo iskustvo sa tim kako se prođe na izborima kad staneš iza pogrešnog kandidata (Hilari vs. Sanders) i kad ti svi prognoziraju pobjedu (Hilari vs. Tramp).

23.1.2017.

Japajaci

Pred Srbijom nije običan izbor. Na njihovoj strani su skoro svi mediji, svi tajkuni, svi kriminalci, sav ološ i sve bitange. Tamo više nema ničeg poštenog i čestitog. Ostao je samo poslednji šljam i užas na toj strani. Srbija ne sme sebi više da dozvoli takav luksuz da nas oni zaposednu i ugase ovu divnu zemlju i oteraju poslednjeg čoveka iz Srbije.

Ne, to nisu moje reči. I ne, ne komentarišu vlast. To su reči poslanika vladajuće stranke. I odnose se na nas. A to još i nije ono najgore što vlast o nama govori i piše.

Jer, koliko god loše da vi mislite o vlasti, vlast o vama misli još gore. To što će vam vlast sasuti u lice sa malog ekrana ne možete ni da zamislite, a kamoli da kažete javno.

A čak i da možete da kažete, oni bi vam rekli da ste vi još gori. Ako ih, na primer, pitate da prokomentarišu fotografiju na kojoj ministar zdravlja grli vođu narko klana, kao što se drznula televizija N1 da pita, premijer će vas (dobro, ne vas nego N1) u istom dahu optužiti da podržavate (pa još svakodnevno i otvoreno podržavate!) one koji su činili najstrašnije zločine i prodavali drogu našoj deci. (Šta li bi im tek rekao da su pitali šta se dešava sa onih 97 ubica iz Jajinaca – da su atentatori?!)

Slično su prošli i oni koji su pitali otkud droga u ministarskom automobilu ili otkud u ministarskom kabinetu osuđenik kome još nije ni istekla uslovna kazna. Prvo je saopšteno da mediji lažu i za jedno i za drugo, a zatim da je zbog droge u ministarskom autu podneta ostavka, a da je osuđenika sačekao otkaz u ministarskom kabinetu.

A onda se bacilo drvlje i kamenje na medije što se i dalje maliciozno bave pitanjima otkud u ministarstvima uopšte droga i osu-

denik, umesto da veličaju časne postupke ostavke i otkaza jer, kako je objašnjeno iz kabineta i partija – da je neko drugi na vlasti, on ne bi tako časno postupio.

Naravno, objašnjenja iz kabineta i partija se nisu bavila mogućnošću da bi na vlasti mogao da bude neko ko na prvom mestu ne bi ni zapošljavao osuđenike niti bi prevezio drogu u ministarskim automobilima, pa makar zbog toga i nemao priliku da se posle hvali kako je, eto, kad je pukla bruka, ipak časno odstupio sa dužnosti.

Dobro, jasno je da vlast nema razloga da se promeni sve dok joj prolaze ovakvi ljudi i ovakvi postupci. Čak ni kada bi od medija dobila napismeno da takvo ponašanje više neće biti tolerisano, kao što je dobio novopečeni predsednik Amerike.

Promeniće se samo ako i od nas dobije da takvo ponašanje više nećemo da trpimo. Takođe napismeno. Na sledećim izborima.

30.1.2017.

Vladanje na odmaranje

Vlast kojoj smo podvrgnuti možda najbolje opisuje davnašnja izjava deteta u knjizi „Pozdravi nekog“: otac nas bije na odmaranje. Bije nas pa sedne da se odmori, pa nas opet bije. S tim što nas vlast brani, pa sedne da se odmori, pa nas onda opet malo brani, pa se odmori.

Kako ovo vladanje na odmaranje funkcioniše? Pa tako što vlast najavi nešto strašno, a onda nas slavodobitno od tog strašnog zaštititi. Da bi već sutradan najavila nešto još strašnije od čega će nas samo koji dan kasnije još pobedonosnije zaštititi.

Od čega nas je to sve vlast zaštitila proteklih dana? Za početak od napumpanih računa za struju. Koje je sama vlast napumpala. A onda nam rekla da ne odlazimo na posao nego da u radno vreme stanemo u kilometarske redove pred šalterima na kojima možemo ponizno da zamolimo da provere da li je došlo do greške u obračunu. I tim jednostavnim (za njih jednostavnim) gestom vlast nas je, posle mnogobrojnih državnih udara, spasila i udara na kućni budžet.

Udara na kućni budžet nas je spasila i nekoliko dana kasnije kada je objavila da ćemo morati da menjamo, odnosno – da platimo pa da menjamo registarske tablice na automobilima. Ali smo odmah potom

i odahnuli. Jer nam je vlast blagonaklono dozvolila da ih koristimo još koju godinu. Što bismo mogli i bez prethodnog unošenja panike.

Uspaničili smo se pa odahnuli i kad je vlast najavila obavezno služenje vojnog roka. Mudre glave su nekoliko dana po televizijama raspredale zašto je to neophodno i kako će se to uraditi, da bi još mudrija vlast izašla na sve televizije i saopštila da obaveznog vojnog roka neće biti.

Ali je odmah potom unela i novi nemir u nas. Jeste da nećemo morati u vojsku, ali ćemo možda morati u rat. Makar i takvi – vojno neodsluženi. Jer se na Kosovu sprema pogrom (uvek je pogrom i uvek je ognjište) zbog zida u Kosovskoj Mitrovici. Koji je (zid, a ne pogrom) istovremeno i poslednja odbrana od navale Albanaca sa dugim cevima, ali i običan potporni zidić, jedva do kolena. I sad taj bedem zidić bi Priština da sruši, a mi bismo da ga branimo, makar vlast morala to i glavom da plati, kako premijer voli da se slikovito izrazi.

I, šta je bilo, jesmo li zaratili? Srećom, nismo. Naša vlast je prvo naprasito komandovala da se policajci imaju besomučno premeštati po Srbiji („samo da nerviramo ambasadore“), a zatim naprasno odlučila da, u inat Prištini, sama uzme i pobedonosno sruši sporni zid. I mirotočivo poruči da je ona oduvek govorila: make love not wall!

Pošto nas je još jednom uspešno odbranila, vlast je opet sela da se odmori. Do sutra.

6.2.2017.

Mrak u svetlu

Nikad mračnije, a nikad više osvetljenja. Novogodišnjeg, naravno. Svetli neprekidno još od oktobra, a kako vlast najavljuje – svetleće čak do aprila. Za kada je zakazano davanje šestomesečnog pomena normalnom izgledu gradskih ulica.

Naravno, prolećno skidanje novogodišnjih ukrasa može i da se otkáže ako gradske oce iznerviraju naše primedbe – kao što su ih iznervirale one da se od ukrasa ne vide semafori i saobraćajne oznake, pa su zapretili da će nama u inat (ili sebi u profit?) kupiti još i više novogodišnjeg osvetljenja.

A ako ne raskite ulice, ta celogodišnja novogodišnja atmosfera bi mogla da postane sledeća razvojna šansa. I to ne samo za one

koji nam za velike pare iznajmljuju te ukrase niti za one koji od tog iznajmljivanja imaju procenat, već i za sve nas. Jer, ako su turisti spremni da nagrnu u ogromnom broju samo zbog raskalašne novogodišnje rasvete, zamislite koliko bi tek nagrnuti da vide i to čudo – novogodišnje ukrase u maju? Pa to je sigurno originalnija ponuda od prolećnih rasprodaja ili razgledanja oveštalih spomenika kulture po tuđim gradovima koji nemaju šta da ponude osim muzeja koji rade. A nama će na proleće i fontana da propeva! Pa da njima i ikona proplače, to ne može da nadmaši naš fenomen.

Ovu fantastičnu turističku ponudu jedino mogu da pokvare nuspojave ovolikog ukrašavanja. Naime, preterana rasveta ometa snimanje, čak i po danu, što bi moglo da turistima onemogući da ovekoveče svoj boravak. Evo, pogledajte šta se desilo kamerama televizija sa nacionalnom frekvencijom. Čitave ekipe su otišle da snime protest reprezentativnih sindikata vojske i policije, a kada su se vratile u studio imale su šta i da vide. Na snimcima je ostao samo malobrojni kontramiting nekih nedefinisanih protivnika protesta i vanredno (vanredno u smislu da nije redovno, a ne u smislu da je izvanredno, prim. aut.) obraćanje ministra policije. Koji se javnosti obratio ne da bi rekao da je sa sindikatima razgovarao već da bi rekao šta misli o donedavnom ombudsmanu. A misli da je on odgovoran za porast kriminala koji je ipak nikad manji jer je policija zaplenila nikad veću količinu droge.

Eto šta uradi preterano osvetljavanje. Kad je toliko osvetljeno, svašta ostane nerasvetljeno – i ko je rušio u Savamali i ko naredio da policije ne interveniše na pozive i ko je krao po javnim preduzećima, a ko preusmerio helikopter...

Ali, vlast ne treba da zbog tog nedostatka sad odustane od projekta večite novogodišnje rasvete. Naprotiv. Neka zaista i kupi još više svetlećih ukrasa da nas zabljesnu kao gigantski blic. Da ne vidimo čak ni ono što nam je pred nosom. Čak ni stvari koje su u kontrastu – potpuno mračne. Mračne tajne, mračnu prošlost, mračne dogovore i poslove, mračne operacije... A naročito da ne vidimo mračne prognoze. Makar samo do izbora.

13.2.2017.

Ko bajagi izistinski

Začudo, kad smo bili deca imali smo mnogo manje problema da razlikujemo stvarnost od fikcije. I da te dve stvari nazovemo pravim imenom. Stvarnost je bilo ono za šta kažemo da je izistinski, a nestvarnost ono za šta kažemo da je ko bajagi. I tačno smo znali šta je šta.

Znali smo, na primer, da smo ko bajagi kauboji i Indijanci (nismo mislili da će nas umesto kuće dočekati viggam i prerija). Znali smo da ko bajagi pucamo (ph-ph!) i ko bajagi odapinjemo strele (piuu!), ali i da ćemo izistinski da popijemo grdnju ako se kući ne vratimo na vreme.

Doduše, malo nas je zbunjivalo zašto se za poljubac na filmu kaže da nije pravi, a u masnim fotama se za „pravi“ poljubac kaže da je „filmski“, ali to nije bilo zato što nismo znali razliku između izistinskog i ko bajagi – već zato što smo počinjali da se upetljavamo u svet odraslih. Svet u kojem više ništa neće biti onakvo kakvim se predstavlja. Svet u kojem će se brižljivo inscenirani i izrežirani programi zvati reality, dok će se realnost iskrivljavati, šminkati i doterivati i zvati – vest.

U međuvremenu smo se toliko upetljali u taj svet da smo sad upali u zamku da tragamo za novim, modernijim rečima i kovanicama kojima bismo ga opisali i objasnili, a sve u nadi da ćemo ga time i bolje razumeti. Pa tako sad i mi živimo u eri post istine i post činjenica – umesto da jednostavno kažemo da živimo u ko bajagi državi u kojoj se vlast jedino izistinski trudi da nas ubedi da njene ko bajagi institucije izistinski rade svoj posao, dok se one zapravo izistinski trude samo da svoj posao ko bajagi odrade.

Da živimo u državi u kojoj vlast ko bajagi hrli ka Evropskoj uniji dok joj je srce ko bajagi na Kosovu, a duša ko bajagi u Rusiji. Dok se izistinski važne vrednosti, istrage i događaji guraju pod tepih i u zaborav.

U državi u kojoj su najfrekventniji tumači istorije i sadašnjosti samo ko bajagi nepristrasni dok su zapravo izistinski uterivači javnog mnjenja. Državi koja je ko bajagi ljuta na kriminal i korupciju, a izistinski se naljuti samo kad neko taj kriminal istražuje.

U državi u kojoj se ko bajagi spontano okupljeni građani izis-

tinski organizovano dovoze partijskim autobusima kako bi iskazali oduševljenje nekim ko bajagi uspesima vlasti. Jer ko bajagi izistinski veruju da će im biti bolje za dve, najviše tri godine i tako svake godine.

Evo, sad ćemo imati ko bajagi fer i slobodne predsedničke izbore. A ko bajagi će se tek razmisliti hoće li biti i nekih drugih. Premijer će se ko bajagi baviti kampanjom samo u slobodno vreme kojeg ko bajagi uopšte nema.

Pred izbore će se neki ko bajagi svadati, dok će brinuti samo o izistinskom interesu, neko će nas ko bajagi ometati u prosperitetu i ko bajagi nam udarati u temelje stabilnosti zbog čega će se vlast ko bajagi izistinski potresti. Dok će joj jedini izistinski cilj biti samo da pobedi. Ko bajagi već u prvom krugu izbora.

27.2.2017.

Bombardovanje ludom radovanje

Godišnjica bombardovanja („punoletstvo“) nije, kao prošle godine, obeležena svečano već radno. Novim bombardovanjem. Samo što sada nismo bombardovani osiromašenim uranijumom nego obogaćenim obećanjima vlasti. I jednom medijskom bombom – pojavom čoveka koji je u vreme bombardovanja bio kancelar Nemačke! I ne, nije se vratio na mesto zločina nego na mesto predizbornog skupa kandidata vlasti.

Bombardovanje obogaćenim obećanjima nije ništa novo – tome smo neprekidno izloženi već čitavih pet godina (mada premijer voli da sebe neopravdano zakine za prve dve) – ali je obraćanje bivšeg kancelara na skupu podrške sadašnjem ipak bilo neobično. Ne, nije neobično to što je na godišnjicu početka bombardovanja plaćeno gostovanje onom ko je o bombardovanju direktno odlučivao (taj nivo smo davno prevazišli) već to što je doveden na taj dan da hvali iste one koji su bili na vlasti kada je o bombardovanju odlučivano (sa izuzetkom jednog koji je opravdano odsutan zbog smrti i drugog koji je neopravdano odsustvovao jer vodi svoju predsedničku kampanju).

No, izgleda da ovaj predizborni „ako nas hvali onaj koji je toliko bio protiv nas da nas je čak i bombardovao, sigurno je da smo

se popravili i da smo sad najbolja moguća ponuda“ scenario ipak nije u istraživanju javnog mnjenja postigao toliko željeni „pobeda u prvom krugu“ efekat (naprotiv?) pa je kandidat vlasti morao da puca iz drugog oružja.

Osim što je otišao u bombastičnu posetu predsedniku Rusije – oružje koje se uvek poteže na svim izborima (i kod nas i u okolini) – odakle je po ko zna koji put najavio svu silu aviona i kamiona koje samo što nije dobio (autobuse već ima) predsednički kandidat vlasti je bacio i jednu dimnu bombu. Proglas „Za bolju Srbiju“ u kome podršku Aleksandru Vučiću daje prvo 600 (redni broj kandidata), a odmah zatim i 650 (neće valjda ići do 666?) osoba. Što je, primetićete, znatno više – kao što sve mora da bude višestruko veće kod vlasti koja stalno organizuje stvarna ili imaginarna takmičenja – od „Apela 100“ protivkandidata Saše Jankovića.

Ali, šta će biti kad vlast vidi da je „Apel 100“ zapravo inicijalno potpisalo više od četiri hiljade ljudi? Hoće li sad juriti još trideset hiljada potpisnika ili će smisliti neku novu bombastičnost do izbora?

Ko zna, možda će da organizuju još jedno vanredno izvlačenje u nagradnoj igri sa fiskalnim računima „Uzmi račun i pobeđi“. I tom prilikom objasne da račun treba da staviš u koverat, a ne da ga svojim glasanjem ispostaviš onome ko je na vlasti. Jer je to jedna sasvim druga igra koja se zove „Evo ti račun pa sad plati!“, a nju vlast po svaku cenu pokušava da spreči.

27.3.2017.

Šta sve neće predsednički kandidat da uradi

Svega smo se nagledali na ovim izborima. Osim protivkandidata vlasti. Njih u medijima gotovo da nije ni bilo (osim ako tabloidno pljuvanje ne računamo u predizborno predstavljanje) pa je tu očitu nepravdu i neprofesionalnost morao da ispravlja, u granicama svojih mogućnosti naravno, jedini kandidat kojem su sva vrata svih medija bila širom otvorena – kandidat vlasti.

On je u svojim javnim nastupima pokušavao da nam prenese sve ono što od ostalih kandidata nismo mogli da vidimo i čujemo. Kad

god je bio u prilici, a bio je neprekidno, on je saopštavao šta njegovi glavni konkurenti govore, rade, misle, pripremaju, čemu se nadaju, od čega strahuju... Nije mu bilo teško ni da po TV studijima pokazuje tvitove odštampane na A4 formatu kako bi i oni sa dioptrijom i oni bez interneta saznali šta pišu oni koji podržavaju drugog kandidata.

Nije mu bilo teško ni da koristi ostala sredstva. Kada je shvatio da sama priča i pokazivanje tvitova nisu dovoljni da obave ovu misiju predstavljanja medijski zapostavljenih kandidata, potrudio se da nam i na kreativne načine pokaže šta su oni radili u svojim kampanjama. Predstavio je svoj Apel 650 čime je javnost dobila priliku da sazna i za Apel 100 Saše Jankovića. Zatim je, čim je čuo da bi Saša Janković kao predsednik pomilovao zlostavljane žene koje su ubile svoje zlostavljače, sa ženama organizovao hitan sastanak na kojem se pojavio sa jednom bivšom osuđenicom. Koja, doduše, nije osuđena za ubistvo zlostavljača, nego za proneveru i utaju poreza, ali je bar pokazao da ona, i posle te kazne, aktivno učestvuje u političkom životu.

Da Saša Janković u svojoj kampanji govornicu ustupa javnim ličnostima, a ne političarima saznali smo takođe samo zahvaljujući Aleksandru Vučiću kada je na mitinzima koalicione političare zamenio koalicionim sportistima i glumcima. Koji su onda govorili o svojim kolegama („mrsomudi“) koje inače nismo mogli da vidimo u kampanji drugog kandidata.

Kandidat vlasti čak ni novac nije žalio samo da bi nam predstavio svoje glavne konkurente. Štampao je letke i nalepnice sa njihovim likom, plaćao objave na internetu, slao pisma u njihovo ime, umesto njih zivkao građane u po noći, slao poruke na mobilne telefone kojima ih opozicija poziva na bojkot izbora...

Na kraju se toliko zaneo u ovom predstavljanju drugih kandidata da je čak počeo da nam predstavlja i kandidate iz tuđih predsedničkih izbora. Pa smo tako videli i kako izgleda kada predsednički kandidat spasava mladića koji se onesvešćuje na skupu. Dobro, Berni Sanders se pokazao mnogo bolje u toj situaciji, ali ni naš kandidat nije loše odigrao. Odigrao bi i bolje (pa videli smo u onolikim TV spotovima) ali su ostali glumci (koje smo takođe prethodno gledali u tim istim spotovima) lošije odglumili.

No, ta emisija na Happy televiziji bila je ujedno i poslednja prilika da, bukvalno u minut pred izbornu tišinu, predstavi samo sebe, a ne druge kandidate. Ali nije izdržao pa je i u njoj predstavio nekog drugog. Svoju porodicu (dobro – samo roditelje) koju je morao da dovede tek na ovu više poročnu nego porodičnu televiziju (i to u termin za „Parove“) jer je sva prethodna gostovanja na iole pristojnijim mestima besomučno koristio za predstavljanje protivkandidata, a ne za predstavljanje domaćeg vaspitanja.

I mada je, kako sam kaže, vodio najčistiju predizbornu kampanju, potrošio svoje vreme i (naš) novac ne bi li mi saznali nešto o drugim kandidatima, na kraju su izborni rezultati – ipak otišli njemu u korist. Ali nek ne žali toliki trud. Doneće on rezultate itekako. Pa i one koje nije očekivao.

3.4.2017.

Premijerni predsednik ili predsednički premijer

Kad su bili studentski protesti '68. drug Tito, alias „bravar“ kako ga je intimizirajuće i iritirajuće nazvao premijer, rekao je da su studenti u pravu. Drug Alek (gvožđar?) nije rekao da su današnji studenti koji protestuju u pravu već samo da smo im „mi“ (mi kao: ja predsednik i ja premijer?) dopustili proteste, saopštavajući nam tako i da su oni (on kao premijer, predsednik i sva ostala vlast) razmišljali o tome da proteste spreče.

Dakle, nemamo parlament jer ga je predsednica predusretljivo ukinula da bi mu „sačuvala dostojanstvo“, a sad neće da sazove sednicu jer „nije bezbedno“. (Od larme sa uličnih protesta poslanici vlasti neće čuti zvonce pa neće znati kada da glasaju „za“?) Nemamo predsednika države jer se stari već odselio, a novi još nije zvanično proglašen (mada jeste samoproglashen). Nemamo ni vladu jer je premijer sada predsednik (mada nije podneo ostavku na mesto premijera), a dok se ozvaniči predsednik, pa dok predsednik imenuje mandatara, a ovaj ministre, parlament će već biti na letnjem raspustu pa sve do jeseni neće imati pred kim da polože zakletvu.

Jedino što u državi imamo je – jedan čovek koji obnaša funkciju premijera i oponaša sve druge funkcije. Pa ipak, i pored te činjenice i pored jasno napisanog „Dole diktatura“ na čelu kolone, mediji i dalje izveštavaju (doduše retko, kratko i nevoljno) da su na ulicama – „demonstranti nezadovoljni rezultatima predsedničkih izbora“.

RTS „vlasništvo građana Srbije“ i „naše pravo da znamo sve“ objavljuje da se u nekoliko gradova (a zapravo u dvadesetak!) održavaju protesti (svakodnevni i višesatni!) ali slikom prikaže tek nekolicinu građana (od desetina hiljada!) koji deluju kao da su u običnoj šetnji. Zakrčene trgove i ulice nisu snimili čak ni sa sopstvenih prozora pod kojima ih hiljade ljudi dozivaju svakog dana. Ali su zato objavili da je premijeru žao što je ispred skupštine oštećen „zid plača“ (koji je oduvek takav – drljav, ruglo glavnog grada i uvreda za žrtve) i da će on, premijer, dati novac „narodu sa Kosova“ da obnove taj „zid“ (a zapravo žičanu ogradu sa platnenim krpama).

Pa, zaboga, RTS je potrošio više minuta u Dnevniku da se u formi monologa raspravi sa novinskom agencijom (čiju vest nije ni objavio) da se na protestima minut ćutanja ispred RTS-a ne odnosi na RTS-ovo ćutanje o protestima već na odavanje počte žrtvama šestoaprilske bombardovanja u Drugom svetskom ratu i netom poginulim vojnim pilotima, nego što je ukupno potrošio minuta na izveštavanje sa aktuelnih domaćih protesta (dok o onim u drugim zemljama izdašno izveštava!).

Jer je valjda javni interes da medijski javni servis (koji se pri tom stalno hvališe kako je i najgledaniji) izvesti o tome zašto demonstranti utihnu na minut, ali ne i o tome šta uzvikuju. A naročito ne o tome zašto to rade. Jer živimo u najboljem od svih svetova, a ne u medijskom mraku i pod samovoljom jedne osobe.

10.4.2017.

Vođomer

Eto, toliko su nas zastrašivali turskim scenarijem (tzv. državni udar) koji samo što nas nije strefio, a na kraju se u Turskoj desio – srpski scenario. Izborna komisija se ne obazire na primedbe o neregularnosti i priznaje čak i glasačke listiće bez pečata. Srećom

pa ne mogu nas da optuže i za posledice referenduma – ukidanje premijera, umanjivanje značaja skupštine i davanje neograničenih ovlašćenja predsedniku. To ovde tek treba da se desi.

Ali, ne samo da smo izbegli scenario na koji su brojni toliko puta upozoravali nego je počeo da nam se dešava scenario koji su isti ti brojni skrivali od nas. Severnokorejski scenario. Po kojem više nije dovoljno samo javno hvaliti vođin lik i delo nego se to mora raditi strasno i glasno, kao što to čini ona spikerka državne, ujedno i jedine, televizije. Severnokorejske, ne naše, naravno.

No, dok se naši spikeri državne televizije za sada još i dobro drže, gosti u televizijskim studijima su sve egzaltiraniji. I to ne samo funkcioneri vladajuće ili koalicionih stranaka, nego i analitičari, profesori univerziteta, profesionalci raznih fela. Kao da im je neko zabranio stalozhenost, a naredio „uzbuđavanje“. Više nije dovoljno braniti vođu od nevidljivih (i bukvalno medijski nevidljivih) napada nego to sad mora da se čini brže, jače, bolje, po cenu života. Ne života onoga koji „brani“, naravno, njegov život je osiguran. A cena života onog od koga se vođa brani je – pa, dosta jeftina. Gotovo da ništa ne košta, a svakako ne košta onog koji na te tuđe živote tako poletno atakuje.

Ono što je ranije radio samo premijer (mahanje odštampanim tvitovima i fotografijama, prozivanje ljudi imenom, prezimenom, detetom, roditeljem...) sada je postalo opšte mesto svih koji u njegovu ime nastupaju po nacionalnim i lokalnim televizijama. Jer je i to merna jedinica vođoljublja. Ko više meta zapljune – taj je veći vođoljub.

Bitka se vodi i na internetu, tom prokaženom mediju koji je svim ostalim predsedničkim kandidatima „dao“ mnogo veći prostor nego premijeru. („Dao“ je premijeru još i veći, ali on baš to i zamera.) Osim standardnih uvreda i pretnji koje redovno dobijaju i poznati i anonimni, sve češće se pojavljuju i lažni nalozi sa kojih navodni demonstranti pozivaju na nasilje, zbog čega su sad vođoljupci kao „prinučeni“ da im na kontramitingu pokažu njihovog boga.

To mahnitaje je uzelo toliko maha da je morao da reaguje ministar policije. Hitno je sazvaao vanrednu konferenciju za medije. Ali ne zato da bi sprečio dalje verbalno i fizičko nasilje (niti da bi objasnio kako sme policija da bez sudske odluke traži sve zdravstvene

kartone sa famoznim F dijagnozama) već da bi komentarisao jedno bezbednosno neinteresantno lice. I njegovu medijima neinteresantnu konferenciju. Na kojoj je on, Saša Janković, po rečima ministra policije, zaveo medijski mrak i diktaturu kakvu on, ministar policije, još nije video.

E, sad, da li nije video zato što nije znao gde treba da gleda ili zato što je toliki mrak da se ništa ne vidi, nije nam rekao.

17.4.2017.

Regularne neregularnosti

Završi se i referendum u Turskoj i prvi krug predsedničkih izbora u Francuskoj, a kod nas izbori traju li traju. Te jednom ponovljeni predsednički, te opet ponovljeni predsednički, te redovni i vanredni lokalni... Svake nedelje se i dalje izlazi na neka birališta, broje se neki glasovi, proglašavaju se neke pobede čiste kao suza – uprkos incidentima, prinudama, iznudama, ucenama, krađama, zastrašivanju, nasilju, „samospaljivanju“ automobila... Jer su sve to samo, kako im mediji tepaju, tek „izborne neregularnosti“. Koje su kod nas regularne. Zato što su izborne i svakojake druge nepravilnosti – postale pravilo.

Jedna od tih „neregularnosti“ upravo obeležava svoju prvu godišnjicu. Doduše, nije se desila u izbornom danu već u izornoj noći, a bogami i nije bila nepravilnost već temeljna uzurpacija države (što je zatim i temeljno zataškano). Jedan od glavnoosumnjčenih, možda čak – po rečima njegove rođene (sada bivše) žene – i glavnokomandujuć u rušenju pravnog poretka u Savamali, gradonačelnik Beograda, najzad se pojavio pred medijima. Ali, ne da bi pričao o tom događaju već da bi – trčao maraton. Odnosno, polumaraton.

No, kad se uz vaše ime vezuje toliko „neregularnosti“ (doktorata, bankovnih računa, Savamale, Beograda na vodi, 24 apartmana u Bugarskoj, brakorazvodne parnice...) sasvim je opravdano pitati se da li ih je bilo i u ovom slučaju? Da li je regularno da gradonačelnik uzme za sebe takmičarski broj 1 i da li je regularno što skupštinu grada tretira kao svoju privatnu kuću pa se tamo presvlači za maraton? I da li će opet neki bugarski grafolog morati da utvrđuje da li je Siniša Mali zaista pretrčao mali maraton ili se samo fotografisao pred ciljem?

Sa druge strane, ako predsednica parlamenta može da se ponaša kao da je parlament njena (i samo njena) kuća, pa zaključa kad joj se ćefne, određuje šta ne sme da se priča i ko ne sme da uđe (zabranila zakonom predviđene posete građana čim su opozicioni poslanici uputili poziv demonstrantima!) zašto bi bilo čudno što gradonačelnik gradsku kuću, maraton, pa i ceo grad smatra za svoju privatnu imovinu? (Možda je to reinterpretacija onog: mi casa, su casa?)

No, kad već tako stoje stvari, možda bi nekome trebalo da bude čudno – kako je onda moguće da gradonačelnik već godinu dana ne pita šta se u „njegovoj“ kući dešavalo one izborne noći? Što je još gore, ne samo da ne pita nego ga i baš briga. A i što bi ga pa bilo briga? Premijer ga je ionako već javno obavestio da se ne nada drugom mandatu, a tajno izgleda i da se ne nada ni kazni za Savamalu. Sve regularno.

24.4.2017.

Najnajnovija istorija

Upravo odigrana predstava inauguracije, ranije poznate i kao primopredaja dužnosti, izgleda da nije dala očekivane rezultate. Niti je bilo predsednika drugih država – predsednik Republike Srpske se ne računa jer je on prisutan na svakoj slavi i preslavi. Niti je dovedeno toliko pristalica da bi to bio impresivan miting podrške – bilo ih je manje nego onih koji su protestovali kad je Milošević polagao istu takvu zakletvu. Niti su izbili masovni ulični sukobi – samo sporadično raznošenje i rasterivanje novinara na šta policija nije reagovala, ali se predsednik, sasvim prigodno izvinio „u ime onih koji su hteli da provociraju“, a izvinio se „naročito novinarima koji su te provokacije hteli da snimaju“.

Tako da će ova inauguracija morati da se reprizira.

Kad se ne bi dešavala mesec dana posle polaganja zakletve, ova repriza bi se mogla smatrati običnom svečanom proslavom – kao što i polaganje mature ima svoje matursko veče – ali pošto će do tada inauguracija već pasti u zaborav, zadatak reprize je da bude bolja i veća od premijere. Najavljuje se više predsednika država nego na Titovoj

sahrani, a da se ne bismo obrukali pred njima valjalo bi onda i da posetilaca na mitingu podrške bude mnogo više. Ali i da protesta ne bude uopšte (za slučaj da ih neko sprema, najavljene su vojne vežbe koje bi mogle da mobilišu protestno sposobno stanovništvo).

Drugim rečima, biće to najveći i najveličanstveniji skup u istoriji. Dobro, u novijoj istoriji. Tačnije – u najnovijoj.

Jer, jedini način da ova vlast ne ispadne naj post-truth, da ne kažem: najlažljivija, je – da uvede novu kategoriju. Postoji, dakle, istorija ljudskog roda, postoji istorija Srbije, postoji novija srpska istorija (period posle 2012. godine) i postoji – najnovija srpska istorija (period između dva javna nastupa ili – od juče).

Jedino na taj način izjave kao što su „najbolji izborni rezultat u novijoj istoriji“ mogu proći kao tačne. Jer je, u svakoj drugoj istoriji, ovaj rezultat po broju glasova – treći otpozadi (jedino su Nikolić 2012. i Tadić 2004. izabrani sa manje glasova). A kad uvedemo i kategoriju „u najnovijoj srpskoj istoriji“, dakle od juče, i izjave o inauguraciji bi mogle da postanu istinite.

Nažalost, nekim izjava ni ova nova kategorizacija istorije ne može pomoći da postanu istinite. Na primer onoj da će fontana na Slaviji biti najveća u Evropi (niti najveća niti jedina sa muzikom), ili da smo po „rastu“ prvi u regionu i među prvima u Evropi.

Da bi te izjave položile i najovlašnju proveru istinitosti morale bi da se, po ugledu na istorijske kategorije, uvedu i nove geografske kategorije. Postoji, dakle, svet, postoji Evropa, pa region, a postoji i – Srbija. U kojoj je sve najbolje i najveće u poređenju sa – Srbijom. Ali i to – samo u najnovijoj istoriji.

5.6.2017.

Ko, bre, sirotinja – daj pet premijera!

Ova vlast se mnogo delotvornije bavi nama nego što se mi bavimo njome. Možda i stoga što je vlast u stalnoj prednosti. Ne zato što je pametnija (jer nije!) već zato što ona stvara uzroke, dok mi možemo da se bavimo tek posledicama. A budući da uzroci, po prirodi stvari, dolaze pre posledica, dešava se baš ono što vlast i želi: umesto da

javnost prati i usmerava poteze vlasti, vlast prati i usmerava poteze javnosti.

Da prati, ne samo javnost nego maltene svakog pojedinačno, saznajemo od same vlasti koja sa ponosom pokazuje naše poruke i fotografije sa društvenih mreža, a povremeno i prigodno hapsi tviteraše i fejsbukaše ili pošiljaocce običnog SMS-a. Za ovo poslednje bih vam rekla da, ako ne verujete meni, pitate čoveka koji je zbog poruke poznaniku završio na zatvorskoj psihijatriji, ali je on, nažalost – preminuo „u prisustvu vlasti“ baš kao i onaj nesrećni prodavac bostana ili noćni čuvar u Savamali. (Važno je da, što reče predsednik, nema političkih ubistava.)

A da usmerava pažnju javnosti saznajemo iz medija koji se bespogovorno bave temama ne od značaja za javnost već od značaja za – vlast. Pa smo tako nedeljama pratili kako predsednik (protivustavno) odlučuje ko će biti premijer, pa onda sužava listu kandidata, pa na kraju objavljuje da će, uprkos tome što nas je u predsedničkoj kampanji ubeđivao da može biti samo jedan pilot – vladu voditi dve osobe. Jedna politički, druga ekonomski. A da će predsednik, takođe predizbornim parolama uprkos – da zvoca i jednoj i drugoj.

I čim se misterija oko premijera (u množini) razrešila, servirana nam je nova drama – avaj, neposlušni poslušnici iz skupštinske većine možda ipak neće glasati za mandatarku. I eto nama belaja narednih nedelja. Predsednik sad mora da (opet protivustavno) lobira za većinu koju je (za promenu – po Ustavu) mandatarka navodno rekla da je obezbedila. U drugoj epizodi drame pratićemo da li ipak moramo na vanredne parlamentarne, pa da li ih treba spojiti sa beogradskim, pa da li je Esmeralda proglerala kad je otkrila da joj je teča – tetka.

Za to vreme, iza kulisa, odvijaju se prave drame, ali nam njih vlast predstavlja kao laku zabavu. Gore deponije, ali je to bezopasno, maltene još i pročišćava vazduh. Fontane, kružni tokovi, popločavanje trgova i ostale majstorije sa mutnim troškovnicima, nisu važne jer, zamislite – građani će demokratski odabrati ime bulevara! Preplaćeni projekti, potplaćene privatizacije, sumnjive uplate na partijske i privatne račune, neobjavljeni ugovori, neispunjeni ugovori, neobjašnjive kupovine i preprodaje stanova, uzurpacije javnih površina, brisanja iz

katastara, partijska parapolicija, ugušeni mediji, doktorati, diplome, helikopteri, poplave... Sve to nije bitno za javnost i sve to nećemo gledati. Jer, hej – premijerka je gej!

(Tačnije – lezbejka, kao što ono L u LGBT lepo i kaže, ali izgleda da to neupućene suviše podseća na onu drugu reč koja se uzvikuje na stadionima i ulicama.)

19.6.2017.

Da nam živi, živi rat

Vlast otvara i šakom i kapom, a zatvara samo probrano – ponekog građevinskog inspektora kad se nesmotreno pojavi na adresi ministra policije ili ponekog TV voditelja kad smotreno najavi iznošenje prljavog veša u javnost. A svako od tih zatvaranja ministar policije rado objasni pred kamerama: za ono prvo je kriv manijak koji je nekoliko meseci ranije pretio ministru zoljom, pa je sad svako lice, naročito službeno, sa kamerom, opravdano sumnjivo, dok je za ovo drugo kriv sam voditelj ali – i oni koji po društvenim mrežama izražavaju sumnju u kredibilnost tog hapšenja. Zbog čega je ministar odlučio da u TV Dnevniku zatraži da mu u borbi protiv tih sumnjičavaca podršku pruži, ni manje ni više nego – čitavo društvo i mediji. O prirodni te podrške nije govorio, pa nam ostaje da se nadamo da je mislio na moralnu, a ne na slobodni lov sumnjičavaca.

Srećom, otvaranja je mnogo više i sva su sa srećnim ishodom. Pošto je vlast svečano pootvarala sve čega se dohvatila: lift, kontejner, semafor, fontanu, kinesku radnju, deonice deonice deonicu autoputa... nedavno je, manje svečano, a više radno, bivšem predsedniku države otvorila kancelariju sa trideset zaposlenih koju ćemo svakog meseca plaćati po bar milion evra, zbog čega megalomanski jarbol sa zastavom neće biti najskuplji nepotreban trošak.

A sada je otvorena i fabrika municije, što je unelo potpuno novi rakurs u javni govor – vlast koja nas godinama plaši ratovima, počela je da ratove hvali. Bog da poživi ratove, šteta što ne proizvodimo više municije pa da nam BDP skoči onoliko koliko vlast stalno najavljuje da hoće.

Da se ratovima profitira znaju odavno tabloidni mediji koji godinama zdušno najavljuju ko se sve sprema da zarati sa nama. Ako je i bilo dana u kojima na naslovnica i u udarnim emisijama nisu pretili ratovima – tada su bilo koje druge vesti najavljivane kao rat: rat za fotelje, rat estradnih zvezda, rat za mesto na plaži... Jer, ratovati se mora.

A da ih vlast ne bi kaznila zbog širenja lažnih vesti i izazivanja panike – naravno da je neki rat morao i da se obistini. Pošto niko drugi nije hteo – zaratili su tabloidni mediji među sobom. Primirje se za sada ne pominje ali jedna od zaraćenih strana najavljuje formiranje novog novinarskog udruženja. Koje nije toliko novinarsko koliko je – odbrambeno. Jer mu je jedini cilj: odbrana predsednika države! Neće to baš biti Opštenarodna odbrana i društvena samozaštita (tzv. ONO i DSZ) već više odbrambena doktrina da se klin klinom izbija pa će od napada tabloidnih medija predsednika braniti – drugi tabloidni mediji.

Ne, ne, ne treba nama stabilokratija, kolike god joj hvalospeve ispredali i strani i domaći faktori. Nama treba samilokratija, ali samilosti nigde sem u humanitarnim SMS-ovima.

3.7.2017.

Ludizam

U sveopštoj dehumanizaciji možda i nije čudno što se predsednik države hvali svojom, a vladajućom partijom nazivajući je – mašinerijom. I to – ozbiljnom mašinerijom. Čudi jedino što je to, kao retko kad, tačna izjava.

Kao i svaka ozbiljna mašina (ne: ozbiljna zato što ima zavidne performanse ili zato što je od pouzdanog proizvođača, već: ozbiljna zato što ne zna za šalu) i ova radi samo ono što joj vi zadate da radi. Kad dodate gas, jurne tamo gde je usmerite (na čoveka, instituciju, pojavu...), kad prikočite, mašina se ukopa u mestu i propusti pešake na Paradi ponosa, na primer.

Slično onom Plavom zecu Duška Radovića, i ova mašinerija svašta zna i ume. Dobro, možda ne baš „i francuski govoriti“, ali svakako

zna da kroji, broji, plete, mete, kuva... Za ovih pet godina na vlasti mašinerija je naučila i uvežbala kako da nam kroji sudbine, kako da plete zavere, koga i kako da pomete iz medija i ustanova, kako da zakuva situaciju do usijanja. A nadasve, uvežbala je kako da broji i, što je još važnije – kako se do željenih brojeva stiže, bilo da su u pitanju ankete i istraživanja ili glasački listići. A, bogami, posebno dobro je uvežbala i kako se posle toga žanje.

No, ova mašinerija ume i više od Plavog zeca. Ume da pere, biografije na primer, ume da uteruje – glasove i strah, da melje figurativno i bukvalno... Ume da čereči po tabloidnim medijima, da prostire prljav veš, da papreno naplati svaku godinu u kojoj nije bila na vlasti i svaku uvredu još od vrtića pa nadalje. Čak i najsitniji šraf u ovoj mašini sada ima mogućnost da ispostavi račun svakome za koga pomisli da mu se nekada zamerio.

Sa druge strane, ako niste deo ove mašinerije, vama se svašta može desiti. Može da vas pokosi savamalski državni udar (koji je posle godinu dana neistrage prebačen nižem tužilaštvu na zaborav), mogu da vam obiju i pretresu stan zato što istražujete kriminal i korupciju kao što se desilo novinarki Krika, mogu vam otkazivati poslove i koncerte kao što se dešava javnim ličnostima koje su podržale Sašu Jankovića, možete biti tuženi i tuženi kao što se dešava Vesni Pešić i Peščaniku...

Možemo mi ovo stanje zvati partokratijom ili čak partopatijom, ali nama su, mnogo više od obične opozicije, potrebni – ludisti. Ne, ne oni koji su dovoljno ljudi da se suprotstave ovakvoj situaciji već oni koji su spremni da udare na mašinu i onesposobe je za rad.

10.7.2017.

Samo tetki lek

Ko je davio novinare na inauguraciji? Niko. Kako niko, kad se na slici lepo vidi kako ih dave? Nisu ih davili, samo su ih sklonili. Zašto? Da ne naprave incident. Kakav incident mogu da naprave novinari? Može neko da ih napadne pa da oni to objave. I zato su ih

davili? Jesu, mislim, nisu ih davili, samo sklonili. Ko? Pa, zvanično obezbeđenje. Kako zvanično obezbeđenje kad je Krik utvrdio da su iz mafijaškog klana Saleta Mutavog? Nisu. Nisu? Pa, to kažem, nisu zvanično obezbeđenje.

Tako je, otprilike, izgledalo objašnjenje vlasti. Kao čuvena rep-
lika u Balkan ekspresu. I kao toliko puta do sada: Kako ste mogli ovo da kažete? Gnusna je laž da sam to rekao. Kako laž kad postoji snimak? To je izvađeno iz konteksta. Pa, koji je kontekst? Kontekst je da vi gajite ličnu mržnju prema meni. Kakve veze ima mržnja ako je tačno da ste rekli? Pa, ima, jer sad ne mislim tako, samo magarac ne menja mišljenje.

A kad tako može vlast, mogu i njoj podređeni mediji: Ovo je skandal. Mislite, skandal je to što ste objavili ove ženomrzačke tekstove? Ne, skandal je što društvene mreže bruje o tome da su autori lažno potpisani. Pa, zar nisu? Jesu, ali to nam je namešteno, poslali su nam lažne fotografije. Ali, zar oni nisu i lažni stručnjaci? Jesu, ali kako smo mogli da znamo, ne možemo sve da proveravamo. A kako su tviteraši mogli da provere? Zato smo ih i prijavili tužilaštvu. Tviteraše? Ne, nepoznate počinioce. Šta su uradili? Hakovali nam novine. Kako može neko da hakuje ono što štampate? Dobro, nije hakovanje, ali jeste kriminalni napad. Kako vas napadaju? Pa, na društvenim mrežama.

Ili, drugi primer: Taj tabloid je reketaški. Kako znate? Pa radili smo u njemu. Znači i vi ste se bavili reketiranjem? Ne, nismo reketirali, samo smo pisali šta nam se kaže. Dakle, klevetali i ucenjivali? Jesmo, ali ne za naš groš. Nego za čiji? Pa, za vlasnikov. I šta ste onda uradili? Osnovali svoje tabloide i počeli da radimo za svoj groš.

I tako dalje i tako dalje. Poverenik ima ogromnu platu. Zar mu plata nije ista kao poslanicima? Nije, mnogo je veća. Zar ne piše ovde da je ista? Možda i piše, ali je ombudsman imao baš ogromnu platu. Pa, hoćete li je smanjiti sada kad ste izabrali novog ombudsmana? M-m-m, samo tetki da odnesem lek pa ću...

24.7.2017.

Na dijalog razbroj s'

Sećate li se predsednikovog predizbornog spota u avionu kad su pilot i kopilot cimali volan svako na svoju stranu, a onda kandidat za predsednika, netom probuđen, objasnio u kameru da ćemo preživeti jedino ako državom, po uzoru na avion, bude upravljao samo jedan čovek? E, pa, onda ste se verovatno i vi iznenadili kad ste videli da u najnovijoj kampanji govori potpuno suprotno. Ne samo da sada ne treba jedan čovek da upravlja – nego ćemo preživeti jedino ako u kokpit uđe i svo letaćko i svo kabinsko osoblje i svi putnici sa sve prtljagom.

Ali, ne brinite, nije predsednik naprasno poludeo pa sad, posle onolike ljute borbe da vlada i bez kočničara i bez kopilota, poziva ostale da mu se priključe u upravljanju zemljom. Ne, poziv se odnosi samo na završetak pregovora sa Kosovom pa posle opet kud koji mili moji, marš iz mog kokpita. I – tišina tamo!

Kako će se voditi taj najavljeni dijalog „sa svima“? U zemlji u kojoj se mišljenje nevladajućih može čuti samo tako što nam ga vladajući prepričavaju svojim rečima, eventualno i „dokumentuju“ odštampanim tvitovima? I u zemlji čiji predsednik javno (a lažno) optuži čak i Kulturni dnevnik RTS-a (inače male gledanosti sve i kad se ne bi emitovao u nedoba) da postoji samo da bi se u njemu psovala (i to po tripuit!) predsednička majka (što posle RTS pokušava da izgładi tako što novinarka pred kamerama poklanja predsedniku države – košulju)?

Kako se započinje dijalog na koji predsednik države poziva kao da iz njega, daleko bilo, progovaraju one radikalske poslanice što su klele po skupštini? Ko ne došo na dijalog rđom kapo dok mu je kolena, što bi rekao knez Lazar koji je, doduše, izdajicama unapred proglasio samo one koji ne dođu u boj na Kosovu, dok se sad i oni koji se odazovu anatemišu kao izdajice srpskog roda i poroda.

A možda na dijalog ne poziva predsednik države nego vrhovni komandant, kako ga u poslednje vreme isključivo tituliše ministar odbrane (koji kao da se sprema da mu dodeli i čin maršala)? Jer, ako poziva vrhovni komandant, što je funkcija koja se obično ne poteže u mirnodopskim situacijama, onda se neodazivanje pozivu ne kažnjava samo ispunjenjem kletve nego bogami i ozbiljnim zatvorom.

Ali, na šta onda poziva vrhovni komandant kad je funkcija vrhovne komande po definiciji da komanduje, a ne da vodi dijalog, naročito ne sa stranim plaćenicima, izdajnicima, mrziteljima, lopovima, ološima i kako li se već ne zovu oni koji nisu u vlasti? Da se postroje, stanu mirno i poslušaju komandu: na izdajnike razbroj s'? Prvi, drugi, prvi, drugi, jesam, nisam, jesam, nisam... A on da razbrojava: jesi, jesi, jesi, jesi, samo ja nisam?

31.7.2017.

O mentalitetu jednom zasnagda

Po ko zna koji put, u svom ko zna kojem po redu obraćanju naciji, predsednik države nam je držao pridike o našem mentalitetu. Pogađate već, naš mentalitet je kriv za sve nevolje i, ako ga pod hitno ne promenimo, predsednik države ne može da učini ništa za spas naših duša.

Pa, dobro, kako može da se promeni taj mentalitet? Kako se menja neki skup navika, verovanja, stanja koji određuje neku osobu ili kolektiv? Kako se postiže da se većina stanovnika u istim situacijama ponaša na sličan, očekivan način pa onda za njih kažemo da im je mentalitet mediteranski, balkanski ili skandinavski, svejedno?

Za početak, menja se boljom ponudom, na primer. Pa se tako sredinom devedesetih, sa pojavom prvih privatnih autobusa, „mentalitet“ beogradskih putnika u javnom prevozu promenio bukvalno u jednom danu. Autobusi su bili kao u međugradskom prevozu, čisti i uredni, imali „stjuarde“ i „stjuardese“ (neki su čak delili i bombone) i odjednom se više niko nije gurao da uđe preko reda, svi su plaćali karte i bili ljubazni u ophođenju. A da niko nije morao da im pret-hodno održi pridiku o kulturnom i nekulturnom ponašanju.

Ili drugi primer. Banke su u jednom trenutku uvele jedno pravilo i takođe momentalno izmenile naš „mentalitetski“ običaj da se zbijemo oko šaltera. Prosta linija na podu nas je začas odučila od toga da ljudima duvamo u okovratnik i zagledamo u novčanik dok obavljaju svoje finansijske transakcije.

Mentalitet se takođe menja doslednom primenom dobrih zakona

– ljudi su počeli da vezuju pojas u kolima ne zato što su shvatili da su tako bezbedniji, već što su za nevezivanje počeli da plaćaju kazne.

A kada je u pitanju odnos prema radu, koji predsednika jedino i zanima kada govori o mentalitetu (izuzimajući njegovu opsesivnu potrebu da se okanemo društvenih mreža), i on se menja promenom uslova. Da bi ljudi radili marljivo (reč koju predsednik posebno voli da koristi, a koju nemate prilike da čujete posle osnovne škole), potrebno je da se takav rad vrednuje (redovna plata, pauza i naročito – pristup klozetu se podrazumevaju). Jer, kao što i predsednik dobro zna, taj „naš mentalitet“ koji on tako revnosno kritikuje – nestaje kad se ljudi zaposle u inostranstvu.

I za sve te promene nisu potrebne ni godine, ni nespavanje na kojem predsednik posebno insistira. A svakako nisu potrebne neprestane pridike. Mentalitet se stvara ili menja tako što država donosi dobre zakone i sprovodi ih jednako prema svima. Drugim rečima – vladavinom prava koju je predsednik upravo nazvao zadnjom rupom na svirali, tačnije trećom po značaju – posle Kosova i Rusije.

Dakle, kad vlast bude spremna i sposobna i kada joj uopšte bude u interesu da donosi dobre zakone i sprovodi ih bez izuzetaka, i da svojim građanima omogući uvid u rad države (umesto što državi omogućava nekontrolisan uvid u građane), a da svojim službenicima onemogući nekažnjeno korumpiranje, onda može da se nama obrati sa zahtevom da menjamo mentalitet. Dogle, neka se obrati samoj sebi.

Jer i jednom završava – kakva je vlast, takva je država. A kakva je država, takav je mentalitet.

14.8.2017.

Kompletni idioti ili?

Mnogo je događaja i ljudi u proteklih pet godina koji bi mogli biti paradigma ove vlasti. Pa ipak, Savamala je možda najbolji kandidat za to. Po onome šta se desilo i po onome šta se posle nije desilo.

Šta se desilo u Savamali i šta se posle nije desilo je kao *lex specialis* Marfijevog zakona: desilo se sve ono što nije smelo da se desi i nije se desilo ništa od onoga što se moralo desiti.

A desilo se da su neki, nama još uvek nepoznati ljudi, lišavali slobode i pokretne i nepokretne imovine neke druge ljude. I nije se desilo da policija i tužilaštvo istraže i procesuiraju taj događaj.

Jedini koji je nešto uradio je ministar policije. Ali ne ono što se od njega očekivalo. Nego ono što se nije očekivalo. Naime, tužio je sudu jedan nedeljnik i jedan portal. Prvi pod optužbom da ga proglašava za mozak operacije Savamala, drugi pod optužbom da ga proglašava za najglupljeg u toj aferi. (Začudo, nije podnosio tužbe kada su objavljivani tekstovi o tome da je plagirao doktorat, tada je samo obaran sajt.)

Pa, kako su se razrešile te protivrečne tužbe? Da li je ministar dokazao da je glup, čime bi otklonio svaku sumnju iz druge tužbe da je mozak operacije? Ili je možda dokazao da nije glup, naprotiv da je izuzetno inteligentan čime bi pobio da je najgluplji, ali istovremeno i inkrimisao sebe kao mogući mozak operacije? Ili je možda, činom da je podneo dve oprečne tužbe pa samim tim osigurao da jednu svakako može dobiti tako što drugu izgubi – baš pokazao da takav plan može smisliti ili samo vrhunski pametna osoba ili osoba ne baš osobite pameti?

Za sada znamo da je po jednoj tužbi izgubio, dok je druga još u toku. Šta će biti ako izgubi obe tužbe? Hoće li onda ispasti da je – i najgluplji i – mozak operacije? Jer i to je moguće, čak paradigmatično – da mozak operacije bude glup, zar ne?

E, sad, a da li je glup ili prepreden i mozak ove operacije pre-dizbornog raskopavanja i zatvaranja beogradskih ulica i mostova? Sa jedne strane, taj isti vrh gradske vlasti koji je pod neposrednom partijskom upravom baš ministra policije, nikada nije pokušao da opovrgne tvrdnje tadašnjeg premijera, a današnjeg predsednika – da su kompletni idioti. Svakako ne na sudu. Sa druge strane, povlačili su poteze koji bi mogli da dovedu u pitanje njihovo rasuđivanje – jarboli, fontana bez dozvole sa pevanjem i prelivanjem otvorena pa zatvorena, polugodišnja novogodišnja rasveta... (umesto vrtića, nadoknada trudnicama, ličnih pratilaca, besplatnih udžbenika...). Ali, pošto za sve to, kao ni za Savamalu, nisu kažnjeni, biće ipak da su dovoljno pametni da izbegnu posledice.

Na kraju će ispasti i da su toliko pametni da ovaj saobraćajni kolaps ne prave zbog predizbornog marketinga nego da bi opoziciju preventivno odvratili od najavljenih uličnih protesta. Jer, za razliku od njih, budući demonstranti moraju znati da će postati omraženi ako napaćenim ljudima dodatno blokiraju ionako otežano kretanje kroz grad. I da, takođe za razliku od vlasti, nemaju mogućnost da te iste birače posle privole da im to, milom ili silom, oproste.

21.8.2017.

Čist bezobrazluk ili čist lopovluk

Na proteste protiv medijskog mraka, vlast je odgovorila – paljenjem svetla. Novogodišnjeg. U septembru. Tek par dana po završetku leta. I par dana pre novog poskupljenja struje.

I javnost je po ko zna koji put ostala u dilemi: da li je to čist bezobrazluk ili čist lopovluk? Ili ta dva ne treba razdvajati?

Zašto vlast kiti grad tri meseca pre Nove godine? Da gledamo u ukrase a ne u raskopane i zakrčene ulice? Da se divimo onome što je urađeno umesto da se nerviramo zbog onog što nije? I da u svečarskom raspoloženju pohrlimo na izbore?

Ranijih godina vlast je davala različita objašnjenja – od toga da praznično ukrašavanje podstiče ljude na kupovinu do toga da turisti hrle u okićeni grad („90.000 Bugara“ i „10% Kineza“), a ove godine se potura i humanitarno objašnjenje – da nije čovečno terati radnike da ukrase montiraju po ciči zimi.

Dobro, kad bi to ukrašavanje bilo besplatno (a nije jer ukrase i struju plaćamo milionima evra) ili kad bi vlast imala novca da plaća sve što je inače dužna da plati (a ona tvrdi da nema) i kad bi ukrasi bili neutralni, a ne baš striktno novogodišnji – onda bismo možda mogli i da prihvatimo polugodišnje ili čak i celogodišnje svečarsko osvetljenje. (Ah, da, i kad bi javna nabavka bila otvorena, a ne prilagođena jednom ponuđaču iz čijeg kataloga vlast svake godine prigodno fotokopira ukrase koje želi da naruči.)

Ali ovako, vlast zaista ne bi trebalo da radi to što radi. Ne samo zato što javnost osnovano sumnja da tu nisu čista posla, već prevashodno

zato što nas ti ukrasi šest meseci neprekidno podsećaju da je Nova godina – jedino što ćemo izvesno dočekati. Jer bolji život zasigurno nećemo. Nećemo dočekati ni smanjenje cena, a kamoli povećanje plata i penzija koje ministri sad posebno najavljuju – ministar vojni vojsci („vrhovni komandant je izdao naređenje da se povećaju“), ministar policije policajcima, a ministar za regionalni razvoj – penzionerima, ali samo onima u Beogradu (za sada, ali ako se raspišu i parlamentarni, onda će sigurno obećati i regionalno), dok je predsednik svih građana najavio povećanje – svim građanima (i to „najveće ikad“).

Ali, pošto ništa od toga neće stići, osim nove godine i još preuranjenijeg kićenja grada, možda se ljudi ipak pobune protiv ovog silovanja prazničnim raspoloženjem. Pa ako Katalonce ni pendreci ni gumeni meci nisu sprečili da urade šta su naumili, valjda i Beograđani mogu da ne pokleknu – pred lampionima.

2.10.2017.

Laža i parablamaža

Godišnjicu svrgavanja Miloševićevog režima ovih dana su više proslavljali svrgnuti nego oni koji su ga tog petog oktobra svrgavali. Ministar spoljnih poslova se čak i javno zahvalio jer, kako je rekao, on bez Petog oktobra ne bi nikada postao predsednik Miloševićeve partije.

No, ako je Miloševićovo manipulisanje javnošću dobro opisivao onaj tada aktuelni vic da on samo navuče zavese na prozor kupea i ubeđuje saputnike da je voz krenuo, za ovaj režim je potrebna naprednija verzija tog vica. Naime, on, režim, ne mora ni zavese da navlači. Svi slobodno gledamo kroz prozor i svi lepo vidimo da voz stoji, ali nas vlast svejedno usrdno ubeđuje, ne samo da smo krenuli, nego i da jurimo najvećom brzinom ikada u modernoj istoriji jurenja.

A pošto to, naravno, ne bi bilo moguće bez saslužujućih medija, vlastodršci i vlastopodržavaoci stalno zameraju onima malobrojnima koji, umesto da se kao i oni dive brzini i predelima kroz koje prolazimo dok stojimo, uporno ukazuju da se voz ne pomera sa perona. Standardna zamerka tim medijima je da su „jednostrani“ jer ne daju prostor drugoj strani. A ta druga strana je vlast. Koja ima sav ostali prostor. Na kojem, gle čuda, takođe nije moguće ni čuti ni videti drugu stranu, odnosno one koji nisu obožavaoci vlasti.

Borbi za slobodu vlasti od slobodnih medija pridružila se i premijerka. Ona se požalila kako zna da je četvrtak onda kad ujutru dobije „negativan kliping“. Po toj logici i mi možemo reći da znamo koliko je sati kad vidimo da se oni koji vode državu prvo obaveštavaju o tome – šta je ko pisao o njima! A ne, kao što bi trebalo, o tome šta se dešava u zemlji i svetu.

Za to vreme, tačnije za sve preostalo vreme i sav preostali prostor, mediji naklonjeni vlasti izveštavaju – iz usta vlasti. Drugi izvori im ne trebaju. Štaviše, samo smetaju, čak toliko da je novoustoličeni član Upravnog odbora RTS-a javno pozeleo „da se vrati Tito na pet minuta pa da policija išamara dokoličare i nauči ih redu“. Inače, dokoličari su oni koji javno izražavaju protest, o kojima javni servis svih građana ni do sada nije bogzna kako izveštavao, a sad će očito i manje.

Ali, pošto projekat oslobađanja vlasti od nenaklonjenih medija ne daje željene rezultate, naklonjeni mediji pojačavaju svoj posao. Osim što prave nameštene ankete u kojima stranački aktivisti glume ili slučajne prolaznike koji glorifikuju vlast ili opozicionare koji ispadaju glupi u društvu, oni rade i na prepakivanju vesti. Ako je, na primer, otkazan sastanak, onda je vest da „Kolinda još dugo neće videti Vučića“. Na stranu to što predsednicu Hrvatske oslovljavaju samo ličnim imenom (jeste zbog omalovažavanja ali omalovažavaju i muškarce pa su oni ipak Tači i Haradinaj, a ne Hašim i Ramuš) no, originalna vest je – da je sastanak odgodila predsednica Hrvatske (i to zbog verbalnih incidenata predsednika Srbije!) a ne obratno kako naslov sugerije.

U prepakivanju vesti se ide toliko daleko da je moguće i da je devojčica povređena kad je na pešačkom prelazu naletela na policijski auto. Doduše, ta vest je kasnije ispravljena. Ali ne onako kako biste očekivali – da je ipak policijski auto naleteo na devojčicu već u: Devojčica povređena kad je *u blizini* pešačkog prelaza naletela na policijski auto. Jer, ne samo da je ona nasrnula na automobil nego ni ne poštuje saobraćajne propise.

A onda je mrmot zamotao čokoladu. I voz je krenuo „svemirskom brzinom“.

9.10.2017.

Kad ogrezneš u istini

Toliko smo navikli da nas vlast laže da više ni ne obratimo pažnju kad im se omakne neka istina. Na kraju bi se moglo desiti i da vlast ogrezne u istini, a da to niko, posebno ne nadležni organi, ne primeti i ne reaguje.

Koje smo istine mogli da čujemo proteklih dana?

Upitan da prokomentariše brecanje gradskog menadžera Beograda na novinarku, predsednik države je rekao da mu zamera „što se nije snašao“. Ali ne onako kako biste očekivali – nije se snašao pa je izgovorio ono što ne dolikuje („kandiduj se pa raspravljaj“ – mada se ni on nikada nije kandidovao nego je samo postavljan na funkcije!).

Ne, predsednik mu je zamerio što se nije snašao da postavljeno pitanje „kao u aikidou iskoristi kao polugu“ i – diskredituje novinarku. Čime bi, po predsednikovim rečima, „ubedljivo trijumfovao“.

Na stranu to što predstavnik najviše vlasti smatra da dijalog (valjda ne i ovaj kosovski?) postoji da bi se u njemu trijumfovalo i da se do tog trijumfa stiže diskreditacijom sagovornika. Mnogo je zanimljivije to što nam je predsednik, možda nevoljno ali svakako sa ponosom, otkrio svoj modus operandi: izvorni pitanje pa udri po kome hoćeš.

Modus operandi vlasti nevoljno je razotkrio i ministar vojni kad nam se javno poverio da se kaje. Ali ne za to što Agenciji za borbu protiv korupcije nije dokazao poreklo novca kojim je kupio stan, već što je, kako se on izrazio, „trebao da ne kaže istinu“.

Osim što ne uviđa da je jedino ispravno (i pravopisno i zakonski) da je *trebalo* da kaže istinu, ne shvata ni da nam je već u sledećoj rečenici otkrio jednu drugu istinu. „Mogao sam da ne prijavim ili da prijavim na suprugu, majku, oca...“. I razotkrio kako se to inače radi kad si u vladajućoj većini.

Istinu nam je sasula i premijerka. Ne samo nama nego, što je još značajnije, svojim kolegama na vlasti i pripadajućim im medijima. Ona je, naime, rekla da postoje mediji koji „jako puno“ podržavaju vlast i da u njima nema objektivnih novinara. Doduše, rekla je to i za medije koji, valjda, „jako malo“ podržavaju vlast, ali je svejedno, prvi put u novijoj istoriji, neko iz vlasti javno priznao da su mediji koji ih podržavaju – neobjektivni.

Možda istina zaista oslobađa, kao što kažu. Možda stvarno donosi neku duhovnu satisfakciju. Ali, istina – ne oslobađa. Od odgovornosti. Naprotiv.

16.10.2017.

99,99 dana vlade

Nemamo sreće sa vladama ko Topalovići sa ženama. Kako koja navrši sto dana, vene i svene kao cvet. Počne sa najavom rekonstruisanja, pa najavom novih izbora i na kraju se vanredni izbori i raspišu. Možda bi trebalo da, po ugledu na reklame, ubuduće proslavljaju 99,99 dana vlade umesto 100, samo da izbegnu taj baksuzni broj. Pa, što da ne, ako se niko ne buni kad reklamiraju nepostojeće cene (jer nemamo apoene manje od dinara!) zašto bi se bunio zbog neizvodljivog usitnjavanja dana?

Evo, ministar spoljnih je već izjavio kako se uzeleo izbora i kako „jedva čeka da predsednik države odluči i raspiše ih“. Naravno da bi on, zbog škole koju je završio (a sad je u trendu naglašavati ne samo školu nego i ocene) ali i kao dugogodišnji službenik raznih vlada, morao da zna da predsednik države nije vlastan da odlučuje o tome da li će se ići na izbore. Predsednik ih samo raspisuje – kada i ako se steknu strogo određeni uslovi. Jedini vanredni izbori koje predsednik države može da isprovocira su predsednički. Pa i tada, on ima ovlašćenje samo da podnese ostavku – nema prava čak ni da, kao pretprošli, „skraćuje“ svoj mandat.

No, pošto ovde ustav i zakoni ne smetaju pri vršljanju vlasti, ispada da je samo naš problem što očekujemo da vlast bar prividno poštuje formu, kad već ne poštuje zakone.

A pošto je moguće da predsednik nezakonito bude na zvaničnoj funkciji koordinatora svih bezbednosnih službi, što ne bi mogao i da obara vladu? Jer, kako bi se drugačije protumačila njegova izjava da „nije tajna da se razgovara o vanrednim izborima“. Naravno da to i ne treba da bude tajna, ali valjda ne bi trebalo ni da bude tema? Svakako ne u situaciji stabilne skupštinske većine. Tim pre što se toliko hvaljena i navodno međunarodno cenjena stabilokratija ne dokazuje

neprekidnim obaranjem tek ustoličenih vlada. Pa nije valjda da vlada pada kad joj opoziciona manjina uskrati podršku?

Srećom, izbori uvek donesu i neku korist. Osim već uobičajenih darova u novcu i provijantu, za ove se najavljuje i novitet – specijalni popust penzionerima na troškove sahrane! Svako ko umre u ovom promotivnom periodu moći će da se sahrani po čak 15% nižoj ceni. Navali narode, još malo pa nestalo! Vaše je samo da glasate, a zatim da... budete dovoljno uviđavni pa državni budžet rasteretite troškova za vašu penziju.

30.10.2017.

Neću, ne dam, nisam

To da nam je vlast detinjasta nije ništa novo. Nova je regresija sa predškolskog na nivo vrtića. Ako tako nastave, možemo očekivati da će se vlast uskoro ponašati kao da je za jaslice. Doduše, već i sada u mnogo čemu podseća na tu uzrastnu grupu. Ne samo da moramo mi da je hranimo (finansijski i emotivno) nego i ne shvata da se neke stvari rade – samo na noši.

Ali, kad se deca ponašaju detinjasto, to je i simpatično i izluđujuće. Kad se vlast ponaša detinjasto – to je samo izluđujuće. Kad deca oko treće godine uđu u fazu negiranja pa na sve odgovaraju sa "ne, neću, ne dam", to je razvojno poželjno jer znači da testiraju granice i vežbaju svoju nezavisnost. Kad je vlast oko šeste godine u toj istoj fazi – to je pogubno za društvo. Jer takođe znači da vlast testira granice i vežba da bude nezavisna od drugih organa vlasti, kontrolnih tela i javnosti.

Ovu fazu smo do sada najčešće videli kod izvršne vlasti. Ne dam ministre, nije bilo legalnih objekata niti nelegalnog rušenja, nema odgovornosti za helikopter, nije bilo ni propusta u poplavama ni poginulih (samo umiranja prirodnom smrću), nije bilo neregularnosti na izborima, niko ne sme ni da pomisli da vrši pritisak, nikoga se ne bojimo...

No, ni zakonodavna grana vlasti nije pokazivala mnogo zrelije ponašanje. Poslanici vladajuće većine ne krše poslovnik, ne dobijaju ni opomenu a kamoli kaznu, ne ugrožavaju prava i slobode ni građana

ni drugih poslanika i ne, ne glasaju kad čuju zvonce. A ako i glasaju kad se zvonce greškom oglasi onda: ne, nije bilo kvoruma pa će se glasanje nezakonito poništiti.

A sada su i sud i tužilaštvo, kao treća grana vlasti, ubrzano ušli u istu fazu. Niko nije davio novinare na inauguraciji (kao što je novo-ustoličeni predsednik odmah i rekao) već su udaljeni ne bi li se tako sprečio masakr nad njima, paljenje ambasade sa smrtnim ishodom nije za kaznu već za slobodu, dok slučaj Savamala nije ni za istragu... I, da – ne, nije bilo atentata u Jajincima, ali ni ukora za sve koji su (javno, a ne na društvenim mrežama) tvrdili suprotno i izazivali lažnu uzbunu.

Naravno, vladajuća stranka koja je i pokretač i glavni nosilac ove negirajuće faze, sada tvrdi da neće biti vanrednih parlamentarnih izbora. Biće vanrednih hapšenja (odnosno "velikih hapšenja" mada nije jasno da li će da hapse na veliko ili će da hapse velike zverke), koja se inače najavljuju i odigravaju u predizbornim periodima, ali – vanrednih izbora neće biti. U ovoj fazi. Prvoj A1 fazi.

20.11.2017.

Obogožavanje

Normalno je – dobro, nije normalno nego se samo ustalilo – da vlast priželjkuje stoprocentnu podršku. I normalno je da je ne može dobiti jer od pamtiveka, a naročito od pojave televizije, čak ni najpopularniji ne uspevaju da osvoje celokupnu publiku. Zaboga, pa još su i sa samo jednom televizijom bili i „đokisti“ i „mikisti“, oni za Silvanu i oni za Lepu, jedni za Čkalju, drugi za Miju... Ali sad odjednom mora da bude samo jedan obožavani?

I mada je jasno da, šta god nam javljale agencije za istraživanja javnog mnjenja, podrška ne može da bude sveopšta, vlast se ponaša kao da je nadomak zacrtanog cilja da, milom ili silom, osvoji srca i preostale (većinske) publike. Samo još jedni izbori, samo još dve, najviše tri godine, samo još dve, najviše tri opozicione stranke, samo još jedno gostovanje na televiziji, samo još jedna televizija i jedna novina i – svi ćemo pevati na stadionu i nositi štafetu. (Ah, da, i samo da se već jednom zaustavi više i taj tviter.)

No, kao što je davno primetio Duško Radović, ljubav je bolest, ali nije prelazna – možete nekoga ljubiti i ljubiti, ali ga nećete zaraziti ljubavlju. A tek mu nećete preneti ljubavni virus pretnjama i strahom, kao što ova vlast radi.

A kad već ne može da nas zarazi ljubavlju prema sebi, može barem da nas vakciniše protiv mogućnosti da zavalimo nekog drugog, a onda, ako i dođe do probijanja vakcine – da nas izleči od ljubavi prema tom drugom.

Masovna vakcinacija obavlja se po štampanim tabloidima i TV pričaonicama u kojima se besomučno (sa besom u izvođenju, a mučno za čitanje i gledanje) opanjkava svako opoziciono mišljenje i postojanje, dok su za lečenje, posebno onih koji javno protestuju (vojni i policijski sindikati, studenti, radnici pošte...) zadužena i tužilaštva i sudovi.

Međutim, u društvu u kojem se neki opiru čak i neophodnoj vakcinaciji, kako očekivati da neće biti i onih koji odbijaju političku vakcinu?

Za pojavu ovih prvih ministar zdravlja je optužio neimenovane farmaceutske kompanije „koje posle prodaju lekove protiv malih boginja“ (lekove koji ni ne postoje!) dok je za pojavu ovih drugih optuženo više imenovanih lica i organizacija. Ali, iako se oba anti-vakserska lobija optužuju za istu stvar, izgleda da im se delovanje ne zamera podjednako.

Naime, dok su ovi prvi odbijanjem vakcinacije krivi „samo“ za širenje malih boginja, ovi drugi, odbijanjem da budu vakcinisani protiv opozicionih stavova, šire pošast – malih bogova. Koji žele da smene ovog velikog. A to je već neoprostiva jeres.

27.11.2017.

„Neće valjda nacija“

Mi smo jedna „neće valjda“ nacija. Neće valjda baš mene da pita, neće valjda baš sad dok obilazim kamion, neće valjda baš toliko loše da ispadne... Tako vozimo, tako volimo, tako gradimo i poslujemo. Tako nam se desilo sve što nam se desilo.

A pošto ne verujemo da bi se moglo desiti nešto što je sasvim moguće, čak i izvesno, još smo manje skloni da namah poverujemo u ono što stvarno deluje kao nemoguće. Pa mi kad bismo kolektivno bili lik iz nekog filma bili bismo onaj u Ko to tamo peva: „dva kilometara vezanih očiju, ma ajte molim vas“.

I vlast to obilato koristi. Radi šta hoće jer zna da nećemo poverovati da stvarno radi to što radi. A dok mi: „pa to nije moguće“, „ko bi pri čistoj svesti“, „ne misle valjda da će im to proći“, „ne bi valjda baš toliko“... Miško veselo vozi ka nesrećnom kraju i tumba nas po onom rashodovanom autobusu.

A našoj neverici i dalje kraja nema. Počelo je sa: pa neće valjda i oni da kradu; nastavilo sa: nije valjda da ima još nešto da se ukrade; završiće se sa: nemoguće da su toliko pokrali.

U međuvremenu smo mislili i da je nemoguće da bi neko mogao da ima takva kadrovska rešenja (čovjek iz pečenjare), takva objašnjenja partijskih uplata (čovjek iz kafane), takva finansijska obrazloženja (tetka iz Kanade). I takva nesuvisla obaveštenja da su srpske sudije na Kosovu položile „neutralnu izjavu“ (a ne zakletvu) ili da nisu povukli Interpolovu poternicu za premijerom Kosova nego su je „zamaglili“ pa sad važi samo u Srbiji (međunarodna poternica?).

Isto nam se činilo da je nemoguće da bi policija saslušavala poslanike u skupštini. Prvo, zbog poslaničkog imuniteta, drugo, što „istražuju“ događaj koji je emitovan na svim televizijama i treće, zato što policija nikada pre nije saslušavala u skupštini. (Mada je poslanik vladajuće većine rekao da jeste – „juče i prekjuče“.)

I džabe vam je što uvek prvo pomislite da je lažna vest, podmetačina, obično rekla-kazala, sigurno neka fotomontaža ili slika iz neke druge, manje uređene države... Nisu valjda bandere na stazi za slepe, nemoguće da sve raskopaju i tako ostave, pa mora da je ista kaldrma (možda se malo skupila od pranja?), ne bi valjda na naše oči ispumpavali pare, pa ko bi osuđenog za ratne zločine stavio na vojnu akademiju a osuđenog za nasilje na novogodišnju binu, niko normalan ne bi bacao pare na motke za zastave ili lagao za 97 atentatora u Jajincima... (Dobro, ovo poslednje možda i bi.)

Ne, ne treba nama da se obučavamo za *fact-checking* jer naš problem nisu *fake news* nego – istinite vesti. Nama treba upozorenje da nešto – nije lažna vest. Neko upozorenje velikim slovima, kao u tabloidima, neko „nećete verovati šta se desilo!“. A kakvi smo i nećemo.

4.12.2017.

Ko u crtanom

S tom razlikom što likovi u crtaćima ne podležu ovozemaljskim zakonima – mogu, na primer, da hodaju po vazduhu, doduše samo dok ne pogledaju nadole – dok likovi u vlasti ne podležu zakonima ove zemlje.

U najgorem slučaju, a najgori slučaj je da neko pokuša da ih prizove zakonu, braniće se sa: to nisam ja, to je moja Šauma. I biće izuzeti od zakona jer je lična karta ukradena, a potpis falsifikovan kao što je lepo utvrdio neutvrđeni bugarski grafolog.

A ako se ipak utvrdi da nije odgovorna Šauma već neko iz vlasti, onda će se odmah „utvrditi“ i da je sasvim prihvatljivo objašnjenje da neko dvadesetak puta skokne do Kanade kako bi od tetke donosio po deset hiljada evra. Ili da desetak hiljada ljudi pronade svako po dvojicu dobrovoljaca koji će na svoje ime uplatiti vladajućoj partiji po 40.000 dinara.

A ako nije ni Šauma, a ne može ni da se nategnuto objasni, oglašiće se viši sud u liku ministra prosvete i objasniti da doktorati ne mogu da se retroaktivno ponište jer bi se tako ukaljao ugled onih koji su ih plagirali. Jer plagijatori imaju porodice pa nije red da se pred njima brukaju kao što su se već obrukali pred akademskom i širom zajednicom.

A ako nešto ipak stigne i na pravi sud, neće se suditi ni po babu ni po stričevima već po – braći i žandarmima. Pa će se doneti presuda da su žandarmi krivi za zlostavljanje i mučenje brata tadašnjeg premijera a sadašnjeg predsednika države kao i brata tadašnjeg a začudo i sadašnjeg gradonačelnika Beograda. Što je sasvim očekivano. U crtanom filmu. Jer se u crtaćima ne postavlja pitanje kako je nešto moguće. Kako je moguće da se utvrdi krivično delo za Haški

tribunal (zlostavljanje i mučenje!) a dobije uslovna kazna? Ili, ako nije utvrđeno, zašto su uopšte kažnjeni pa makar i uslovno? Naravno, van crtanog filma bi se neko zapitao i kako je moguće da su u tom incidentu učestvovala i vojna lica na dužnosti kad im dužnost nikako nije smela biti da obezbeđuju braću funkcionera?

Ali, pošto je u pitanju crtani film i to najčešće onaj u kojem Patak Dača i bokerski sudija (slučajno takođe patak) pokazuju na sirotom Lovcu Elmeru koji su udarci nedozvoljeni, vlast će nastaviti da nam demonstrira šta ne sme da se radi. Pa će ličnim primerom pokazati koje su reči zabranjene u parlamentu („kuso i repato“), kakve se uvrede ne smeju upućivati poslanicima („žuti lopovi“, „treba vam lekar ili psihijatar“, „očigledno se razumete u prevare“...), kako se ne sme neosnovano tvrditi da su politički konkurenti počinili ubistvo („poznato je“) a da njihove supruge trguju drogom („šefica narko tržišta“) dok su novinari i urednici plaćeni milionima da kritikuju vlast („ološ“)...

A šta je sve još nedozvoljeno (opoziciji i objektivnim medijima) vlast će nam demonstrirati već u prvom sledećem javnom nastupu.

11.12.2017.

Kletva ministra vojnog

Ako Vučić ne pobjedi na izborima – Srbija ne treba da postoji. Verodostojnost ove izjave nije potvrđena (ali ni opovrgnuta), no znajući javne istupe (čuj mene: ispade) ministra vojnog, sasvim bi ličilo na njega da, uprkos formalnom zaduženju da brani zemlju, tako olako preti njenim nestankom.

Ali, naša tragedija nije u tome što ovo jezivo podseća na samoproglašenog propovednika iz Džonstauna koji je devetsto ljudi nagovorio na kolektivno samoubistvo, već što je kletva, paradoksalno, počela da se ostvaruje baš pobedom na izborima. Jer Srbija, odnosno – *država* Srbija zaista gotovo da više i ne postoji. Postoji samo otvoreno izvrgavanje ruglu demokratskog ustrojstva.

Pošto je skupštinska većina podnošenjem besmislenih „amandmana“ na rebalans ovogodišnjeg budžeta (koji važi još samo desetak

dana!) potrošila vreme za raspravu o narednom i time onemogućila da građani saznaju šta će i kako vlast trošiti, poslanici vladajuće stranke ne samo da se nisu postideli tog jeftinog trika – nego su ga najavili i za svako sledeće zasedanje.

Gostujući u „Pravom uglu“ predsednica parlamenta (dakle prva među jednakima koji treba da zastupaju sve građane!) bez zazora izjavljuje da su svi koji ne glasaju za njenu političku opciju (dakle tri četvrtine glasača!) – malograđani. Jer ona, koja tako olako svakoj pojavi koja joj nije po volji nadene epitet „fašistički“, nema problem da otvoreno pokaže gnušanje prema svima koji misle drugačije od nje.

Pošto nas je predsednica parlamenta podelila na građane (njeni) i malograđane (svi ostali) druga prva među jednakima je takođe pravila podele. Po premijerki mi smo „jako polarizovao društvo“. Naravno, ona nije mislila da je društvo polarizovano na pitanjima evropske ili neevropske budućnosti, ovog ili onog društvenog uređenja već je mislila na, po njoj opstruirajuću, podelu na – one koji su „za i protiv“ vlasti. Te zbog ovih drugih (koje ne možete videti u najtiražnijim i najgledanijim medijima!) a ne zbog vlasti (koju ne možete izbeći da čujete i vidite svakodnevno) Srbija nema mogućnosti za „neke ozbiljnije pomake“ niti da „ide napred održivo“. Stvarno?

U drugom intervjuu premijerka je prozvala „razne *takozvane* istraživačke medije“ (misleći na jedan konkretan) da samovoljno određuju ko je bliža, a ko dalja rodbina (brat je bliža! a partner ili partnerka mogu biti povezano lice!) i da „vi danas u Srbiji možete da objavite imovinu koga god vi želite“. Ko to može – osim vlasti koja jedina nekažnjeno „iskopa“ i objavi, naročito ono što ne bi smelo biti dostupno javnosti, kao što su bolnički karton ili matični broj? Pa jedino što novinari onda mogu jeste – da svedoče koliko je teško doći do podataka kad se čak i školska sprema funkcionera proglašava državnim tajnom, a institucije radije plaćaju kazne po nalogu Poverenika nego što odaju informacije od javnog značaja. A kada novinari nešto i objave, onda mogu da očekuju da će ih tabloidi javno blatiti i da će im zauvek „nepoznati počinioци“ obiti stan.

Ali je možda najveće izvgavanje ruglu kad premijerka – kao uostalom i predsednica skupštine, predsednik države kao i svi ostali

u vlasti – posle svih izrečenih insinuacija i otvorenih optužbi, samo slegne ramenima i kobajagi pomirljivo kaže: „ali to je ok“, navodno poručujući time da je ovo demokratsko društvo pa vlast, eto, mora da trpi čak i kad neistomišljenici nekažnjeno rade nedozvoljene stvari.

To ne samo da je ruganje jer pod jedan, ovo nije demokratsko društvo i pod dva, vlast nije trpeljiva nego je veoma osvetoljubiva – nego je i opasan poziv da, kad već vlast mora da trpi, neko drugi uzme i kazni nepoćudne.

18.12.2017.

Jelke koje lako kleknu

Stvarno nema smisla da gradonačelnik Beograda padne sa vlasti samo zbog jedne jelke. Kad bi morao da padne sa vlasti (i pod udar zakona) zbog svega ostalog.

Ali, čak i da je jelka samo vrh ledenog brega svih dosadašnjih novogodišnjih malverzacija sa sve tenderom nameštenim za određenog ponuđača i neopravdanim plaćanjem ukrasa punih šest meseci – gradonačelnika ne smenjuje pritisak javnosti. Pa njemu ne samo da u pomoć priskaču neočekivane sile koje iznenada rešavaju stvar, kao što su bugarski grafolozi, anonimni dobrotvori koji plaćaju školovanje dece i sudije koje ih dodeljuju ocu (decu, ne dobrotvore), nego niko neće ni da uđe u komisiju koja bi osporila njegov doktorat. Ako neko i pristane, neki stranac na primer, on izađe iz komisije pre nego što ova stigne da zaseda.

No, mnogo više nego pritiscima javnosti – gradonačelnik se uspešno odupirao i pritiscima vlasti. Pa, molim vas, to je čovek koji se režimu suprotstavio više puta od bilo kog opozicionog političara. Čak i kad ga je sam vrh vlasti optužio da je odgovoran za bestijalno rušenje ustavnog poretka u Savamali („odgovorni su najviši organi gradske vlasti“) gradonačelnik nije pao. I kad je vrh vlasti rekao da od leta više neće biti gradonačelnik – on je ostao. Pa i kad je vrh vlasti rekao da gradonačelnik neće biti kandidat na narednim izborima – on je krenuo u predizbornu kampanju: snimio je spotove (za koje kaže da nas nisu ništa koštali jer su „neke organizacije“ to uradile

volonterski), deli senior kartice (za koje je Poverenik pronašao silne nepravilnosti), trči polumaraton (zaboravivši da ga je i Tadić istrčao pred izgubljene izbore), gostuje jednom nedeljno u Beogradskoj hronici gde naprasno poziva građane da odlučuju o novcu iz budžeta i premeštanju starog mosta, dok na drugim televizijama svira gitaru i ne snebiva se kad ga proglašavaju najpoželjnijim mladoženjom...

I sad da padne kad je uspeo da o Beogradu pišu najveći svetski mediji? Doduše, zbog kriminala oko basnoslovno plaćene jelke, ali svejedno, toliki publicitet nije pošao za rukom ni većima od njega, a znamo šta su sve pokušavali.

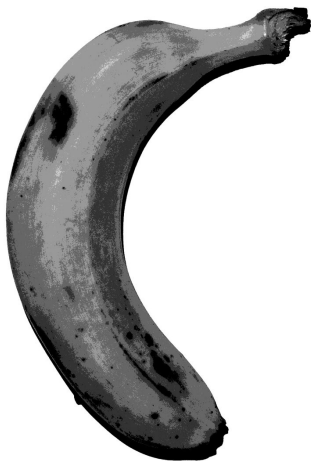
I još da padne pred najteže beogradske izbore? Sad kad smo lepo videli u Pećincima koliko je teško uterati glasove pa vlast mora da bude (i uprkos snimcima laže da je ona napadnuta), proteruje posmatrača, otima mobilne, sklanja paravane da se vidi šta ko zaokružuje – sad da pukne bruka nad okićenim Beogradom?

Na kraju krajeva, nije izrekao pred kamerama da voli jelke koje lako kleknu pa da zbog toga ostane bez funkcije. I ode na izdržavanje kazne nemanja funkcije čitavih godinu i po.

25.12.2017.

2018.

Godina mrmota

Počela je godina za koju nam je pre „dve, najkasnije dve i po godine“ obećano da ćemo u njoj živeti bolje. No, ako se po jutru dan poznaje, Kinezima počinje godina psa, a nama – mrmota.

Razlikuju se samo u tome što nam je prethodna počela pričom o predsedničkim, a ova počinje pričom o prestoničkim izborima Ali su nagađanja, navodna huškanja i navodna nećkanja da li će uz njih biti raspisani i parlamentarni ostala ista.

Takođe, prethodna nam je počela aferom nakićeni voz, a ova aferom nakićena cena za jelku. Ali su im raspleti takođe isti. Mislim, isti kao i za aferu tetka, aferu Savamala, aferu treći čovek, aferu Jajinci, aferu dopišite po izboru... Dakle, nikakvi.

Ako zanemarimo te sitne razlike – jer „princip je isti, sve su ostalo nijanse“ – isti je i paraporedak koji je vladao u prošloj i u pretprošlim godinama. Paraporedak u kojem samo vlast određuje gde je mesto

ljudima i pojavama. Paraporedak u kojem samo vlast vidi neki red i rezultat dok svi ostali vidimo samo kaos i rasulo.

Jedini napredak od istoimene vlasti koji smo mogli da iskusimo je – na rečima. Reč „ološ“ kojom su definisani nepodržavaoci vlasti – zamenjena je rečima „kvazi“ i „takozvani“. Ali je osornost kojom se te reči izgovaraju ostala ista.

Pa ipak, bilo je tu i lepih stvari. Godina je obilovala ogromnim razumevanjem koje će se sigurno nastaviti i u ovoj godini. Premijerka je recimo u potpunosti razumela „emotivnu reakciju“ ministra vojnog kad je nedeljama vređao novinare koji su istraživali njegove afere (a kako ga i ne bi razumela kad je i sama imala sličnu emotivnu reakciju samo iskazanu biranijim – „takozvani istraživači“ – rečima).

U tom moru imanja razumevanja za istupe i ispade koje su ljudi iz vlasti pokazali za ljude u vlasti, poslednja prošlogodišnja kap je razumevanje koje su i premijerka i predsednik države imali za „frustriranost građanina“. Građanina koji je inače gradonačelnik Novog Sada i koji je, budući da se vlada nekakvom uredbom obavezala da neće javno pljuvati po sudskim presudama, samostalno istupio da „kao građanin“ koji ima „prirodno pravo“ – optuži sudije da „služe dokazanim lopovima“.

A onda je taj isti frustrirani građanin, samo sada kao gradonačelnik, uputio javni poziv iz svog kabineta da mu građani šalju pismenu podršku. Valjda kao dokaz da nam vlast, ako možda i nije razumna, onda bar jeste, kako reče onaj jedan iz okićenog voza sa početka priče – „razumena“.

Ostaje samo pitanje jesmo li mi razumeli. I hoćemo li nešto tim povodom da učinimo.

1.1.2018.

Bogojavljenje bog te mazo

Toliko smo napredni da ne samo što ćemo uskoro imati višak poslova a manjak radnika nego su i crkveni praznici počeli da nam stižu pre roka – Bogojavljenje je palo malo posle Božića kao da je, bože

mi oprost, po Gregorijanskom kalendaru. Bog se, naravno, prvo javio prvom svešteniku. Koji je pohitao da to odmah objavi i svojoj pastvi.

Šta je sve bog rekao, da li je imao primedbe na vozni park, pedofiliju, mizoginiju, neznaboštvo, pogani jezik, osveštavanje oružja i mega marketa, to nam nije rečeno. Samo nam je preneti poruka da nam je bog lično podario predsednika države na čemu mu je patrijarh blagodaran. Da li je blagodaran i vlastima koje su njemu podarile i milijarde za hram i milijarde za troškarenje po sopstvenom nahodanju, takođe nam nije rekao, kao što nikome neće reći (jer mu se može) ni kako je taj novac utrošen.

I ne samo da smo sa najviše instance posredno saznali da nam je predsednik bogomdan nego nam se koji dan kasnije, takođe pre roka, desila i repriza Bogojavljenja. Samo što nam se ova najviša instanca nije obratila „putem“ patrijarha već „putem“ javnog servisa (koji kao da već nema dovoljno svojih muka otkad su, po rečima generalnog direktora, „tviteraši pokrenuli hajku na RTS“ zbog jedne epizode jedne od domaćih serija).

Iz obraćanja te najviše instance mogli smo da saznamo da se crkva politizuje, ali samo onda kada ima primedbu na predsednika države, ne i onda kada ga hvali. A saznali smo i koliko je zahtevno biti bog otac. Ne samo što moraš lično svojom rukom i svojom hemijskom olovkom da crtaš koridore i puteve, nego moraš i da sastavljaš i predstavljaš liste za gradske izbore. Da li moraš lično da formiraš i „opozicione“ liste, „nezavisne“ medije i još „nezavisnija“ medijska udruženja zajedno sa „nevladinim“ organizacijama ili makar te poslove možeš da prepustiš apostolima, to nismo saznali. A nije ni važno.

Važno je samo da utuvimo da nam je predsednika poslao bog lično i da lično on (predsednik, ne bog) postavlja parlamente, premijere, gradonačelnike, direktore, vlasnike... a da mi nemamo šta da se pitamo. Naročito nemamo da se pitamo zašto se u Srbiji automobili pale ko badnjaci, kako je za skandal u Savamali odgovoran samo mali od palube (ne taj, nego šef smene u policiji), zašto je, uprkos obećanjima, „ko je organizovao proteste protiv diktature?“ postalo novo „ko finansira Otpor?“, kako je zadovoljavajući ishod istrage samo to da u Kanadi postoji tetka, a ne i kako je tetkino tetinče zataškalo transakcije

i da li je plaćeno u kešu kao što njegova supruga svedoči ili preko računa kao što u ugovoru (doduše zatamnjenom za javnost) piše...

E, na ta, kao i na još mnoga druga pitanja, odgovor nećemo dobiti ni od boga pa sve i da nam se stvarno javi za par dana kad mu je i vreme. Osim ako nam bog ili izbori ne podare neku drugu vlast.

15.1.2018.

Knjiga bestidnosti

Ako je verovati teoretičarima zavere, plan vladara sveta je da na Zemlji bude samo ona jedna, „zlatna“, milijarda. Plan naših vladara je izgleda da u ovoj zemlji bude samo sedamsto hiljada (ne zlatnih ali vlastima zlata vrednih) stanovnika koliko vladajuća stranka tvrdi da ima članova. Svi ostali, a posebno oduzimači glasova, samo su nepoželjan teret. Kojeg se treba ratosiljati.

Takozvano vekovno ognjište, sa malim brojem glasača, ali sa velikim mogućnostima za nezakonito bogaćenje, posetio je predsednik vladajuće partije i nevladajuće države. Ali ne da bi se tamo upisao u knjigu žalosti već da bi se upisao u knjigu bestidnosti.

Umesto izjave saučešća ljudima čiji je lider mučki ubijen, čuli smo izjave koje je bilo mučno slušati. Jedino mučnije od ljudi koji, saterani u neku salu, govore o svojim problemima, bilo je slušati predsednika države, koji, u najgorem maniru svog jagodinskog koalicionog partnera, odokativnom metodom raspodeljuje piliće, jariće, teliće, traktore i transplantacije koštane srži. Podjednako mučno je i to što je jedna privatna televizija sve to satima direktno prenosila dok je javni servis po kajronima u vrhu ekrana to neprekidno ponavljao i neprikladno prekidao filmove i emisije vanrednim vestima, kao da nas je, daleko bilo, pogodio zemljotres zajedno sa onim „milenijumskim“ poplavama.

Druga predsedniku omiljena privatna televizija nije imala direktan prenos – valjda da onaj prvoj ne bi umanjivala gledanost. Ali je svoju buduću gledanost podsticala objavom (tokom svih opskurnih emisija!) da će predsednik države gostovati kod njih. „Aleksandar Vučić o Oliveru Ivanoviću, ponedeljak“.

Ponedjeljak? Pa kad pre prolete četrdeset dana? Zar predsjednik nije izjavio: „Dok ne prođe četrdeset dana neću da pričam o tome kako sam ja najviše pomogao Oliveru Ivanoviću dok je bio u zatvoru?“ Možda mu je tako proleteo i dan u ćaskanju sa vazda gostujućim predsjednikom Republike Srpske pa zato nije bio na sahrani Olivera Ivanovića? Jer sigurno ne bi propustio sahranu samo zato što je Oliver Ivanović svedočio da se Srbi na Kosovu plaše Srba u džipovima bez tablica.

Živela je Srbija i ranije u jednopartijskom sistemu. Ali tada nosioci vlasti nisu javno i uporno opanjkavali sve one koji nisu bili članovi partije. Niti su smatrali da ti ljudi ne treba da postoje. (Dobro, ako zanemarimo onaj stari vic: Druže Tito, poginuo je drug Krcun. – Bogati, zar je to već dva sata?)

Ali da uništavanje oponentata ide toliko daleko da nestanu čak i oni koji ne navijaju za fudbalski klub za koji navija predsjednik države – pa da tokom jedne noći budu prefarbani murali na kojima su naslikani poznati „partizanovci“ Bora Todorović, Duško Radović, Zoran Radmilović, Slobodan Aligrudić... to je ipak nešto sasvim novo.

22.1.2018.

Kloakokratija

Nije vest, mada jeste bizarno, da je neka lokalna vlast pozvala medije na svečano otvaranje septičke jame. Vest je da je najviša vlast skoro čitav javni prostor pretvorila u otvorenu septičku jamu. I vest će biti ako neko nekada uspe da tu jamu zatvori.

Otvarala je ova vlast u prisustvu medija i lift i kinesku radnju, semafor, pešački prelaz, ogradu, grobljanski i stanični klozet... tako da svečano puštanje u rad jedne septičke jame (doduše, nije baš puštena u rad jer još nisu „proradili“ i školski klozeti, više je javno konstatovano da je sazidana) nije nužno dno, osim po dubini izraženoj u metrima. Tim pre što zaista jeste značajna stvar za kraj u kojem škole uglavnom imaju samo poljske klozete.

Ali, ako i nije dno, jeste simptomatično za vlast. Ne samo zato što od svakog posla koji joj je u opisu posla pravi događaj od javnog

značaja i ne samo zato što je i predsednik države pokazao opsednutost školskim klozetima, doduše u ranijem, tada još samo premijerskom mandatu kada se zaricao da će lično obići svaki školski WC u Srbiji – već zato što sadržaj septičke jame dosta dobro opisuje situaciju u kojoj smo.

Samo je razlika da li smo u toj „situaciji“ do kolena ili do guše, ali to zavisi od subjektivnog osećaja onog ko meri kao i od toga šta trenutno meri: stanje u ekonomiji, zdravstvu, pravosuđu, medijima... ili sopstveni buđelar i sopstvenu nemogućnost da se slobodno izražava i da slobodno bira.

Ova otvorena septička jama, baš kao i njena posestrima na Slaviji, uveliko preliva. Jer je niko ne čisti, a mnogobrojni je pune. Nekolicina lošedržjećih ali, zahvaljujući vlastima, dobrostojećih medija funkcioniše kao fekalni kolektor, samo što, umesto da sadržaj pročisti pre nego što ga izlije u čovekovu okolinu, on sadržaj čini dodatno nebezbednim. Po čoveka. I njegovu sredinu.

Kako to izgleda na delu? Na primer tako što predsednik države zapuca (i to samo par dana po ubistvu Olivera Ivanovića) po opozicionarki sa Kosova, direktoru novinske agencije, nevladinoj organizaciji u posmatračkoj misiji... a onda njemu podatni mediji ospu rafalnu paljbu po njima i ostalim kritičkim glumcima, novinarima, urednicima satiričnih portala.

A kad tako poseješ minsko polje, pitanje je samo ko će sve da se detonira i kada će septička jama da eksplodira. I da svoj sadržaj razlije po ulicama – pa da osvanu grafiti kojima se preti narodnoj poslanici, a odbornika kraljevačkog parlamenta i fizički napadnu „zbog izdaje“ – i po sportskim tribinama na kojima huliganske grupe razvijaju transparent protiv „nesrpskih“ igrača.

Jedini veći problem od toga što razlivanje septičke jame istinski ugrožava živote i životnu sredinu biće ako produžimo vreme poluraspada ovog toksičnog polusveta.

29.1.2018.

Ljubavna kampanja mržnje

Zato što volimo Beograd je slogan pod kojim se gradska vlast bori za gradsku vlast. I to nije ništa sporno. Pa svakako nisu mogli da kažu: zato što volimo da smo na vlasti i volimo da radimo šta hoćemo i volimo što nam onda ništa ne možete. Ili: zato što volimo Beograd ali ne i Beograđane, čak ni one koji glasaju za nas i zato će se ljubavna idila završiti čim prođu izbori, pa računajte da neće biti brige za najstarije, najmlađe, najugroženije, neće rasti plate i penzije niti ćemo vas pitati za zdravlje ili za mišljenje.

Sporno je samo šta vlast podrazumeva pod ljubavlju. Jer, *ljubav je samo riječ*, kao što smo naučili iz pesme. Možete na primer voleti prasetinu pa znamo kako prase završi u tom ljubavnom odnosu. Da se ono pita – sigurno bi više volelo da bude nevoljeno.

No, ako nam vlast i nije rekla na koju tačno ljubav misli (jer ljubavi ima i lepih ali i sadističkih, patoloških, zakonom zabranjenih, onih iz interesa ili zbog stokholmskog sindroma...) niti nam je ijednu dokazala (za ovu lepu nema dokaza, za druge joj dokazi ne idu u prilog) barem smo sigurni da se vlast drži onoga da je u ljubavi i ratu sve dozvoljeno.

A ako se u ljubavnim dejstvima vlast i nije pokazala, ratna dejstva joj baš idu od ruke. Režimski mediji nas bombarduju najavama krvoprolića koje opozicija (opet!) sprema za dan posle izbora. Koji je istovremeno i rođendan predsednika države, a pošto taj dan još uvek nije postao državni praznik barem da ga se spomenemo kroz kodno ime koje je urota dobila. „Rođendan“. Jer krvoločna opozicija obično smisli neko tako tunjavo ime.

Ta ljubavna kampanja mržnje, koju ova vlast vodi i kad izbori nisu raspisani, dala je plodove i protekle nedelje. Novinar kablovske televizije, koju predsednik države ne propušta da nazove američkom, a njegovi medijski saučesnici CIA televizijom, doživio je da su ga na ulici fizički napali zato što je „izdajnik i plaćenik“. Kuća ljudskih prava je opkoljena i napadnuta iz istih razloga, doduše greškom – napadači su mislili da u njoj stanuje Nataša Kandić. Policija po navici nije bila uznemirena pozivima u pomoć, ali se zato rado odazvala da javni skup Nedićevih pristalica odbrani od nepristalica fašizama.

I nema sumnje da će mržnja nastaviti da cveta u gradu koji vlast toliko voli. Jer se opasno izliva ono što je zakopano u jednoj prigradskoj opštini. Ne, ne mislim na Obrenovac. Mislim na Batajnicu.

5.2.2018.

Decibeli po glavi stanovnika

Za šest godina ova vlast nam je priredila jedva dve nedelje predizborne tišine. I više od dve hiljade dana neprekidne predizborne larme.

Toliko je ogrezla u galami da je ovoj vlasti svaka tišina zaglušujuća. Naročito predizborna zbog čega je valjda i morala da, usred izborne ćutnje, uputi protestno pismo RTS-u što je utišavao mikrofoni njihovog predstavnika („za čak dva decibela“) kad je pokušavao da neprekidnim nadvikivanjem onemogućí gledaocima da čuju i druge sagovornike.

Zato i ne treba da čudi što je i cela ova bitka za Beograd (a u slučaju ove vlasti svaki izbori su i doslovno – bitka) bila – ‘vatanje na galamu.

Vlast je najavila da će kampanju voditi radno, skromno, maltene u krugu porodice, a vodila ju je neskromno i (fizičkim prisustvom) u krugu naših porodica.

Započelo je obećanjem da u kampanji neće biti fotografija kandidata za odbornike – završilo se fotografijom predsednika države čak i na paštetama i mesnim naresecima koji su deljeni pristalicama. Počelo je i obećanjem da će u kampanji samo prikazati rezultate svog rada, a završilo se vožnjom nepostojećim metroom kojeg je za te potrebe glumio oslikani autobus, koji je pošao iz oslikanog šatora. Obećala je vlast i da će samo opozicija voditi prljavu kampanju, a jedino je ona emitovala spotove u kojima imenom i prezimenom olajava opozicione kandidate.

Jedino nisu pogazili reč koju je dao predsednik države – da se beogradski izbori ne smeju prepustiti slučaju. Slučaju koji bi se u nekoj drugoj državi i po nekoj drugoj vlasti zvao: slobodna volja birača.

Pa smo tako imali prevremeno izvlačenje dobitnika nagradne igre sa fiskalnim računima i prevremeno svečano otvaranje hotela koji će

tek početi da radi i koji će se tek pridružiti Hilton grupi. Policajci su dobili plate deset dana ranije, a nezaposleni Beograđani iznenadnu jednokratnu pomoć koju je doniralo ministarstvo za rad. Penzioneri su imali svoj sajam, bolešljivi besplatne preglede (besplatne i za lekare?), roditelji lažnu najavu da će refundirati PDV za bebi opremu. Uz i dalje šljašteću novogodišnju rasvetu samo je falilo da i fontana na Slaviji peva i prska kao što su nas ubeđivali da hoće („jer ima zimske grejače“) pa da cirkus demokratije bude potpun.

A za slučaj da bi neko možda ipak mogao i da ostane imun na sve varošarije koje su prikazane u kampanji, vredni aktivisti vladajuće stranke su do poslednjeg minuta pozivali, prozivali, evidentirali, vodili, sprovodili, podvodili glasače.

A kad je pobeda na beogradskim (gde živi skoro trećina glasača), ali i ostalim lokalnim izborima najzad i zvanično proglašena vlast je, umesto da likuje, svoje vreme u medijima velikodušno „ustupila“ malobrojnoj opoziciji koja je uspela da uđe u gradski parlament. I osula paljbu po njoj. Jer je predizborna kampanja vlasti dovoljno trpela u ova dva dana predizborne tišine pa sad mora da se nastavi još glasnije.

5.3.2018.

Kol'ko nas ima? Kol'ko ti treba

Ako je verovati predsedniku države, a uz napomenu da to uvek činite na sopstvenu odgovornost, u Srbiji nas „trenutno“ ima 6.995.808 stanovnika. Ako mu je verovati i da svakog dana „gubimo“ 107 ljudi, u ponedeljak, kada najverovatnije ovo čitate, u Srbiji će nas biti 6.995.594. Ako pak u ponedeljak ovog teksta ne bude to će značiti da vas ima 6.995.593.

Kada bi država zaista u glavu precizno znala koliko „trenutno“ ima stanovnika to bi bila dobra vest. Malo zastrašujuća, ali dobra s obzirom na to da ne zna ni koliko ima zaposlenih, a kamoli gde su joj granice. No, možemo li verovati prezentovanim brojkama? Posebno kada predsednik države u istom obraćanju naciji (kako je nazvano njegovo uobičajeno pojavljivanje pred kamerama) za sebe kaže da je „izabran uz najveću podršku, rekao bih, u savremenoj srpskoj istoriji“.

Naročito kad znamo da je Nikolić 2008. godine čak i izgubio u drugom krugu predsedničkih izbora sa više osvojenih glasova (2.197.155) nego što ih je 2017. osvojio sadašnji predsednik pobedivši u prvom krugu (2.012.788)?

A ako predsednik države daje netačne podatke za ono što se lako može proveriti – kako da mu verujemo za ono što je našoj proveriti nedostupno? Pa iz godine u godinu sumnjičimo i biračke spiskove da nisu ažurirani, a sada odjednom predsednik zna maltene u decimalu stanovništvo i još u dan precizno odbrojava promene? Isti predsednik koji, kad nas preporučuje takozvanim stranim investitorima, priča kako imamo višak radne snage (raspoložive za malu nadoknadu) dok, kad nama prezentuje bruto i ostali rast – tvrdi da je nezaposlenost toliko smanjena da ćemo morati da uvozimo radnike, a plate nikad veće?

Pa ako je toliko sklon kreativnoj matematici, koliko nas stvarno ima? Kao prvo, koliko god da nas ima – malo nas je pa je vlast ponovo najavila kampanju nepristojnog naziva za povećanje prirodnog priraštaja i pozvala žene, koje je predsednik nedavno optuživao da, umesto da rade, one inkasiraju pare na decu, da sad ipak treba da rađaju za pare.

Kao drugo, koliko god da nas ima, biće nas taman koliko je vlastima potrebno da uspe onaj nagovešteni referendum za rešavanje „najskuplje srpske reči“. A koliko je to – do toga će se doći jednostavnom, mada kreativnom matematikom. Pošto vlast sada, posle svih ovih silnih izbora, tačno zna koliko glasačkih listića može da namakne, ta cifra, kolika god da bude, biće određena za 50% plus jedan glas, a sve ostalo će se upodobiti tom broju.

19.3.2018.

Izveštaj o vodostanju

O svetu saznajemo samo onda kada predsednik zemlje boravi u njemu. Pa i tada saznajemo mnogo više o predsedniku – o svetu samo onoliko koliko nam on prepriča.

Ukoliko se taj manir (ili taj predsednik) ne promeni, vesti bi uskoro, umesto rubrika, mogle imati naslove kao slikovnice. Pred-

sednik u avionu: on me je fotografisao i objavio „evo ga psihopata tu i tu“, kad sam se okrenuo, počeo je da se tresе od straha, nije smeo da pogleda nikog. Predsednik u Njujorku: izveo sam ćerkicu na večeru, ja sam običan čovek koji usred noći obilazim knjižare, zatvorene, ne volim ono ninu-ninu (onomatopeja policijske sirene – prim. autora). Predsednik u Berlinu: ne jedem, ne spavam, u grču popijem tek jednu čašicu dunje umesto da slavim ko čovek...

Samo se sportske vesti neće promeniti. Osim ukoliko predsednik države ne počne da se takmiči i sa sportistima kao što se sada takmiči sa svima ostalima – političarima, studentima, doktorima nauka, javnim ličnostima... U tom slučaju, vesti iz sporta bi takođe mogle postati izveštaj o vođostanju. Pa da i u sportskoj rubrici saznajemo šta je jeo, šta je hteo, šta sanja a šta mu se događa među javom i med snom: „Predsednik kao Marija na Prkosima – srcem krenuo protivu betona.“

Srećom, tom trendu se odupiru bar tabloidi. Doduše, jesu oni, kao nečasni izuzeci, izveštavali i o primarnim polnim karakteristikama predsednika države, ali su zato sada jedini koji svakodnevno objavljuju šta kažu i predsednici drugih država, a ne samo šta kaže predsednik naše. Pa tako Putin svakog bogovetnog dana izjavljuje da će ratovati zbog nas, a u međuvremenu nam i dostaviti svekoliko naoružanje, dok Tramp neparnim danima najavljuje da će ratovati protiv nas, a parnim da će nam vratiti Kosovo.

No, izgleda da vlast misli da je i ovo malo informacija koje se probiju do nas – previše informacija. Pa je odlučila da retko dobar, a retko kad poštovan Zakon o dostupnosti informacija od javnog značaja unazadi i uneredi ne bi li izmenama zakona o dostupnosti informacija – informacije postale još nedostupnije javnosti.

Jer sve što treba da znamo – prepričaće nam predsednik države. „Nigde ne piše da će se ZSO formirati po kosovskim zakonima“ (osim u Briselskom sporazumu na sajtu vlade). „Oduzimanje aerodroma Nišu nema veze sa koncesijom beogradskog“ (osim što će, po svedočenju pomoćnika ministra, država plaćati koncesionaru ako niški aerodrom ima milion putnika). „Bilo je više ponudi za jelku“ (bila jedna), „ništa gluplje u životu nisam čuo“ (bio plagijat), „umrli prirodnom smrću“ (bili potopljeni) i tako dalje i tako dalje i tako dalje...

Otkad ste Vi na mi

U danu kada nam je Evropska komisija predala svoj izveštaj o neslavnom stanju u Srbiji, o svim nedostacima koji se u izveštaju navode mogli smo da se obavestimo gledajući TV Dnevnik javnog servisa. Ne, naravno da nas nisu izvestili o korupciji, pranju novca, neslobodi izražavanja, podjarmljenom sudstvu, gušenju medija, suzbijanju ljudskih prava... Uradili su više od toga. Priredili su nam pokaznu vežbu kojom su nam plastično ilustrovali manjkavosti koje je utvrdila Evropska komisija – ugostili su predsednika države.

Čime su nam, pod jedan, pokazali da se u Srbiji ne poštuje Ustav jer predsednik države nije pozvan da govori o (ne)napredovanju u procesu pridruživanja Evropskoj uniji. Pozvane su, na primer, premijerka ili ministarka za evropske integracije, ali one nisu bile i pozvane. U studio. Jer – zašto bi se pa TV Dnevnik jedini držao Ustava ko pijan plota, zar ne?

Pod dva, pokazali su nam i da se predsednik države prema ovoj informativnoj emisiji ponaša kao Radovan Treći prema biblioteci – ima prava da uđe usred bela dana, sedne, naruči, pojede, popije. Dok je ranije zaposedao samo emisije koje su po formatu predviđene za gostovanje, sada je već ustalio da jednom nedeljno uzurpira TV Dnevnik i da u toj, inače polusatnoj emisiji, on govori prvih – pola sata. Predsednik, ne Radovan Treći.

No, i u tih pola sata predsednik države se tek ovlaš osvrnuo na izveštaj zbog kojeg je i pozvan u studio. Jer, kako je rekao, on neće da ocenjuje tuđe ocene. Osim ako ih daje neko od opozicionih političara. Onda će vrlo rado da ih ocenjuje, a naročito potcenjuje, što je obilato i učinio zloupotrebivši i vreme i javni resurs.

Tokom celog gostovanja predsednik države je o državi govorio kroz prvo lice jednine – što je takođe dobar pokazatelj stanja u Srbiji. Predsednik države poklanja pare (banjalučkom aerodromu ali ne i niškom), predsednik države zida fontane po gradovima i gradove na vodama. Samo mu se jednom omaklo, pa i tada pogrešno, da umesto „ja“ kaže „mi“. „Mi smo poslali lošu poruku kao narod“. Pa, bogami, nismo mi, ni mi ni mi kao narod, kao što nismo mi zloupotrebili javne funkcije niti smo mi poklanjali firme i državno zemljište ili

se talili sa sumnjivim biznismenima. Tu „lošu poruku“ je ciljano i smišljeno poslao omiljeni (i za ratne zločine osuđeni) opozicionar i Miloševićevog i ovog režima, a što je još gore – ta poruka u suštini nije ništa lošija (po Srbiju) od većine poruka koje šalje vlast.

23.4.2018.

Snove ne damo, tuđe nećemo

U Nišu je pre roka obeležen međunarodni Praznik rada. A zatim i sahranjen o istom trošku.

Vlast koja je pravi primer kako lepo može da se živi od svog rada i kako je moguće da bez kvalifikacija i bez iskustva dobijaš najodgovornije funkcije i najplaćenije poslove – pokazuje začuđujuću potrebu da svima ostalima obesmisli snove o boljem životu.

Desant na naše snove, tu poslednju neokupiranu teritoriju, sasvim očekivano predvodi predsednik države. No, ako mu ta predvodnička uloga i pripada po (partijskoj) formaciji i po nedozvoljenoj (u mirnodopskim uslovima) tituli vrhovnog komandanta, cilj za napad je odabrao – po karakteru. I napao najslabije branjenog. Dečiji san.

Na svom jubilarnom trećem otvaranju jedne iste fabrike u Nišu, predsednik države je za taoca, pardon, za primer svog uspeha uzeo dečaka koji će, eto, kad poraste, biti radnik u toj fabrici. Jer je valjda svakome dečiji san da jednog dana radi manuelne poslove. Ne da bude glumac, astronaut, kauboj, jutjuber ili šta već bude popularno za petnaestak godina.

Srećom po dečaka, predsednik države je i za druge, za svog sina na primer, najavljivao da će biti fabrički radnici – pa se to nije desilo. Možda će i ovaj dečak iz Niša ostvariti svoje snove i roditeljska nadanja da radi neki interesantniji i bolje plaćeni posao.

Mada, ako se bude pitao sadašnji ministar za rad – snovi, nadanja, ljudska prava i ostale trice nemaju šta da traže. Ni od ministra ni u Srbiji. Njegova posve militantna (valjda zbog prethodne funkcije ministra vojnog) prvomajska poruka radnim ljudima je „red, rad i disciplina“. Baš kao u partiji, a ne u, na primer – državi. U kojoj bi, da je normalna, ministrova prvomajska poruka bila: pravo na dosto-

janstven rad i život. Jer „ideja Praznika rada“ nije, kako je ministar rekao „da se praznuje radeći, ali i brinući o svojoj porodici“ već da se podseti na teško izborna, a lako izgubljena ljudska prava. I na to da svet nije pravičan, a da borba protiv bespoštedne eksploatacije jeste.

Što naravno nije poruka koju bi ova vlast želela da nam pošalje. Ali jeste razlog da sada, kada je vlast zaposela svu moguću vlast, želi da zaposedne i naše snove.

30.4.2018.

Školstvo i junaštvo

Ako se izuzmu operetsko natpevanje ministra inostranih poslova sa premijerom Hrvatske i dramolet osuđenog narodnog poslanika zvani „ja kao hoću u Hrtkovce, a vi mi kao ne date“, predstavnici vlasti su se prethodne nedelje najviše oglašavali na temu – obrazovanja. U nekim drugim okolnostima to bi bila lepa vest.

I ne samo da su se predstavnici vlasti oglašavali nego je to oglašavanje (oglašavanje – u smislu da su davali glasa od sebe, a ne da su davali oglase o sebi, mada ni ovo drugo značenje nije isključeno) uzdrimalo sam vrh vlasti. Dobro, ne baš taj vrh, ali – premijerka je ponudila ostavku. I to zbog jedne slikovnice. Tačnije, zbog poruka koje je ministar bez portfelja (očito i bez još nečega) objavio na twitteru, neprimereno (i zakonski kažnjivo kao teži prekršaj!) komentarišući slikovnice u kojima deca imaju istopolne roditelje. Zbog čega je premijerka, inače poznata po dosadašnjem nerazumljivom razumevanju za, kako ih je ona krstila, „emotivne reakcije“ a zapravo bljuvotine ministara, imala „najgori dan otkad je u Vladi“.

Druga tema koja je izazvala reakciju vlasti je – radna sveska za osnovnu školu. U kojoj su se našli stihovi pesme koju peva pravosnažno osuđena pevačica. Koja inače peva na javnim skupovima koje organizuje i našim novcem plaća vlast. Nadležni ministar (za obrazovanje ne za pevačicu) nije ponudio ostavku, jer nije ni odgovoran, ali je obećao da će, mada nije ni nadležan, lično izbaciti sporne stihove iz vežbanke (kako, preškrabaće ih u svakoj?).

Da bi se ubuduće izbegli ovakvi problemi, vlast bi mogla da donese zakon po kojem u predškolske i školske materijale ulaze samo autori koji imaju najveću podršku. Na izborima. Pa da zadatak u radnoj svesci za srpski jezik bude, na primer, rečenica predsednika države:

„Moram da vam kažem evo ja sam izašao prethodnih dana potpisao sam da mi ne treba obezbeđenje ljudi su se čudili izašao sam pa šta će da urade (upiši prezimena tri opoziciona političara) oni će nešto da urade ne razumem oće nekog da biju ili šta?“

Drugi, teži zadatak u ovom primeru mogao bi da bude da đaci pravilno rasporede znake interpunkcije (ja nisam umela). Treći, još teži, da odrede ko se u rečenici čudio: ljudi zaduženi za davanje obezbeđenja, ljudi kojima je predao svoj pismeni zahtev, oni koji po tom zahtevu treba da postupe ili neki neodređeni ljudi kao takvi. Četvrti, najlakši, mogao bi da bude: hoće li predsednik države posle ove izjave zaista ostati bez obezbeđenja. I peti, tek reda radi, hoće li svakoga ko ga bude podsetio na ovu izjavu – optužiti da priziva, a verovatnije i priprema atentat na njega.

7.5.2018.

Sve će to vlast pozlatiti

Počelo je. Ne, ne to što vi priželjkujete – počelo je zlatno doba. Došlo je tiho, nezvano, samo, baš kao prva ljubav u Balaševičevoj pesmi. Prikralo nam se negde prošle nedelje i niko ga ne bi ni primetio da nam nije javljeno sa najvišeg mesta.

Za početak, zlatno doba je donelo drugačiju matematiku. Ili je drugačija ili naša vlast ne ume da računa (mada ne treba odbaciti ni mogućnost da nas vlast samo svesno obmanjuje) tek – računica da „ako vam vratimo otete penzije, svi ćete imati značajno manje para“, sada više puj, pike, ne važi. Jer u zlatnom dobu, a i posle opomene MMF-a da će sudske tužbe penzionera urušiti državni budžet, vlast kaže: svi ćete imati nikad veće penzije. Samo što, iz iskustva koje imamo sa ovom vlašću, nije baš jasno da li „nikad veće penzije“ znači da one nikad neće biti veće ili da se, po novoj zlatnodobaškoj matematici, ono što je realno manje ima smatrati nerealno većim? Bilo

kako bilo, vlast je to navodno povećanje odložila do nekog (izbornog, referenduskog?) datuma „krajem ove ili početkom sledeće godine“. Jer je onima u trećem dobu dovoljno što žive u zlatnom dobu, šta će im još i penzije.

Osim penzionera, vlast će pozlatiti i svoje poluge sile. Policija, kojoj se čak i nove uniforme najavljuju kao da će im se kupiti po avion a ne po komad obavezne radne odeće, sada dobija priliku da kupuje stanove po privilegovanim cenama. Doduše, ne baš sada nego jednom ako neki jeftini stanovi budu izgrađeni i ne baš samo oni već i ljudi iz vojske i bezbednosnih službi i ne baš sasvim sigurno, jer je i naučni kadar svojevremeno dobijao u najavi iste jeftine stanove pa nikom ništa. Što naravno ne znači da vlast baš nikome ne dodeljuje nekretne ispod cene (i ispod žita) već samo da ih ne dodeljuje ubogima.

U međuvremenu se i gradonačelniku Beograda pozlatila dosadašnja funkcija. On će ubuduće biti ministar finansija jer ga preporučuje (osim predsednika države, naravno) i to što je, po premijerkinim rečima, „pokazao kako se vodi odgovorna fiskalna politika“. Jer, u zlatnom dobu, kad namerno preplatiš i fontanu i jelku, kad papreno plaćaš to što grad čak čak šest meseci šljašti jeftinim novogodišnjim sjajem kao i da se loše obavljeni ulični radovi popravljaju po još višim cenama – to nije neodgovorno. To je ne odgovorno – ne odgovaraš ni pred sudom javnosti a kamoli pred krivičnim.

28.5.2018.

Slatka mala izvrnuta istino

U ovoj našoj slatkoj maloj izvrnutoj torti kojoj dno na vrhu stoji, vlast je zavapila da vlast učini nešto i spreči društvene mreže da lažnim vestima uznemiravaju vlast. Pa će vlast, na učestale apele najviših organa vlasti, doneti nove zakone kojima će širenje tih lažnih vesti biti onemogućeno a bogami i strogo kažnjivo.

Za one koji se ne razumeju u zakone ove zemlje, vlast je već izdala jasno uputstvo šta jeste, a šta nije lažna vest. Pod jedan, sve vesti se dele na lažne i – važne. Sve vesti koje izazivaju uznemirenje vlasti su po definiciji lažne. Sve vesti koje emituje sama vlast, ma koliko da su izmišljene, uznemirujuće ili nebitne su – važne.

Na primer, vest da je predsednik države iz čista mira (i čistog samoreklamerstva) otišao u posetu jednoj porodici – jeste važna. Ali je još važnije objaviti da tokom te posete predsednik države nije mogao da se opusti jer su društvene mreže brujale o tome da je nestao jedan novinar, da voda iz vodovoda nije za piće i da protesti blokiraju saobraćaj. A sve su to, kako je predsednik objasnio – lažne vesti. Jer, opet po predsedniku države: novinar je „živ, zdrav, ne može biti zdraviji“, kao uostalom i česmovača (gradonačelnik čak tvrdi da „čim poteče iz slavine ona je ispravna“), a „benzin je kvalitetniji nego onaj koji ima veću cenu“ (što i nije neki argument jer protesti i nisu zbog kvaliteta već zbog cene).

Druga razlika između važnih i lažnih vesti je u tome što važne vesti emituju povlašćeni distributeri, dok lažne vesti emituju – svi ostali. Na primer, ako ovlašćeni da objave stave u svoje udarne vesti priče o tome da je zbog blokade puteva (nepostojeća) trudnica imala spontani pobačaj, da opozicija sprema krvave sukobe na ulicama i da treći svetski rat počinje u četvrtak – to nisu lažne vesti. Jer su uznemirile samo najširu javnost, ali ne i najužu vlast.

Dok, nasuprot njima, objave po društvenim mrežama da goloruko građanstvo tu i tamo protestuje (a o čemu su povlašćeni distributeri vesti izveštavali skromno, u krugu porodice) moraju biti sankcionisane, a anonimni emiteri tih objava otkriveni i uhapšeni zbog uznemiravanja vlasti. Iako građanstvo nije emiter vesti, a mediji kojima je to osnovna delatnost – jesu. Ali će policija svejedno ulaziti u trag svim nepoznatim radio milevama, a neće se baviti poznatim (i policiji odranije poznatim) urednicima i vlasnicima visokobudžetnih i dalekosežnih medija. Jer vlasnike i urednike tih medija štiti, doduše nepisani – Zakon o zaštiti zbunjivača.

A ako se građanstvo ne uzme u pamet, vlast će morati da pribegne oštrijim sankcijama i – blokira društvene mreže. Da ne ometaju više ovo zlatno doba. Od kojeg, po ustaljenom običaju vlasti, videsmo samo maketu, ali kako pa i da se uspostavi kad svakog dana bar po jedan neverni Toma napiše nešto na twitteru.

18.6.2018.

Metraža i pozamanterija

Vlast je sa velikosrpskih pretenzija od pre četvrt veka splasnula na priželjkivanje jednog metra Kosova. I to bi bila lepa vest da je nije izgovorio predsednik države. Na svečanom otvaranju jednog kilometra asfalta (i slovima: jednog kilometra asfalta). Pred okupljenim novinarima.

Dobro, možda i nije za toliko čuđenje to što su maltene sve redakcije poslale svoje kamere i mikrofone da prisustvuju svečanom puštanju u promet uličice u jednom zaseoku. Bilo bi za čuđenje samo da se neko od okupljenih o tome i glasno zapitao.

Ali jeste malo začudno što predsednik države, koji po sopstvenim rečima danonoćno i naporno radi na „rešavanju“ Kosova – organizuje svečano asfaltiranje uzanog sokaka. Doduše, kad mogu nosioci najviših i republičkih i lokalnih funkcija da svečano puštaju u rad liftove i grobljanske klozete, što bi pa bilo neobično da ta svečana zaduženja sad preuzme predsednik države koji je ionako bio nosilac svih republičkih i lokalnih izbornih lista?

No, još je čudnije što predsednik države kaže da je za Srbiju veliki dobitak ako dobije metar Kosova koje nije pod njenom kontrolom, a ne da je veliki dobitak ako uredi preostalih osamdesetak milijardi kvadratnih metara koji jesu pod kontrolom ove vlasti, čak i preteranom kontrolom.

Možda zato što je za pravno, imovinsko, finansijsko, tržišno i svako drugo uređivanje Srbije – potrebno mnogo volje i znanja? Koje ova vlast nikako da nam pokaže.

Ili možda zato što vlast ne može da prođe tehnički pregled Venečijanske komisije, Evropske komisije, komisija i odbora za sprečavanje pranja novca, rangiranje država po bezbednosti, slobodi medija, poštovanju ljudskih prava...? A i kad ti negativni nalazi stignu (zarobljena država, raj za pranje para, snažna sprega vlasti i kriminala...), naša vlast se ili pretvara da je dobila pohvale (kao sada ministarka pravde) ili se ljuti zbog uočenih nepravilnosti. Jer, logično, kad vas vrate sa tehničkog pregleda vi ne odete kod majstora da popravite ono zbog čega su vam odbili automobil nego počnete da se svađate sa onima koji neće da vam registruju kola bez tehničkog pregleda.

A onda je i logično da takva vlast osniva „komisiju za borbu protiv lažnih vesti“ koju će voditi ministar koji je podnosio tužbe protiv KRIK-a zbog tačnih informacija, umesto da obuzda napujdanu medije koji lažnim vestima šire stvarnu paniku. I da tužilaštvo tužbama zasipa Poverenika za informacije a ne one koji krše njegove preporuke. I da policija blokira grad da bi prikazala svoj uvežbani slet umesto da blokira uvežbanu korupciju. Jer je u javnom interesu samo da oni koji upravljaju kolima sada dobiju još rigoroznije (i skuplje) tehničke pregleda, ali ne i da oni koji upravljaju državom podležu makar i najosnovnijim proverama.

2.7.2018.

Zoro pukni, kravo crkni

Reprezentaciju smo na Mundijal ispratili gromko pesmom „Pukni zoro“. Ali smo ispali već u prvom krugu takmičenja. No, to nas nije sprečilo da nastavimo sa vatrenim navijanjem. Samo ovoga puta – da komšiji crkne krava.

Vođa navijača, kako mu i dolikuje, bio je predsednik države. Usmeravao je navijanje, davao ton i tempo, određivao šta se uzvikuje. Prvi je pokazao komentatore javnog servisa što golove hrvatske reprezentacije ne dočekuju u komemorativnoj atmosferi, posle čega su i svi ostali mediji preventivno počeli da se dovijaju kako da saopšte rezultat utakmice, a da uopšte ne pomenu da je Hrvatska ušla u finale.

I mada je javni servis (građana?) pokušavao da se iskupi tako što je preskakao himnu Hrvatske (ruku na srce, time je samo izjednačio rezultat sa HRT-om na 1:1), a svaki TV Dnevnik započinjao sa čak tri „predsednik Vučić vesti“ iako nijedna nije stvarno vest (pa, molim vas: razgovarao telefonom, primio nekoga, izjavio nešto tek onako?!), predsednik nije opozvao svoju razjarenu navijačku grupu. Vređani su svi za koje se makar i posumnjalo da navijaju za Hrvatsku, a Novak Đoković je od narodnog poslanika dobio i dijagnozu psihopate zrelog za ludnicu.

Srećom pa je u jednom trenutku vlast ipak uvidela da je preterala. Ne, ne u huškanju na mržnju, kako biste vi očekivali, već u

– nametanju teme. Jeste da vlast voli da pažnju javnosti usmerava na pogrešnu stranu (čuveno: ne pitaj me za prvi milion, sina, brata, Olivera Ivanovića, Kosovo, korupciju... dok gori Hilandar), ali još i više od toga – vlast voli da bude u centru pažnje. A baš to je izostalo u celoj ovoj halabuci oko navijanja. Jesu utihnula pitanja o sinu na tribinama sa kriminalcima, ali da neka Hrvatska na Mundijalu i neki Novak na Vimbldonu zasene ovu vlast, pa to jednostavno ne može da se izdrži.

I nije se izdržalo. Dan uoči oba finala niotkuda se pojavilo svečano puštanje u rad prve zgrade Beograda na vodi. Ono od čega bi vlast u normalnim okolnostima živela danima, sada je zbrzano u samo jedan dan slabašne i neuverljive najave i još jedan dan pompeznog (i neuverljivog) svečanog otvaranja. Koliko je sve izvedeno navrat-nanos najbolje ilustruje ne toliko to što je i upotrebna dozvola smandrljana – koliko činjenica da svečanosti nije prisustvovao ni svemu prisutni gost, predsednik Republike Srpske, pa je predsednik Republike Srbije morao da mu se izvinjava zbog protokolarnog propusta.

Ali, važno je da je krajnji rezultat postignut. Jeste da je vlast stajala iza selektora i trenera pa ništa nismo postigli i jeste da nije stala iza Đokovića a on je osvojio trofej, ali je zato vlast pobedila u takmičenju koje je izmislila. „Prvu utakmicu, prvo prvenstvo, danas smo na ovoj reci osvojili“, rekao je predsednik države. I ušao u istoriju kao neko ko je uradio ono što ni Tito nije – svečano otvorio stambenu zgradu.

16.7.2018.

Donori i beba – prvo što nam treba

Naša preka vlast sve radi na prečac. Samo nas maltretira natenane.

Iznebuha donet novi zakon o nedobrovoljnom doniranju organa podigao je neveliku buru u nejakoj javnosti pa će vlast morati da nam sopstvenim primerom pokaže kako doniranje organa nije ništa strašno. Doniraće srce. Srbije. I niko neće moći da joj zameri jer smo sad po zakonu svi donorski obveznici.

No, nepoverenje i zabrinutost oko doniranja ipak ostaju. I to ne zato što u opštem bezakonju svojim očima svakodnevno gledamo

svesrdnu zloupotrebu zakona, pa sa pravom strepimo da će tako biti i sa ovim, nego zato što nas vlast već sedmu godinu ubeđuje da joj sa svih strana prete smaknućem ako donira ili ako odbije da donira Kosovo. Pa, kad je njoj glava u torbi zbog samo jednog organa, kako da se ne plašimo mi koji em nismo vlast em imamo tolike organe za doniranje?

Naravno da je ovaj zakon mogao i drugačije da se predstavi javnosti. Svakako drugačije nego što ga je „branio“ narodni poslanik, inače profesor prava – da mrtav čovek nije vlasnik ničega, ni svog tela. Pa, zaboga, čak i američka ambasada emituje spotove kojima nam se udvara, a naša vlast ne zna kako se promovise neka delikatna tema? Pa znao je i Tito – sa kojim sadašnji predsednik naročito voli da se upoređuje (na svoju štetu) i koji je mogao mnogo lagodnije da vlada – da građane treba podučiti i prosvetiti. I preko televizije („Na slovo, na slovo“ za mlađe i Kika Bibić za starije) i odlaskom na noge, kao što je bilo „Selu u pohode“.

Ali, ova vlast ne voli da se bakće sa građanima. Ona više voli da završava stvari preko kolena, preko noći, na silu i na prečac. A na prečac može samo da se umre. Na prečac ne može ništa da se napravi osim gluposti. Da bi se napravilo bilo šta drugo potrebni su vreme, trud, znanje, volja... Čak i beba može na prečac samo da se začne – da bi se napravila potrebno je devet meseci.

No, to našu vlast ne zanima. Ako može siledžijski da sprovede u delo svaki pa i najpoganiji naum, da bezbrižno krši svaki zakon i svaku instituciju, da zloupotrebi svaku funkciju i izvrne svaku informaciju, zašto bi se zaboga trudila da nam bilo šta lepo objasni i da nas u bilo šta razložno uveri?

Uostalom, kad vlast i pokuša nešto milom, to uradi toliko preko volje da ispadne kao kampanja za podizanje nataliteta. Verovatno bi nam i donorstvo promovisali tako da nam ga ogade. Možda bi čak i iste slogane koristili pa napravili neku „organi i beba, prvo što nam treba“ reklamu. Ili „Ne odlaži, država organe traži“, što je motivacija i da se rađa i da se mre. Ili čak da uvežu sa Kosovom pa naprave reklamu „tri u jedan“: Mama, neću sama, tata, biće rata?

23.7.2018.

Razgraničiše li nam se opanci

Vlast je najzad shvatila da ovako više ne ide. Ne samo da joj se srušilo sve što je padu bilo sklono nego će još ispasti i da, ne samo što ne ume da gradi institucije i životni standard građana – nego ne ume da pravi ni potporne zidove na auto putu.

Da bi izbegla rušenje (jarbola, ne sebe) beogradska vlast je odlučila da opreznije pristupi izgradnji „kulta zastave“ pa će jarboli umesto 120 metara biti visoki samo 80. No, iako je „gradonačelnik umesto gradonačelnika“ objasnio da će zbog statike jarboli biti kraći za trećinu, nije objasnio i zašto im je cena otišla nebu pod oblake pa su ovi kraći mnogo skuplji od onih dužih?

Drugi projekat koji treba da demantuje kritičku javnost je još neviđeniji od jarbola. Nevidljivi avioni. Dobra stvar sa nevidljivim avionima koje je pompezno najavio ministar odbrane je u tome – pa, u tome da ih ne možemo videti. A onda nećemo znati ni da li su stvarno napravljeni ni da li lete ni da li su se, daleko bilo, srušili.

Osim aviona koje nećemo moći da vidimo, predsednik države je najavio i most koji ćemo moći – samo da gledamo. Jer je most – hologramska projekcija mosta. Što znači da neće moći ni da se sruši ni da se kritikuje zbog traljavih biciklističkih staza, rupa u asfaltu i nezavršenih pristupnih saobraćajnica. A još bolje – ako se i ne napravi, neće biti kriva naša vlast. Jer, po rečima predsednika države, „izgradnja“ mosta tek treba da se dogovori „sa Rumunima“.

Ali ne samo da ćemo imati avione koje ne možemo da vidimo, most koji nećemo koristiti i jarbol koji ne koristi ničemu nego je vlast odlučila i da zavrne rukave i krene da radi ono što joj najbolje ide od ruke. Da ruši. Pa kad su urušene skoro sve institucije u zemlji, što ne bi bio srušen i jedan SPENS (jer je nerentabilan pa treba sazidati manji, kaže (ozbiljno?) gradonačelnik Novog Sada) ili jedno nepoćudno brdo na čijim se obroncima obrušavaju potporni zidovi (predsednik države kaže da je još Milošević hteo da ga ruši topovima – brdo, ne sadašnjeg predsednika). Ako ćemo pravo, vlast i pametno rezonuje – što pa da ona trpi kritike zbog projekata koje ne ume da realizuje.

A kad je već u tom rušilačkom žaru, vlast je rešila i da sruši snove (koje je sama podgrevala) o „razgraničenju sa Kosovom“. Predsednik

države nam nije rekao kakav je „izveštaj o pregovorima sa Kosovom“ podneo direktoru Soros fondacije, ni zašto je izveštaj uopšte podnosio njemu a ne ni vladi ni skupštini ni građanima, ali nam je rekao šta on (predsednik države, ne Soros) prognozira. Tačnije, „ako sme da prognozira – on prognozira da nećemo dobiti ništa“.

Što takođe ne znači ništa jer bi ova neimarska vlast mogla da se doseti pa izgradi hologramsko Kosovo. Koje brane nevidljivi avioni. I u čijem se srcu vijori zastava Srbije i to na onom jarbolu od 120 metara, pa nek ide život.

3.9.2018.

(O) predsedniku se loše piše

Predsedniku države se još samo nebo nije sručilo na glavu. Ugledni novinar je objavio knjigu u kojoj predsednikovi bliski saradnici svedoče o hirovitosti predsednika; u uticajnim novinama se pojavio uvodnik koji govori o tome da u predsednikovom kabinetu postoji pokret otpora i da ti ljudi skrivaju od predsednika dokumenta u pokušaju da spasu državu; svetski poznati reditelj napravio je dokumentarac koji predsednika poredi sa Hitlerom; jedan od najvećih proizvođača sportske opreme lansirao je reklamnu kampanju sa sportistom poznatim i po tome što je na stadionima pokrenuo bojkot državne himne jer je bio revoltiran zbog predsednikovog pokroviteljskog odnosa prema brutalnim ispadima policije. Da stvar bude još i gora, tužiocci vode nezavisne istrage, bivši rukovodioci obaveštajnih službi svedoče, jedan od predsednikovih saradnika je već osuđen zbog lažnog svedočenja. Čak i predsednik na tviteru brine da će ga smeniti.

No, ako se predsedniku Amerike i ne piše dobro, predsedniku Srbije samo nije dobro. Kad vidi ono malo otpora koji mu pruža bilo ko bilo gde pa makar i u najudaljenijem kutku interneta.

Toliko mu nije dobro da predsednica parlamenta odbija da zakaže sednicu o Kosovu, temi koju predsednik sam nameće, jer bi, po njenim saznanjima, opozicija tu sednicu iskoristila da „vređa predsednika“.

Pa je zato predsednik Srbije obećao da će izveštaj o briselskim pregovorima podneti – Kosovu. Odnosno, građanima nealbanske

nacionalnosti koji žive u Severnoj Mitrovici. Bar je tako rekao u svom govoru onima koji su se u nedelju tamo okupili. U govoru koji je danima najavljivan i, po predsednikovom svedočenju – danima pisan, a za koji je sam predsednik rekao da će biti njegov najvažniji politički govor.

I šta je još, osim ove najave kršenja Ustava, rekao u tom najvažnijem govoru? Posle onoliko dana uzurpacije svih televizijskih termina, posle najezde analitičara po svim televizijskim studijima, posle opšte pometnje u medijima (čak je i Slagalica dva dana zaredom emitovala istu epizodu kviza), posle onolikih sati napetosti kao u mideru – saznali smo što i žena Markesovog pukovnika, onog kome nema ko da piše. Obmana se ne jede. Ne jede se ali je hranljiva.

Ženu obuze očaj.

– A šta ćemo dotle jesti – zapita i uhvati pukovnika za porubljen izrez majice. Svojski ga prodrma.

– Reci mi, šta ćemo jesti.

Moralo je proteći sedamdeset i pet godina – sedamdeset i pet godina života, minut po minut – da pukovnik dočeka ovaj trenutak. Oseti se uzvišenim, jasnim, nepokolebljivim, kad je uzvratio:

– Govna.

10.9.2018.

Uzrok smrti: Srbija

U združenoj akciji pranja građevinskih investitora, predsednik države i predsednica vlade su u odvojenim, a ipak sinhronizovanim nastupima pevali istu pesmu: ko zida taj i gine (neopravdano od „babe“ ruke, ali opravdano od nemara poslodavca), ko radi taj i greši, ko zine taj i laže. Pesmu je desetak dana ranije najavio gradonačelnik Beograda kada je izjavu o pogibiji radnika koji je rukama pokušavao da zadrži potporni zid započeo rečima „Beograd jeste grad kranova i jedno veliko gradilište i tome se svi radujemo“.

A kad vođe države i njenog glavnog grada krenu da se utrkuju ko će kreativnije da opere institucionalnu zapuštenost i razulareno bezakonje, onda nije čudno što je predsednik države našu zastrašujuću

seriju pogibija na radnim mestima pravdao „podatkom“ da u Americi na svakih deset sekundi pogine po jedan perač prozora. Narednog dana se izvinio gledaocima što je „ispao glup“ i pravdao se umorom (pa neće valjda da se pravda zlom namerom?) ali nije objasnio čime su uzrokovani svi drugi „podaci“ kojima redovno zasipa javnost: da je čeri paradajz nastao mutacijom gena jedne odvratne životinje (a Simka čokolade se prave od lešnika i krave?) ili da je on na izborima osvojio najviše glasova u novijoj istoriji ili da smo (u bilo čemu pozitivnom) u vrhu (bilo koje) rang-liste ili...

Premijerka, koja je ranije rekla da je „komforna“ sa mogućnošću da je padanje potpornog zida na koridoru posledica nečije greške, sada nije komforna sa mogućnošću da je padanje i pogibija radnika u Beogradu na vodi takođe posledica nečije greške. Pa je brže-bolje (i jače) apelovala na opoziciju i nevladine organizacije da ne insistiraju na traženju odgovornosti jer bi to bila politička borba. U prilog sebi i ona se pozvala na američku statistiku po kojoj dnevno pogine četrnaest radnika. Čak i da je podatak tačan (a ne sa satiričnog sajta kao onaj koji je izneo predsednik države) i čak da se odnosi samo na građevinske radnike (što nije rekla) koji ginu na građevinama, a ne i u saobraćajnim i drugim nesrećama – bilo bi cinično, da nije bezobrazno, porediti broj poginulih radnika sa državom koja ima skoro pedeset puta više stanovnika i sto puta veću teritoriju.

No, nije ni bitno da li su predsednik države i predsednica vlade iznosili tačne i uporedive podatke. Bitno je da su se zdušno trudili da nam utuve u glavu da se pogibije na radnom mestu dešavaju svuda. I da je to maltene prirodno.

Da, dešava se. Dešava se i da u samo jednoj, maglovitoj i nepovoljnoj za letenje noći, pogine čak sedam radnika (u vojsci i zdravstvu) a sa njima i jedna beba. Ili da u drugoj, maglovito objašnjenoj noći, pogine mnogo više i radnika i neradnika Obrenovca nego američkih perača prozora u deset godina.

Dešava se, ali nije prirodno, da onda vlast u još maglovitijim istragama, za prvu pogibiju okriivi navodno pijanstvo pilota helikoptera, a za drugu – pa, nikog. Podavljani Obrenovčani su „umrli prirodnom smrću“.

Jedino je prirodno što se tada ova vlast nije poredila sa Amerikom nego se, baš kao i sada, pravila Englez.

17.9.2018.

Let iznad kukumavkinog gnezda

Ova vlast je došla na vlast kritikujući 24 sporne privatizacije prethodne vlasti. A onda uzela i privatizovala državu. I u toj privatizaciji ne vidi ništa sporno. Sporno joj je jedino što se tu i tamo slabašno probije glas zdravog razuma.

Ako kažete, na primer, da nije normalno (osim što je preskupo i očigledno koruptivno) kačiti novogodišnje ukrase dok još traje leto (nije normalno ni u jesen!) vlast odgovori: „idite i vidite kako je u drugim gradovima“. Ako odete (makar i virtuelno) i vidite da niko normalan ne kiti početkom septembra – vlast kaže: „ovi koji su protiv rasvete doživeli su fijasko na izborima“. Ako kažete da ljudi jesu dali više glasova ovoj vlasti, ali ne da krade i razbacuje zajedničke pare pa još i pokažete neopravdano visoke račune – vlast odgovori da će sad, baš u inat, da napravi još veći račun. Jer u borbi protiv zdravog razuma vlast ima nadmoćno oružje – nerazum.

Naravno, nerazum ne bi bio tako nepobediv kad bi zdrav razum imao pristup institucijama, medijima, policiji, tužilaštvu, bilo čemu što vlast nije potpuno uzurpirala. Kad bi, na primer, zdrav razum mogao da obezbedi asistenciju države kao što nerazum može da je obezbedi – onda bi možda i ona grupa entuzijasta koji brane savski nasip od razaranja i gradski reni bunar od nelegalno načičkanih septičkih jama uspela da zaštititi javni (zdravstveni, higijenski, odbrambeni) interes Beograđana, dok bi ona druga grupa entuzijasta spasila reke Stare planine od nasilja mini-hidrocentrala, a ona treća zaštićeni Pančićev vrh od nelegalne kafančuge.

Ako bi zdrav razum mogao da gostuje u TV emisijama barem upola koliko gostuje nerazum, onda bi možda mogao da objasni da plate, penzije, isplate porodiljama, socijalni dodaci ne smeju da se računaju po formuli pevca Sofronija („matematika je jasna, dva puta ništa jednako ništa, dakle crva nije ni bilo“) niti se smeju odokativno

isplaćivati po principu: tri na karte, dva na lepe oči i pet procenata za gospođu. Baš kao što ni ministar za rad ne sme (očito sme, ali nije normalno) da se javno zahvaljuje investitoru što je „transparentno“ objasnio da su radnici poginuli po propisu.

A kad je već tu, zdrav razum bi mogao da doda i da zlatno doba nije došlo samo zato što vlast kaže da jeste došlo, da najavljivanje nevidljivih aviona i letećih automobila ne pokreće privredu, da ukidanje zakona o privremenom umanjenu penzija nije isto što i „nikad veće penzije“, da kukumavčenje pred kamerama nije politika... Najzad, da Srbiju ne smeju da pretvaraju u psihijatrijsko odeljenje iz Formanovog filma i da na izborima, kojima toliko vole da se hvale, nisu birani da glume glavnu sestru nego da odgovorno vode državu u opštem, a ne u ličnom interesu.

Ali, pošto su u strahu od zdravog razuma velike oči – vlast će se i dalje iz petnih žila truditi da glas nerazuma nadjača sve druge glasove.

24.9.2018.

Vodimo mir, gradimo rat

Krajnje je vreme da se u Srbiji ustanove novi državni praznici. Istorijski datumi kada nismo započeli ratove. Jedan od tih datuma mogao bi da bude i 29. septembar – Dan kada nije počeo rat sa Kosovom.

Kako se vikend, koji u normalnim zemljama predstavlja neradne dane, u našem slučaju pretvorio u neratne dane? Kako se subota, koju bi istorija pamtila po izlizanoj floskuli da je neočekivano lepo vreme izmamilo mnogobrojne šetače na izletišta, pretvorila u istorijski dan kojim nije započeo rat?

Pa tako što je jedan od tih izmamljenih šetača bio predsednik Kosova, a izletište na koje je izmamljen bilo je (srpsko?) jezero Gazivode. Ne znamo šta ga je izmamilo na baš ovu lokaciju (masovni protest u Prištini protiv razgraničenja?) ali znamo kakve je to (dogovorene?) reakcije izazvalo kod vlasti u Srbiji.

Televizije su uvele radnu obavezu za prepoznatljive TV analitičare, u programsku šemu su ubacivane specijalne emisije, a izbacivane dugo najavljivane premijere domaćih serija, u vrhu ekrana je tekla

beskrajna traka sa usplahirenim najavama: predsednik države na tajnoj lokaciji sa vojnim i policijskim vrhom, borbena gotovost podignuta na najviši nivo, situacija na terenu se ne smiruje, predsednik će se obratiti naciji u 21 sat... Tabloidi su već naštancovali tekstove u kojima se objašnjava da, pošto je opozicija svojim izjavama vezala ruke predsedniku Srbije, on sada ima samo jednu opciju: da ratuje.

I vlast je dobila priliku da ponovo demonstrira svoju politiku: vodimo mir i gradimo rat. U celodnevno najavljivanom obraćanju naciji predsednik države je naciji priredio – antiklimaks. Najčešće korišćena fraza, odmah posle „dugih cevi“, bila je: „ali šta ćete“. Ne, ne onako kako je izgovaraju konobari, nego letargično, sa sleganjem ramenima i nekim tužnim mirenjem sa sudbinom. Šta ćete kad je takva situacija, šta da radite kad su drugi (ovdašnja opozicija i tamošnja, svetska i belosvetska vlast) tako nesvesni i nesavesni, bezobzirni i bezobrazni, šta čovek da radi, pa neće valjda da ratuje.

I tako smo neratovali sa Kosovom. Ali, umesto odjavne špice (još jedan prođe rat, uzburkan ko more... novogodišnje svetiljke već gore) ratni bubnjevi su ponovo počeli da najavljuju nove epizode pozorišta u ludoj kući. Jer se ratovi na domaćem terenu neće sami voditi. Rat protiv, na primer, humanitarnih fondacija koje prikupljaju novac za lečenje teško obolele dece i koje prete da „po savetima iz inostranstva“ a po rečima ministra zdravlja: udare na emocije, steknu popularnost i obore ovu vlast. A to je, priznaćete, mnogo veća opasnost i još jedna prilika da vlast skrene pažnju sa sebe – na sebe.

1.10.2018.

Prvosrbijanski rečeno

Druga Srbija, sa prebivalištem u krugu dvojke, toliko je prokažena da je morala da dobije i posebnu državnu nevladinu organizaciju za borbu protiv drugosrbijanstva i krugodvojkaštva. Srbija pod svim drugim rednim brojevima za sada je bezbedna. Vlast je još uvek ne sumnjiči da je sposobna da ekspertski analizira metod kojim predsednik države dolazi do svojih zaključaka o „nama“, „Srbima“, „građanima Srbije“, kako nas đuture, zavisno od prilike, naziva. Srećom pa vlast nije u pravu.

Jer taj „narod“ na koji se predsednik države stalno poziva i za koji tvrdi da ga u glavu poznaje – prigodno govori narodskim jezikom. Pa, kad predsednik države kaže, na primer, da građani nisu želeli rešenje za Kosovo, što je on zaključio na osnovu toga što je hteo nešto da im kaže ali je prećutao, a pošto on dobro poznaje volju naroda, on zna da smo uvek protiv „čak i onoga što ne razumemo“, pa se zato naljutio na nas i zapretio da će ostati zapisano da nismo želeli šansu za kompromis kojim bismo nešto dobili, a on će poštovati volju naroda, ali ćemo za dvadeset, trideset godina saznati da je bio u pravu u onome što nam nije rekao – to se narodski kaže: sam prdi, sam kolo vodi. Da se razumemo, pod „prdi“ se misli na sviranje u prdaljku na gajdama, a fraza opisuje svirača koji istovremeno i sam samcijat igra kolo.

Ta samodovoljnost u pitanjima i odgovorima ima i svoje psihološko objašnjenje. Koje takođe odavno postoji u narodnoj izreci: nit se tera nit se vodi, vodim ga – bode me, teram ga – sere me. Mudrost naizgled opisuje koliko je teško upravljati volom (ako ga vodite spre da, bode vas rogovima, ako ga terate otpozadi, pa, razumete već šta vam se desi) ali se koristi da opiše tvrdoglavu osobu koja se opire argumentima sa koje god strane da pokušate. Predsednika države, na primer, koji bi, i kada biste bili u mogućnosti (a niste) da mu dokažete kako nije tačno da većina ljudi više voli da kuka nego da radi i da više voli da izgubi nego da dobije – odgovorio protivuvredama.

U narodskom rečniku postoji i izraz: uludo kiša, uludo suša. Osim što objašnjava da hidrometeorološki uslovi nisu bili usklađeni sa potrebama poljoprivrede, odnosno da se nisu desili onda i tamo gde bi bili od koristi, on služi da, umesto današnjeg pomodnog „rezultati rada“, opiše osobu koja je kao elementarna nepogoda. Obruši se tamo gde joj mesto nije, izostane tamo gde bi bila poželjna, pohara ono što je važno da se neguje, i uopšte proizvodi štetu. A onda se ljuti na svakog ko to primeti.

A narod, kao što bi rekao predsednik države, zna najbolje.

15.10.2018.

Perfidno dno

Pa, stvarno, Ilustrovana Politiko? To je najbolje što možeš? Ništa omče, haosi, razularene horde koje nadiru...? I što si se uopšte upuštala u ovaj posao koji tabloidi ionako svakodnevno bolje odrađuju od tebe? I sram te bilo da tako omalovažiš predsednika države, onakvog čoveka koji stalno ističe kako se nikoga ne boji i kako mu niko ništa ne može.

Šta je to obelodanila naslovna strana i šta je sve, posledično, javnost imala prilike da sazna, a što verovatno ne bi saznala da se nije pojavila baš takva naslovnica i, što je još važnije – da je, baš zato što je takva, nisu preneli i drugi mediji?

Za početak, saznali smo – i to usred afere sa narodnim poslanicima koji primaju plate (i ne prijavljuju taj prihod) kao predavači u školama u kojima ih niko nikada nije video – za još neka radna mesta preko kojih se pare iz države „odlivaju“ u džepove državnih zaposlenika. Pa tako Ilustrovana politika, koja je u vlasništvu države i koja nema nikakvu prođu, ima radno mesto „savetnik glavnog i odgovornog urednika“, koje ne postoji ni u velikim i ozbiljnim redakcijama. A Politika A.D, koja je takođe u vlasništvu države (ali nikako da se sazna i koga još) ima upravni odbor u kojem je „odborovala“ i savetnica za medije predsednika države i to za hiljadu evra mesečno.

No, neće se vlast potresti samo zato što smo saznali još i za ova dva, tri marifetluka kojima nas potkrada. Baš kao ni beogradska vlast kad se otkrilo koliko nas nenormalno košta nenormalno novogodišnje ukrašavanje, kao što je ni sada ne potresa ovo miholjsko leto zbog kojeg se ipak udostojila da odloži uključivanje rasvete – svetlelo ne svetlelo Keep Light uzima pare.

Ali bi vlast trebalo da se potrese zato što naslovnica praktično prikazuje da predsednik države laže. Jer se njegovo neprekidno tuljenje kako „svi“ i „svakoga dana“ objavljuju nešto protiv njega – dokazuje jednim (i slovima: jednim) dnevnim listom i samo dvema novinama koje izlaze jednom nedeljno.

Da stvar bude gora, zamisao je bila da se izborom naslovnih strana dva nedeljnika perfidno pokažu ti koji „kao besni psi“ napadaju predsednika države. A oni su, slovima i brojevima, jedan glumac

humanitarac, jedan iguman manastira, jedan bivši direktor uskoro bivšeg niškog aerodroma, jedan penzionisani general i jedan opozicioni političar.

Zamišljena da ilustruje i truje, naslovnica Ilustrovane politike zapravo je učinila medvedu uslugu vlastima. Javnost je Ilustrovanu politiku već osudila zbog namernog pozivanja na linč. Režim će je tek osuditi zbog nenamernog isterivanja istine na videlo. Biće to novo krivično delo – istina iz nehata.

5.11.2018.

Kristalno jasno kao Kristalna noć

Da se razumemo, predsednik Amerike takođe kuburi sa medijima i humoristima i to mnogo brojnijim i šire uticajnijim od onih koji muče predsednika Srbije. Ali, američka administracija bar pokušava da navodne napade novinara ubedljivije ilustruje – toliko čak da je Bela kuća tendenciozno manipulisala video-materijalom ne bi li izgledalo da je novinar grubo odgurnuo Trampovu saradnicu, a zapravo ju je samo ovlaš dodirnuo po ruci dok je ona pokušavala da mu otme mikrofon.

Za razliku od američke, naša vlast ne samo da se ne trudi oko dokaza nego, u pokušaju da nam pokaže kako je najstrašnije napadana – napada samu sebe. Da, tragedija ove vlasti je u tome što njoj nisu potrebni drugi neprijatelji do nje same.

Isto kao što je naslovnicom Ilustrovane politike nehotice priznala da jedva tri novine u Srbiji nisu obožavaoci ove vlasti, tako je i sada, osuđujući jednu karikaturu, eksplicitno rekla da ona sama svog šefa i šefa naše države – vidi kao Hitlera. Samo se još nije izlanula i ko je domaća verzija Gebelsa. Zato nije ni čudo što su već na sledećoj Coraxovoj karikaturi prikazana ista dva narodna poslanika, ponovo u naručju Hitlera i Gebelsa, samo što su se sada upiškili u gaće i plaču iz glasa. Pa dobro ih nije nacrtao da su se ukakili.

No, netačno bi bilo reći da imamo karikaturu od vlasti. A i zvučalo bi nekako opravdavajuće jer ova vlast zlokobno zna šta radi. Čim neka informacija o njenim nepočinstvima stigne, doduše na mišiće

i jedvite jade, do nekog dela javnosti (što će biti sve teže i teže posle donošenja novih zakona i odlaska sadašnjeg Poverenika za informacije) vlast zapišti na sav glas „vidite šta nam rade!“ Jer svako razotkrivanje prodaje ispod žita i ispod cene ili kupovine po neopravdano visokoj ceni, svako raskrinkavanje nezakonitog rušenja i nerušenja nelegalno sazidanog, a naročito svaka pa i malecna pobuna protiv neke pljačke i otimačine – mora da se zatrpa svojim a-vidite-šta-oni-nama-rade.

Samo, u ovom konkretnom „vređaju nas karikaturom“, da bi vlast imala ikakvo moralno pravo da se javno uvredi, trebalo bi da prvo bude kristalno jasno da ta vlast osuđuje i samu pomisao da bi se u Srbiji mogla desiti neka nova Kristalna noć. A to ne samo da nije ni kristalno ni uopšte jasno nego štaviše – istupi vlasti i njenih zagovornika ozbiljno doprinose takvoj mogućnosti.

I zato, ako je tragedija ove vlasti to što je ona sama najveći neprijatelj, naša tragedija je što mislimo da igramo utakmicu a vlast je odavno sklonila golove i pustila lavove na teren.

12.11.2018.

Zlatan lav, narogušen i ljut sav

Eto, bilo je dovoljno da tabloidni mediji samo za jedan vikend ne najave vanredno stanje, početak rata, krvave pogrome – pa da predsednik države odmah dobije nagradu za mir. Doduše, ne Nobelovu kao što vlast uveliko suflira, ali ipak onu koju su i vlast i crkva nagoveštavali izjavama da se on „kao lav bori za Kosovo“.

Dobro, nagrada nije nešto ni tradicionalna ni prestižna ali to nije sprečilo medije da vest o njoj okite ko Beograd. A naročito ih nije sprečilo da prenose i nadugačko citiraju pismo u kojem predsednik države ovu nagradu posvećuje tihoj većini u Srbiji, onoj koja ga podržava u traženju mira, a koja ostaje bezimena (kako sad bezimena, kad je on znao sva imena i pune adrese za slanje promotivnog materijala?).

I to je stvarno lepa vest – nevoljno je priznao da njegova sopstvena skupštinska kao i medijska većina ne predstavljaju većinu u Srbiji. Jer, em nisu tihi, naprotiv – preterano se čuju, em svakodnevno potpiruju sukobe pa ne mogu da budu ni pomenuti podržavaoci

traženja mira. Što, naravno, ne znači da predsednik države podstiče i sve ostale koji nisu tihi i koji bi da se ratoborno postave. Na primer ove bundžije koje se sve češće okupljaju po gradovima, planinama, tribinama – oni mu baš idu na živce.

Kako se uopšte desilo da predsednik Srbije, uprkos rasprostranjenom mišljenju da bi zavadio i dva oka u glavi, dobije nekakvog Zlatnog lava pa još za mir? Da je to Zlatni lav na filmskom festivalu u Veneciji, pa i da razgovaramo da li je za glumu ili za režiju, ali ovako ostaje nejasno zašto se stalno huškanje na opoziciju, na vlast u susednim državama, na medije, glumce, igumane, karikaturiste, tviteraše... proglašava za „snažne napore u promociji mira“, maltene za – huškanje na mir.

A možda je nagrada zapravo Strašan lav samo je zbog zlatnog doba permutovano u zlatan? Jer, strašan lav bi sve objasnilo. I naslove tabloida (*Strašno! Strašno!*) i *narogušen i ljut sav i taj je jeo šta je hteo* (dobro, osim šnicle) i *gledao je na tri oka* (kako inače da odgleda sve televizije i sve objave na tviteru?) i *slušao je na tri uva* (kako bi inače znao šta opozicija tek namerava da uradi?) i *išao je na tri noge* (kako drugačije da u istom danu stigne i na svečano otvaranje radnje i sastanak i vanrednu konferenciju za kamere i na TV gostovanje?) i *zubi oštri, pogled zao, on za milost nije znao* (osim prema istomišljenicima)...

... A naročito ono da su ga jednog dana olovkom izbrisali.

3.12.2018.

Žuti prsluk ili krvava košulja, odlučite sami

Pa naravno da je vlast prouzrokovala subotnji protest. Ne, ne svojim hronično lošim upravljanjem ili korumpiranošću – nego time što je po razvaljenom centru Beograda postavila jeftine (a preskupo plaćene) replike Trijumfalne kapije. Zbog kojih su Beograđani pomislili da su u Parizu, pa po onoj staroj „kad si u Rimu, ponašaj se kao Rimljani“, zaključili da treba da rade isto što i Parižani. Da protestuju.

Začudo, RTS je odmah izvestio o ovoj protestnoj šetnji. Doduše,

šturo i u poslednjim minutima Dnevnika (dok je o protestima širom Evrope i na Kosovu, izveštavao opširno i sa lica mesta) i uz nepotrebnu „vest“ da je predsednik države svojevremeno osudio napad koji je i bio neposredan povod protestima, ali je čak i takvo izveštavanje bilo još i najpristojnije u odnosu na ostale televizije koje su se utrkivale kako da budu veći RTS od RTS-a iz devedesetih. Paradoksalno zbog uloge koju je odigrao devedesetih, Studio B se posebno istakao svojom izveštačicom sa ulice (a uveliko po završetku protestne šetnje!) koja je toliko izmišljala da je izmislila i sintagmu: „daleko malo ljudi“.

Ali su zato sve televizije prenele da je predsednik države rekao da može i pet miliona ljudi da protestuje, njega zanima samo pobeda na izborima. Kako je došao do cifre od baš pet miliona? Od biračkog spiska koji je baždaren na 6,7 miliona, oduzeo rezultat SNS sa prošlih parlamentarnih izbora (1,8 miliona) pa zaokružio da ne cepidlači za sto hiljada?

Kako god da je obračunao, još je važnije na šta računa za ostanak na vlasti. A računa na sve televizije sa nacionalnom frekvencijom, onedavno i sa poslednje dve koje su bar imale satirične emisije. Pitanje je samo zašto taj proces preuzimanja nisu pojednostavili kao u Mađarskoj – u kojoj su silni mediji jednostavno poklonjeni čoveku bliskom Orbanu, a Orban odmah odlučio da je stvaranje ovog medijskog konglomerata u nacionalnom interesu pa nema potrebe da se pita agencija za zaštitu konkurencije – nego se muče i dovijaju trange frange transakcijama i još mutnijim objašnjenjima „kupili smo da bi se sprečio medijski monopol Đilasa i Šolaka“ (monopol jednog opozicionog političara koji nema televiziju i jednog nepolitičara koji ima samo udeo ali u kablovskoj televiziji?).

Srećom pa će odlaskom sadašnjeg Poverenika za informacije ostati tek po koja slamka među vihorove da institucionalno brani javni interes, pa vlast više neće morati ni ovoliko da se dovija sa objašnjenjima. Ukoliko naravno ne usvojimo krik mode iz Pariza, obućemo žute prsluke i pustimo – krik muke.

10.12.2018.

Godine naopakog življenja

Kod nas je sve toliko naglavce da više ne možete biti sigurni ni koja kalendarska godina počinje. Liči na devedesete, miriše na tridesete u Nemačkoj. Jedino je sigurno da po kineskom kalendaru počinje godina svinje, a po našem – osma godina ove vlasti.

Ova sedma se završava kako je i počela. Naopako.

Preterana i preplaćena novogodišnja rasveta naravno da nije donela niti onih devedeset hiljada bugarskih turista niti onih deset odsto od šesto miliona kineskih turista koliko je tadašnji gradonačelnik najavljivao (što je u jednu ruku i dobro jer – šta bi Beograd sa šezdeset miliona Kineza, dok je u drugu i zastrašujuće – taj čovek je sada ministar finansija). Donela je sablažnjavanje svetskih medija.

No, ako rasveta i nije privukla turiste na koje je vlast računala, privukla je proteste na koje vlast nije računala. A pošto se kod nas nepouzdana poligraf računa kao egzaktno dokazivanje nevinosti političara, logično je da se egzaktno brojanje demonstiranja pretvorilo u nepouzdanost, čak filozofsko pitanje. Koliko ti advokata treba da se zavrne jedna sijalica, koliko anđela stane na vrh igle, „koliko može putnik ako ide peške“, a koliko šetača u zimskim jaknama može da ide na živce. Broji predsednik države, broji ministar policije, broje počasni a nečasni podržavaoci vlasti i svi nude isti religiozni zaključak – važno je ono u šta veruješ, a ne ono što možeš da vidiš.

Uostalom, kao da je račun uopšte važan. Ako guvernerka Narodne banke, koja se barem po funkciji razume u račun, može da izjavi da je naš dinar druga najjača valuta na svetu (i „neka mi neko kaže da se u Srbiji ne živi dobro“) zašto ne bi i predsednik države rekao da su pružni prelazi neobezbeđeni zato što su bivše vlasti ulagale u optičke kablove (koji su bar omogućili internet i televiziju) umesto valjda da, kao sadašnja vlast, sedam godina ulažu u blještavo ništavilo koje ne donosi ništa osim ličnog bogaćenja.

A kad se tako potpuno pogubi račun, zašto ne bi i premijerka rekla da je majica – sa karikaturom na kojoj je predsednik države ključar tamnice u kojoj je zatočena istina – napad iz zasede na nju kojim nije „ispoštovana“ pristojnost. Srećom pa je istovremeno „zadovoljna i ponosna slobodom medija i nivoom demokratije u Srbiji“

tako da se poznatom karikaturisti koji joj je majicu javno poklonio neće desiti da ga napadnu ili da ga, zlo i naopako, živog zapale u kući. Pa da onda opet neko mora dobrovoljno da se prijavi na izdržavanje uslovne kazne.

Mislili smo da majanski kalendar predviđa smak sveta pa se on ipak nije desio. Ovaj naš je predvideo smak finog sveta pa se ni to nije desilo. Idemo dalje.

31.12.2018.

2019.

Pljuni i ispeglaj

Čim se u nevelikoj javnosti, pre svega tvitera, pojavi neka informacija koja vlastima ne ide u prilog – pojavi se i predsednik države da ispegla stvar. Prvo pljune neobožavaoce vlasti, valjda da malo pofajta pre peglanja, pa onda krene: poslanici vladajuće većine su strašnije napadani od pripadnika nevladajuće manjine, pokušaj ubistva Borka Stefanovića nije ništa u poređenju sa „onim što je pokušao nekog dugog da okreće na ražnju“ (nije pokušao!), sede tako dva čoveka u kafani pa dođe treći i da im osamsto evra da uplate za partiju, sretne slučajno predsednik države neke momke i oni mu baš kažu kako on dobro radi i oni mrze Đilasa ali idu na protest iz zezanja...

I za to peglanje mu nisu potrebni ni dokazi ni svedoci čak ni elementarna logika i pristojnost. Ma ne pokušava ni da zvuči verodostojno. Evo, momci koje je navodno sreo više zvuče ko Sarma iz

Sivog doma nego kao ovovremena omladina – oni još uvek koriste poštapalicu „ovo, ono“ (da mu nisu ispričali i vic o tri debela Nemca?).

Za peglanje su posebno zgodni oni koji ne mogu da se brane. Deca na primer. Ne samo da je, u pokušaju da ispegla protest „Mame su ljute“ održan jer su mame i bebe izostavljene iz budžeta, otišao da bez ikakve zaštite (novorođenčadi, ne sebe) deli novac prvim bebama u novogodišnjoj noći – nego je uspeo i da diskriminiše dve devojčice udelivši im upola manje nego dečaku. Dobro, to je dan kasnije ispeglala beogradska vlast (ruka ruku mi je) objavivši da će svo troje ipak dobiti isti iznos. Ali se onda pojavila vest da je račun Ministarstva odbrane blokiran (uprkos najvećim izdvajanjima u budžetu) i da su plate morale biti isplaćene sa računa Prihvatišta za nezbrinutu decu. I šta da radi predsednik države nego da i to ispegla. I pofajta tako što će, bezrazložno obilazeći Prihvatište, tom prilikom još bezrazložnije popljuvati opoziciju.

Naravno, od onih koji ne mogu da se brane najbolji za peglanje su ipak – mrtvi. Pa smo tako, u susret godišnjici ubistva i protestima najavljenim za taj dan, od predsednika države mogli čuti da je jedino on bio „neka vrsta dobrog poznanika“ Olivera Ivanovića. „Ne mogu da kažem veliki prijatelj, to bi možda neko drugi trebalo da kaže“. Nije nam rečeno ko je taj drugi (ne sumnjajmo da će se pojaviti) ali nam je zato rečeno da svi ostali samo žele da zloupotrebe to ubistvo. Tek da ni uz ovo peglanje ne izostane fajtanje.

7.1.2019.

Predizborno blesavljenje

Ne zna se šta je gore – da li kad se vlast pravi pametna ili kad se vlast pravi blesava.

Evo, ministar policije se pravi blesav kad ga pitate za paljevine, ubistva, dizanja u vazduh, ali zato pametuje kako Srbija nije sigurna kuća za kriminalce, a posebno voli da ispada pametan kad „egzaktno“ pokazuje koliko je „daleko malo“ ljudi na protestima.

Za premijerku znate da se pravi blesava (mada ona verovatno

misli da se pravi ironična) kad svoje rečenice započinje sa „iskreno ne razumem“ i „stvarno mi nije jasno“ a onda nastavi da se, kao, iščuđava rečima i postupcima onih koji ne obožavaju ovu vlast. Šta se pravi kad kaže kako raspisivanje izbora nema veze sa vladom ali je ona (vlada) uvek spremna za njih – nije jasno. Jer, ili premijerka ne zna da se vanredni izbori raspisuju kad vlada padne a ne kad to nekom padne na pamet i da vlada *ne izlazi* na izbore nego se posle njih bira u parlamentu ili to, kako ona sama kaže, iskreno ne razume.

Ministar vojni (ili se kaže vajni?) je takođe hteo da ispadne pametan pa je rekao da se vojska intenzivno naoružava jer mora da bude spremna da zaštiti svaki deo naše teritorije „ali i Srbe bez obzira na to gde žive“. I sad da ga pitate da ustane i pred celim razredom lepo objasni kako to misli da naša vojska štiti Srbe, tuđe državljane u tuđim zemljama – on bi se verovatno pravio blesav. Ili stvarno misli da to može kao u onoj njegovoj recitaciji vojnim starešinama – „uđete krišom, skoro kradom“, uzmete i štitite i nikom ništa.

Naravno, vlast posebno voli da se pravi blesava kad nešto treba zataškati. Zašto vlast pokupova maltene sve kablovske operatere – vlast nema pojma jer ne kupuje ona nego, pazite sad, kupuje Telekom koji je u većinskom vlasništvu i pod upravom države koja je u čvrstim rukama ove vlasti. Pa vi sad slobodno izvolite na izbore. Dobro, nećete baš slobodno nego pod moranje a ni izbori neće biti slobodni, o medijima da i ne govorimo, ali šta vlast da radi kad je već takva neslobodna situacija.

Kako šta da radi? Pa naravno da će odštampati luksuzni samohvalisavi materijal na skoro dvesta stranica i besplatno ga deliti jednom uz tabloid, drugi put uz Politiku. Jeste da je naslovna strana dizajnirana kao šahovnica, ali zato imate naslov Prvih šest godina borbe za bolji život u Srbiji, tako da ne možete da pobrkate o kojoj državi je reč. I jeste da je deljenje propagandnog materijala pre raspisivanja izbora zabranjeno, ali šta ste vi mislili – da će izbori sami da se dobiju?

14.1.2019.

Ko je kontra

Po ulicama sada već mnogih gradova protestuju ljudi koji imaju neutaživu potrebu za pristojnom državom. Njima nasuprot stoji vlast koja ima nezajažljivu želju da iz te države iscedi za sebe sve što može. A može mnogo i ništa joj nije dovoljno.

Eto, predsedniku države, na primer, nije bio dovoljan ni velelepni doček, još velelepniji orden i najvelelepniji gost nego je, posle celodnevnog obitavanja u direktnom prenosu dočekivanja predsednika Rusije, već sutradan požurio da na televiziji izrazi svoje nezadovoljstvo. Opozicijom, naravno. Koja, zamislite, nije mogla da podnese sve lepote prethodnog dana, nego je gutala sredstva za smirenje pa se, barem po svedočenju predsednika države lično, u apotekama ne može naći ni kutija Bensedina.

Šefu njegovog kabineta nije dovoljno što sve televizije nedolično veličaju vlast i što vlast gostuje, šta gostuje – izigrava domaćina u svakoj emisiji, nego se pred gledaocima nesputano brecao na nedužnu voditeljku i to samo zato što se javni servis drznuo da maltene dva minuta svog TV Dnevnika (što je inače „daleko malo“ minuta) izveštava o šetnji koja čak nije bila ni protestna već odavanje pošte na godišnjicu ubistva Olivera Ivanovića.

Šefici vlade nije dovoljno što svi tabloidi svakodnevno horski satanizuju opoziciju nego je i sama ponudila novu tvrdnju: da su ljudi koji čine Savez za Srbiju – talibani. Kako premijerka stručno dokazuje da jesu? Pa tako što ona, opet samo po sopstvenom pisanju, „pridaje prilično važnosti istini i ovo je, iskreno, taj politički pravac“. (A kad to iskreno tvrdi osoba koja pridaje prilično važnosti istini – kako biti srca kamenoga pa je, na primer, tužiti za klevetu ili nešto teže, zar ne?)

A kad imamo vlast kojoj nije dovoljno ni to što je uzela sve pare i sve poslove, što je zaposela sve resurse i sva prirodna bogatstva, što je čak i Novu godinu pretvorila u svoj šestomesečni (finansijski) ugođaj – možemo li očekivati da joj je jedan kontramiting dovoljan? Naročito ovoj vlasti koja je usavršila sistem dovođenja ljudi i podigla ga na ponižavajući nivo (to se zavodi kao radna obaveza mada više

podseća na radne logore samo putujuće) i koja je Beograd umesto u grad kranova u jednom danu pretvorila u grad parkiranih autobusa?

A zapravo, kontra svih ljudi koji protestuju petkom i subotom nisu oni koje bi vlast mogla da izvede. Kontra je samo nezajažljiva vlast kojoj ništa nije dovoljno. I koja se svim silama trudi da opozicionim glasačima niko ne bude dovoljno dobar.

21.1.2019.

Poganizam kao takav

Vlast koja je institucionalizovala pogani rečnik i legalizovala prostituciju (ne tu prostituciju!) na prestaje da se sablažnjava nad tvitom glumca i novoizabranog predsednika Pokreta slobodnih građana. I mada je Sergej Trifunović odmah objasnio da se, iako je kurva imenica ženskog roda, to ne odnosi ekskluzivno na žene, a naročito ne na telesne usluge – sve znane i neznanе, lokalne i državne, funkcionerke i pevačice, pojedinačno ili grupno su izrazile svoj protest u nameri da nam predstavе kako su sve žene toliko pogođene da je čak i ministarka pravde apelovala da se utvrdi kriminalna radnja u tvitu i da se „počinilac“ kazni zakonski drakonski. (Bože mi oprosti, samo je još falilo da nam daju i izveštaj sa Novog groblja. Zašto da ne, kad su mogli da objave kako su u Hitnoj pomoći rekli da je Putinova poseta bila toliko lekovita da su imali rekordno malo poziva – što ne bi objavili i da se žene prevrću u grobu zbog tvitera?)

Oglasila se i crkva, ona je osudila proteste. Ali ne ove proteste žena iz vlasti nego one proteste građana protiv vlasti. Jer, po patrijarhu, sada kad gori Hilandar, odnosno Kosovo, narod ne treba da se deli. O ženama nije ništa rekao, što je dobro, naročito kad se prisetimo stavova arhiepiskopa o „antitrotkinjama“ sa kojima treba kao sa granom koja ne daje plod.

Naravno da se oglasio i predsednik države. Na forumu u Davosu toliko je slobodno interpretirao krizu slobode medija u Srbiji da je rekao kako nam najveći problem predstavlja – polarizacija medija. Polarizacija? Kad su svi mediji za vlast a onih nekoliko koji nisu možete pobrojati na prste jedne ruke, računajući tu i tviter, onda je

to polarizacija koja je najveći problem medijskih sloboda? Doduše, pomenuo je i drugi najveći problem, a to je – što opozicija žene naziva pogrdnim imenima. Ali ne onim pogrdnim imenima kojima predsednik države naziva oponente (ološ, ološ elita, kreteni, idioti...) nego nekim drugim.

I sad, kad znamo da je cela halabuka napravljena oko jedne objave na tviteru, dostupne tek maleckoj manjini od one polovine koja uopšte koristi internet u Srbiji, zašto je država upregla sve resurse da celokupnu javnost obavesti o tome kako „svi“ „najoštrije“ osuđuju ovaj „najstrašniji“ „napad“ na „sve“ žene?

Možda zato što je vlast htela da nas pripremi? Mislim, sad pošto je predsednik države pompežno objavljujući hapšenje tek jednog lokalnog mangupa u svojim redovima – i to samo zbog izazivanja opšte opasnosti, a ne zato što je preko policajca naručio ubistvo novinara! – najavio da će hapsiti „sve koji napadaju nekoga“.

28.1.2019.

Maketine makete maketa

U Srbiji je jedino vlast stvarna, sve su ostalo makete. I da vam kažem, makete imaju odličnu prođu.

Prva maketa koja je profitirala bila je ona „Beograda na vodi“. Čim se pojavila odmah je dobila na poklon državnu zgradu, restoran u okviru nje i još jednu kafanu pride na savskom keju. Nije loše prošla ni bleđa kopija makete koja je počela da se zida na obližnjem besplatno dobijenom placu. Ona je dobila svoj lex specialis kojim joj je status privatne građevine na javnoj površini preimenovan u projekat od izuzetnog nacionalnog značaja ali je, paradoksalno, dobila i eksteritorijalnost, čime je taj nacionalni značaj izuzet od svih nacionalnih zakona.

Profitirala je i maketa predsednika države iz tog perioda. Posebno po završetku predsedničkog mandata dobijanjem državne vile na poklon, ali, ako uračunamo i profit od neprofitne organizacije koju je vodila maketa prve dame onda je dobit sigurno i veća. A bogami

fino prolazi i sadašnja maketa premijerke zadužena da predstavlja maketu nekog (svakako ne našeg) društva u kojem LGBT osobe nisu diskriminirane.

Lepo su se uhlebile i druge makete državnih organa, posebno one sa maketama diploma i doktorata mada nisu loše prošle finansijski ni makete funkcionalno nepismenih a ipak funkcionalnih funkcionera. Lepu apanažu dobijaju i makete opozicije, rodoljuba, navijača, stručne javnosti, nezavisnih institucija, medijskih udruženja, nevladinih i inih organizacija.

Najslabije mada ne i loše prolaze makete zaokruživača glasačkih listića (ako su još žive dobijaju uglavnom samo provijant i poneku pretnju) i makete oduševljenih podržavalaca vlasti koje doduše dobijaju više (besplatno putovanje autobusom diljem Srbije, lanč paket i džeparac) ali zato ne smeju da napuštaju „radno“ mesto u publici čak ni po cenu urinarnih tegoba. Jedino su makete đaka na gubitku – em ih usred raspusta dovuku u školu (i to vikendom) samo da bi ih predsednik države „obišao“ em moraju da slušaju i njegove anegdote iz detinjstva koje ih, bar po izveštavanju tabloida, „silno nasmeju“.

I tako, dok maketa budućnosti Srbije šeta Srbijom ko bože mi oprostite neka litija, a vlast nas u osmoj godini svevlašća i dalje ubeđuje da je, nasuprot narodnoj poslovi, bolje samo gledati goluba na grani nego imati vrapca u ruci (štaviše – gledati maketu goluba) od samoproklamovane lavovske borbe za Kosovo ostala nam je tek maketa takozvanog razgraničenja, a od makete Evropske unije ni nada da ćemo okusiti original.

4.3.2019.

Vodokotlić

Vlast koja je za potrebe javnog nastupa padala u frasu i zbog makete vešala i zbog nalepnica u tunelu, začudo ili za očekivati, nije imala nikakav komentar i na vodokotlić koji je takođe pronađen na protestima iako je vodokotlić realno mnogo ozbiljnija stvar.

Zašto je vlast prećutala vodokotlić? Nije shvatila ovu prilično jednoznačnu metaforu ili se nije našla uvređenom? Ako znamo da se

vlast prepozna čak i u karikaturi na kojoj nije nacrtana i da, sa druge strane, bude uvređena, šta uvređena – napadnuta, svakim tvitom, onda je zanimljivo da je nije skandalizovalo ovo direktno upoređivanje sa znate već čime.

Još je zanimljivije da vlast koja u svakoj kritici njenih članova odmah prepozna napad na svog šefa, a šef onda to i javno potvrdi, ovoga puta nije obznanila kako su sile haosa i bezumlja najbrutalnije vređale znate već koga rekavši da je on znate već šta. I ne samo da su vređale nego su i pretile jer se vodokotlić, budući da nije bio pričvršćen za zid, može smatrati i hladnim oružjem.

I tako nam ostaje dilema – vlast nije shvatila simboliku vodokotlića ili je sve jako dobro razumela i zanemela pred istinom? Pošto je ovo drugo gotovo nemoguće valjalo bi pretpostaviti da vlast jednostavno ne shvata poruku kao što ne shvata ni proteste. Jer, ovo nisu protesti protiv vlasti, čak nisu ni protiv ove vlast. Protesti su protiv *ovakve* vlasti. E, sad, što je sticajem po nas pogubnih okolnosti ova vlast ujedno i ovakva vlast to je već drugi problem. Naš problem.

Naš problem zato što ispada da smo, nasuprot šezdesetosmaškoj paroli „Budite realni – tražite nemoguće“ mi nerealni kad tražimo moguće – kad tražimo da vlast ne bude mafijaška organizacija, da vlast uspostavlja i poštuje institucije a ne da ih urušava, da razvija gradove umesto što ih samo kinduri bižuterijom, da polaže račune pred zakonom a ne pred partijom, da nije šatro zaštitnička dok horski poziva ajde da se juktamo...

I znamo da idealno postoji samo u mašti, čak ne ni u teoriji, a ako i imamo u iskustvu nešto što bismo nazvali idealnim to je najverovatnije samo zato što to nešto nije trajalo dovoljno dugo da bismo spoznali i manje dobre strane. Ali, brate, isto tako dobro znamo i gde je fekalijama mesto.

11.3.2019.

Rušenje u toku

Jedino u čemu je ova vlast dobra je rušenje. I jedino čega se ova vlast plaši je rušenje.

Već osmu godinu ova vlast drži ispred sebe tablu „radovi u toku“. Šta god da ih pitate odgovor je da će biti objavljeno, obavljeno, započeto, završeno za dve, najviše tri godine ili, u premijerkinom slučaju, tek za četiri, pet godina ali ćemo zato živeti još bolje nego sada kada živimo „četrdeset šest miliona puta bolje“.

Pa šta to vlast toliko radi kad ne stiže ništa da završi? Pa, uglavnom ruši. I tu mnogo brže i vidljivije privodi radove kraju. Srušila je glavnu železničku i autobusku stanicu ne izgradivši nove, srušila je helikopter, ceo jedan beogradski kvart a poplavom i omanji grad na rubu Beograda, ruši spomenike kulture ostavljajući iza sebe spomenike nekulture, ruši tvrđave i drvorede... Onako usput srušila je i poverenje u državu, autoritet institucija i ustanova, snove i nadanja.

Ako je nešto i izgradila to je obavezno nakazno, nelegalno, nepotrebno i rušenju sklono. Jedino je pedantno i predano gradila podaništvo, uticaj na medije i institucije, mitove o svojoj savršenosti, a sada i bajku o budućnosti.

Ali joj ipak od svih građenja najbolje ide – ugrađivanje. Ugrađivanje u prisilne i nasilne prepravke grada, u naknadne popravke prepravki, u vašarske ukrase i iluzionističke trikove, u kafane koje niču gde im mesto nije usred zaštićenih planinskih i istorijskih zona.

I sad, kad se ispostavilo da bi, ponukan primerom vlasti, i neko drugi mogao nešto da ruši, na primer – vlast, vlast se prenerazila. Pa je ulazak grupe demonsternata u prostorije RTS-a (o čemu sam RTS nije izveštavao do sutradan kada je protest prvi put bio prva vest Dnevnika i prvi put čitavih petnaest minuta), na konkurentskoj TV Pink proglašavan državnim udarom, terorističkim aktom i pokušajem ubistva predsednika države, a demonstracije koje su sutradan usledile ispred Predsedništva – za tako strašan napad na državu da su čak i „Srbi sa Kosmeta“ i naprednjaci iz Novog Sada, Kraljeva, Beograda ponudili da dođu u odbranu (kao da ne veruju u policiju?).

Jer je moto ove vlasti: dođi na vlast pa onda ruši koga hoćeš i šta hoćeš, dotle – sikter, bando (naravno, to sikter ćete dobiti i kada

ste već došli na vlast ali – u nekoj drugoj državi).

Za sada sa sigurnošću znamo jedino da imamo rušilačku vlast. A da li je ta rušilačka vlast i ruševna, tek treba da vidimo.

18.3.2019.

Lepa parada

U samo nekoliko dana:

ministar policije je paradirao pred kamerama (pošto je dan ranije parodirao partiju šaha u predsedništvu) dok je kordon policije paradirao pred gimnazijalcima koji su protestovali jer je njihov školski drug uhapšen i brzinski, a kako će se ispostaviti i brzopleto, upućen na izdržavanje kazne od trideset dana;

ministar vojni, koji je godinama paradirao u neakvim izmišljenim parauniformama, sada je paradirao pred kamerama u pravoj vojničkoj uniformi koju je zadužio da bi pod stare dane (a posle izjava prvo da je služio vojsku pa zatim da je nije služio) položio vojničku zakletvu u okviru svog „vojnog roka“ od dve nedelje koje je uglavnom provodio u civilu i van kasarne;

dva lokalna funkcionera, jedan optužen za seksualno napastovanje saradnice drugi za naručivanje ubistva novinara, paradirala su ispred sedišta svojih opština i slavodobitno uživala u podršci koju su im ukazivale „spontano“ okupljene pristalice koje su, začudo, takođe zaposlene u tim istim opštinama;

predsednik države je, kako i priliči vođi parade, paradirao po konferencijama za kamere a zatim i po televizijskim studijima da bi prvo prepričao kako je opet imao slučajni susret sa demonstrantom koji njemu, predsedniku, jedino zamera što ne hapsi lidere opozicije, a zatim i potanko objašnjavao kako se sam (okružen telohraniteljima) hrabro suočio sa hiljadu besnih demonstiranja (bilo ih je petnaestak) kojima je u oči rekao (ćutao je) „ti si fašista, ti si lopuža, ti si tajkunska lopuža“ (dok se u stvarnosti – emitovanoj na televiziji – niti jedan od lidera opozicije na koje aludira tada nije nalazio ispred predsedništva).

I kako sada objasniti zašto je ova vlast, koja samo paradira i koja ovoliko paradira, ispala potpuni amater u planiranju neplanirane vojne

parade? Parade koja je pompezno najavljena za 24. mart, valjda da svečano obeleži početak bombardovanja i današnjim čelnicima NATO pakta pokaže kakva smo mi vojna sila kako im ne bi palo na pamet da nas bombarduju kao njihovi prethodnici koji su sada listom savetnici predsednika Srbije. Da li zbog toga ili iz nekog drugog razloga tek predsednik Srbije je zamolio (kao što inače ima običaj da moli svoje saradnike) da se parada ipak održi na Dan pobeđe nad fašizmom ujedno i Danom Evrope. No, šteta je već načinjena – u centru Niša su povadene bandere, razvaljeni trotoari i saobraćajna ostrva ne bi li se napravilo mesta za paradu koja će biti održana 9. maja. U Beogradu.

25.3.2019.

Kradstvo i jedinstvo

Kontramiting vlasti, najavljivani kao „sad ćete da vidite kad se skupi nas sto dvadeset, sto trideset hiljada“, naprasno je u svim izveštajima pretvoren u „evo ste videli da je Srbija pokazala jedinstvo“. Kako na osnovu stotina hiljada ljudi i par hiljada autobusa zaključiš da je Srbija jedinstvena? To jest, kako to zaključiš ako pribrano i logično razmišljaš? I, naravno, ako ne pokušavaš da manipulišeš?

Jer, ni milion ljudi na mitingu ili izborima ne dokazuje nikakvo jedinstvo ni tih ljudi niti Srbije kao takve. Dokazuje samo tvoj, zakonski diskutabilan, kapacitet da izvestan broj ljudi privedeš na neko mesto. Baš kao što i činjenica da možeš direktnim prenosom svog stranačkog mitinga da pomeriš termin TV Dnevnika i drevne Slagalice ne svedoči o tvom značaju već o tvom siledžijstvu nad medijskim javnim servisom.

Pa ni to što isprazniš sve državne i javne ustanove od vrtića do skupštine, od kolevke pa do groba, ne svedoči ni o kakvom jedinstvu. Svedoči samo o tvom jedinstvenom ucenjivačkom kapacitetu. Jer čak ni ti ljudi, milom i silom dovezeni, nisu jedinstveni – neki su za „ne damo Kosmet“, dok nekima nije ni do čega – a kamoli da oni, tako nejedinstveni, dokazuju jedinstvo sedam miliona ljudi. Pa, zaboga, oko Kosova nisu jedinstveni ni svi oni koji ga navodno brane niti svi oni koji ga navodno izdaju, a ti tvrdiš da „cela Srbija“ misli ono što kaže desetak predsednika opština?

I kako uopšte dođeš do zaključka „nas i naših – sedam miliona“? Šta, kao kreneš od „nas i Rusa...“; pa oduzmeš Ruse? A onda zanemariš one koji su „jedan od pet miliona“ pa kažeš „ja sam sedam miliona“? Ili obrneš slogan protesta „svi kao jedan“, pa kažeš „jedan to su svi“?

I šta uopšte znači to busanje brojkama? Ako stotinak hiljada na tvom skupu znači jedinstvo Srbije, da li bi i stotinak hiljada na protestima takođe značilo da je Srbija jedinstvena u želji da smeni vlast? Koliko moraš biti nepromišljen da sebi namestiš takvu zamku u zaključivanju? Ili računaš da ta računica „sto hiljada jednako sedam miliona“ drži vodu samo dok voda ide na tvoju vodenicu, a posle, puj pike, neka protestuje i pet miliona to ništa neće značiti?

Na kraju krajeva i Milošević je na Gazimestanu imao još i brojniju publiku ali njegova odbrana pred krivičnim i sudom javnosti svejedno nije mogla da se zasniva na tome da je, brojnošću na mitingu, Srbija pokazala jedinstvo i samim tim aminovala sve njegove buduće poteze. No, i to možeš da zaključiš samo ako pribrano i logično razmišljaš.

22.4.2019.

Kud baš sad

Taman ministar finansija izjavi da smo među vodećim ekonomijama u Evropi kad – ode Kosovo. Naravno, moglo je da ode kad mu se prohte, kao što je odavno i učinilo, ali je vlast baš sada našla za shodno i zgodno da nam tu činjenicu sasje u lice. I da nam po ko zna koji put prebaci da smo svi mi đuture krivi za to.

A i to Kosovo, gde je baš sad našlo da ode? Sad kad predsednik države ostaje upamćen po velelepim mostovima (kud se dedoše?) po autoputevima (ima li koji da je završen?) po duplo većim platama i penzijama (e, ovo je već šeretski) i zlatnom dobu koje je počelo još prošle godine. Sad kad dolazi, kako je predsednik države najjavio, „čudo“ od investitora umesto najavljivanog Volkswagena za kojeg bi bilo pravo čudo da je došao. Sad kad smo već pokupovali karte za metro i gondolu, karte u pretprodaji za nacionalni i još nekoliko nenacionalnih stadiona, ugošćavali po devedeset hiljada turista samo iz Bugarske dok se kineskih turista koji troše po hiljadu evra

dnevno ne zna ni broj. Sad kad smo raskopali svaku ulicu i svaki trg, posekli svako stablo, natararili kafanu na svako brdo, planinu, reku (pardon, reke smo natararili u cevi) samo da izgradimo napredniju Srbiju. Sad kad je Državna revizorska institucija utvrdila da je vlast nenamenski potrošila dve milijarde evra iz budžeta, a čak i službeno nezainteresovani zvaničnici Evropske unije počeli da zuckaju o pritiscima i neslobodi medija. Pa ko bi bio lud da sad ode iz Srbije? Vlast sigurno ne bi.

Dobro, jeste da smo od svih najavljivanih kamiona, aviona videli samo lampione (ali zato oni šljašte po pola godine), no ipak nije red da nam tu situaciju dodatno pogorša odlazak Kosova. Doduše, ne bismo se mi ni nadali drugačijem ishodu da nam vlast te nade nije potpirivala, ali nije morao ni predsednik te vlasti da nam tako zloslutno obznani kako će Kosovo (srećom tek u budućnosti) na celoj teritoriji dobiti nezavisnost i suverenost (koje već ima). Dobra vest je da taj isti predsednik to neće priznati. E, sad, što on i nema ingerencije da prizna nije ni bitno za (njegovu) priču. A ako Kosovo prizna neko drugi – naš parlament na primer koji te ingerencije ima – onda predsednik države neće biti kriv. Baš kao što nije kriv („šta ja tu da radim, takav je život“) ni što su, kako je sam rekao, njegove ideje propale. Naravno da vi ne znate koje su to ideje a to ne znate samo zato što predsednik države, kako je takođe rekao na usamljeno novinarsko pitanje, „neće da govori o onome o čemu nije govorio sa drugima“. Pa kako zna da su njegove ideje propale ako nije govorio sa drugima? E, pa tako što zna, kao što zna i da ćemo zbog ovog (ne njegovog, naravno) neuspeha platiti skupu cenu. Ali ne sada (jer smo mi jedna i-nikom-ništa-država) nego, kako je rekao, tek za dvadeset, trideset, pedeset godina. Kad on možda ne bude na vlasti. Što nas vraća na početno pitanje: zašto onda sada pričamo o nezavisnosti i suverenosti Kosova na celoj teritoriji?

6.5.2019.

Pobusani ponedeljak

Ne stigismo dolično ni da ožalimo najnovije nedobijanje Kosova, kamoli da toj tužnoj vesti dajemo četr'es' dana, a predsednik države je već prestao da bude ucveljen, počeo da se opet busa u grudi i, umesto da proglasi nacionalnu žalost kao što je delovalo da će učiniti, organizovao paradu ponosa na vojsku i policiju. Ponos na paravojske i parapolicije što osnovane što u osnivanju nije pokazao. Ali ni zatomio.

Vlast kojoj je po sopstvenom priznanju trebalo više od deset godina da sazna za posledice pada Berlinskog zida, sada je obznanila da joj je isto toliko trebalo i da sazna za posledice osamostaljenja Kosova. Za nemogućnost „razgraničenja“ sa njim saznala je još kasnije ali joj to i dalje nije jasno. Odnosno – nije joj jasno zašto joj baš to jedno razgraničenje nije omogućeno. Tim pre što su joj sva prethodna razgraničenja tako olakotno dopušтана.

Kad je vlast počela da se razgraničava sa zakonima ove zemlje, nije bilo nikoga ko bi joj u toj čuvenoj imaginarnoj međunarodnoj zajednici rekao da takvo razgraničenje nije prihvatljivo. A pošto vlast nije doživela kritike ni kad se razgraničila sa izbornim uslovima i rezultatima izbora, sva ostala razgraničenja su tekla kao po loju. Pa je vlast razgraničila sebe od ostatka društva, svoje od nesvojih, Beograd na vodi od zakona Srbije pa zatim i od Srbije i od Beograđana, poštenje od politike, sebe od posledica, birače od neispunjenih obećanja, medije od finansija, finansije od slobode, gradove od drvoreda, obale od poplava, putovanja od železnica i puteva, penzionere od penzija a radnike od zarada, navijače od fudbala, kriminalce od progona policije... Život od nasušnih potreba.

A kad se uskoro formiraju i ove samozvane „zaštitne narodne straže“ koje vlast priželjkuje a „desnica“ najavljuje – razgraničiće nas i od nas samih i od poslednjih mrva iole demokratskog ustrojstva.

Da, dok je nama nametala da se bavimo razgraničenjem sa Kosovom, vlast je razgraničila sve ostalo u državi. I sad od nas očekuje da lamentiramo nad jednim razgraničenjem koje joj nije uspelo umesto da dižemo revoluciju zbog svih razgraničenja koja su joj pošla za rukom.

Ne, ne treba nama etničko razgraničenje ni sa Kosovom ni sa bilo kojom drugom teritorijom. Nama treba etičko razgraničenje.

Trajno i neprobojno, baš kakvo vlast priželjkuje na južnim granicama. Razgraničenje od besnila i besmisla. Razgraničenje od ovakve vlasti.

13.5.2019.

EUstahije i pustahije

Komisija Evropske unije je ove godine, za promenu, bila nEU-moljiva i donela po našu vlast nEUgodan izveštaj. U kojem je rečeno da smo jedno prilično nEUređeno društvo a da su pomaci nabolje sasvim nEUbedljivi.

Naša vlast, nEUvidavna kakvom ju je, kao što reče patrijarh – bog dao i koja se domaćoj javnosti toliko hvalila kako ima nEUflekan međunarodni ugled da je na kraju i sama poverovala da su njene laži nEUhvatljive a njeni marifetluci nEUpadljivi posmatračima sa strane, brže-bolje je počela da vadi fleke. Te izveštaj je nEUtemeljen u stvarnosti, te prEUveličava probleme a prenebregava nEUralgične tačke kao što je ponašanje kosovskih političara, te je nEUravnotežen jer nigde ne pominje zlodela nEUgledne opozicije...

A kad se još pojavio i izveštaj Fridom hausa u kojem je rečeno da vlast pati od nEUtažive gladi za nedemokratskim vladanjem, vlast je počela da se ponaša nEUračunljivo. Ministar spoljnih poslova, poznat po svojoj nEUštogljenoj diplomatiji, krenuo je prilično nEUumno da po novčanicama od sto dolara ispisuje Kosovo je Srbija (i na kritiku američkog ambasadora verovatno rekao: E, U p.m.), premijerka je nEUživljeno u ulogu zavapila da je ovo kraj EUforije, a predsednik države je izjavio da je čak i njemu, poznatom po nEUstrašivosti, sada dosta svega i da ne želi da predstavlja državu koju će „međunarodna zajednica“ stalno da sumnjiči (ne radujte se prEUranjeno, nije rekao da je više neće predstavljati niti da je neće i dalje predstavljati na nEUustavan način).

U želji da se domaćoj publici opet prikaže kao vlast koja je nEUštrojena, kojoj nEUčinjeno ne dolazi na naplatu niti je čeka nEUmitni kraj, koja je, dapače, potpuno nEUcveljena protestima i nEUspehom na međunarodnom planu i koju vodi samo nEUčmala

misao o nEUstupanju Kosova a ne želja da zacementira fEUdalni način vladanja – vlast je, podržana uhlebljenim i još nEUhlebljenim članovima, toliko počela da spinuje (što je EUfemizam za prEUSmeravanje pažnje, bacanje prašine u oči, puštanje buve, prodavanje magle i belih bubrega za bubrege) da bi neko nEUpućen pomislio da smo tako daleko odmakli u EU integracijama da su na red došli i istopolni brakovi i EUtanazija.

I, umesto da makar sebi prizna da je nEUporedivo loša i posve nEUsklađena sa svetom, vlast i dalje glumi EUstahijevu tubu u uhu dok pokušava da izjednači pritisak spolja i iznutra. A ne shvata da se, kaže medicina, kad su ti pritisci istovremeni i istovetni – ogluvi.

10.6.2019.

Ljubavni jad i beda

Pih, bre, kakvi ste to ljudi. Razbacujete se ljubavnim rečima, samo još poslovnu komunikaciju ne završavate onim „ljubim“; govorite, bez straha da ćete biti pogrešno protumačeni, kako volite ili čak obožavate ovog pevača, onu glumicu, Noleta, pa čak i Putina, samo se stisnete kad ovoj vlasti treba da izjavite ljubav. Kao da je ljubav šta ti ja znam, sapun na primer, pa će da se potroši ako makar kroz zube istisnete tu jednu izjavicu.

Ne morate baš sitnu knjigu da pišete, ali jedno malo, malecno slovo ljubve biste baš i mogli. I ne traži se od vas da tu svoju izjavu odmah stavite na transparent niti da taj transparent nakačite sebi na leđa, daleko bilo, ko oni aktivisti kad su čistili sneg za fotografisanje. Dovoljno je da se poverite nekom novinaru pa će to već pokojni ne i počivši Tanjug da objavi i eto vas kako se vrtite po medijima i društvenim mrežama ko Džon Travolta kad u Petparačkim pričama traži interfon.

Ako vam to baš toliko teško pada ne morate ni da odmah obožavate samog predsednika vlasti i njegove verbalne ili napismene izlive, ali biste baš mogli da izobožavate nekog iz na primer beogradske vlasti (ne, znate i sami da gradonačelnik nije vlast) ili možda premijerku. Možete malo da se podivite tome kako ona odlučno i često govori „apsolutno“. Doduše, sad kad je otkriveno da je njen kabinet poslao

Evropskoj komisiji izmenjenu verziju medijske strategije (iz koje su volšebno nestala tri prioriteta oko kojih su se sve strane složile), nije rekla da je to apsolutno nedopustivo, da apsolutno nije moguće da se desilo slučajno, da će apsolutno neko odgovarati za tu svinjariju i da je apsolutno ona odgovorna, ali joj se morate diviti što kaže da ona „apsolutno misli“ da je – poslata pogrešna verzija. Ali, ne, vi stisli zube pa ni da zucnete. Kao da od usta odvajate da biste rekli. Lakše bi vam čovek iščupao keca iz vilice nego tih par reči obožavanja.

Vi kakvi ste, tačno biste radije rekli ovo:

Nedraga naša nevoljena vlasti,

znate onaj vic kad se neko požalio lekaru da učestalo pušta gasove ali se to, srećom, niti čuje niti oseća, pa na kontrolnom pregledu, posle terapije, rekao da i dalje stalno pušta gasove, opet sasvim nečujne, jedino što je, začudo, sad počelo da smrdi, na šta lekar konstatuje: Dobro, nos smo vam otpušili, sad da vidimo nešto za sluh? E, pa da vam kažemo: to što ste vi zapušili nos i odavno već oguglali, ne znači da mi ne znamo i ne osećamo šta ste uradili.

I znate kako se obično kaže da nešto nit smrdi nit miriše? E, pa vi ne mirišete. I ima mnogo više ljudi koji vas jednostavno ne mirišu.

Ali ne samo da ne mirišete, nego i tragovi vam – po gradovima, državnim kasama, katastarskim knjigama, matičnim knjigama umrlih, tajnim ugovorima i bankovnim računima, po skupštinskim zakonima i svim vladinim resorima, po zaposnutim potkupljenim medijima, urbanističkim poduhvatima, rektoratima, sudovima, tužilaštvima, po pokradenim drvoredima, porušenim kućama i stanicama, podignutim spomenicima... – smrde nečovještvom.

22.7.2019.

Braća Andersen i drugi rukopisi

Počelo je sa sto za jednog – pardon, to „ubićemo sto Muslimana za jednog Srbina“ je neka sasvim druga analogija. Dakle, počelo je sa „97 atentatora u Jajincima!“ da bi se nastavilo sa „Masovni pokušaj ubistva u Srebrenici!“ pa se smanjilo na četiri opozicionara („Evo, ja sam sam, a vas petorica!“) da bi sada spala knjiga na jedno slovo.

Tačnije, na tri slova koja su inicijal neke žene što je psovala po tvideru.

Kako reče ministar policije, napadi su kao da ih pišu braća Andersen ili su, kao što isto reče isti ministar policije „pojava konfabulacije – bogatih lažnih sećanja“. Ali, u bajkama su neprijatelji i izazovi sa kojima se glavni junak suočava obično sve veći što se bajka više bliži kraju, pa zašto je onda u ovoj domaćoj verziji na kraju – antiklimaks? Je li to, u opštem sunovratu svih vrednosti – i predsedniku države pala cena? I zašto je, ma koliko svi iz vlasti „najstrože osuđivali ovaj najstrašniji napad“ to ipak samo „napad“ psovkom? Neukusnom i odvratnom ali – psovkom?!

Zašto je vlast pomislila da bi jedna pa makar i odurna psovka mogla da kod učmalog glasačkog tela prođe kao napad na predsednika države? Ovde gde se u svakodnevnom govoru psuje i u najboljoj nameri? Gde su se pas, majka, polne radnje i polni organi odavno srodili sa srdačnim pozdravljanjem? Gde se keva i polno opštenje u sadašnjem vremenu trećeg lica jednine koriste da istaknu izuzetnost nečega ili nekoga? Gde čak i ministar inostranih poslova svoje rečenice najčešće završava onim prepoznatljivim (prepoznatljivim u klinačkom uzrastu ne u diplomatiji) „jeb“ (uz kratko zabacivanje glave i značajno podizanje obrva)?

Sa druge strane, da biste nekoga istinski ugrozili ne morate biti vulgarni kao vlastima omiljeni opozicioni poslanik kad nekažnjeno poziva na obračun sa ljudima iz medija i nevladinog sektora, čak i Poverenicom za ravnopravnost („pravi seks nikada nije upoznala. Braćo, četnici, ima li neki dobrovoljac, bar mesec dana nekupan i s bradom do pojasa?“). Ne, ljudima možete pretiti i mnogo probranijim rečima. Možete im, kao što se dešavalo i dešava, fino i kulturno staviti do znanja da su praćeni i špijunirani, da znate gde su im zaposleni roditelji, da oni ne pospremaju svoju sobu (oni, ne roditelji), koje filmove vole da gledaju i o koje kuke vole da vise dok istražuju vaš kriminal i korupciju.

Da, smrtna pretnja se može uputiti bez ijedne vulgarnosti. Na primer kao što to čini vlast kad preko državnih i provladinih glasila pripoveda o tajnom planu po kojem će se ugled predsednika države rušiti tako što će uskoro jedan od opozicionara biti ubijen.

I na kraju, napad sa smrtnim ishodom se obično ne izvršava preko niskotiražnog tvitera već preko visokobudžetne televizije. Što bi vam najbolje potvrdio Oliver Ivanović. Da je živ.

29.7.2019.

Pljačka im materina

Predsednik države je rekao da neće da razgovara sa liderima opozicije makar protestovalo i pet miliona. Ali da sa njima hoće da se bije. I to u nefer uslovima (vas petorica ja sam). A da sa narodom hoće da razgovara.

Sada se ispostavilo da ipak razgovara sa opozicijom a sa narodom se bije.

Dobro, ne razgovara on sa opozicijom. Jer za to, kako kaže, on nema ustavna ovlašćenja. Nema ustavna ovlašćenja? Ali ih ima da pred kamerama naloži da se ukloni zakonom zaštićena zgrada u centru Beograda jer mu je „ružna“, da javno čita dokumenta sa kojih nije skinuo oznaku državne tajne, da šakom i kapom deli pare iz državnog budžeta, da bez ovlašćenja pregovara i predlaže razgraničenje sa Kosovom...?

Dobro, očito da predsednik države ima problem sa razumevanjem pročitano teksta pa nije razumeo ni odrednicu Ustava da se „Predsednik republike razrešava funkcije zbog povrede Ustava“ (da li je on uopšte položio zakletvu nad Ustavom ili su bile samo korice a unutra strip?), ali zar nije mogao da upamti bar zakletvu koju je položio – da će sve snage posvetiti ostvarivanju ljudskih i manjinskih prava i sloboda? U okviru kojih su valjda i sloboda govora, sloboda da biraš i budeš biran, pravo da budeš blagovremeno i istinito informisan, što su sve teme o kojima opozicija traži da se razgovara.

Da stvar bude gora, na razgovore je poslat ministar policije poznat po tome da podnosi tužbe protiv medija (pa bi nekome to moglo da deluje kao preventivno zastrašivanje), a ne ministar državne uprave i lokalne samouprave u čijoj su nadležnosti izbori i birački spiskovi o kojima opozicija takođe traži da se razgovara.

Da stvar bude još i gora (o, da, ne brinite, uvek može gore) ministra policije je opozicija upravo optužila da je nezakonito skarabudžio i fakultetsku diplomu a ne samo doktorat, što ga čini pogodnim kandidatom za razrešenje sa funkcije, ako ne i za tužbu, ali ne i za razgovore sa tom istom opozicijom.

Ali tako vam je to kad imate disleksičnu vlast – jedno misle, drugo izgovore, ne razumeju pročitano, pa umesto pravila Čatam hausa da se sme obelodaniti sadržaj razgovora ali ne i ko je šta rekao – oni ofiraju sagovornike a blefiraju stavove i, najvažnije, brkaju termine pa za Čatam haus misle da je Čaprazdivan haos. Srećom da pljačkaju nas a ne banke, inače bi stvarno bili ko u vicu: Vazduh u ruke pljačka vam materina, ovo je...

12.8.2019.

Siledžijo vrati pertle

Od imaginarne diktature proletarijata do diktature, od ustavne monarhije do ove neustavne, od narodnooslobodilačke borbe do okupacije, od krhke demokratije do tvrde autokratije.

I nije to zato što vlast ne zna Ustav i zakone već što ih zna i za njih ne haje. Ako je za neku utehu (a nije) ne bi se oni držali ni Turskog ni Namesničkog ni Oktroisanog ustava (možda eventualno Radikalskog ali samo zbog emotivne vezanosti za naziv, ne i za sadržaj). Kao što se neće držati ni svakog budućeg. Jer je u prirodi ove vlasti samo da se drži zajedno, ne i da se drži ustava i slova zakona. A tek se neće držati nekog eventualnog dogovora sa opozicijom.

Zato i nema problem da nam već osmu godinu nebiranim rečima govori da, pošto za nju glasa većina (od manjine koja izlazi na izbore), ona ima ničim omeđenu dozvolu da radi šta hoće i kako hoće i niko ne sme u tome da je ometa čak ni benignim komentarima na twitteru, a kamoli istragama ili ne daj bože sudskim postupcima čak ni protiv lokalnih protuva.

No, ako je za utehu (a, ponavljam – nije) dešava se da i mnogo uređenije države sa dužim demokratskim iskustvom padnu na kolena pod onima koji im ne čine dobro. Britanci su podlegli bajkovitoj po-

nudi da „povrate kontrolu“ nad svojim životima što im je probudilo psihološki toliko važnu nadu da protivnici brexita nisu imali nikakve šanse sa svojim suvim ekonomskim pokazateljima da je „Britanija jača u Evropi“. I pošto, kao što znamo iz Balaševićeve pesme – to ne bira pamet nego srce, pamet nije izabrala ni predsednika Amerike koji je ponudio da „Ameriku ponovo učini velikom“, a realizovao da su sada radnici ucenjeni dnevnicama da dolaze na njegove skupove, dok ih on bez zazora poziva da ustanu protiv onih sindikalnih vođa koje ne budu podržale njegovu drugu nominaciju.

O slabije organizovanim i bez demokratskih tradicija da i ne govorimo. Dovoljno je prošle nedelje govorio Džon Oliver – o predsedniku Turkmenistana koji, osim što na izborima pobeđuje sa 98% (nešto manje od kolege iz Severne Koreje) voli da sve u vezi sa njim bude najveće i najbolje u (novijoj) istoriji, pa opsesivno dovodi sudije iz Ginisove knjige da posvedoče rekordima koji, po njegovim rečima, izazivaju poštovanje sveta. Kao što je – najviše gradskih fontana. (Dok Saudijska Arabija drži rekord u najvišem jarbolu za zastavu.) A ako vam ovi primeri deluju zastrašujuće poznato – to je zato što ste u pravu.

Zna i vlast da je ovo u čemu živimo nezakonito i neustavno. Ali veruje da je i nezaustavno. Na nama je da to zaustavimo. Samo je pitanje da li verujemo da se sa školskim siledžijom koji otima patike i pare za užinu može izboriti tako što mu izverglate neku lekciju iz na primer biologije pa kad ga zapanjite svojim znanjem on uradi šta? Vratite vam pertle i pet dinara za užinu?

19.8.2019.

Svi marš na izbore

Pa ako je vlast uspeła da na ulicu istera tenk valjda će uspeti i da opoziciju istera na izbore.

Doduše, vlast za taj pravi tenk tvrdi da je on tek bezazlena maketa. Dok je za pravu maketu vešala tvrdila da je *zazlena* čak toliko da su istražni organi morali da se uključe u maniju gonjenja. Ili, po rečima ministra policije: „Kome to tenk preti? Vešala prete. Njihova

poruka je bila ‘vešaće sve koji ne misle kao oni’“. Čime je ministar policije, kojeg je onomad do sudske tužbe povredila rečenica da mu je „dodeljena uloga da ispadne najgluplji“, sada hteo da ispadne – pronicljiv i vidovid.

No, ako je ovaj vlasti i lako da istera tenk na ulicu i tera po svoje, izgleda da joj je ipak malo teže da opoziciju namami na izbore.

Pošto su neslavno propali nagovori sa okruglog pa na čošu stola, u javnost je plasiran novi predlog – da se formira prelazna vlada u koju bi, do održavanja izbora, bila uključena i opozicija.

Ministar inostranih poslova, manjinski partner vlasti, odmah je rekao da se takve prelazne vlade formiraju samo kad je zemlja u ozbiljnoj političkoj krizi. Što naša jeste, ali ministar to negira i još tvrdi da su izborna pravila propisali demokrati pa, navodno, ne razume što im ona sada smetaju. I još navodnije ne razume – da nikome ne smetaju izborna pravila već da smeta kršenje i tih pravila i svih zakona ove zemlje.

U međuvremenu su se pojavili i nekolicina inostrani delegati i domaći nagovarači na izbore, pojavila su se istraživanja javnog mnjenja po kojima dve opozicione opcije sigurno ulaze u parlament, čak je i predsednik države rekao da bi voleo da se izbori ne bojkotuju (mada je rekao i da ga baš briga ako se i bojkotuju).

Ali je sada, na (sopstveni?) predlog o formiranju prelazne vlade, rekao svoj omiljeni turcizam: sikter, koji se u rečnicima normalnog sveta pojavljuje jedino u formi „kafa sikteruša“, kao sinonim za poslednju kafu koja se kuva pred odlazak gostiju.

U obilnim medijskim izveštajima sa istog partijskog skupa saznali smo i da predsednik države ima po jedno sikter za sve Srbe na Kosovu koji nisu na njegovoj Srpskoj listi, za sve koji podržavaju neke druge političare u, kako se onedavno ponovo kaže na RTS-u, „južnoj srpskoj pokrajini“, za sve „albanske portale, Kvintu i sve koji podržavaju miljenike“.

Eto, a posle se svi nepredsednikovi ljudi žale da ih nema u medijima – a on ih svakodnevno pominje u svakom svom javnom nastupu.

2.9.2019.

Niste bogovi, nismo volovi

U svetu se dešavaju stvari za koje je potpuno nezamislivo da bi se mogle desiti kod nas. Naravno da pri tom ne mislim na Severnu Koreju, jer je ona sasvim zamisliva, čak i moguća ovde.

Mislim na primer na to da su britanskom premijeru – zato što je suspendovao parlament da bi se neometano razveo od EU bez dogovora sa Briselom – leđa okrenuli i neki njegovi ministri i poslanici, što je, priznaćete, teško i zamisliti da bi se ovde desilo. A nije da se nije dešavalo. Suspenzija parlamenta, naravno, ne okretanje leđa prvom čoveku države.

No, kada je pred prošle predsedničke izbore, na kojima se kandidovao tadašnji premijer a sadašnji predsednik države, parlament suspendovan da parlamentarna rasprava (opozicionih poslanika, naravno) ne bi ometala predsedničku kampanju, ni ministri ni poslanici vladajućih stranaka nisu ni pomišljali da se tom potezu usprotive i napuste svoje položaje. Baš kao što su nastavili da na to ne pomišljaju ni kada je – takođe iz razloga neometanja predsednikove kampanje – u narednim godinama izvršena totalna devastacija tog najvišeg predstavničkog tela.

A još je nezamislivije to što je britanski premijer ostao ne samo bez većinske podrške parlamenta nego i bez podrške rođenog brata, koji mu je okrenuo leđa rekavši da ostavku daje i na funkciju ministra u vladi i na funkciju poslanika „jer nacionalne interese stavlja iznad lojalnosti porodici“. Što se takođe kod nas ne bi moglo desiti. I ako porodicu shvatimo u užem, a naročito ako je shvatimo u njenom širem, mafijaškom značenju.

Dobro, nije ništa čudno da ljudi budu zavedeni primamljivim obećanjima makar koliko ona bila neostvariva. I naravno da razočarenja idu u rok službe svakog glasača. Problem nastaje kada to neutemeljeno poverenje dovede celu naciju u nezavidan položaj. Srećom po Britance, a za razliku od nas, oni imaju mnogo ozbiljniju kilometražu u demokratiji. Imaju sistem, institucije, ljude od integriteta koji se vraški trude da obuzdaju trenutnog vladara čiji potezi prete da unazade društvo. Drugim rečima, vodeći ljudi države mogu da postupaju kao budale ili banditi, ali su tu mediji, tužioci, sudovi da ih obuzdaju.

Nažalost, mi imamo samo lokalne zagovaraoce vlasti koji, po ugledu na britanskog premijera, prvo po kolumnama (a zatim valjda i u parlamentu) predlažu da se privremeno suspenduje demokratsko uređenje (odnosno ove mrve koje su od njega ostale) dok se ne „reši“ „problem“ Kosova. Predsednica parlamenta se odmah nadovezala predlogom za prvo zvanično ukidanje prava i sloboda koje je ona nazvala „pooštravanje uslova za odlazak iz zemlje“. Jer, kako kaže, „svi govore pod kočnicom“ da država treba da zaštiti sebe jer ulaže u školovanje ljudi a oni posle odu u inostranstvo.

Da, u jednom je predsednica parlamenta u pravu – država zaista treba, štaviše, mora da se štiti. Ali – od predsednice parlamenta i njoj sličnih.

16.9.2019.

U nedostatku razuma

Prilično je bizarno što vlast koja je ovoliko nedokazana stalno od nas traži neke dokaze. Te dokažite na sudu da je ministar ispaop glup, te kako znate da su Savamalu rušili baš fantomi a ne neki sa čarapama na glavi, te otkud vam to da se brdo obrušilo zbog bahatog nemara kad BIA tek treba da utvrdi da niko nije kriv...

Još je bizarnije što se ti dokazi traže u zemlji u kojoj ne vladaju ni pravo ni pravda, u kojoj sudije i tužioci ne sede skrštenih već vezanih ruku, u kojoj vam sude tabloidi a abolira vas poligraf i u kojoj nijedan dokaz nije dovoljno valjan za osudu pripadnika i pristalica vlasti jer se oni svi do jednog osećaju kao Tito pa priznaju samo sud svoje partije.

Ali je najbizarnije što to rade baš oni koji beskrupulozno lažu ili, što bi rekao ministar policije, imaju „pojavu konfabulacije – bogatih lažnih sećanja“ i koji bez zazora i bez ikakvog dokaza, čak i bez dokaza u pokušaju, javno optužuju svakoga ko izrekne neku kritiku da je ili lažov ili lopov ili prevarant, izdajnik il' špijun ili sve to zajedno.

Drugim rečima, oni koji vladaju zbog nedostatka dokaza pristaju da siđu sa vlasti samo ako im podnesete neoborive dokaze koje oni neće uvažiti.

Možete se zaključati u Rektorat i tražiti da se ministru najzad formalno poništi doktorat i oduzme mu se titula (doktora, ne ministra) ali i nadležna komisija i nenadležni predsednik države misle da su svi dokazi o plagijatu samo jedno rekla-kazala. Na kraju krajeva, kako reče isti nenadležni predsednik vlasti – može se biti ministar i samo sa osnovnom školom jer vam za ministarsku fotelju ne treba obrazovanje (nego valjda samo dupe za sedenje?). Što zaključani studenti nisu ni osporavali – oni samo misle (s pravom) da ne možete nekažnjeno ukrasti tuđu intelektualnu svojinu. Naravno da posledično kao dokazani lopov ne možete biti ni ministar (pa još finansija!) ali se to nije postavilo kao pitanje, a tek se nije postavilo pitanje ministrovog imanja ili nemanja osnovne škole. O njegovom nemanju osnovnog osećaja stida i srama da i ne govorimo.

Drugi ministar čiji je doktorat takođe uspešno osporen – zbog čega je njegov fakultet (ne Sava centar nego onaj drugi koji je sporni doktorat odobrio) takođe uspešno obarao sajt Peščanika na kome je to objavljeno (baš kao što je istim DDoS napadima iz Srbije sada obarao sajt Arms Watch) – zatečen je sa rukama u drugom pekmezu. Pekmezu od šljiva sa koskama od naoružanja koje je firma njegovog oca ovde kupovala po povlašćenim cenama, pa sa pismenim odobrenjem sina preprodavala zemljama koje su to prosleđivale teroristima.

Dokazi koje su još prošle godine objavili domaći istraživači (BIRN) – za ministra policije su samo „parče papira“ (a ljubav je samo riječ i ništa više). Baš kao što su dokazi ko je vozio ministarski auto koji je na naplatnoj rampi ubio ženu – samo video snimak koji tužilac ne može da dobije jer je još na razgledanju kod predsednika vlasti.

Ne, ne radi se o nedostatku dokaza već o nedostatku skrupula. I nedostatku straha od kazne. I nedostatku institucija koje bi to sankcionisale.

23.9.2019.

Slinava vremena

Ljudski šljam proizvodi ljudsku bedu. I to je jedina industrija koja u Srbiji radi punom parom i ubrzano se razvija.

Takozvani „slučaj Namenska iz Lučana“ ili slučaj u kojem smo dotakli novo dno i prešli preko njega – jeste paradigma ove vlasti. Oličenje stvarnog sveta u kojem živimo. Jer, cela vlast je namenska industrija. Namenska industrija za proizvodnju bede. Muke. I prosperiteta u džepovima vlasti.

Radnici koji su se „spontano“ organizovali da u državnoj firmi dobiju slobodan dan i dnevnicu ne bi li otišli da ispred zgrade suda iskažu svoju podršku direktoru i svoje neslaganje sa optužnicom za smrt kolege na radnom mestu, nisu samo izvredali porodicu poginulog radnika nego su uvredili i ljudskost u nama.

I još jednom pokazali da zaista jesmo duboko podeljeno društvo. Na ljude i čovekolike.

Ljudi su goloruki. Čovekoliki su naoružani partijskim naređenjima i ovlašćenjima. Ljudi su slobodni, čovekoliki ucenjeni sopstvenom neslobodom. Ljudi su sami, čovekoliki sa armijom opasnih protuva.

Ljudi brane parkiće, reke, šume, nasipe, kejeve, druge ljude od prinudnog iseljavanja, univerzitet od urušavanja... Čovekoliki brane gradonačelnike i direktore optužene za zlostavljanje i pokušaj ubistva, brane plagijatore, fušeraj, zloupotrebe... Brane državu od njenih građana. Brane vlast od države.

Brane višenamenskog direktora koji bi, i da nije već petnaestak godina vojni penzioner, penziju stekao i samo na osnovu svog direktorskog staža. Brane ga od ucveljene porodice radnika koji nije izgubio samo mogućnost da ode u penziju – nego ceo život. A izgubio ga je radeći svoj posao, a ne, kao oni, „samo radeći svoj posao“ i ono što im je rečeno da rade.

A rečeno im je, baš kao što im je iz usta istog direktora rečeno i za koga moraju da glasaju na sada već čuvenim lokalnim izborima u Lučanima, da tako brane svoju firmu, svoja radna mesta i svoje plate. Ne shvatajući da je svejedno ko je na čelu državne fabrike i da im plate neće biti umanjene ili ukinute zato što će direktor eventualno otići, već zato što je neki drugi penzioner (na primer otac ministra

policije) dobio dozvolu da proizvodi oružje i povlašćenu mogućnost da ga u njihovoj fabrici kupuje ispod cene. I preprodaje za ogromne pare. Koje neće podeliti sa njima već sa svojtom.

7.10.2019.

Bežacka zona

Kada je gradonačelnik umesto gradonačelnika odlučio da ukoriči svoja sabrana dela iz novina, nije predvideo da će i žitelji Beograda sabrati njegova nedela i poželeći da mu upute javnu kritiku. Neknjiževnu ali sasvim ljudsku.

No, ne brinite, ova ljudska kritika neće umanjiti šanse da delo gradonačelnika umesto gradonačelnika (književno delo, ne krivično delo!) dobije nezasluzenu nagradu (možda nekog Zlatnog Iznoguda?). Pa, zaboga, kada je napredni premijer Vojvodine mogao da dobije književnu nagradu za najbolju *neobjavljenu* knjigu (kako je žiri saznao za nju kad nije objavljena, preturao mu po fijokama?) zašto ne bi i gradonačelnik umesto gradonačelnika? Neće valjda da je dobiju ovi novinari što objavljuju o malverzacijama, korupciji, nelegalnoj gradnji, nelegalnom rušenju... Ti novinari neka budu srećni ako ne dobiju zatvor kao ovaj uzbunjivač iz Krušika, kakva crna nagrada za njih, pa znate li vi gde živite.

Nezavisno od buduće nagrade, nečitalačka publika ima zamerku već i na sam naslov knjige. Knjiga o Beogradu ne samo da suviše, gotovo plagijatorski, podseća na Knjigu o džungli u koji je ovaj grad pretvoren nego je literarna sekcija koja se okupila ispred galerije u kojoj je održana promocija – galerije od ranije poznate po još manje čuvenoj i još neposećenijoj izložbi Necenzurisane laži koju je svojevremeno upriličila vlast – sigurno mislila da bi naslov Od metropole do nekropole, sa podnaslovom: Beograd od urbanizacije do banalizacije, a bez kanalizacije – bolje priličio uradcima ovog čoveka. I jače dočarao senzibilitet autora.

Osim toga, Od metropole do nekropole bi ionako više odgovaralo faktičkim učincima vlasti koja je bez počasti sahranila javni interes, dobar ukus i urbani duh Beograda. Samo fali da opustelo postolje

Pobednika (jer znamo – pobednik može biti samo jedan, pa makar koliko jadan i bedan) proglase za stećak i, kako i dolikuje spomeniku krajputašu, svoj nekrolog izraze u stihu. Ali, pošto se ništa ne rimuje sa prezimenom nekadašnjeg gradonačelnika kojim je sadašnji gradonačelnik umesto gradonačelnika patološki opsednut, poetski izraz vlasti mogao bi da iznedri nešto u stilu: Za sve su krive bivše vlasti, Beograd se više ne može spasti, ovde ćemo zanavek samo mi krasti.

Zatim bi mogli da otvore i njima toliko omiljene kafiće jer tu evidentno nema gde da se popije nešto za pokoj duše Beograda. A i lep je pogled na grad koji nije više na ušću dveju reka već – na ivici živaca.

Na kraju, ako je za utehu novopečenom piscu, niko se nije naljutio na autora što je izdao knjigu nego se naljutio na dugogodišnjeg čelnika gradske vlasti što je izdao osnovne postulate života – gradskog života i života uopšte – kao i bazična pravila javne uprave, poslovanja, gradnje. I naravoučenije za njegovu sledeću knjigu: radi u javnom interesu jer nikad ne znaš kada će i tebi zatrebati. Jer, da je makar poštovao samo svoje reči, kad već nije poštovao interese građana, pa zaista u neljudski veliku pešačku zonu ugradio najavljivane „potapajuće stubiće“ koji bi omogućili kretanje barem kolima Hitne pomoći i vatrogasnim kamionima, ne samo što bi time olakšao život i rad u centru grada nego bi i sebi olakšao ono kukavno bežanje sa promocije.

21.10.2019.

Sicilijumska dolina

Dok vlast priča da uvodi digitalizaciju uvela nam je – mafijalizaciju. O prvom vlast trubi kako su nam već stigli leteći automobili iz Kine u kojoj ne postoje. O ovom drugom čuti kao mafija. A jedina stvarna transformacija koja se desila jeste da se ono poslovično da kum nije dugme sada pretvorilo u: kum, braća, očevi i uopšte familija nisu dugme. Na tastaturi.

Da bi u tome uspeli morali su (čuj, *moral*) da suspenduju zakone i uvedu – zakon ćutanja. Jedino tako je bilo moguće da više od tri hiljade zaposlenih u Krušiku nije smelo ni crnoj zemlji da poveri

kako su im kolegu naočigled svih hapsili ko u američkim akcionim filmovima i odveli nekud na neodređeno vreme. Jer je neveliku javnost uzburio dokazima da familija potkrada državu.

Zatim su morali (opet ja *morali*) da ukinu civilizacijske norme i uspostave mafijaške metode. Ko dirne u familiju, već sledećeg jutra će se, umesto sa konjskom glavom u krevetu, probuditi sa – svojim imenom na naslovnicama tabloida. I džabe vam što niste silovali maloletnika, niste tukli ženu niti krali pare iz fonda za lečenje dece, kad se vesti ne sastoje od onoga što se desilo već od onoga šta je ko rekao. A vlast je rekla šta će sve da uradi (i naravno prećutala šta je sve kriminalno uradila) i po ko zna koji put prežvakavala šta je sve zlo uradila opozicija (koja se neće ni kandidovati na izborima!).

A da bi sve to tako i funkcionisalo morali su (za promenu ovo su stvarno morali jer drugačije ne bi moglo) da nokautiraju sve institucije i umesto njih instaliraju instituciju oca, brata i svete familije. I sad ne samo da policija, sudovi, tužilaštva ne smeju da rade svoj posao nego čak ni jedna obična komisija ne sme da obavi svoj posao i potvrdi ono što je već utvrđeno, nego predlaže da se ministru finansija izrekne javna opomena „zbog postojanja elemenata neakadenskog ponašanja u doktorskoj disertaciji“. Začudo nisu predložili da se izrekne samo 7% javne opomene.

No, ako plagirani doktorati i hiljade drugih lopovluka kojima se svakodnevno pohara Srbija i nisu izazivali reakciju takozvane međunarodne javnosti, sumnjivi poslovi sa oružjem (i ljudima sa Interpolovih poternica) bi možda i mogli. Ako ništa drugo, nadajmo se da je naša nacionalna mafija stala na žulj nekoj internacionalnoj, pa da će je makar odande stići zaslužena kazna. Kad već odavde neće. Osim, naravno, ukoliko u nekom trenutku ne ustanu, ako ne baš „prezreni na svetu“ a ono bar prezreni u Srbiji „da nas zlotvor taj više ne davi, i misao da ne guši mrak“, kad smo već kod Internacionale.

28.10.2019.

Mali-gnitet

Vlast nam stalno govori da smo pod njom u svemu prvi ili među prvima, ako nikako drugačije a ono makar prvi u istoriji. A kad smo prošle nedelje zaista i dospeli na prvo mesto svetske rang-liste i to ne zahvaljujući Đokoviću, vlast tu vest ne samo da nije slavodobitno podelila sa nama nego je još i optužila belosvetsku aplikaciju, koja inače gradove rangira po zagađenosti vazduha na osnovu podataka koje očitavaju državne (dakle – naše!) stanice za merenje, da – nema pojma kako se meri zagađenost.

Jer se kod nas zagađenost meri po kubnom metru trpljenja stanovništva a ne po tamo nekim PM česticama. Uostalom, čak i da je zagađeno u PM i da smrdi u 3 LPM, vlast uvek može da u istom kafanskom stilu objasni da od dima još niko nije umro, ali od promaje bogami jeste. A da zagađenost reši onako kako je onomad rešen problem Černobilja ili nedavno aflatoksina, a evo sada i pijaće vode. Samo se promeni pravilnik pa se kaže da je sada i deset puta veća doza otrova nominalno neškodljiva i svi su živeli dugo i srećno. Dobro, kratko i srećno. Dobro, de, kratko i bolešljivo, ali kao da smo u doba bivše vlasti pa bili zdraviji. Doduše, bili smo bar pri zdravoj pameti, ali to svetske aplikacije ionako ne mere.

Baš kao što ni sada ne mere svu drugu zagađenost kojoj smo izloženi. Zagađenost medija i javnog govora za početak i mentalnu zagađenost kao posledicu toga. Jer ako ova vlast i nema dignitet, a nema ga, ima malignitet u PM.

Ona, kao neki anti-Mida, ništa čega se dotakne ne pretvori u zlato (osim za sebe, naravno) i sve čega se dohvati – zagadi. A zagadi samo da bi nam ogadila bavljenje politikom. Zato što politikom, baš kao i kriminalom, sme da se bavi samo vlast dok svi mi ostali imamo pravo eventualno da bistrimo politiku po slavama (po tviteru već ne).

A tako mora i ostati jer, ako ova vlast i nema konja za trku, ima Ministarstvo istine za Orvela. Koje jedino radi punom parom, a bogami i za puno para. Šta, imate uzbunjivača u Krušiku? Imamo i mi uzbunjivača u podrumu. U kojem ga je vezanog držao vaš predsednik opštine, uta-ta! Šta, kažete da mi neprijavljeno izvozimo oružje i iznosimo silne pare iz zemlje? Pa isti taj vaš predsednik opštine je

u zemlju uneo neprijavljene pare, cvrc! Mi zapalili živog novinara? Pa ovaj vaš pali mrtvo slovo na papiru, pa još u knjizi, ej, gde to ima osim kod Hitlera.

I tako u *beskrajon*. Ako se pobunite što gradonačelnik umesto gradonačelnika prevrće kaldrmu ko da slaže Rubikovu kocku, reći će da je bar ažuran pa stavlja novogodišnje ukrase već u oktobru. Ako kažete da je baš novogodišnji cirkus dokaz korupcije i gole pljačke – reći će da ne bi crkva davala orden ministru koji je plagirao doktorat. Ako kažete da je orden dobio samo zato što je crkvi dao pare i to naše a ne svoje pare, reći će vam da okrivljujete vlast i za zagađenje vazduha. Osim toga, zagađenje je već prohujalo sa košavom i prekinite da se bavite prošlošću, okrenite se budućnosti koja će već za dve, dve i po godine...

4.11.2019.

Bezobrazovani

Da li opozicija treba da se kloni teških reči jer u suprotnom samo daje povod vlastima da je napadaju? Zaboga, vlast neistomišljenike napada bez povoda. Jer, da se ne zavaravamo, mah'ò ti, ne mah'ò, vlast samo na jednu stvar misli: kako će tog dana iznova da opanjkava neistomišljenike. Ako treba, a uvek treba, izmisliće da ste vi napali njenu televiziju a ne ona vašu, da ste krali od bolesne dece, da vam je žena vođa narko-klana... Ako treba, a uvek dobro dođe, falsifikovaće vaš tvit, vašu fotografiju iz pozorišne predstave pokazati kao fotografiju iz stvarnog života, vašu dobronamernu izjavu preformulisati u krunski dokaz vaše mržnje. I sve to objaviti u svim svojim novinama i na svim svojim televizijama.

A ako se pitate zašto vlast svakodnevno falsifikuje realnost, setite se da to rade i mnogo moćniji ljudi od njih. I to na mnogo benignije teme nego što je ostanak na vlasti. Predsednik Amerike je, iz samo njemu znanog razloga, pokušao da bude veći prognostičar od meteorologa i u silnim tvitovima tvrdio da će uragan pogoditi i Alabamu. Kada se to ipak nije desilo, pojavio se pred kamerama sa zvaničnom prognostičkom mapom – na kojoj je svojeručno (flomasterom druge

boje i prilično neartikulisanim potezima) dočrtao kretanje uragana kako bi izgledalo da je ipak bio u pravu u svojim izjavama.

Zašto je predsednik Amerike falsifikovao mapu i zašto ovaj naš falsifikuje tabele, puteve, izveštaje? Pa takve su ličnosti, to je jače od njih.

I na kraju, zašto nas ova vlast, otkad se pojavila, neprekidno deli na pristalice i izdajnike? Pa zato što joj je to jedina ideologija.

Delila nas je na „prave Srbe“ i „Haradinajevе Srbe“, na ološ i besprekorne idolopoklonike, na ujedinitelje i razjedinitelje, na plebs i elitu. Sada nas deli na dovoljno i nedovoljno obrazovane da procenimo je li doktorat ministra finansija plagijat. Ali, ako bi se primenio narodski kriterijum koji je predlagao profesor Jerotić – da je obrazovan onaj ko ima obraza („a ko nema obraza, nije obrazovan, pa ma gde živeo, ma kakav položaj zauzimao i ma koliku gomilu znanja u glavi nosio“) ova cela vlast bi bila najneobrazovanija u dugačkoj istoriji.

Pa, ona nije prezala ni da nas deli po tome šta pijemo, te su oni koji piju pivo i kapučino prvi prokaženi zbog pene na usnama. Ali se varaju vinopije ako misle da su bezbedne jer sledi podela na one koji vole crno i one koji preferiraju belo vino. Zatim će se logično preći na hranu. Kupus ili meso? Ako je suditi po fotografiji predsednika države koji je pozirao nad tanjirom punjenih paprika (punjene lignje su valjda bile za doručak) možemo pretpostaviti da će sad ljubitelji sarme biti proglašeni nenarodnim elementom. A onda sledi podela na one sa dobrim i one sa lošim holesterolom. Podela na osnovu krvnih zrnaca je uveliko u toku.

11.11.2019.

GIMnastika

Predsednik države se prošle nedelje podvrgao sistematskom pregledu u okviru kojeg je, na sopstveno insistiranje, uradio i kognitivni test jer su ga nervirale glasine da je mentalno nesposoban da vodi zemlju.

Ne, ne predsednik Srbije. Ovo je prošlogodišnja vest o predsedniku Amerike koji, kao i njegovi prethodnici, i ove godine nastavlja

tradiciju obaveštavanja javnosti o svom odličnom zdravlju ne bi li se nacija ohrabrila u veri da državu vodi čovek koji je u dobroj fizičkoj i mentalnoj kondiciji.

Za razliku od njega, prošlonedeljna vest o predsedniku Srbije je da on, po rečima ministra zdravlja, ima hronične srčane probleme. Doduše „manje“ probleme ali koji su eskalirali čak toliko da je, opet po ministrovim rečima, bio životno ugrožen. Lekari su mu bukvalno spasili život, rekao je, dodajući nepotrebno i neprimereno a naročito netačno da su vrhunski lekari i medicinske sestre – potvrda snage jednog društva. (Doista? Vrhunski lekari i sestre na Kubi su takođe potvrda snage tog društva?)

Ali, izveštaj o fizičkom i mentalnom stanju predsednika države još gore zvuči kada su ga javnosti predstavili tabloidni analitičari od kojih neki takođe imaju diplomu medicinskog fakulteta. Po njima, predsednika ove zemlje je toliko potreslo insistiranje novinara da odgovori na pitanje od javnog interesa (o ocu ministra policije i sumnjivoj preprodaji oružja) da predsedničko srce zamalo to nije moglo da podnese (jer je valjda baždareno da podnosi samo dodvoravanje i dogovorena pitanja?).

Gradonačelnik umesto gradonačelnika je takođe ukazao na direktnu vezu koju „smo mogli da vidimo“ (pod uslovom da imamo N1 u ponudi). „Nekoliko sati pre nego što je primljen na VMA (profesor Ivan Klajn bi podsetio da se M izgovara kao „em“ a ne „me“ ali dobro) novinar mu je unosio telefon u lice“.

Pa kakvi su to branioci lika i dela kad ispada da je čovek koji se onoliko hvalio svojom hrabrošću i borbenošću zapravo tako labilan da i puko pokazivanje telefona može da izazove srčane smetnje? Zar je čoveka čije srce nije čak ni zatitralo a kamoli prepuklo od onolikih teških razgovora o kojima nam se poveravao niti od onolikih emocija koje nam je pokazivao – slomio jedan novinar, jedan telefon i jedan dokument? Zar da se čovek koji pretenduje da čvrstom rukom vodi ovu zemlju pred telefonom konsternira kao mungos pred zmijom? Pa kakvo je to ohrabrivanja nacije u veri da on može da izađe na kraj sa najneugodnijim pregovaračima i da se izbori za dobrobit zemlje? Doduše, jesmo prethodnog predsednika izabrali uprkos tome što se

pokazao kao slabić koji je kolabirao samo dva sata pošto je objavio štrajk gladu (i *žeđu* na kojoj se posebno insistiralo) ali zašto da i prema natčoveku pokazujemo bolećivost?

Srećom pa predsednik države nije i sam upao u ovo srcedrapateljno natpevavanje. Svojeručno nam je poručio da mu je dobro i da će iz bolničke sobe otići pravo na rehabilitaciju u TV studio da nam na ćirilici objasni šta je bilo i šta će biti. Ne, ne sa aferom GIM i Krušik nego – za jedno dve, dve i po godine. U platinastom dobu koje dolazi posle ovog zlatnog.

18.11.2019.

Fantomski idioti ili idiotski fantomi

Ministar finansija kojem je, za sada, dokazan samo jedan lopovluk, lopovluk doktorata, u tom povodu je rekao da je – narod najbolji sudija. Kakav sad narod? Pa zar nije ministrov šef (ne, nije premijerka) najbolji sudija u svakoj situaciji? Pa zar da predsednika države njegova desna ruku pusti niz vodu i ovako ga javno ponizi? Osim toga, ako neko treba da bude javno ponižen i pušten niz vodu zar ne bi trebalo da bude obrnuto?

A predsednik države je baš tako rečito branio svog ministra finansija. Rekao je da je sramota (eto, vidite da i ova vlast zna za sramotu) „da o jednom od najboljih studenata govore neškolorani, najgori i nesvršeni studenti“. Bože, kolika je lojalnost predsednika ove zemlje jednom ministru kad je spreman da bez blama univerzitetske profesore nazove neškoloranim i najgorim studentima. Još gore – da za njih kaže da su „polupismene budale“. A ministar mu tako vraća, stvarno sramota.

Doduše, rekao je (predsednik, ne ministar) i da se on ne bi usudio da procenjuje doktorat pa mu je možda ministar zamerio baš to što se sad ne usuđuje a onomad je umeo da onako otresito podvikne kako ništa gluplje u životu nije pročitao od (argumentovanih) optužbi da je ministar policije em plagirao em ko bajagi odbranio doktorat. Osim toga, taj isti predsednik države se nikada nije libio da proce-

njuje čak i ubistva (od „pevačice iz Borče“ do Olivera Ivanovića) da (ne)odgovorno tvrdi kako je nevinost jednog potvrđena poligrafom a drugog video snimkom sa naplatne rampe (a sad baš taj segment snimka nedostaje na suđenju). I da se takva gromada od sudije za sve i svašta odjednom ne usuđuje da presudi o jednom pišljivom doktoratu (pardon, nije doktorat pišljiv, samo se popišmanio)? Pa nije ni čudo što ga je ministar finansija razvlastio titule najbolji sudija.

Ali, ko je kriv ministru finansija ako je umeo da se seti bugarskog grafologa kad su ga optuživali za ona 24 stana, bugarskih turista kad su ga optuživali da krade na novogodišnjim ukrasima, bugarskih (dobro, nisu bugarski nego naši) fantoma u Savamali, zar nije mogao da izmisli i neki bugarski poligraf (kao što se sad ministar policije nudi da ide na inostrani poligraf, doduše ne zbog doktorata nego zbog Krušika)? Pa, naravno da je mogao, ali kako sad kad se bugarski, ovoga puta – špijuni koji vršljaju po zemlji, upravo koriste za odbranu ministra policije od afere Krušik? Stvarno bi bilo preterano vaditi se na još nešto bugarsko pre bugarskog voza za izbore.

A možda ministar finansija uopšte nije mislio na doktorat kad je prizivao narod da bude sudija? Da ne sluti nešto, daleko bio – da „narod“ neće još dugo da pristaje da se korupciji i kriminalu tepa da su to tek „afere“?

25.11.2019.

Ilitizam i alitizam

Moja omiljena odvratna ginekološko-neurološka sintagma „odliv mozgova“ definitivno se ne može primeniti i na Miću Megatrenda. Prvo, nije se odlio nego – pokušava da ispari. I to baš sada kad ponovo dolazi na red upitno odbranjeni doktorat i neupitno nepostojeći fakultet ministra policije. Kojem još samo to fali. Ne, ne fakultet i doktorat, nego kojem još samo fali da, osim što brani tatu i sebe (ali i celu vlast) od očigledne korupcije, sad treba da brani i svoj akademski status.

Drugo, samoprolašeni doktor (ne ministar policije nego Mića Megatrend) nije odlio mozak nego – pare. I nije ništa odlivao nego je prao. Nije čak odlio ni svoju kriminalnu radnju. I pri tom ne mis-

lim na kriminalne poslove nego bukvalno na radnju (koju je sada navodno prodao navodnim kupcima). Jer on nije ni imao formalno registrovan fakultet, još manje univerzitet, već samo običnu radnju. Koja je, pre nego što se specijalizovala za prodaju i popravku diploma, mogla da bude možda baš ona gvoždarska radnja u Londonu u kojoj je sadašnji predsednik države navodno prodavao šrafove (zardale kašike su valjda došle kasnije).

No, privremeni ili trajni odlazak (ukoliko ga u tome ne spreče istražni organi) ovog „rektora“ je samo privremena rupa u samo jednoj radnji za proizvodnju elite. Kojih ova vlast ima na pretek. Radnji, ne elita. Mada, da se ne lažemo, i dalje nema ničeg elitnog i nikog elitnog u ovoj vlasti (pod uslovom, naravno, da pojam elite ne primenjujemo u njegovom labavom a pogrešnom značenju, kao za elitnu prostituciju na primer). Zato što ljudi koji ama baš ništa ne rade za dobrobit društva – makar ministar zdravlja tvrdio da sve dobrobiti počinju od predsednika države „jer Srbija nije imala ni pruge ni bolnice“ (osim što je prvu prugu imala pre više od 130 godina, a prvu modernu bolnicu i čitav vek ranije, ukoliko ne računamo onu u manastiru Studenica koju je još sveti Sava osnovao) – dakle, ljudi koji ne rade ništa za opšte dobro, a rade sve samo za svoje dobro, nikako nisu elita jednog društva. Bez obzira na to koliko se trude da nam se tako predstavje. Što reče Ksenofan: kad bi volovi imali ruke slikali bi bogove po svom obličju.

No, ako i nije uspela u nakani da uspostavi svoj nakaradni elitizam, a sve usput optužujući druge da su lažna elita, ova vlast je uspela da nametne ilitizam (ili si za nas ili te neće biti) i alitizam (ali nije kriv Mali, ali i oni pre su krali, ali drugi nam nisu dali, ali tako nam malo fali, ali zašto bismo sad pali, ali mi smo mali al' smo znali da nas neće niko hteti, niko smeti tako voleti kao ti – ćiju-ći). Sad pokušava da nam nametne i nihilizam. Možda joj se i to olupa o glavu. Jer kad je ili-ili onda nema ali.

2.12.2019.

Samo seks i droga, ništa rokenrol

Vlast je pokrenula kampanju Serbia creates, što u prevodu znači – da je uzela milione od zdravstva da bi se reklamirala. Iliti na srpskom: preusmerila je pare za lečenje u sopstvenu promociju.

Srećom pa ih nije preusmerila u jarbole. Jer je i to mogla. Pa kad može da asfaltira drveće a kaldrmiše asfalt i seče parkove a navodnjava ulice što ne bi mogla da sadi jarbole umesto da lekovima snabde ljude koje je pokosila multipla skleroza.

Jer se ova vlast ne boji krivičnih prijava. I ne samo da se ne boji nego će ih i sama podneti protiv sebe kad već niko drugi neće. Zato što predsednik Srbije samo na sudu može da dokaže su on i brat nevini u aferi Jovanjica (što, zar se čuveni poligraf pokvario?). I zato što on nema ništa drugo na raspolaganju (sem celog državnog aparata pa i aparata poligrafa) „osim istine i naroda“.

Šteta što je poligraf ispao iz igre. Sada bi baš dobro poslužio da nam se obznani ko ne govori istinu: ministar policije koji tvrdi da se predsednikov brat nije čuo sa uhapšenim poljoprivrednikom šest meseci (kako zna, prisluškuju i predsednikovog brata?) ili predsednik države koji tvrdi da se njegov brat i poljoprivrednik nisu u životu ni čuli ni videli. No, bar nam za predsednikovu tvrdnju da ćemo videti da nećemo videti nikakve dokaze ne treba poligraf. Videli smo da nismo videli ni snimke sa naplatne rampe Doljevac.

Čudi jedino što je predsednik države preskočio da potegne svoje najjače argumente koji su do sada uspešno prolazili na sudu javnosti. Njegovo čuveno: pa šta? (ako je tata, brat, bilo ko uhvaćen u nedozvoljenim radnjama) ili još čuvenije: pokažite mi šta je tu kriminal, sada će morati da sačeka pravu sudnicu. Pod uslovom, naravno, da bude prihvaćena krivična prijava koju je umesto predsednika države podneo njegov partijski kolega, gradonačelnik Novog Sada. Koji sigurno ne bi poneo lažnu prijavu, makar ne baš sada kada je nesuđeni kupac Megatrenda optužen za lažno prijavljivanje. Ne bi gradonačelnik izvršio krivično delo kao na primer otac ministra policije koji je, kao ekonomista, neovlašćeno pružao pravne usluge inkriminisanom GIM-u.

Ali, nikad ne reci nikad. Ova vlast je spremna sve da uradi – čak i da uvede *lex specialis* po kojem su auto putevi i metro hitni pa ne treba tender (kako infrastrukturni projekti mogu da postanu neplanirano hitni – šta, ministarka se jednog jutra seti, ju, kad rekoste kafa hitno mi treba dva auto puta?).

Samo nije spremna da uradi platne razrede. Već osam godina. Pa će taj posao odložiti za devetu. Ukoliko i tada ne bude neko nezgodno predizborno vreme zbog kojeg bi morala da opet prolongira jer neće da se zameri državnim glasačima, pardon, glasačima.

Stvarno se mora priznati da je vlast odlično odabrala onaj slogan sa početka. Србија ствара. Stvara nelagodu, nesreću, bes, haos, beznade, nasilje, mržnju. A to ipak ne treba reklamirati.

9.12.2019.

Klozotorijum

Cela država je veliki klozet – sere ko šta hoće, sere ko gde stigne, userava nam se u život kako se kome ćefne. I niko ne pušta vodu, niko ne pere ruke. Ali je gospođa koja radi u poreskoj upravi jedne opštine napravila dramu tek kad je videla nepoznatu ženu kako ulazi u „njen“ klozet. Klozet, naravno, nije bio njen, ali ga je ona smatrala svojim. Maltene svojom svojinom, imovinom koja joj je data na raspolaganje. Samo njoj. Dobro, njoj i ostalim pripadnicama njenog pola. Muški klozet je na drugom kraju hodnika i o njemu neka brinu njene kolege.

– Ne smete tu da uđete – povikala je za ženom. – Ne smete tu da uđete!

Žena se okrenula. Znala je da su reči njoj upućene. I znala je šta ta usplahirena gospođa traži od nje. Kao što je znala i gde je u toj zgradi ženski WC (odmah tu levo, čim uđete u hodnik) zato što ga je koristila i pre dva dana kada je prvi put bila u poreskoj. Jer se u *digitalizovanoj Srbiji* za plaćanje poreza dolazi tri puta, jednom da predate sva dokumenta, drugi put da dobijete REŠENJE kojim se UTVRĐUJE POREZ OBVEZNIKU (administracija obožava velika slova) da sa tim REŠENJEM odete do neke banke, pošte, menjačnice da taj UTVRĐENI POREZ OBVEZNIKU platite (ne, u poreskoj upravi

nema šaltera za plaćanje niti daju popunjene uplatnice) i donesete papirnati dokaz o uplati koji će biti uredno pohranjen u kartonsku fasciklu sa vašim imenom. Treći put dolazite da podignete ne znam tačno šta, jer tek treba da odem treći put.

No, vratimo se trenutku u kojem vlasnica klozeta brani svoje ljudsko pravo na privilegovano korišćenje klozeta. Ona stoji na sredini hodnika, ruku odmaknutih od tela kao da ne veruje svojim očima. Žena joj kratko odgovori da više nema izbora, okreće se i ulazi. Dok radi šta je već radila (a mogla je da popravlja šminku, namešta sočivo, proverava frizuru, čačka spanać sa sekutića) čuje gospođu kako nekome prepričava šta se upravo dogodilo. Zvučalo joj je kao da je nekoga pozvala telefonom (obezbeđenje?) ali je posle videla da ipak priča drugoj gospođi koja je pomno slušala šta se, a u vezi sa neautorizovanim ulaskom u klozet, desilo dok ona nije bila prisutna.

– To je ta žena – uzvikne prva kao da su ih u klozetu mogle biti dve. Mada su i mogle pošto postoje dve kabine, što dalje znači da ni jednoj ni drugoj gospođi nije bilo onemogućeno da i same odu u klozet, pa tim pre nije bilo jasno zašto su toliko nasekirane zbog ove kratke uzurpacije. I zašto nisu mogle da začute (pa vidite da na vratima piše SAMO ZA ZAPOSLENE! Vidim, mislila je žena u sebi, ali vrata su bila širom otvorena i nisam vam ušla u trezor nego u klozet!) čak i kad je žena zamakla niz drugi hodnik.

U javne ustanove dolaze bolesni, trudnice, stari, oni sa malom decom ili oni kojima se jednostavno pripisa od duga vremena. Ali im klozeti nisu na usluzi. Kao uostalom ni zaposleni (iako spadaju u uslužne delatnosti – proizvodna svakako nisu osim ako ne mislite na proizvodnju haosa). Zato što institucije, država, vlast, svi našim novcem plaćani, nisu tu radi nas. Već smo svi mi tu radi njih. Dok i ovo malo nas ne ponestane. Ili dok nešto ne promenimo.

16.12.2019.

Jovanjica boje lila

Ne znamo da li su spaljene one tone zaplenjene marihuane, a morale su biti, ali izgleda da je najveći deo toga udisala vlast. Mi ostali smo udisali samo ordinarni zagađeni vazduh. Za koji takođe ne znamo zašto je, čime i koliko zagađen ali sa dobrim razlogom sumnjamo na vlast. Jer je ona dežurni zagađivač i javne sfere i medija i institucija i slavskih sedeljki...

No, možda vlast ne radi i ne govori, ovo što radi i govori, pod dejstvom opijata. Možda je samo opijena vlašću. Videli smo kako to može da uhvati čoveka ko najgora brlja. I da od njega napravi takvog zavisnika da toliko pobrljavi ako izgubi izbore da momentalno preleti u prvu sledeću vladajuću stranku.

Eto, na primer, sadašnji gradonačelnik umesto gradonačelnika. On je čak sa baš velikim merakom, obišao izložbu *Izgubljene godine* koja je posvećena blaćenju nekada vladajuće stranke u kojoj je i sam tada bio. Jer je taj čovek i inače veliki meraklija. Koji se nameračio da po svaku cenu (u koju će se ugraditi) protera Stari savski most na livadu. Nije mu bilo teško ni da namesti virtuelnu anketu – umesto da, kao što je morao, organizuje legitiman gradski referendum – samo da bi pokazao da su građani glasali baš onako kako je on, nekoliko nedelja pre ankete, rekao da su glasali.

Ali nije on jedini koji, da li zbog brlje ili nečeg drugog, zabrlja baš sve čega se dohvati (pa, zaboga, pod njegovom upravom Beograd toliko više ne liči na sebe, doduše, ne liči ni na šta, da još samo treba da uklone ušće dveju reka i Avalu pa da ne odgovora ni opisu iz pesme). I republička vlast prolazi prilično neslavno pa valjda zato i ima tu patetičnu potrebu da neumesno slavi sve što izgradi. Mada će svejedno ostati upamćena po onome što je razgradila (ustanove, institucije, ceo sistem) i uklonila (Savamalu preko noći, železničku i autobusku stanicu a sada i most pre vremena, dokaze, svedoke, oponente...) a ne po onome što je napravila. Ispravka: ostaće upamćena i po onome što je napravila – gubitke, dugove, rupe u zakonu, nesnošljivu atmosferu, čemer, jed, bedu i nesreću.

Srećom pa je predsednik države shvatio da tako ne treba da se radi. „Mislim da neki nisu razumeli da u politici, kada preterate sa

neutemeljenim optužbama, onda se to okrene protiv vas kao bumerang“. Ali nije pri tom mislio na svoje pristalice već na Trampove oponente. Jer on naravno da ne vidi ništa loše u onome što on i njegovi rade. Gde je tu krivično delo, zavapio je ponovo na pominjanje oca ministra policije.

Gde je krivično delo? Gde nije, počev od onog ranca sa trista hiljada evra koji je otac šetao po gradu i nudio hotelijeru? Ali to predsednik države ne vidi, kao što nisu videli ni „nadležni organi“ kako im on tepa, ni za helikopter, ni za Obrenovac, ni za radnike koji ginu ko, bože mi oprostite, oni perači prozora iz predsednikove izmišljene statistike. Ovde je jedini odgovarao, pa i on nakratko, nekadašnji ministar Gašić, ali samo zbog verbalnog delikta.

No, ne treba kriviti predsednika države što ne ume da prepozna ništa loše u svojim postupcima. Pa on je čovek koji je, igrajući basket za kamere, udario bananu znatno nižem dečaku. Dečaku! Znatno nižem! Bananu!

23.12.2019.

Dočekuša

Pa, dobro. I to je nešto. Dočekaćete makar novu godinu kad već niste dočekali onolika obećanja predsednika države – kineske leteće automobile, domaće zlatno doba, ime onoga ko je ubio Olivera Ivanovića, snimak sa naplatne rampe Doljevac na kojem najčuveniji skupštinski *vazduplohovac* ima problem sa *autobomilom*, kao ni one još čuvenije za dve, dve i po godine kojima je odavno istekao rok trajanja.

Dobra vest je da o istom trošku niste dočekali ni sve one silovito najavljivane državne udare, ni sve one atentate telefonom, fotografijom, novinarskim pitanjem ili tviteraškom objavom. Niste dočekali ni sve one atake na državu, živalj, ognjišta, nejač a sve od strane stranih agenturnih mreža ili suseda zbog kojih smo se sveobuhvatno naoružavali ruskim naoružanjem jer smo svoje morali da budzašto dajemo povlašćenim kompanijama koje su za masne pare naoružavale

one koji zaista i ratuju zbog čega ćemo imati ozbiljnih problema sa ozbiljnim državama.

Ali zato sad imate jednu siguricu. Pa taman i da prespavate početak nove godine, kad se probudite ona će sigurno biti tu. I pošto vlast samo tu jednu stvar ne može da vam uskrati – računajte da će vam je upropastiti. Jer je ovo vlast koja vam ne da na miru ni da slavite ni da ožalite. Preterivaće sa čestitkama koje će svi morati da objavljuju po nekoliko puta, prišljamčiće se nevoljnicima koji su primorani da rade, banuće u porodilišta da uznemirava porodilje, a nemojte se čuditi ako počnu da, kao holivudske zvezde, upadaju nezvani i na svadbe samo da bi reporteri njih slikali.

A kad ipak ugrabite priliku da, nakon svega što ste sa ovom vlašću prošli, provedete nasamo makar nekoliko trenutaka, nemojte da vam je ni nakraj pameti ono: samo da smo živi i zdravi. Pa niste krenuli u život sa željom da vam samo ne bude i gore. Niti ste kao deca maštali o tome da samo budete živi i zdravi. Ne, hteli ste da budete prinčevi i princeze, pa kasnije piloti, balerine, dobrotvorke, vitezovi, pa ponovo princeze i prinčevi makar samo u svojim životima.

Nemojte da ste mi sada izgubili apetit za životom. Nemojte da su vas neki strah, neko poniženje, neka muka naterali da vam je ma i samo nakratko dovoljno to da ste živi i zdravi. I da nije gore.

Suviše ste vi dobri za ovo. Ne dajte se huljama i protivama. Trgnite se. Probudite se i sanjajte.

Što bi rekao Duško Radović, želim vam da vas ne boli ono što vas je bolelo a da vas voli ono što vas nije volelo. Mir duši i radost čulima.

30.12.2019.

